

	Antal vårdade pr dag	Beräknad dagkostnad	Års- kostnad
Stråtenbo konvalescentförläggning.....	30	8:—	87 600
E-paviljonger och sanatorier	40	30:—	438 000
Vrigstadhemmet.....	7	6:—	15 330
	77		540 930

För social omvårdnad erfordras medel till fickpengar, inköp av kläder samt patienternas förströelse och sysselsättning. För fickpengar har beräknats 30 kronor per månad och patient i överensstämmelse med vad som enligt lagen om folkpensionering gäller beträffande pensionsberättigad, som är intagen å fattigvårdssamhälle tillhörig anstalt. I övrigt avses samma beräkningsgrunder som för innevarande år skola tillämpas. Sammanlagda medelsbehovet beräknas till 52 110 kronor.

För tandvård, resor till och från sjukvårdsinrättningar m. m. samt begravningskostnader beräknas resp. 1 500, 2 000 och 1 000 kronor eller tillhoppa 4 500 kronor.

Lönkostnaderna för chefspersonal vid stråtenboförläggningen, för kuratorer vid E-paviljongerna och för en kurator hos styrelsen beräknas till resp. 16 140, 2 400 och 15 300 kronor, tillsammans 33 840 kronor.

Sammanlagt skulle alltså erfordras (540 930 + 52 110 + 4 500 + 33 840) 631 380 kronor eller avrundat 630 000 kronor.

Departementschefen

Av den under motsvarande anslag i 1956 års statsverksproposition (XI ht, s. 385) omförmälda gruppen flyktingar från Österrike har numera de flesta friskskrivits och arbetsplacerats. Endast ett fåtal vårdas fortfarande på sanatorium.

Efter framställning av höge kommissarien för flyktingar förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 2 mars 1956, att i Sverige finge från flyktingläger under höge kommissariens mandat mottagas bl. a. omkring 30 tuberkulossjuka flyktingar, vilka kunde antagas vara i behov av längre tids sanatorievård, jämte anhöriga till dem. Av denna grupp anlände 25 sjuka flyktingar och ett tjugotal anhöriga från läger i Österrike i slutet av juni 1956. Av de sjuka hade i slutet av november ett par fall utskrivits medan övriga vårdades på sanatorium.

I maj 1956 beviljades inresevisering till riket för ett tiotal huvudsakligen tuberkulossjuka flyktingar av europeisk härkomst i Kina jämte deras anhöriga. Endast tre har emellertid anlämt hit.

På framställning av höge kommissarien förklarade Kungl. Maj:t vidare genom beslut den 14 september 1956, att 19 tuberkulossjuka flyktingar från flyktingläger i Grekland jämte deras anhöriga finge mottagas i Sverige. Denna grupp flyktingar — sammanlagt ett fyrtiotal — anlände till riket i början av oktober 1956 och samtliga sjuka vårdades i slutet på november på sanatorium.

Bland de tillsammans omkring 4 000 ungerska flyktingar, som enligt

särskilda beslut av Kungl. Maj:t i november och december 1956 överförts hit, finns ett mindre antal tuberkulossjuka, vilka vårdas på sanatorium.

Uppkommande vårdkostnader för samtliga omförmälda sjuka flyktingar bör för nästa budgetår bestridas från förevarande anslag. På grund av det anförda och då jag icke har någon erinran mot medicinalstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utläningar*
för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 630 000 kronor.

[144] 141. **Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	5 000	—
1956/57 (statsliggaren s. 1085)	5 000	
1957/58 (förslag)	5 000	

Yrkande

Medicinalstyrelsen (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv

Under detta anslag har sedan budgetåret 1950/51 medel anvisats för bestridande av vissa kostnader i samband med den överföring av österrikiska läkare, varom beslut fattats av 1950 års riksdag. Denna överföring är numera i huvudsak avslutad. Från anslaget må emellertid även bestridas kostnader för anordnande av motsvarande utbildning för andra till riket inkomna läkare. Med hänsyn härtill samt i avbidan på resultatet av den pågående utredningen angående efterutbildning av utländska läkare är det icke möjligt att förutsäga, om eller i vilken utsträckning det kan bli aktuellt att anordna förberedande eller kompletterande kurser för till riket ankommande läkare. Då medelsbehovet för ändamålet sålunda är ovisst, bör anslaget uppföras med oförändrat belopp.

Departementschefen

Utredningen angående efterutbildning av utländska läkare har ännu icke slutförts. På grund härav är det icke möjligt att förutsäga, om eller i vilken utsträckning det kan bli aktuellt att anordna utbildningskurser för till riket ankommande läkare. Då medelsbehovet för dylikt ändamål sålunda är ovisst, torde anslaget för nästa budgetår få uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

C. Överståthållarämbetet och landsstaten

[145] 1. Överståthållarämbetet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 660 000	5 026 902
1956/57 (statsliggaren s. 1086)	5 125 000	
1957/58 (förslag)	5 456 000	

Överståthållarämbetet (skr. 31/8 och 28/8 1956) föreslår, att anslaget höjes beträffande kansliavdelningarna med 142 100 kronor och för skatteavdelningen med 209 100 kronor.

Kansliavdelningarna.

1. Personalförstärkningar m. m.:

	Ökn. el. minskn.
a) 1 amanuens Ce 23 i st. f. Cg 23	—
b) 1 ny amanuens Cf 19	+ 13 332
c) 1 ny kanslist Cf 13	+ 10 644
d) 1 kanslibitråde Ca 11 i st. f. kontorsbiträde Ca 8	+ 1 212
e) Trafiksektionen:	
1 kanslist Ca 21 i st. f. kontorsbiträde Ce 8 (f. n. polis-konstapel)	+ 6 060
1 kansliskrivare Ca 15 i st. f. kanslibitråde Ca 11	+ 1 476
2 kontorister Ca 13 i st. f. 2 kanslibiträden Ca 11	+ 1 416
1 kontorist Ca 13 i st. f. kontorsbiträde Ca 8 (f. n. polis-konstapel)	+ 1 920
1 kanslibitråde Ca 11 i st. f. Cg 11.....	—
2 kanslibiträden Ca 11 i st. f. 2 kontorsbiträden Ca 8	+ 2 424
1 nytt kanslibitråde Ca 11	+ 9 936
2 nya kontorsbiträden Ce 8.....	+ 17 448

2. Omräkning:

a) Höjt rörligt tillägg.....	+ 58 995
b) Militärassistent, tjänstledig från sin ordinarie officersbefattning i st. f. tidigare pensionsavgången officer	+ 14 000
c) Uppflyttningar i reglerad befordringsgång	+ 4 396
d) Löneklassändringar	— 1 116
e) Ordinariesättning av 3 kontorsbiträdestjänster	—
f) Avrundning	— 43
	<hr/>
	+ 142 100

Skatteavdelningen.

3. Lönereglery och personalförstärkning:

a) Till förste assessorn utgående avlöningsförstärkning höjes från nuvarande 1 800 kronor till 3 240 kronor.....	+ 1 440
b) 2 e. o. kontorister samt 2 e. o. kanslibiträden överföres till ordinarie stat	—
c) Ytterligare 2 kontorsbiträden överföres å ordinarie stat; vid bifall till 3 b) kan emellertid antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster minskas med 2	—
d) 1 kansliskrivare i lönegrad Ca 15 utbytes mot 1 registrator i lönegrad Ca 17.....	+ 591
e) 3 nya icke-ordinarie kontorsbiträden	+ 24 523

4. Tillfällig personal

5. Omräkning:

Löneklassuppflyttningar, uppflyttningar i regl. befordringsgång samt höjt rörligt tillägg	+ 182 519
Avrundning	+ 27
	<hr/>
	+ 209 100

Summa + 351 200

Motiv

1. Arbetsuppgifterna för överståthållarämbetets kansliavdelningar har under 1950-talet ökat i mycket betydande grad. Medgivna personalökningar inskränker sig dock till att medel beviljats till en extra amanuens fr. o. m. budgetåret 1952/53 samt att vissa förstärkningar skett av biträdespersonalen (praktiskt taget alla med kontorsbiträden). Dessa förhållanden har medfört, dels att arbetsuppgifter måst läggas å befattningshavare i lägre grad än som motsvarar göromålets beskaffenhet, och dels att befordringsmöjligheterna — och därmed rekryteringsmöjligheterna — väsentligt försämrats (kontorsbiträdenas andel av hela biträdespersonalen utgör totalt cirka 70 % mot normala 60 %). Situationen motiverar en ganska långt gående förstärkning av särskilt biträdesorganisationen i de högre graderna.

1 a) Trafiksektionen, som redan tidigare periodiskt måst förstärkas i detta hänseende, har sedan början av år 1956 måst erhålla permanent utökning med en befattningshavare i föredragandeställning. Den för medborgarskapsärenden anställde amanuensen bör därför helt avdelas för nämnda sektion och inräknas i rekryteringspersonalen. Ämbetet räknar härvid med att i fortsättningen medhinna medborgarskapsärendena med ordinarie personal.

1 b) Arbetet med tillsyn över stiftelser har på grund av arbetsbördans omfattning ej kunnat bemästras, varför arbetskraftsförstärkning är oundgänglig. Antalet anmälda stiftelser har genom ändring i kommunalskattelagen ökat från 826 vid utgången av år 1954 till 2 240 i augusti 1956. Behandlingen av stiftelseärenden kräver i avsevärd omfattning arbetskraft av högre kompetens än kanslist. Jämsides härmed framträder behov av personalförstärkning å utsökningssektionen — nuvarande personal sektionschef, en förste byråsekreterare, en kanslist och ett kanslibitråde — där både sektionschefen, förste byråsekreteraren och kanslisten på grund av arbetsbördan nödgas arbeta på övertid i icke rimlig utsträckning (antalet ärenden utgjorde år 1955 3 250 mot endast 1 716 år 1945). Erforderlig förstärkning med juristpersonal för tillsynen över stiftelser och handläggningen av utsökningsärenden motsvarar tillsammans drygt en amanuens' arbete.

1 c) Under 1956 har någon arbetskraft för den ekonomiska försvarsberedskapen ej kunnat avdelas, varför de löpande uppgifterna måst åsidosättas. Denna del av försvarsberedskapen fordrar dock planläggning även framdeles. Juristpersonal för ändamålet finnes ej tillgänglig och är ej heller nödvändig. Arbetskraftbehovet bör därför tillgodoses med en kanslist, som t. v. kan ges icke-ordinarie anställning.

1 d) Sedan genomförandet av sektionsindelningen den 1/1 1954 har diarieföringen å socialsektionen på grund av brist på kanslibiträdestjänster skötts av ett kontorsbitråde, oaktat arbetsuppgifterna är av den art, att de

enligt vedertagna normer skall handhas av kanslibitråde. Tjänsten bör därför omändras till kanslibiträdestjänst i Ca 11.

1 e) Föregående års framställning om förstärkning särskilt av den högre biträdespersonalen å trafiksektionen bifölls endast i så måtto att en kanslibiträdestjänst höjdes till kontoristtjänst, varjämte ett mindre belopp anvisades för förstärkning. Utvecklingen har nu gått därhän, att en betydande eftersläpning blivit ofrånkomlig. Sålunda var den 15/8 1956 balanserade bl. a. 90 återkallelseärenden, 5 028 påföringar av domar m. m. å registerkorten, 49 rekvisitioner av utdrag ur körkortsregistret och cirka 1 200 länsavregistreringar. Cirka 3 700 försäljningsanmälningar och cirka 4 800 avanmälda försäkringsanmälningar hade ej hunnit kontrolleras. Uppgörandet av restlängden å automobilskatt, vilken längd skall vara klar den 30/4, hade ännu ej kunnat påbörjas.

Det otillfredsställande arbetsläget sammanhänger i väsentlig mån med motorismens kraftiga utveckling — antalet registrerade fordon den 1/1 1956 var 95 938 (31/5 104 542) mot 84 676 den 1/1 1955; antalet körkortsansökningar år 1955 var 16 529 (1954 14 114), medan antalet inkomna domar och strafförelägganden, föranledande anteckning i körkortsregistret och i vissa fall åtgärd för körkortsåterkallelse, utgjorde 17 510 (1954 14 246) — men beror i icke mindre mån på omöjligheten att med de synnerligen dåliga befodringsutsikterna kunna förvärva och behålla kvalificerad personal. På trafiksektionen utgör kontorsbiträdestjänsterna 74,2 % av hela antalet biträdestjänster. Motsvarande tal är för andra kansliavdelningen i övrigt 63,2 % och för första kansliavdelningen 60 %.

Bristen på högre biträdesbefattningar har hittills i arbetshänseende — men icke i rekryteringshänseende — delvis kompensrats av att två å tre poliskonstaplar fått lånas från poliskammaren i utbyte mot motsvarande antal kvinnliga kontorsbiträden. Samtliga polismän bestrider arbetsledande funktioner. Man är emellertid från stadens sida icke villig att fortsätta med ifrågavarande personalbyte. Kvalificerade ersättare måste därför stå till förfogande senast vid ingången av nästa budgetår.

Kanslist- och biträdesorganisationen bör utgöras av 1 förste kanslist, 2 kanslister, 1 kansliskrivare, 4 kontorister och 7 kanslibiträden. De obefordrades (kontorsbiträdenas) andel av biträdespersonalen kommer därvid likväl att något överstiga det procenttal (60 %), som ansetts böra vara normerande.

Kanslisten Ca 21 avses skola ersätta en poliskonstapel som föreståndare för bilskatteexpeditionen, vara debiteringsförrättare för bilskatt, tjänstgöra som ersättare för detaljföreståndaren samt kunna anförtros att i dennes ställe svara för visst arbetsområde. Kansliskrivaren Ca 15 är avsedd att förestå expeditionen för allmänna trafikärenden och ärenden angående körkortsåterkallelse samt vara sektionens materielförvaltare. Av de två från kansli-

biträdesgraden uppflyttade kontoristerna tjänstgör den ena som chef för bilregisterdetaljens skrivcentral och den andra inom körkortsdetaljen, där hon har det närmaste ansvaret för införandet i körkortsregistret av anteckningar om domar, strafförelägganden m. m. Den kontorist Ca 13, som be-tecknats som uppflyttad från kontorsbiträdesgraden, avses leda arbetet å mottagningsexpeditionen som ersättare för en poliskonstapel, som hittills stått till förfogande. Ordinariesättningen av ett kanslibitråde Cg 11 motiveras av att arbetsuppgifterna är stadigvarande. Av de föreslagna kanslibiträderna deltagar det ena i den omfattande telefonservicen (f. n. tre befattningshavare) vid bilregistret. Ett handhar förandet av statistik och under-rättelser till centrala bilregistret m. fl. myndigheter, medan den tredje tjänsten erfordras för att avlasta den föreslagna kansliskrivaren Ca 15, vars arbetsuppgifter visat sig avsevärt större än som beräknades vid trafiksektionens samlande till gemensamma lokaler den 1/1 1956. Behovet av två nya kontorsbiträdestjänster föranledes av den fortgående, förut redovisade ökningen av arbetsvolymen.

3 a) Ämbetet ämnar senare återkomma till tidigare väckt förslag om att förste assessorstjänsten vid skatteavdelningen måtte omändras till tjänst som biträdande skattedirektör i Ca 37. I avvaktan härpå bör avlöningsförstärkningen, som utgått med oförändrat belopp sedan befattningen inrättades den 1 januari 1953, höjas till belopp ungefär motsvarande skillnaden i lön enligt 37:e och 33:e löneklasserna.

3 b) Ifrågavarande tjänster — inrättade den 1 juli 1952 genom uppflyttning av vissa biträdestjänster — fyller ett stadigvarande behov. De bör därför uppföras å ordinarie stat.

3 d) Förslaget avser den kansliskrivartjänst, varmed är förenade registrators åligganden å skatteavdelningen. Framställning om utbytet har gjorts av ämbetets personalförening, och detsamma är motiverat med hänsyn till det ansvarsfulla arbete, som åvilar ifrågavarande befattningshavare, och till att registratorstjänster är placerade i lägst 17:e lönegraden.

3 e) För arbetets behöriga gång har ämbetet måst från taxeringsavdelningen överföra i genomsnitt 3 biträden till tjänstgöring å allmänna avdelningen under de sistförflutna åren. Med hänsyn till de ständigt växande arbetsuppgifterna och då behovet å skatteavdelningens allmänna avdelning av åtminstone tre ytterligare biträden är stadigvarande, hemställer ämbetet om anslag till tre nya icke-ordinarie kontorsbiträden.

4. Med hänsyn till beräknade lönehöjningar samt ökat behov av tillfällig personal å bokgransknings- och kupongskattekontoren beräknas kostnaderna för tillfällig personal, trots äskad personalförstärkning, till samma belopp som för innevarande budgetår, 26 000 kronor. Därest framställningen under 3 e) ej skulle bifallas, yrkas höjning av anslaget till tillfällig personal med 24 000 kronor.

Yttrande

Över överståthållarämbetets framställning om personalförstärkning å trafiksektionen har yttrande avgivits av *statens organisationsnämnd*. Nämnden, som bedömt framställningen med stöd av erfarenheterna från nyligen avslutade undersökningar vid länsstyrelsernas landskanslier, uttalar, att det av ämbetet äskade *antalet* tjänster över kontorsbiträdesgraden synes väl motiverat med hänsyn till förekomsten av kvalificerade göromål. Ämbetets förslag i fråga om lönegradsplaceringarna avviker dock i vissa hänseenden från vad som tillämpas vid eller föreslagits för länsstyrelserna. De arbetsuppgifter, som avses för den föreslagna kanslisttjänsten, fullgöres vid länsstyrelserna av befattningshavare från Ca 25 till Ca 13 och har av nämnden föreslagits skola, jämte i förekommande fall andra kvalificerade uppgifter, åvila befattningshavare i högst kansliskrivartställning. Göromålen för den föreslagna kansliskrivarttjänsten åvilar vid länsstyrelserna befattningshavare från Ca 13 till Ca 8 och bör enligt nämndens förslag ingå i åliggandena för kontorist. Placering i kontoristgraden av befattningen som föreståndare för bilregistrets skrivcentral synes överensstämma med av 1947 års biträdesutredning uppdragna riktlinjer. Samma placering av befattningen som föreståndare för mottagningsexpeditionen svarar i huvudsak mot vad nämnden föreslagit beträffande vissa större länsstyrelser. De arbetsuppgifter, som avses för den tredje kontoristtjänsten, å körkortsdetaljen, fullgöres däremot vid länsstyrelserna av biträde i högst Ca 11. Göromålen för nuvarande befattningshavaren i Cg 11 åvilar vid länsstyrelserna ett kanslibitråde. Telefonservice lämnas vid länsstyrelserna i regel av kontorsbiträde. Verksamheten för ifrågavarande befattningshavare vid överståthållarämbetet innefattar emellertid även viss arbetsledning, övervakning och instruktion. Jämförbara motsvarigheter till övriga två föreslagna kanslibitträdestjänster saknas vid länsstyrelserna. Vad slutligen angår yrkandet om ytterligare kontorsbiträdestjänster tyder enligt nämndens mening de uppkomna balanserna och den fortgående ökningen av körkorts- och bilregisterärendena på att en utökning måste ske i en nära framtid.

Departementschefen

Under hänvisning till vad jag i det följande under punkten 147 kommer att anföra förordar jag, att representationsbidraget till överståthållaren uppräknas med 6 000 kronor fr. o. m. nästa budgetår.

Förslagen om personalökning för stiftelseärendena m. m. och för den ekonomiska försvarsberedskapen anser jag mig böra biträda endast på det sätt, att jag med hänsyn till dessa arbetsuppgifter föreslår inrättande av en tjänst som kanslist i reglerad befordringsgång. Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag vidare, att den kontorsbiträdestjänst

i Ca 8, varmed är förenad uppgiften att ombesörja diariesföringen på socialsektionen, utbytes mot en tjänst som kanslibitråde i Ca 11. Vad angår trafiksektionen ger såväl de av ämbetet lämnade upplysningarna om arbetsbördan och arbetsbalanserna som statens organisationsnämnds yttrande vid handen, att en upprustning i personellt hänseende är påkallad. Jag är dock ej beredd att förorda förstärkning i den utsträckning ämbetet yrkat. Med hänvisning till chefens för civildepartementet nyssnämnda anmälan föreslår jag, att en kanslibiträdetsjänst i Ca 11 utbytes mot kontoristtjänst i Ca 13 för uppgiften att förestå expeditionen för ärenden angående allmän trafik och körkortsåterkallelse m. m., samt att en av kontorsbiträdetsjänsterna i Ca 8 för telefonservicen vid bilregistret utbytes mot kanslibiträdetsjänst i Ca 11. Därjämte förordar jag, att en kansliskrivartjänst i Ca 15 och en kontoristtjänst i Ca 13 inrättas i stället för två kontorsbiträdetsjänster i resp. Ce 8 och Ca 8, vilkas innehavare på grund av arbetsbyte f. n. tjänstgör vid poliskammaren, ävensom att en kanslibiträdetsjänst i Cg 11 omändras till Ce 11. Slutligen upptager jag två nya tjänster som kontorsbitråde i reglerad befordringsgång, den ena i stället för den av ämbetet föreslagna nya kanslibiträdetsjänsten i Ca 11 och den andra med hänsyn till den fortgående ökningen av arbetsvolymen.

Den nu förordade personalförstärkningen bör giva utrymme för en icke oväsentlig rationalisering av arbetet på trafiksektionen. Med hänsyn härtill är jag icke beredd att föreslå fortsatt anvisande av medel till avlöning åt den förut för biträde vid handläggningen av naturalisationsärendena anställda extra amanuensen, vilken fr. o. m. föregående år överförts till nämnda sektion. Det bör vidare vara möjligt att minska den övriga extraanställda personalen å sektionen med ett kontorsbitråde. Jag har nedräknat anslaget till icke-ordinarie personal i överensstämmelse härmed.

I enlighet med ämbetets förslag bör å kansliavdelningarna tre och å skatteavdelningen två extra ordinarie kontorsbiträden jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången erhålla tjänster i Ca 8 fr. o. m. nästa budgetår.

Ämbetets förslag i övrigt i fråga om skatteavdelningen biträder jag endast i så måtto, att jag förordar en uppräknig av anvisade medel till tillfällig personal med belopp motsvarande avlöning till två kontorsbiträden i Cg-ställning.

Den förstärkning av taxeringsorganisationen, som följer av riksdagens beslut föregående år angående ny taxeringsförordning m. m. och som jag avser att närmare behandla nedan under anslaget till länsstyrelsernas avlöningar, berör i visst hänseende även överståthållarämbetet. Enligt beslutet skall nämligen fr. o. m. den 1 januari 1958 hos varje prövningsnämnd finnas ett kansli. Beslutet förutsätter, att personalen för dessa kanslier endast till viss del skall överföras från taxeringsavdelningarna. I övrigt skall ny personal anställas. För Stockholms vidkommande har därjämte uttalats, att en kvalificerad juristtjänst bör inrättas. Enligt inom

inrikesdepartementet verkställda beräkningar för hela riket rörande behovet av ytterligare personal för provningsnämndskanslierna erfordras för överståthållarämbetets vidkommande en assessorstjänst i Ca 31, fyra kanslisttjänster varav en förste i Ca 25, en i Ca 21 och två i reglerad befordringsgång, en kanslibiträdestjänst i Ca 11 samt två biträdestjänster i befordringsgången, vilka samtliga bör inrättas fr. o. m. den 1 januari 1958. Merkostnaden för nästa budgetår med anledning härav uppgår till 51 700 kronor.

Vad jag sålunda föreslagit medför höjning av anslaget för kansliavdelningarna med — efter avräknande av det belopp, som motsvarar den förutnämnda minskningen av tillfällig personal å trafiksektionen — 16 500 kronor och för skatteavdelningen med 69 200 kronor.

För automatiska utgiftstegringar genom uppflyttningar i löneklass och reglerad befordringsgång samt höjt rörligt tillägg m. m. erfordras för kansliavdelningarna — efter avräknande av det belopp, som föregående år anvisades till avlöning för den med investeringsavgiften å motorfordon ssyselsatta personalen, jämte höjt rörligt tillägg härå eller 13 500 kronor — 62 800 kronor och för skatteavdelningen 182 500 kronor. Anslaget skulle således höjas med (16 500 + 69 200 + 62 800 + 182 500) 331 000 kronor.

Anslaget beräknas för kansliavdelningarna sålunda: avlöningar till överståthållaren och underståthållaren oförändrat 68 200 kronor, avlöningar till ordinarie tjänstemän 864 100 (+ 33 600) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 40 000 (+ 14 000) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 373 700 (— 32 600) kronor, representationsbidrag till överståthållaren 26 000 (+ 6 000) kronor och rörligt tillägg 374 100 (+ 58 300) kronor.

För skatteavdelningen upptages delposterna till, avlöningar till ordinarie tjänstemän 2 213 200 (+ 68 000) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 646 800 (+ 19 000) kronor och rörligt tillägg 849 900 (+ 164 700) kronor.

För ämbetet i dess helhet torde alltså anslagsposterna uppföras med följande belopp: avlöningar till överståthållaren och underståthållaren oförändrat 68 200 kronor, avlöningar till ordinarie tjänstemän 3 077 300 (+ 101 600) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t 40 000 (+ 14 000) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 020 500 (— 13 600) kronor, representationsbidrag till överståthållaren 26 000 (+ 6 000) kronor och rörligt tillägg 1 224 000 (+ 223 000) kronor.

I anledning av förslagen bör i fråga om personalförteckningen antalet kansliskrivartjänster, kontoristtjänster och kanslibiträdestjänster å kansliavdelningarna ökas med resp. en, två och en samt antalet kontorsbiträdestjänster å skatteavdelningen ökas med två. Vidare bör fr. o. m. den 1 januari 1958 å skatteavdelningen uppföras en ny tjänst som assessor i Ca 31 samt antalet förste kanslisttjänster, kanslisttjänster och kanslibiträdestjänster ökas med vardera en.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för överståthållarämbetet, vilka erfordras i anledning av vad jag i det föregående föreslagit;

b) fastställa följande avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till överståthållaren och underståthållaren, <i>förslagsvis</i>	68 200
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 077 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 020 500
5. Representationsbidrag till överståthållaren ..	26 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 224 000
Summa kronor 5 456 000;	

c) till *Överståthållarämbetet*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 456 000 kronor.

[146] 2. **Överståthållarämbetet: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	422 500	441 801
1956/57 (statsliggaren s. 1088)	451 000	
1957/58 (förslag)	468 300	

Yrkande

Överståthållarämbetet (skr. 31/8 och 28/8) föreslår, att anslaget höjes med 19 900 kronor.

	Utgifter		Anslag 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
	1954/55	1955/56			
1. <i>Sjukvård m. m.:</i>					
a) Kansliavdelningarna	9 856	5 251	8 000	5 000	— 3 000
b) Skatteavdelningen	16 054	8 776	14 300	8 000	— 6 300
2. <i>Reseersättningar:</i>					
Skatteavdelningen	4 673	3 681	6 000	6 000	—
3. <i>Expenser:</i>					
a) Kansliavdelningarna:					
Övriga expenser	116 732	111 175	107 300	121 000	+ 13 700
b) Skatteavdelningen:					
Övriga expenser	226 000	230 000	245 500	261 000	+ 15 500
					+ 19 900

Motiv

2) I anslagsposten för innevarande budgetår ingår 1 000 kronor för utgiftsstegring i anledning av allmänna fastighetstaxeringen. Med hänsyn till numera ökade resekostnader bör emellertid anslagsposten upptagas till oförändrat belopp.

3 a) Med hänsyn till höjda löner och utvidgning av ämbetets lokaler ökas städningskostnaderna med 5 900 kronor, vartill kommer 1 200 kronor för städning av ämbetets lunchrum, tillhoppa 7 100 kronor. Städningen av lunchrummet har förut ombesörjts av innehavaren men bekostas numera enligt gällande principer inom statsförvaltningen av ämbetet.

I anslagsposten ingår för innevarande budgetår 6 000 kronor för den mest trängande nyanskaffningen av inventarier till den i polishuset inrymda trafiksektionen. För att fullfölja moderniseringen av inventariebeståndet samt för ökade kostnader för blanketter och skrivmaterial genom den stora ansvällningen av ärenden å sektionen erfordras beloppet även budgetåret 1957/58.

Sedan något år tillbaka användes en ljuskopieringsapparat, som visat sig ytterst arbetsbesparande. Kostnaderna för papper och salt till apparaten — tidigare ej medräknade i statförslagen — ha för budgetåret 1955/56 uppgått till 5 000 kronor och beräknas ytterligare stiga genom ökad användning av apparaten, varför ämbetet upptager ett belopp av 6 000 kronor för ändamålet.

Underhåll av diverse apparatur (kylskåp m. m.) i ämbetets lunchrum har hittills bekostats av byggnadsstyrelsen. Enligt uppgift därifrån bör emellertid ämbetet i enlighet med allmänt gällande praxis svara för dessa kostnader. Ämbetet beräknar härför 600 kronor.

3 b) På grund av höjda städningslöner beräknas städningskostnaderna med utgångspunkt från medelsförbrukningen för budgetåret 1955/56, 74 000 kronor, till 80 000 kronor.

Kostnaderna för skrivmaterial m. m., som för budgetåret 1955/56 uppgått till cirka 50 000 kronor, beräknas med hänsyn främst till arbetsmaterialets ökning till 60 000 kronor.

Större nyinköp av möbler och kontorsmaskiner synes ej erfordras. Där emot blir viss ersättningsanskaffning nödvändig. Underhållet av såväl möbler som maskiner kommer därjämte, på grund av begränsad nyanskaffning av möbler under senare år och tidigare eftersatt underhåll av maskinerna, att medföra ökade kostnader. Med hänsyn till dessa förhållanden beräknas utgifterna för möbler m. m. till 25 000 kronor.

Kostnaderna för bindning, bokinköp och transporter har under sistförflutet budgetår nedgått till cirka 28 700 kronor mot 46 000 kronor ett år tidigare. För nästa budgetår kan dessa kostnader beräknas till 30 000 kronor.

Utgifterna för skatteavdelningens tjänstebil, som för budgetåret 1955/56

utgjort cirka 5 200 kronor, beräknas med hänsyn till bilens normala förslitning efter fem års användning till 6 000 kronor.

Departementschefen

Till sjukvård m. m. upptager jag för kansliavdelningarna 5 000 kronor och för skatteavdelningen 8 600 kronor, innebärande en minskning i förhållande till för innevarande budgetår anvisat belopp med sammanlagt 8 700 kronor.

Delposten till reseersättningar för skatteavdelningen, som för innevarande budgetår höjts från 4 000 till 6 000 kronor på grund av bl. a. den allmänna fastighetstaxeringen, torde med hänsyn till medelförbrukningen under senaste budgetåret kunna nedsättas med 2 000 kronor till tidigare anvisat belopp, 4 000 kronor.

För nyanskaffning av inventarier m. m. till trafiksektionen upptager jag 4 000 kronor och för förbrukningsmateriel till fotokopieringsapparat 1 000 kronor, innebärande en nedsättning av äskade belopp med tillhoppa 7 000 kronor. Ämbetets förslag i övrigt för kansliavdelningarna finner jag mig böra godtaga och föreslår därför, att beloppet för kansliavdelningarnas expenser uppräknas med (13 700 — 7 000) 6 700 kronor. I fråga om skatteavdelningen beräknar jag kostnaderna för skrivmaterial m. m. till 58 000 mot begärda 60 000 kronor och posten för inköp och underhåll av möbler m. m. till ett i förhållande till yrkandet med 3 500 kronor nedsatt belopp eller till 21 500 kronor. Med tillstyrkande av förslagen i övrigt föreslår jag därför, att beloppet för expenser till de ändamål framställningen avser uppräknas med (15 500 — 2 000 — 3 500) 10 000 kronor. Härutöver upptager jag ett belopp å 11 300 kronor till nyanskaffning av möbler och vissa kontorsmaskiner med anledning av mitt förslag i det föregående om inrättande av vissa tjänster å skatteavdelningen för provningsnämndens kansli.

Anslaget torde således för nästa budgetår böra höjas med (6 700 + 10 000 + 11 300 — 8 700 — 2 000) 17 300 kronor till 468 300 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Överståthållarämbetet: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 468 300 kronor.

[147] 3. Länsstyrelserna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	37 300 000	37 638 040
1955/56	37 800 000	40 155 296
1956/57 (statsliggaren s. 1089)	42 100 000	
1957/58 (förslag)	45 965 000	

Länsstyrelsernas framställningar med förslag till beräkning av utgifterna för nästa budgetår under förevarande anslag innefattar åtskilliga

yrkanden om inrättande av nya tjänster eller höjd lönegradsplacering av befintliga tjänster. Liksom tidigare år har sålunda från vissa håll i enlighet med framställningar från civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund och Sveriges juristförbund föreslagits, att tjänsten som förste länsassessor uppflyttas från Ca 33 till Ca 37. Andra yrkanden avser inrättande av ytterligare tjänster som taxeringsrevisor i reglerad befordringsgång, uppflyttning av vissa landskanslister från 19 till 21 lönegraden, inrättande av kansliskrivartjänster för kvalificerade göromål och viss arbetsledning å planeringssektionerna samt överförande till länsstyrelsernas personalplan av den tillfälligt anställda personalen vid folkbokföringsavdelningarna. I enlighet med framställningar från vederbörande läns personalföreningar har vidare en del länsstyrelser föreslagit, att vissa telefonisttjänster i Ca 8 uppflyttas till Ca 11. I vad angår personalförteckningen innebär yrkandena i övrigt följande.

Under åberopande av taxeringsmaterialets omfattning samt länets geografiska sträckning och speciella struktur, vilka förhållanden gör taxeringsarbetet tyngande, föreslår *länsstyrelsen i Älvsborgs län* inrättande av ytterligare en tjänst som biträdande taxeringsintendent i Ca 33. Yrkande om sådan tjänst eller, alternativt, en länsassessorstjänst i Ca 31 har också gjorts av *länsstyrelsen i Skaraborgs län*.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län föreslår med hänsyn till arbetsbördans ökning, främst i fråga om alkoholistvårdsärendena, vilken medfört att länsstyrelsens kontakt- och initiativverksamhet ej kan utövas i erforderlig utsträckning, att en socialsektion inrättas vid länsstyrelsen och begär i enlighet härmed, att en ny länsassessorstjänst i Ca 32 inrättas i utbyte mot en länsnotariatjänst i befordringsgången.

För avarbetning av tyngande eftersläpning i fråga om vissa kommunala ärenden och många arbetsuppgifter på naturskyddets område, vilken eftersläpning uppkommit genom mängden av löpande arbete och flera betydelsefulla ärendegrupper som fordrat skyndsam handläggning, hemställer *länsstyrelsen i Malmöhus län* om anvisande av medel under två budgetår för avlönande av en extra befattningshavare i länsassessors löneställning.

Länsstyrelserna i Stockholms, Göteborgs och Bohus samt Östergötlands län har begärt en tjänst som länsassessor i Ca 31 vid vardera länsstyrelsen, i de förstnämnda båda länen som förstärkning av personalen i föredragandeställning å landskansliets allmänna sektion i utbyte mot en länsnotarie i befordringsgången och i Östergötland å landskontorets kameralsektion för biträde åt landskamreraren i taxerings- och övriga beskattningsfrågor.

Uppflyttning av en tjänst som förste länsnotarie å landskansliet från Ca 27 till Ca 29 begäres av *länsstyrelsen i Stockholms län* — med hänsyn till ändrad ansvarsställning för befattningshavaren och alternativt med nysnämnda yrkande — och av *länsstyrelsen i Gotlands län*.

Med hänsyn till såväl den stora ökningen av arbetsbördan som rekryteringssvårigheter hemställer *länsstyrelsen i Västernorrlands län*, att en ny tjänst som förste länsnotarie i Ca 27 inrättas å landskansliet i utbyte mot den extra juristtjänst för arbetsuppgifter i anledning av vattenregleringar, vartill medel anslagits för innevarande budgetår.

Med anledning av svällande arbetsbörda och ökat ansvar för vederbörande befattningshavare begär envar av *länsstyrelserna i Stockholms och Kalmar län*, att länsnotariatetjänsten i Ca 25 å landskansliet omändras till förste länsnotariatetjänst i Ca 27.

På grund av redan nu föreliggande arbetsbelastning, vilken väntas komma att ytterligare öka, och med hänsyn till att den föregående år antagna nya taxeringsförordningen förutsätter delegation av göromål till taxeringsinspektörerna, hemställer *länsstyrelsen i Kronobergs län*, att två nya tjänster, en som förste taxeringsinspektör i Ca 27 och en som landskanslist i Ca 21, inrättas å landskontoret.

Envar av *länsstyrelserna i Uppsala, Östergötlands, Hallands och Gävleborgs län* har med hänsyn till föreliggande kvalificerade arbetsuppgifter hemställt om inrättande av ytterligare en länsnotariatetjänst i reglerad beföringsgång å landskansliet.

Länsstyrelsen i Östergötlands län hemställer, att en — å sektionen för ekonomisk försvarsberedskap placerad — landskanslisttjänst i Ce 19 omändras till förste landskanslisttjänst i Ce 25. *Länsstyrelsen i Gotlands län* begär motsvarande omändring till Ca 25 av en tjänst som landskanslist i Ca 21 å taxeringssektionen. Som stöd härför åberopar länsstyrelsen, att sektionen saknar taxeringsinspektör, vilket medför särskilda krav på föreståndaren och arbetsledaren för sektionen.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har hemställt, att en ny tjänst som landskanslist i Ca 21 inrättas å landskansliet. Hittills har funnits två landskanslister i Ca 21. Den ene av dessa, som varit placerad å övergångsstat, har emellertid numera beviljats avsked. Behov av två tjänster föreligger, vilket vitsordats av statens organisationsnämnd efter dess undersökning vid landskansliet.

Utbyte av en landskanslisttjänst i Ce 19 å landskansliet mot en sådan tjänst i Ca 21 har begärts av *länsstyrelsen i Stockholms län*. Utbytet avser tjänsten som föreståndare och arbetsledare för bilregistret, vilken enligt länsstyrelsens mening bör vara ordinarie.

Med anledning av framställning från vederbörande personalförening rörande löneställningen för ett flertal biträdestjänster hemställer *länsstyrelsen i Malmöhus län* om inrättande av två nya kansliskrivartjänster i Ca 15, en för kvalificerade uppgifter å landskansliets socialsektion i utbyte mot en kontoristtjänst i Ca 13 och en å landskontoret, där ärenden, som ålegat efter år 1953 avgångna övertaliga landskanslister, i viss mån överflyttats på lägre personal.

Framställningar om inrättande av nya kontoristtjänster i Ca 13 har gjorts av *länsstyrelserna i Stockholms län* — en å landskansliets planeringssektion och en, i utbyte mot kanslibiträdestjänst i Ca 11, för mera kvalificerade granskningsuppgifter å landskontorets kameralsektion — *Östergötlands län* — en å landskansliets allmänna sektion — samt *Västernorrlands* och *Norrbottnens län* — en å allmänna sektionen och en å planeringssektionen vid vardera länsstyrelsen.

Yrkanden om inrättande av nya tjänster som kanslibiträden i Ca 11 å landskansliet har framställts av *länsstyrelserna i Stockholms län* — två tjänster — *Blekinge län* — en tjänst — *Kopparbergs län* — en tjänst — samt *Västernorrlands län* — två tjänster.

Länsstyrelsen i Stockholms län har vidare föreslagit, att den extra befattningen i Cg 11 som föreståndare för det för riket gemensamma skattereklamationskontot och det centrala registret över utfärdade debetsedlar å preliminär skatt för danska, finska och norska arbetstagare med hänsyn till uppgifternas permanenta natur omändras till ordinare kanslibiträdestjänst i Ca 11.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län hemställer, att en av kontorsbiträdestjänsterna i Ca 8 å sjömansskattedetajlen — å vilket biträde ankommer att granska och övervaka inlevereringen av skattebelopp, ombesörja korrespondens å främmande språk med utländska sjömän samt i viss utsträckning självständigt kontrollera inkomna redovisningar med sjömansrullorna å sjömanshuset — omändras till kanslibiträdestjänst i Ca 11.

Slutligen har *länsstyrelsen i Norrbottens län* hemställt om anvisande av medel under anslagsposten till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m. med 26 004 kronor. Länsstyrelsen framhåller, att behov föreligger och alltmer framträder av en befattningshavare, vilken kan odelat ägna sig åt större utredningar, exempelvis om verkningarna av ytterst omfattande vattenregleringar genom utbyggnader av vattendrag och sjösystem samt om projekt av stor betydelse för länets näringsliv. Länsstyrelsen har vidare erhållit uppdrag att i samband med arbetsmarknadsstyrelsen utreda Torneadalens och överkalixbygdens försörjning medelst där befintliga naturtillgångar.

Enligt länsstyrelsernas förslag bör med tillämpning av grunderna för reglerad befordringsgång inrättas ytterligare 22 kontorsbiträdestjänster och två telefonisttjänster i Ca 8.

En sammanställning av länsstyrelsernas framställningar ger vid handen, att summan av deras äskanden för nästa budgetår uppgår till i runt tal 44 456 000 kronor.

Civilbefälhavarna (skr. 27/6 1955 och 14/9 1956) har — med instämmande från civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (skr. 5/10 1956) — hemställt, att de till deras förfogande ställda föredragandena måtte beredas extra ordinarie anställning med placering i Ce 37. I motiveringen be-

tonas bl. a. behovet av en mera stadigvarande anställning för föredragandena, om civilbefälhavarna skall kunna tillnärmelsevis fylla sina uppgifter. Den lösliga anställningsformen har hittills orsakat täta ombyten på posterna, vilket medfört avsevärda olägenheter i arbetet.

Jämlikt bemyndigande den 14 december 1951 har *statens organisationsnämnd* genomfört en organisationsundersökning vid länsstyrelsernas landskanslier utom civilförsvarssektionerna. Ändamålet med undersökningen har varit, bl. a., att studera möjligheterna till förenklingar i arbetsgången, överse den interna organisationen och söka beräkna för arbetsuppgifterna erforderlig personal. Efter vissa grundläggande utredningar har under budgetåret 1955/56 skett en genomgång vid varje länsstyrelse. Iakttagelserna vid genomgångarna och nämndens synpunkter rörande arbetsformerna m. m. har redovisats i en promemoria till varje länsstyrelse och sammanfattats i en till nämndens slutrapport över organisationsundersökningen fogad sammanställning. Nämnden har härvid, med hänsynstagande i möjligaste mån till lokala förhållanden, framställt förslag, som syftar till att ernå rationella arbetsformer, skapa arbetsenheter av sektionerna, genomföra delegation av ärenden nedåt i önskvärd utsträckning och i övrigt fördela arbetsuppgifterna efter rationella grunder på olika befattningshavare eller kategorier av befattningshavare. Nämnden har även gjort en beräkning för varje länsstyrelse av det behov av stadigvarande personal, som kan anses erforderligt, därest arbetet, med tillfredsställande arbetsledning, bedrivs i huvudsaklig överensstämmelse med nämndens förslag. I en till sin slutrapport fogad promemoria har nämnden redovisat detta personalbehov. Däri har även framlagts grunder för beräkning av anslag till extra personal utöver personalplanen för tillfällig arbetsanhopning, främst bilskattedebitering, och för semestervikariat m. m.

Enligt nämndens beräkningar skulle antalet juristtjänster och landskanslisttjänster å de undersökta sektionerna totalt kunna minskas med en respektive sju. I fråga om biträdespersonalen innebär förslaget, att antalet kvalificerade biträdestjänster ökas genom inrättande av ytterligare 19 tjänster som kansliskrivare i Ca 15, sex tjänster som kontorist, varav fem i Ca 13 och en i Ce 13, samt 24 tjänster som kanslibitråde i Ca 11 och att totala antalet tjänster inom personalplanen ökas med 32 till 434. Vad beträffar det antalsmässiga behovet av biträdestjänster har emellertid i promemorian framhållits, att viss uppräknig härav kan finnas nödvändig med hänsyn till den volymsmässiga ökning av arbetsbördan som ägt rum, sedan nämndens undersökningar skedde. Ett genomförande av förslaget i fråga om biträdespersonalen skulle enligt nämndens mening innebära, att större delen av kostnaderna för den extra personal, som f. n. finnes anställd, främst för bilregistrerings- och körkortsärenden, kan inbesparas, sedan nämndens rekommendationer om arbetsformerna och arbetsuppgifternas fördelning kommit till tillämpning och vunnit stadga.

*Departementschefen**Statens organisationsnämnds förslag.*

De förslag av statens organisationsnämnd rörande arbetsformerna vid länsstyrelsernas landskanslier, för vilka förut i korthet redogjorts, tar sikte på att genom rationaliseringar åstadkomma ett smidigt arbetssätt och att för de olika arbetsuppgifterna lämpligt disponera tillgängliga personalresurser. Förslagen har föregåtts av ingående undersökningar vid varje länsstyrelse, vilka syftat till att möjliggöra med hänsyn till lokala förhållanden m. m. differentierade bedömningar. Enligt min mening är de av nämnden förordade anordningarna ägnade att främja en effektivisering av landskansliernas arbete och därmed bidra till att minska de svårigheter ökningen av arbetsvolymen medfört. Jag avser därför att medverka till att nämndens förslag och rekommendationer i princip genomföres.

Nämnden har även beräknat behovet av personal av olika kategorier vid de skilda länsstyrelserna. I fråga om juristpersonalen innebär nämndens ställningstagande, att en tjänst bör kunna indragas. Jag är för min del icke beredd att i nuvarande läge medverka härtill. De rådande svårigheterna för länsstyrelserna med fortgående ansvällning av ärendegrupperna, ej minst dem, som kräver insats av personal i föredragandeställning, torde ej f. n. medgiva någon minskning av juristpersonalen. Nämndens förslag avser vidare indragning av tillhoppa sju landskanslistjänster. Underhandskontakt med nämnden har givit vid handen, att förslaget härutinnan blivit missvisande; rätta antalet skall vara fem. Förutsättningarna för att genomföra denna minskning bör närmare undersökas. Jag avser att hålla möjligheterna öppna till nedskärningar i den utsträckning och takt förhållandena medgiver.

Sin största betydelse har nämndens förslag i fråga om biträdespersonalen och dess arbetsuppgifter. På grund av den hittillsvarande arbetsutvecklingen gives här de största möjligheterna till rationaliseringar och besparingar. För att med nuvarande organisation och arbetsuppläggning kunna bemästra den tilltagande arbetsbördan har nämligen länsstyrelserna under senare år nödgats att — i synnerhet å bilregistrerings- och körkortsdetaljerna — anställa tillfällig biträdespersonal i betydande omfattning. På grund härav finnes f. n. inom organisationen ett flertal extra kontorsbiträden vid sidan av den plan enligt anställda personalen. Detta förhållande — som i och för sig varit ägnat att medföra ojämnheter i personaltilldelningen — är givetvis otillfredsställande ur både organisatoriska och personella synpunkter. Nämndens förslag syftar till att åstadkomma ändring härvidlag. På basis av tidsstudier och andra undersökningar har nämnden föreslagit åtgärder för ett effektivare utnyttjande av personalen genom att omständliga arbetsrutiner och mindre lämplig arbetsfördelning undanröjes. Med ledning av de vunna erfarenheterna har nämnden beräknat det normalt erforderliga behovet av fast anställda biträden vid

varje länsstyrelse. Samtidigt har utarbetats normer för beräkning av anslagstilldelning för härutöver behövlig tillfällig personal för speciella ändamål och vid särskilda tillfällen. Nämnden har slutligen uppgjort förslag till placering av de kvalificerade biträdestjänsterna å de olika sektionerna (detaljerna) och till en huvudsaklig arbetsfördelning för dessa tjänster.

Enligt nämndens beräkningar erfordras för de undersökta sektionerna totalt 434 biträden, vilket innebär, att tillhopa 32 nu extra kontorsbiträdestjänster överföres till personalplanen. Därjämte föreslås, att inalles 49 kontorsbiträdestjänster utbytes mot tjänster i högre lönegrad, nämligen 19 kansliskrivartjänster i Ca 15, sex kontoristtjänster, varav en extra ordinarie, i 13 lönegraden samt 24 kanslibiträdestjänster i Ca 11. Då detta förslag är en förutsättning för att nämndens rekommendationer skall kunna följas, tillstyrker jag detsamma och förordar sålunda, att sagda tjänster inrättas. Härigenom erhålles en efter de olika länsstyrelsernas behov avpassad personalstyrka. Samtidigt kommer den f. n. anställda extra personalen att kunna successivt reduceras, om möjligt i sådan takt att vid budgetårsskiftet 1958/59 ingen extra personal finnes kvar på sektionerna. I sammanhanget vill jag dock understryka nämndens förut återgivna påpekande, att antalet kontorsbiträden kan komma att behöva utökas utöver det av nämnden beräknade behovet på grund av arbetsbördans volymsmässiga ökning sedan undersökningstillfällena. Biträdestjänsterna över kontorsbiträdesgraden bör i princip knytas till de sektioner, detaljer och arbetsuppgifter nämnden föreslagit.

Merkostnaden med anledning av förslaget utgör i runt tal 86 000 kronor. Med hänsyn till att den avsedda minskningen av biträdespersonalen redan från början kan ske i en omfattning som motsvarar åtminstone detta belopp, erfordras emellertid icke för detta ändamål någon uppräknig av anslaget.

Länsstyrelsernas yrkanden.

Enär organisationsnämndens undersökningar givit vid handen, att personalförstärkningar å landskanslierna i annan form än som nyss förordats i allmänhet ej är påkallade, kan jag endast i den utsträckning nedan angives biträda länsstyrelsernas yrkanden i fråga om dessa avdelningar. Efter underhandskontakt med nämnden föreslår jag att med hänsyn till föreliggande särskilda arbetsförhållanden en länsassessorstjänst i Ca 31 inrättas i Stockholms län i utbyte mot en länsnotarietjänst i befordringsgången. Denna tjänst avses för allmänna sektionen. Å befattningshavaren bör ankomma att med eget ansvar handlägga vissa ärendegrupper i sektionschefens ställe. I enlighet med nämndens beräkningar bör en ny landskanslisttjänst i Ca 21 inrättas i Norrbottens län som ersättning för en numera avgången landskanslist å övergångsstat. Med hänsyn till arbetsförhållandena tillstyrker jag, att en i Östergötlands län anställd extra länsnotarie får behållas även under budgetåret 1957/58. Jämväl till en sådan befattningshavare i Västernorrlands län för arbetsuppgifter på grund av

vattenregleringar m. m. torde medel böra anvisas även för nästa budgetår. För fullföljande av vissa för Norrbottens län viktiga initiativ och utredningar upptager jag under sakkunnigposten 15 000 kronor för ersättning till särskild sakkunnig. Ev. merkostnader torde få bestridas från vederbörande kommittéanslag. Jag förordar därjämte viss ytterligare uppräknings av förenämnda post på grund av ökade utgifter för värdering av grustäkter m. m. Slutligen föreslår jag, att en länsassessor i Ca 32, vilken på grund av sjukdom icke är fullt tjänsteduglig, föres å övergångsstat fr. o. m. nästa budgetår.

Länsstyrelsernas yrkanden i fråga om landskontoren anser jag mig icke kunna biträda i annan mån än att jag under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår, att en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 för sjömansskatteärenden vid länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län omändras till kansli-biträdestjänst i Ca 11. Jag vill emellertid framhålla, att de förslag jag i det följande ämnar framföra beträffande taxeringsorganisationen helt eller delvis torde sammanfalla med åtskilliga av länsstyrelsernas önskemål.

Med anledning av gjorda framställningar föreslår jag, att tjänster i Cg 32 fr. o. m. nästa budgetår inrättas för de fem föredragandena hos civilbefälhavarna.

Med hänsyn till ökningen av levnadskostnaderna samt höjda löner för kökspersonal och övrig hushållshjälp, som erfordras för residensens skötsel och utövandet av värdskap, bör representationsbidraget till såväl överståthållaren som envar av landshövdingarna fr. o. m. nästa budgetår höjas med 6 000 kronor.

Enligt grunderna för den reglerade befordringsgången bör fr. o. m. budgetåret 1957/58 inrättas ytterligare 22 ordinarie kontorsbiträdestjänster och två telefonisttjänster. Härvid blir antalet ordinarie kontorsbiträden 391 och antalet ordinarie telefonister 28.

De nu framförda förslagen innebär en kostnadsökning å 234 000 kronor. Med hänsyn till avsedd arvodesreglering förordar jag därutöver viss uppräknings av anslaget och upptager för detta ändamål 20 000 kronor.

Taxeringsorganisationen.

Vid föregående års höstsession beslöt riksdagen antaga förslag till ny taxeringsförordning — på grundval varav författning utfärdats den 23 november 1956 — och godkänna de riktlinjer för en ändrad taxeringsorganisation som förordats i Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 150). I propositionen hade förutsatts, att vissa spörsmål, som lämnats öppna, skulle övervägas i samband med anslagsäskandena för nästa budgetår. Jag anhåller nu att i vad dessa frågor faller under inrikesdepartementet få upptaga dem till behandling.

Vad angår *taxeringsorganisationen i första instans* innebär nya taxeringsförordningen, att inom varje fögderi eller stad med egen uppbördsförvaltning
27 — *Bihang till riksdagens protokoll 1957. 1 saml. Nr 1. Bil. 13*

ning skall inrättas en eller flera särskilda nämnder för taxering av företrädesvis rörelseidkare samt de jordbrukare, som redovisar sina inkomster enligt bokföringsmässiga grunder. Granskningsarbetet i dessa nämnder skall i första hand ombesörjas av heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter, med hjälp av biträden för rutingöromålen. Taxeringsassistenterna skall placeras hos de lokala skattemyndigheterna. Till skillnad från biträdena, som bör ingå i fögderiorganisationen, skall de emellertid vara länsstyrelsernas tjänstemän. De bör därför uppföras i personalförteckningen för länsstyrelserna och redovisas under detta anslag.

I propositionen har lämnats öppen frågan, om taxeringsassistenterna i städerna med egen uppbördsförvaltning skall vara kommunalt eller statligt anställda. Chefen för finansdepartementet har i propositionen uttalat (s. 172), att skäl kan anföras både för och emot de båda anställningsformerna. Eftersom övriga befattningshavare vid uppbördsverken vore kommunala tjänstemän, vunde man med kommunal anställning större organisatorisk enhetlighet. Måhända kunde den också underlätta rekryteringen till tjänsterna av kvalificerade assistenter inom uppbördsverken. Ej heller ur kostnadssynpunkt behövde erinringar mot denna anställningsform möta, eftersom städerna avsåges skola erhålla full ersättning för sina kostnader för den utökade taxeringsorganisationen. Kommunal anställning av taxeringsassistenterna medförde å andra sidan åtskilliga olägenheter, såsom svårigheter vid vikariat, risk för intressekollisioner i fråga om utnyttjandet av assistenternas arbetskraft m. m. För min del har jag funnit, att skälen för statlig anställning måste anses väga tyngst. Genom sådan anställning erhålles en i alla avseenden enhetlig taxeringsassistenterorganisation. Den direkta anslutningen till länsstyrelsen markeras, vilket är betydelsefullt med hänsyn till att assistenterna mellan taxeringsperioderna skall under taxeringsintendentens mera direkta ledning syssla med taxeringsrevision. Några särskilda problem uppkommer ej vid tillsättning av tjänsterna eller för anskaffande av vikarier. I fråga om rekryteringen torde större olägenheter icke behöva befaras. Slutligen är den statliga anställningen även ur administrativa synpunkter i övrigt enklare än en kommunal anställning med åtföljande kostnadsregleringar mellan stat och kommun. Jag förordar således, att taxeringsassistenterna anställas som statliga tjänstemän även i städerna med egen uppbördsförvaltning.

Jag övergår härefter till den av finansministern icke närmare berörda frågan om taxeringsassistenternas lönegradsplacering. 1955 års taxerings-sakkunniga hade i fråga om av dem föreslagna taxeringsassistenter förordat den löneställning som gäller för icke-ordinarie landskanslist, nämligen lönegraderna Cf 13—Ce 19. Denna lönesättning ansågs av flera remissmyndigheter för låg redan med de uppgifter, som skulle vara förenade med tjänsterna enligt de sakkunnigas förslag. Sådan organisationen blivit utformad enligt propositionen kommer emellertid assistenterna att mera

än enligt detta förslag inriktas på de svårkontrollerade fallen. Deras arbete kommer såväl under taxeringsperioderna som däremellan att bliva kvalificerat och grannlaga. Av nu anförda skäl synes den av de taxerings-sakkunniga föreslagna placeringen för låg. Jag förordar därför, att taxeringsassistenterna placeras i lönegrad Ca 23. Förslaget om inplacering i denna lönegrad överensstämmer med en mellan representanter för civildepartementet, å ena, och representanter för vederbörande personalorganisation, å andra sidan, träffad överenskommelse.

Frågan om kompetenskrav och befordringsmöjligheter avser jag att upptaga i samband med anmälan under anslaget till expenser för länsstyrelserna av framställning från länsstyrelsernas utbildningsnämnd rörande de s. k. häradsskrivarkurserna. Här vill jag endast framhålla, att den föreslagna placeringen i lönegrad 23 på ett naturligt sätt infogar tjänsterna i landskanslist-häradsskrivarkarriären.

I propositionen har erforderligt antal taxeringsassistenttjänster överlagsmässigt angivits till 240—300. För att närmare kunna beräkna behovet har jag låtit infordra uppgifter från länsstyrelserna om antalet skattskyldiga av avsedda kategorier. Enligt dessa uppgifter skulle antalet tjänster vid fullt utbyggd organisation utgöra i runt tal 275.

Den takt, i vilken organisationen kan och bör utbyggas, är beroende på flera faktorer. Såsom finansministern framhållit i propositionen, talar kravet på bästa möjliga personval för att man bör gå försiktigt fram. Även lokalfrågan kan på många håll vålla svårigheter. Dessa förhållanden gör det icke möjligt att fastställa någon tidtabell för utbyggnaden. Efter överväganden rörande rekryteringsmöjligheterna har jag stannat för att föreslå, att 50 taxeringsassistenttjänster inrättas för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, var dessa tjänster skall placeras.

Den nya taxeringsförordningen innebär även, att i varje län skall inrättas ett *prövningsnämndens kansli*, som organisatoriskt skall tillhöra kameralsektionen. I propositionen har uttalats, att ledningen av arbetet på detta kansli i de län, där särskild s. k. taxeringsassessor i Ca 31 finnes anställd, skall handhavas av denne, medan i övriga län i regel erfordras en särskild juristtjänst för detta ändamål. Övrig personal på kanslierna avses delvis kunna överföras från taxeringssektionerna. Finansministern har dock därvidlag betonat, att åtgärden indirekt skall innebära en förstärkning av taxeringssektionerna, varför nyanställning av personal måste ske i viss utsträckning. Frågan om lönegradsplaceringarna samt om personalförstärkningens omfattning har lämnats öppen. Det har dock uttalats, att inrättandet av prövningsnämndskanslierna enligt inom finansdepartementet gjorda beräkningar kan antagas medföra nyanställning av — överståthållarämbetet medräknat — inemot 40 tjänstemän i landskanslistkarriären och omkring 35 befattningshavare i biträdesställning.

De sålunda gjorda uttalandena har icke föranlett någon erinran från riksdagens sida.

Vad angår lönesättningen av de ifrågavarande juristtjänsterna vill jag betona, att de med hänsyn till arbetsuppgifterna kommer att kräva kvalificerade krafter. Vid de fem största länsstyrelserna (i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs samt Västernorrlands län) avses arbetsuppgifterna skola ankomma på innehavare av redan inrättade tjänster i 31 lönegraden. Jag vill även erinra om att finansministern (s. 251) med anledning av från vissa remissinstanser framfört önskemål om att tillförsäkra prövningsnämnderna juridiskt skolad arbetskraft vid sidan av landskamreraren hänvisat till ifrågavarande tjänster. Med anledning härav bör de enligt min mening givas en relativt hög löneställning. Jag förordar därför, att de upptages som förste länsnotarietjänster i Ca 29. Då de erfordras i samtliga län utom de fem största och Gotlands län, bör de inrättas till ett antal av 18.

I övrigt föreslår jag, att för prövningsnämndskanslierna inrättas 33 tjänster i landskanslistkarriären — varav 6 i Ca 25, 10 i Ca 21 och 17 i Cf 13—Ce 19 — samt 35 biträdestjänster, varav 2 i Ca 11 och återstoden i reglerad befordringsgång.

Beträffande tjänsternas fördelning å de olika länen får jag hänvisa till upprättad sammanställning, vilken torde få fogas vid statsrådsprotokollet rörande anslagen under denna huvudtitel som *bilaga A*.

Inrättandet av de särskilda kanslierna innebär, att prövningsnämndsarbetet i fortsättningen kommer att bedrivas i en annan ordning än hittills. De praktiska verkningarna härav låter sig på förhand icke i allo överblickas. Jag vill därför förutskicka, att det beräknade personalbehovet kan behöva omprövas, sedan tillförlitliga erfarenheter av organisationen vunnits.

Även vissa frågor rörande *taxeringsrevisionsdetaljerna* bör upptagas till övervägande i detta sammanhang.

1955 års taxerings-sakkunniga har i sitt betänkande förordat, att tjänsterna som länsrevisor skulle uppflyttas i Ca 33 från resp. Ca 31 och Ca 32. Jag finner mig för min del icke kunna tillstyrka någon lönegradsuppflyttning av dessa tjänster.

De taxeringssakkunniga har även föreslagit viss förstärkning av taxeringsrevisionspersonalen. Förslaget innebär, att 25 nya taxeringsrevisorstjänster inrättas och att detaljerna därutöver tillföres cirka 5 landskanslist- och 35 biträdestjänster. Finansministern har i propositionen sagt sig kunna godtaga en förstärkning av denna omfattning. I fråga om lönesättningen för taxeringsrevisorerna har han funnit det motiverat, att ett större antal tjänster än för närvarande blir befordringstjänster. Med hänvisning till vad som sålunda förevarit föreslår jag, att som förstärkning av taxeringsrevisionsdetaljerna inrättas ytterligare 25 taxeringsrevisorstjänster, varav 18 förste i Ca 29, 5 förste i Ca 27 och 2 i Cf 19—Ce 25, 6 landskanslisttjänster,

varav 2 i Ca 21 och 4 i Cf 13—Ce 19, samt 35 biträdestjänster, varav 21 i Ca 11 och 14 i reglerad befordringsgång. I fråga om tjänsternas fördelning på länsstyrelserna får jag hänvisa till sammanställning i förutnämnda *bilaga A*.

I anledning av förslaget om inrättande av tjänster som taxeringsassistent bör innehavare av tjänst i befordringsgången för taxeringsrevisorer benämnas taxeringsrevisor.

Med hänsyn till nya taxeringsförordningens ikraftträdande bör de föreslagna taxeringsassistenttjänsterna och de nya tjänsterna för prövningsnämndskanslierna inrättas fr. o. m. den 1 januari 1958. De för förstärkning av taxeringsrevisionsdetaljerna föreslagna nya tjänsterna har i och för sig ej något samband med den nya taxeringsförordningen. På grund härav och med hänsyn till vikten av en utökning av taxeringsrevisionsverksamheten förordar jag, att dessa tjänster inrättas redan fr. o. m. ingången av nästa budgetår.

Merkostnaden för budgetåret 1957/58 för den förordade utökningen av taxeringsorganisationen uppgår till 1 762 000 kronor. De i övrigt framlagda förslagen medför, som ovan nämnts, en utgiftshöjning å 254 000 kronor. De automatiska kostnadsstegringarna för löneklassuppflyttningar, uppflyttningar i reglerad befordringsgång samt höjt rörligt tillägg m. m. utgör tillhopa 1 997 000 kronor. Härifrån bör avräknas för innevarande budgetår anvisat belopp för avlöning av den med investeringsavgiften å motorfordon sysselsatta personalen jämte höjt rörligt tillägg härå eller sammanlagt 148 000 kronor. Anslaget bör alltså uppräknas med (1 762 000 + 254 000 + 1 997 000 — 148 000) 3 865 000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till landshövdingarna upptager jag till oförändrat belopp 800 000 kronor.

Till avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat bör beräknas 20 700 000 (+ 1 400 000) kronor.

För avlöningar till tjänstemän å övergångsstat beräknar jag 280 000 (+ 19 000) kronor.

Med hänsyn till mitt förslag att extra tjänster måtte inrättas för föredragandena hos civilbefälhavarna upptager jag under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, beloppet för ersättning till sakkunniga till 61 000 (— 97 000) kronor. För ersättning till militärassistenter bör beräknas 139 000 (+ 37 000) kronor. Kostnaderna för ersättning till inkvarteringschefer uppskattar jag till 16 000 (+ 3 000) kronor, medan erforderligt belopp för ersättningar till vägtrafikombud utgör 87 000 (+ 17 000) kronor. Anslagsposten i sin helhet skulle alltså uppgå till (61 000 + 139 000 + 16 000 + 87 000) 303 000 (— 40 000) kronor.

Medelsbehovet för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptager jag till 13 500 000 (+ 300 000) kronor.

Anslagsposten till särskilda förmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna) beräknas till 427 000 (+ 144 000) kronor.

Beloppet för tilläggsförmåner åt befattningshavare på äldre stat upptager jag oförändrat till 18 000 kronor.

För rörligt tillägg erfordras 9 937 000 (+ 2 042 000) kronor.

Anslaget skulle alltså bestämmas till (800 000 + 20 700 000 + 280 000 + 303 000 + 13 500 000 + 427 000 + 18 000 + 9 937 000) 45 965 000 (+ 3 865 000) kronor.

Vidare bör de ändringar vidtagas i personalförteckningen för länsstyrelserna, som följer av mina förslag i det föregående.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för länsstyrelserna, vilka erfordras i anledning av de av mig framlagda förslagen;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tillsvidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till landshövdingarna, <i>förslagsvis</i>	800 000
2. Avlöningar till övriga tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	20 700 000
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	280 000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:	
a. Ersättning till sakkunniga för biträde vid utredningar m. m., <i>förslagsvis</i>	61 000
b. Ersättning till militärassistenter, <i>förslagsvis</i>	139 000
c. Ersättning till inkvarteringschefer, <i>förslagsvis</i>	16 000
d. Ersättning till vägtrafikombud, <i>förslagsvis</i>	87 000
	303 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 500 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän (representationsbidrag till landshövdingarna), <i>förslagsvis</i>	427 000
7. Tilläggsförmåner åt befattningshavare å äldre stat, <i>förslagsvis</i>	18 000
8. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 937 000
	Summa kronor 45 965 000;

c) till *Länsstyrelserna*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 45 965 000 kronor.

[148] 4. Länsstyrelserna: Sjukvård m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	225 000	237 114
1955/56	225 000	132 146
1956/57 (statsliggaren s. 1097)	225 000	
1957/58 (förslag)	150 000	

Länsstyrelserna har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 149 900 kronor.

Departementschefen

Jag godtager länsstyrelsernas beräkningar av medelsbehovet och föreslår, att anslaget nedräknas med 75 000 kronor till 150 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelserna: Sjukvård m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[149] 5. Länsstyrelserna: Reseersättningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	950 000	991 426
1955/56	1 050 000	1 029 012
1956/57 (statsliggaren s. 1097)	1 200 000	
1957/58 (förslag)	1 260 000	

De sammanlagda utgifterna för nästa budgetår har av *länsstyrelserna* beräknats till 1 258 000 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till medelsåtgången under sistförflutet budgetår torde erforderlig uppräknig på grund av höjda traktamentsersättningar och vidtagna taxehöjningar inom kommunikationsväsendet kunna begränsas till 60 000 kronor, varvid anslaget bestämmes till 1 260 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelserna: Reseersättningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 260 000 kronor.

[150] 6. Länsstyrelserna: **Expenser**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	5 770 000	6 205 279
1955/56	5 810 000	6 715 809
1956/57 (statsliggaren s. 1098)	6 510 000	
1957/58 (förslag)	7 605 000	

Yrkanden

1) *Länsstyrelserna* har i sina framställningar beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till sammanlagt 6 672 100 kronor, varav för bränsle, lyse och vatten 1 084 700 kronor, för övriga expenser för eget behov 5 275 900 kronor och för expenser för annat än eget behov 311 500 kronor. I beloppet för övriga expenser för eget behov ingår engångsutgifter å tillhoppa 649 000 kronor för nya telefonväxlar samt anskaffning av möbler, inventarier m. m. till nyuppförda eller ombyggda landsstatsbyggnader i Södermanlands, Jönköpings, Hallands och Kopparbergs län samt till vissa förhyrda tjänstelokaler i Älvsborgs län (för innevarande år anvisade medel för detta ändamål till länsstyrelserna i Hallands och Kopparbergs län å tillhoppa 210 000 kronor kommer på grund av förseningar med byggnadernas uppförande icke att tagas i anspråk).

2) *Byggnadsstyrelsen* uppskattar medelsbehovet för möblering av representationsrum i landshövdingeresidensen i Nyköping och Kalmar samt för renovering av möbler och textilier i residensen till 180 000 kronor.

3) *Länsstyrelsernas utbildningsnämnd* (skr. 31/8 och 20/10 1956) hemställer, att för nästa budgetår måtte anvisas 69 100 kronor till kurser för utbildning av landskanslist, 26 000 kronor till utbildningskurser för biträdespersonal vid landskontor och häradsskrivarkontor, 2 900 kronor till arvoden åt nämndens ledamöter samt 1 500 kronor för studiekonferenser för landsstatstjänstemän.

Motiv

3) I proposition nr 150 till 1956 års riksdag rörande ny taxeringsförordning m. m., har föreslagits, att heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter, fr. o. m. taxeringsåret 1958 skall knytas till vissa taxeringsnämnder. Erforderligt antal assistenter har vid en helt utbyggd organisation beräknats till 240—300. Uppbyggnaden förutsättes skola ske successivt under ett antal år. Taxeringsassistenterna avses skola handlägga de mera svårbedömbara deklARATIONERNA inom varje fögderi och mellan taxeringsperioderna vara sysselsatta med taxeringsrevision.

Det har förutsatts, att taxeringsassistenterna skall genomgå utbildning, innan de börjar sin egentliga verksamhet. Med hänsyn till det naturliga sambandet mellan de föreslagna tjänsterna och befattningarna inom landskanslist- och häradsskrivarkarriären, kan man, därest organisationen kommer till stånd, förvänta, att taxeringsassistenttjänsterna företrädesvis kommer att rekryteras från nämnda karriär, liksom att taxeringsassistenter kommer att övergå till landskanslist- eller häradsskrivartjänster. Med hänsyn såväl härtill som till önskemålet om en så bred rekryteringsbas som möjligt är det önskvärt med en enhetlig teoretisk utbildning av dessa personalkategorier. Det synes därför naturligt att för utbildningen av taxeringsassistenterna anknyta till de nuvarande häradsskrivarkurserna, vilka ger

en lämpad översikt över samhällets struktur och uppbyggnad, en önskvärd utbildning i allmänna juridiska ämnen samt grundläggande kunskaper i skatte- och taxeringsförfattningarna. Utbildningsnämnden utgår därför ifrån att för behörighet till taxeringsassistenttjänst skall som regel gälla, att vederbörande genomgått den utbildningskurs, som föreskrivits för vinnande av ordinarie landskanslisttjänst å landskontor och häradsskrivar-tjänst.

Med hänsyn till de speciella krav, som ställes på taxeringsassistenterna, och till önskemålen om en enhetlig utbildningsplan synes vissa modifika-tioner i nuvarande kursplan erforderliga. Förutom viss omfördelning av timantalet för ämnena i kursens speciella del föreslår nämnden härvidlag, att den allmänna kursdelen utökas med 60 timmars undervisning i bok-föring. Enär godkända vitsord i bokföring alltjämt bör utgöra villkor för att få genomgå kursen, synes denna undervisning närmast böra ha karak-tären av en repetitionskurs. Utökningen av kursplanen förutsätter, att tiden för den allmänna kursdelen utsträcket omkring tre veckor, och medför ökad kostnad för arvoden till lärare med ett beräknat belopp av 2 100 kronor.

Därest bokföring i fortsättningen skall ingå i ifrågavarande utbildnings-kurser, bör möjlighet beredas de befattningshavare, vilka genomgått kurs, som icke upptagit undervisning och prov i detta ämne, att genom dispens erhålla behörighet till taxeringsassistenttjänst, om de besitter erforderliga kunskaper i bokföring. Att de liksom tidigare skall vara behöriga till tjänst som landskanslist, förste landskanslist, kronokamrerare och häradsskrivare torde utan vidare vara klart.

En utbildningskurs har börjat under hösten 1956 och skall avslutas med kursens speciella del hösten 1957. Kostnaderna för denna del av kursen beräknas till 15 200 kronor.

En ny kurs bör anordnas med början med kursens allmänna del hösten 1957. Då ämnet bokföring bör ingå i denna kurs, beräknas kostnaden för kursen för budgetåret 1957/58 till 12 700 kronor.

Antalet befattningshavare, vilka väntar på att få genomgå ifrågavarande utbildning är mycket stort. Om riksdagen bifaller förslaget om inrättande av taxeringsassistenttjänster, är det enligt nämndens mening angeläget, att kurserna dubbleras i varje fall under assistentorganisationens uppbyggnads-tid. Lämpligen bör en extra kurs anordnas redan under 1957 med början omkring den 1 februari. Den allmänna kursdelen torde då kunna avslutas under senare delen av april månad. Den speciella kursdelen beräknas kunna äga rum ungefär tiden den 1 september—den 15 december 1957. På mot-svarande sätt bör en extra kurs anordnas under 1958.

Speciella delen av den förra och allmänna delen av den senare av dessa extra kurser infaller således under nästa budgetår. Kostnaderna beräknas av nämnden till, för den speciella kursdelen hösten 1957 15 200 kronor och för den allmänna kursdelen våren 1958 13 000 kronor.

Totala kostnaden för budgetåret 1957/58 för kursverksamheten för landskanslistor å länkontor m. fl. skulle således bli (15 200 + 12 700 + 15 200 + 13 000) 56 100 kronor.

En kurs för utbildning av landskanslistor å länskansli börjar våren 1957 med kursens allmänna del och avslutas påföljande vår med den speciella delen. Kostnaden för sistnämnda kursdel uppskattar nämnden till 13 000 kronor.

Då utbildningsbehovet för här ifrågavarande befattningshavare visat sig vara mindre än vad som antogs vid utarbetandet av den ursprungliga planen för verksamheten, torde någon ny kurs icke böra anordnas våren 1958.

Till anordnande av särskilda utbildningskurser för biträdespersonal å länkontor och häradsarkivarkontor begärde utbildningsnämnden medel redan för innevarande budgetår. Framställningen bifölls icke. I statsverkspropositionen år 1956 (XI ht., s. 402) uttalade emellertid departementschefen, att sådana kurser torde ge värdefulla resultat såväl ur intern arbetsynpunkt som i fråga om personalens kontakt med allmänheten. Han förutsatte därför, att kursverksamhet i viss form skulle, inom ramen för redan tillgängliga medel, kunna äga rum under budgetåret.

Över den promemoria, som legat till grund för förslaget om ifrågavarande utbildning, har länsstyrelserna numera avgivit yttranden. Samtliga har vitsordat behovet av utbildningen. Avsaknaden av särskilda medel för ändamålet lägger emellertid hinder i vägen för att anordna kurser i erforderlig omfattning. Det är därför önskvärt, att medel anvisas för nästa budgetår. Yttrandena synes icke påkalla någon ändring i de i föregående års statsverksproposition (s. 400 och 401) redovisade riktlinjerna för kursverksamheten. Emellertid bör icke utgå något arvode till lärare och kursledare, som är statstjänstemän, eftersom det kan ifrågasättas, om icke dessa har att fullgöra sådana uppdrag som tjänsteåligganden. Kostnaderna för läroböcker och annan undervisningsmateriel kan beräknas till 200—300 kronor för en kurs. Om man räknar med en kurs i varje län under budgetåret, skulle kostnaderna för samtliga län uppgå till i runt tal 6 000 kronor. Erforderligt belopp för kursdeltagarnas resor och traktamenten torde förslagsvis böra beräknas till 20 000 kronor.

Departementschefen

För länsstyrelsernas del av anslaget har för innevarande budgetår anvisats 5 992 000 kronor, varav 884 000 kronor för bränsle, lyse och vatten, 4 808 000 kronor till övriga expenser för eget behov och 300 000 kronor till expenser för annat än eget behov. I beloppet 4 808 000 kronor, ingår 368 000 kronor för vissa engångsutgifter, varav som förut nämnts 210 000 kronor ej kommer att tagas i anspråk under budgetåret på grund av försenade byggnadsarbeten. För budgetåret 1957/58 torde posten för bränsle, lyse och vatten med hänsyn till kostnadsstegringar och utökade lokalutrymmen böra

uppräknas med cirka 200 000 kronor till 1 085 000 kronor. Utgifterna för övriga expenser för eget behov kommer att stiga i förhållande till innevarande budgetår på grund av kostnadshöjningar, bl. a. för städning, samt vissa nödvändiga anskaffningar av engångsnatur. Jag beräknar för ändamålet ett belopp av 5 532 000 kronor. Häri ingår som utgifter med anledning av nybyggda eller eljest utökade tjänstelokaler 282 000 kronor för telefonanläggningar i Jönköpings, Halmstads, Älvsborgs och Kopparbergs län samt tillhopa 325 000 kronor för möbler och andra inventarier till länsstyrelserna i Södermanlands, Jönköpings och Kopparbergs län. Med hänsyn till att några länsstyrelser fortfarande har bilar, som anskaffats 1947, räknar jag även för nästa budgetår med utbyte av tjänstebilarna i fem län. För nyanskaffning av möbler och kontorsmaskiner till den personal, som enligt vad jag ovan under anslaget till länsstyrelsernas avlöningar förordad avses att anställas för förstärkning av taxeringsrevisionsdetaljerna och för prövningsnämndskanslierna ingår vidare ett belopp av 237 000 kronor. För länsstyrelsernas expenser för annat än eget behov beräknar jag oförändrat 300 000 kronor. Länsstyrelsernas del av anslaget skulle således belöpa sig till (1 085 000 + 5 532 000 + 300 000) 6 917 000 (+ 925 000) kronor.

Till anskaffande av s. k. fönsterkuvert för försändande till de skattskyldiga av debetsedlar samt tryckning genom postverkets försorg av anställningskort, uppbörds kort och debetsedlar upptager jag oförändrat 400 000 kronor. Med hänsyn bl. a. till förestående ombyten å landshövdingeposter bör kostnaden för möblering av och underhåll av inredningar i representationsrum i landshövdingeresidensen för nästa budgetår uppräknas med 130 000 kronor till 200 000 kronor. Särskilda möbleringskostnader har härvid beräknats — förutom för de i byggnadsstyrelsens petita avsedda residensen — för residenset i Uppsala.

Vad angår länsstyrelsernas utbildningsnämnds förslag rörande kursverksamheten för landskanslister m. fl. ansluter jag mig till nämndens synpunkter och uttalanden i fråga om utbildningen för taxeringsassistenter och med anledning härav uppkommande spörsmål. Med hänsyn till att uppbyggnaden av taxeringsassistentorganisationen på alla sätt bör främjas vill jag särskilt understryka angelägenheten av att kursverksamheten för befattningshavare inom landskontorsområdet temporärt intensifieras. Nämndens förslag i detta hänseende har ej givit mig anledning till erinran. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om verksamhetens närmare utformning och behövlig modifiering av kursplanerna. Vad angår medelsbehovet för kurserna för landskanslister föreslår jag med hänsyn till avsedd arvodesreglering viss uppräknings utöver den, som påkallas av utvidgningen av kursverksamheten. I avbidan på slutligt ställningstagande till denna reglering upptager jag av nämnden äskat belopp 69 100 kronor.

I enlighet med nämndens äskanden beräknar jag vidare 2 900 (+ 100)

kronor till arvoden till nämndens ledamöter och oförändrat 1 500 kronor till studiekonferenser för landsstatstjänstemän.

Nämndens förslag om anvisande av medel till anordnande av utbildningskurser för biträdespersonal å landskontor och häradskrivarkontor — vilka kurser, såsom framhölls i föregående års statsverksproposition, torde vara av värde ur flera synpunkter — anser jag mig såtillvida böra biträda, att jag för en försöksvis anordnad verksamhet i vissa län upptager ett belopp av 10 000 kronor.

Beloppet till de ändamål, för vilka utbildningsnämnden äskat medel, beräknas sålunda till (69 100 + 2 900 + 1 500 + 10 000) 83 500 (+ 39 100) kronor.

Till bestridande av kostnaderna för länsstyrelsernas antagningsnämnds verksamhet beräknar jag för nästa budgetår 4 500 (+ 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (6 917 000 + 400 000 + 200 000 + 83 500 + 4 500) 7 605 000 (+ 1 095 000) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelserna: Expenser* för budgetåret 1957/58
anvisa ett förslagsanslag av 7 605 000 kronor.

[151] 7. **Länsstyrelserna: Publikationstryck**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	175 000	145 776
1955/56	175 000	180 133
1956/57 (statsliggaren s. 1103)	175 000	
1957/58 (förslag)	185 000	

Medelsbehovet för nästa budgetår har av *länsstyrelserna* beräknats till 185 900 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen under sistförflutet budgetår föreslår jag, att anslaget uppräknas med 10 000 kronor till 185 000 kronor och hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Länsstyrelserna: Publikationstryck* för budgetåret
1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 185 000 kronor.

[152] 8. **Landsfogdarna m. fl.: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 345 000	1 296 944
1955/56	1 400 000	1 434 524
1956/57 (statsliggaren s. 1103)	1 550 000	
1957/58 (förslag)	1 692 000	

Yrkanden

1) *Länsstyrelsernas* anslagsäskanden upptager för den under länsstyrelserna sorterande personalen ett belopp av i runt tal 1 214 000 kronor.

2) *Riksåklagarämbetet* (skr. 31/8 1956) har hemställt om inrättande av ytterligare tre fasta landsfogdeassistenttjänster i Ce 27, innebärande ökning av det av länsstyrelserna äskade beloppet för fast stationerad personal med 61 600 kronor. Det belopp, som riksåklagarämbetet beräknar för den ämbetet underställda åklagaraspirantorganisationen (ambulerande landsfiskalsassistenter och aspiranter), blir i sådant fall 416 400 kronor. Därest ämbetets hemställan ej skulle vinna bifall, bör anslaget till åklagaraspirantorganisationen upptagas till i runt tal 472 000 kronor.

Motiv

2) Med hänsyn till arbetsförhållandena inom landsfogdeorganisationen och i enlighet med vad som anförts och föreslagits i av tillkallade sakkunniga den 1 december 1954 avgiven promemoria rörande landsfogdarnas behov av kvalificerad biträdeshjälp bör, utöver de elva fasta landsfogdeassistenttjänster, som numera finnes inrättade i länen, ytterligare tre sådana tjänster inrättas från och med budgetåret 1957/58. På grund av arbetsbelastningen för landsfogdarna föreligger stadigvarande behov av fast landsfogdeassistent — förutom i de elva län som numera tilldelats sådan assistent — ytterligare i Stockholms, Malmöhus och Västernorrlands län. Merkostnaden för dessa tre tjänster blir i fråga om löner i runt tal 6 000 kronor. Genom inbesparingar av tjänstgöringstraktamenten blir dock den verkliga fördyringen mindre.

Utbyggandet av åklagarorganisationen i anledning av processreformens genomförande pågår alltjämt. Inom stadsfiskalsorganisationen beräknas under tiden fram till utgången av budgetåret 1957/58 sju tjänster bliva att besätta på grund av organisationens utbyggnad. Därjämte erfordras ytterligare ett antal landsfogdeassistenter såsom biträdande åklagare och som vikarier för stadsfiskalerna. Denna förstärknings- och vikariatsorganisation bör omfatta mer än 30 — ämbetet räknar för närvarande med 32 — landsfogdeassistenter. Stadsfiskalsorganisationen skulle alltså behöva förstärkas med 39 (7 + 32) befattningshavare.

Från och med den 1 juli 1956 har inrättats ytterligare tre fasta landsfogdeassistenttjänster, vilka skall tillsättas inom den närmaste tiden. Härjämte erfordras — i enlighet med vad som föreslagits i nämnda promemoria — ytterligare tio landsfogdeassistenter. Inom landsfogdeorganisationen skulle alltså under en nära framtid behövas 13 befattningshavare.

Förutom det personalbehov som sålunda föreligger inom stadsfiskals- och landsfogdeorganisationerna erfordras för tjänstgöring hos statspolisintendenten och riksåklagarämbetet samt för särskilda utredningsuppdrag, lågt räknat, två landsfogdeassistenter.

Enligt dessa beräkningar skulle således omkring 54 befattningshavare erfordras inom den närmaste framtiden. För tillgodoseende av detta personalbehov finnes att tillgå 54 nu i tjänst varande aspiranter och assistenter, som icke innehar eller varaktigt uppehåller fast tjänst inom åklagarväsendet. Tillgänglig personal skulle alltså förslå för att täcka personalbehovet under budgetåret 1957/58. För att tillgodose det ytterligare personalbehov, som uppkommer genom åklagares pensionsavgång eller åklagaraspiranternes avgång från banan m. m. erfordras emellertid antagning och utbildning av ytterligare ett antal åklagaraspiranter. Ämbetet räknar med att för sådant ändamål fem aspiranter bör anställas under ettvarvt av budgetåren 1956/57 och 1957/58.

Av de 54 aspiranter och ambulerande landsfogdeassistenter, som nu tjänstgör inom aspirantorganisationen, beräknas ett tiotal ha tagits i anspråk för tjänster inom åklagar- och polisväsendet före ingången av budgetåret 1957/58. Tio beräknas komma att tjänstgöra inom landsfogdeorganisationen, två fullgöra sådan tjänstgöring, för vilken ersättning utgår av andra statliga anslag än nu ifrågavarande, och övriga 32 erfordras för tjänstgöring inom stadsfiskalsorganisationen. Endast tio befattningshavare tillhörande aspirantorganisationen skulle alltså avlönas av statsmedel under budgetåret 1957/58. Emellertid har ämbetet till följd av den alltmera ökande arbetsbelastningen för åklagarna i städerna nödgats att i icke obetydlig utsträckning anlita icke färdigutbildade aspiranter och assistenter för åklagartjänstgöring i städerna. I den mån omständigheterna medger, bör dessa icke färdigutbildade aspiranter och assistenter fullgöra sin utbildning. Ämbetet räknar med att under budgetåret 1957/58 ett 10-tal bör undergå utbildning. Under utbildningstiden åtnjuter de lön av statsmedel.

Medelsbehovet av grundlöner för aspirantorganisationen utgör enligt ämbetets beräkningar, för sju ambulerande assistenter 100 212 kronor, för utbildning av tio i tjänst varande aspiranter 100 000 kronor, för fem aspiranter, som beräknas bliva antagna fr. o. m. den 1 oktober 1956, 62 460 kronor samt för fem aspiranter, som förutsättes komma att antagas den 1 juli 1957, 57 240 kronor, tillhoppa 319 912 kronor eller i runt tal 320 000 kronor. Därest ämbetets hemställan om inrättande av ytterligare tre fasta assistenttjänster icke bifalles, ökas grundlönebeloppet för aspirantorganisationen med ca 43 000 kronor till 363 000 kronor.

Departementschefen

Såsom riksåklagarämbetet framhållit, föreslogs i den utredning, som legat till grund för riksdagens beslut rörande utformningen av den kvalificerade biträdeshjälpen till landsfogdarna (proposition nr 106 till 1955 års riksdag), inrättande av sammanlagt 14 fasta tjänster som landsfogdeassistent. Jämlikt riksdagens beslut år 1955 och 1956 finnes f. n. elva sådana tjänster. Med hänsyn till arbetsförhållandena inom landsfogdeorganisatio-

nen delar jag riksåklagarämbetets mening, att denna fasta biträdesorganisation bör utbyggas till ursprungligen förutsatt antal. Jag föreslår därför, att det återstående antalet tjänster som fast landsfogdeassistent i Ce 27, tre stycken, inrättas fr. o. m. nästa budgetår. Liksom förut torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma, var de skall vara placerade. Vid bifall till förslaget minskas antalet ambulerande landsfogdeassistenttjänster med tre till sju.

Riksåklagarämbetets beräkning rörande aspirantorganisationen och länsstyrelsernas uppskattning av medelsbehovet föranleder ingen erinran. I äskade belopp för icke-ordinarie personal ingår arvode med 12 276 kronor till juris kandidater under tillhoppa 12 månaders tjänstgöring å landsfogdeexpedition jämlikt 20 § dömsagostadgan.

Merkostnaden för de föreslagna tre fasta landsfogdeassistenttjänsterna, utgör 6 000 kronor. De automatiska utgiftshöjningarna uppgår till sammanlagt 136 000 kronor. Anslaget bör sålunda upptagas till ett med (6 000 + 136 000) 142 000 kronor förhöjt belopp.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör bibehållas oförändrad, 570 000 kronor.

Beloppet till avlöningar till icke-ordinarie personal upptager jag till 745 000 (+ 70 000) kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg beräknar jag till 377 000 (+ 72 000) kronor.

Anslaget torde alltså bestämmas till (570 000 + 745 000 + 377 000) 1 692 000 (+ 142 000) kronor.

Å personalförteckningen torde upptagas ytterligare tre landsfogdeassistenter i lönegrad Ce 27.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga angivna ändring i personalförteckningen för landsfogdarna m. fl.;

b) godkänna följande avlöningsstat för landsfogdarna m. fl., att tillämpas tillsvidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	570 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	745 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	377 000
	<hr/>
	Summa kronor 1 692 000;

c) till *Landsfogdarna m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 692 000 kronor.

[153] 9. Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	265 000	325 616
1955/56	305 000	312 771
1956/57 (statsliggaren s. 1105)	343 000	
1957/58 (förslag)	357 000	

Länsstyrelserna har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 367 600 kronor.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har i beloppet för expenser upptagit 3 900 kronor för anskaffning och underhåll av bilradioanläggning, avsedd att inmonteras i landsfogdens egen — för tjänsteresor begagnade — bil. Motsvarande yrkande har under anslaget till landsfiskalernas omkostnader gjorts beträffande sex landsfiskaler i länet. Som stöd för yrkandena framhålles önskvärdheten, ej minst ur beredskapssynpunkt, av att befintliga och planerade fasta radioanläggningar, som kommer att täcka praktiskt taget hela länets område, redan i fredstid utnyttjas för vissa av polischeferna. Härigenom skulle man lätt kunna få kontakt med vederbörande under de långa och tidsödande tjänsteresorna, något som f. n. ofta är svårt.

Departementschefen

Beloppet för sjukvård m. m. upptager jag oförändrat till 2 500 kronor, medan för resekostnader torde beräknas ett i anledning av vissa kostnadsökningar med 15 000 kronor förhöjt belopp eller 215 000 kronor.

Till expenser har för innevarande budgetår anvisats 140 500 kronor. Oaktat vissa kostnadsstegringar måste förutses, anser jag mig med hänsyn till att belastningen under sistförflutet budgetår något nedgått, kunna nedräkna anslagsposten med 1 000 kronor till 139 500 kronor. Jag har därvid icke upptagit några medel för bilradioanläggning till landsfogden i Norrbottens län. Länsstyrelsens yrkanden i denna del anser jag mig ej kunna biträda.

Anslaget torde alltså uppföras med (2 500 + 215 000 + 139 500) 357 000 (+ 14 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Landsfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 357 000 kronor.

[154] 10. Häradsskrivarna m. fl.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	11 550 000	12 061 503
1955/56	12 350 000	13 218 129
1956/57 (statsliggaren s. 1106)	13 820 000	
1957/58 (förslag)	15 263 000	

Länsstyrelsernas äskanden för nästa budgetår upptager ett totalt medelsbehov under detta anslag å i runt tal 14 451 000 kronor.

Enligt grunderna för reglerad befordringsgång bör antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster ökas med fem.

Departementschefen

I enlighet med länsstyrelsernas framställningar föreslår jag, att ytterligare fem extra ordinarie kontorsbiträden enligt grunderna för den reglerade befordringsgången erhåller ordinarie tjänst fr. o. m. nästa budgetår. Antalet sådana tjänster kommer därvid att bli 434.

För den av riksdagen föregående år beslutade utbyggnaden av taxeringsväsendet i första instans har jag ovan under anslaget till länsstyrelsernas avlöningar framlagt förslag om inrättande fr. o. m. den 1 januari 1958 av 50 taxeringsassistenttjänster i Ca 23. Taxeringsassistent skall lokalt vara knuten till den lokala skattemyndigheten, som jämlikt 16 § i den nya taxeringsförordningen har att tillhandahålla honom erforderlig biträdespersonal. I den till grund för riksdagens beslut liggande propositionen har förutsetts, att en ny biträdestjänst skall inrättas för varje taxeringsassistenttjänst. I städerna med egen uppbördsförvaltning skall dock dessa biträdestjänster vara kommunala. Mitt förslag om inrättande av 50 taxeringsassistenttjänster påverkar således beräkningen av detta anslag endast i den mån dessa tjänster tillsättes i fögderi. För att ha möjlighet att, om så befinnes nödvändigt eller lämpligt, placera samtliga taxeringsassistenttjänsterna i fögderier — behovet ur taxeringssynpunkt av dessa tjänster torde vara störst i fögderierna, eftersom de skattskyldiga, vilkas deklARATIONER närmast avses skola granskas av taxeringsassistenterna, i berörda städer i allmänhet torde vara hänfödda till särskilda taxeringsnämnder för taxering av rörelseidkare m. fl. — upptager jag emellertid det belopp, som erfordras för att fr. o. m. den 1 januari 1958 inrätta ytterligare 50 tjänster som biträden i reglerad befordringsgång, 163 000 kronor.

Enligt den nya taxeringsförordningen skall vidare lokal skattemyndighet från och med taxeringsåret 1958 åt taxeringsnämnderna ombesörja sortering av taxeringsmaterialet och verkställa längdföring. Såsom förutsetts i propositionen, måste på grund av arbetsbelastningen hos de lokala skattemyndigheterna i synnerhet sorteringen till största delen ske med tillfälligt arbetskraft. Efter verkställda beräkningar på grundval av från länsstyrelserna inhämtade uppgifter om dels antalet till 1956 års taxering avlämnade deklARATIONER och andra taxeringsuppgifter och dels den utsträckning, vari den reguljära personalstyrkan å häradskrivarkontoren kan beräknas medverka vid detta arbete, upptager jag för ändamålet ett belopp å 650 000 kronor. Med hänsyn till att sorteringsarbetet på en del håll kan komma att, mot särskild ersättning — vilken bör gäldas från denna anslagspost — anförtros t. ex. kommunal myndighet, bör ur anslagssynpunkt samt-

28 — *Bihang till riksdagens protokoll 1957. 1 saml. Nr 1. Bil. 13*

liga ersättningar för sorterings- och längdföringsarbetet utgå i form av arvoden.

Den automatiska utgiftshöjningen på grund av löneklassuppflyttningar samt ökat rörligt tillägg uppgår till 630 000 kronor, med vilket belopp anslaget torde höjas.

Jag föreslår alltså, att anslaget uppräknas med (163 000 + 650 000 + 630 000) 1 443 000 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör beräknas till 4 540 000 (— 80 000) kronor. För avlöningar till icke-ordinarie personal upptager jag 7 436 000 (+ 936 000) kronor och för rörligt tillägg 3 287 000 (+ 587 000) kronor.

Anslaget skulle således bestämmas till (4 540 000 + 7 436 000 + 3 287 000) 15 263 000 (+ 1 443 000) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga förutberörda ändring i personalförteckningen för häradsskrivarna m. fl.;

b) godkänna följande avlöningsstat för häradsskrivarna m. fl., att tillämpas tillsvidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 540 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 436 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 287 000

Summa kronor 15 263 000;

c) till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 15 263 000 kronor.

[155] 11. *Häradsskrivarna m. fl.*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	1 135 000	1 189 673
1955/56	1 195 000	1 318 460
1956/57 (statsliggaren s. 1108)	1 310 000	
1957/58 (förslag)	1 882 000	

Länsstyrelserna har uppskattat medelsbehovet för budgetåret 1957/58 till i runt tal 1 500 000 kronor.

Departementschefen

Delposten till sjukvård m. m. torde med hänsyn till medelsåtgången under sistförflutet budgetår kunna nedräknas med 15 000 kronor till 50 000 kronor.

Utgifterna till reseersättningar har under budgetåret 1955/56 uppgått till i runt tal 330 000 kronor. Med hänsyn till taxehöjningar och ökade trakamentsersättningar upptager jag som erforderligt belopp 345 000 (+ 35 000) kronor.

Anslagsposten till expenser, som under sistförflutet budgetår belastats med omkring 923 000 kronor, torde för de ändamål länsstyrelserna äskat medel böra uppräknas till 1 036 000 kronor på grund av kostnadsstegringar, bl. a. höjda städningslöner. Därtill kommer merkostnader i anledning av utbyggnaden av taxeringsorganisationen i första instans, vilka jag uppskattar till 451 000 kronor. Härav avser i runt tal 294 000 kronor utgifter av engångskaraktär för anskaffning av möbler och kontorsmaskiner till de föreslagna 50 taxeringsassistenterna — vilka lokalt skall knytas till fögderierna — och deras biträden samt sorteringslådor och andra inventarier för sorteringsarbetet. Jag upptager således delposten till (1 036 000 + 451 000) 1 487 000 (+ 552 000) kronor.

Anslaget torde alltså uppföras med (50 000 + 345 000 + 1 487 000) 1 882 000 (+ 572 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Häradsskrivarna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 882 000 kronor.

[156] 12. Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	17 950 000	18 268 154
1955/56	18 500 000	19 492 267
1956/57 (statsliggaren s. 1109)	20 650 000	
1957/58 (förslag)	22 310 000	

Yrkanden och motiv

1) *Länsstyrelserna* har i skrivelser, vilka inkommit under augusti och september 1956, lämnat förslag rörande beräkningen av anslaget för nästa budgetår.

Från övervägande antalet håll har framhållits nödvändigheten av att omedelbart förstärka biträdesorganisationen. På grund av att resultatet av den i föregående års statsverksproposition omförmälda utredningen angående organisationen förutsatts få tillämpning fr. o. m. nästa budgetår har emellertid de flesta länsstyrelserna avstått från att påyrka förstärkning. Rörande personalorganisationen i övrigt har under åberopande av arbetsförhållandena yrkats inrättande av ytterligare biträdande landsfiskalstjänster i Ce 25, en i vardera av *Hallands län* — Viske distrikt — och *Örebro län* — Lekebergs distrikt — samt två i *Västmanlands län*, i Siende och Norbergs distrikt. Länsstyrelserna i *Västmanlands* och *Kopparbergs län* har med samma motivering föreslagit, att tjänsterna som biträdande landsfiskal i Ce 25 i resp. Arboga och Avesta distrikt utbytes mot

extra ordinarie landsfiskalstjänster i Ce 27. Slutligen har länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* överlämnat en framställning från landsfiskalerna (polischeferna-åklagarna) i Hisings och Sävedals distrikt, vari dessa hemställer, att deras tjänster med hänsyn till arbetsbördan och de speciella förhållandena i distriktet uppflyttas från Ca 29 till Ca 31.

Enligt förslagen bör antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster jämligt grunderna för reglerad beföringsgång ökas med 13.

Det sammanlagda medelsbehovet enligt länsstyrelsernas förslag uppgår till i runt tal 22 572 000 kronor.

2) I skrivelse den 31 augusti 1956 har *nämnden för antagande av aspiranter å landsfiskalstjänst* hemställt, att arvodet under utbildningstiden till landsfiskalselever och landsfiskalsaspiranter höjes från nuvarande 300 till 500 kronor i månaden och att detta högre belopp bestämmes att utgå retroaktivt fr. o. m. den 1 januari 1956 till dem som den 1 juli 1957 alltjämt undergår utbildning. Arvodet bestämdes till nuvarande belopp i samband med beslut av 1948 års riksdag rörande en provisorisk löneförbättring åt landsfiskalsorganisationens rekryteringspersonal. Arvodet, som tidigare icke beskattats, har genom utslag av regeringsrätten den 6 mars 1956 förklarats utgöra skattepliktig inkomst. På grund härav och med hänsyn till att konsumentprisindex stigit från 100 år 1949 till 139 i juli 1956 har enligt nämndens mening en avsevärd ekonomisk försämring inträtt för elever och aspiranter under deras utbildning. Då nuvarande bidrag sålunda ej på långt när motsvarar storleken av den förmån, som ursprungligen ansetts böra utgå, måste en höjning av arvodet till 500 kronor per månad anses skälig.

Yttrande

Statskontoret har i yttrande över antagningsnämndens framställning avstyrkt bifall till densamma, enär, enligt dess mening, de nu utgående förmånerna är tillräckliga för att säkerställa den rekrytering till landsfiskalsbanan, som är nödvändig. Därest en höjning ändock anses motiverad, är det angeläget, att denna icke kommer till stånd utan att samtidigt en tillfredsställande lösning vinnes av frågan om återbetalningsskyldighet för dem som vid eller kort tid efter avslutad utbildning lämnar landsfiskalsbanan. Enligt inhämtad uppgift avgår fortfarande cirka 20 procent av kursdeltagarna.

Departementschefen

Framställningarna om lönegradsuppflyttning av vissa landsfiskalstjänster, utbyte av tjänster som biträdande landsfiskal mot extra ordinarie landsfiskalstjänster samt inrättande av ytterligare tjänster som biträdande landsfiskal är jag icke beredd att biträda.

Under föregående år påbörjades en utredning angående landsfiskaler-

nas biträdesorganisation. Denna utredning har dock ännu ej hunnit helt slutföras. Det är därför icke möjligt att — såsom förutsattes i föregående års statsverksproposition (XI ht, s. 411) — detta år redovisa resultatet av densamma. Såväl länsstyrelsernas framställningar som vid utredningen hittills gjorda överväganden visar emellertid, att stort behov av en förstärkning av organisationen föreligger. Under hand har utredningsmannen meddelat, att, enligt preliminära beräkningar, nödvändiga förslag om inrättande och utbyte av tjänster torde medföra en merkostnad i förhållande till nuläget av drygt 450 000 kronor. Det måste med hänsyn härtill anses ofrånkomligt att i avvaktan på slutligt ställningstagande i ämnet provisoriskt förstärka biträdesorganisationen. För att möjliggöra detta upptager jag, utöver den medelsförstärkning å 200 000 kronor, som anvisats för innevarande budgetår, ett belopp av ytterligare 250 000 kronor för avlönande av personal i Cg-ställning.

I enlighet med länsstyrelsernas framställningar föreslår jag, att ytterligare 13 extra ordinarie kontorsbiträden enligt grunderna för den reglerade befordringsgången erhåller ordinarie tjänst i Ca 8 fr. o. m. nästa budgetår. Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster skulle därefter uppgå till 180.

Antagningsnämndens framställning om höjning av arvodena till landsfiskalselever och -aspiranter får ses mot bakgrunden av de personalsvårigheter, som f. n. råder inom landsfiskalsorganisationen, även i vad avser andra än de rena biträdestjänsterna. För att täcka behovet av vikarier vid semestrar o. d. erfordras en kader av 60—70 färdigutbildade, ej befordrade assistenter. Antagningsnämnden, som i början av år 1952 beräknade, att denna kader år 1957 skulle ha ett antal av 49, har räknat med att balans mellan behovet av och tillgång på färdigutbildade aspiranter skulle uppnås någon gång i slutet på 1950-talet. Främst på grund av avgången bland de färdigutbildade aspiranterna har emellertid utvecklingen blivit en annan än den beräknade. F. n. är situationen den, att icke på långt när alla biträdande landsfiskalstjänster kunnat besättas med behöriga innehavare utan måste uppehållas av landsfiskalsassistenter och att den därutöver befintliga reservkadern uppgår till endast cirka 20 befattningshavare. Förhållandet inger allvarliga betänkligheter och gör det angeläget, att åtgärder vidtages för att främja rekryteringen till banan.

Den av 1948 års riksdag beslutade höjningen av arvodena invercade gynnsamt på tillströmningen till banan. Ytterligare åtgärder för rekryteringsfrämjande ansågs vid genomförandet av nuvarande landsfiskalsorganisation år 1952 icke nödvändiga. Förhållandena har emellertid på senare tid blivit annorlunda. Nyligen ändrad praxis i fråga om arvodets beskattning samt penningvärdeförsämringen har medfört en betydande urholkning av förmånens värde. Detta måste inverka menligt på rekryteringen. Enligt vad jag under hand inhämtat från antagningsnämnden är situationen

f. n. också den, att antalet sökande icke medger antagning i erforderlig omfattning, därest kvalitetskravet i fråga om aspiranter till åklagarbanan skall upprätthållas. Då som förut nämnts en ökning av rekryteringen måste åstadkommas, kan man med hänsyn till nyssberörda förhållanden enligt min mening icke underlåta att höja arvodet. Skäligen synes mig emellertid detta ej böra ske med mera än 50 procent. Ej heller är jag beredd att förorda, att höjningen gives retroaktiv verkan. Jag föreslår sålunda, att arvodet höjes till 450 kronor per månad fr. o. m. den 1 juli 1957. För nästa budgetår kan detta beräknas medföra en kostnadsökning å cirka 230 000 kronor.

Detta mitt förslag aktualiserar den av statskontoret berörda frågan om återbetalningsskyldighet i vissa fall för uppburna arvoden. Spörsmålet behandlades i föregående års statsverksproposition (XI ht, s. 409) med anledning av en framställning i ämnet från antagningsnämnden, vari framhållits, att under åren sedan 1952 bland de färdigutbildade aspiranterna skett en tilltagande avgång för fortsatta studier till juris kandidatexamen. Av denna anledning hade cirka 20 procent av deltagarna i 1954 och 1955 års polischefskurser lämnat landsfiskalsbanan. Antalet avgångna t. o. m. februari 1955 kunde beräknas till 23. Med anledning av framställningen uttalades (s. 411), att avgången kunde skapa en ohållbar situation för hela landsfiskalsorganisationen genom att den för vikariat o. d. nödvändiga personalstyrkan ej når erforderlig storlek. Snara åtgärder för åstadkommande av ändring i detta förhållande borde därför övervägas. Något förslag härutinnan framfördes dock ej, eftersom samma problem föreligger inom andra delar av statsförvaltningen och det syntes lämpligast att tillskapa en generell och mera enhetligt utformad anordning för att motverka en dylik avgång. Det underströks emellertid, att situationen för landsfiskalsorganisationen vore sådan, att särskilda åtgärder för detta område kunde befinnas nödvändiga redan innan det mera allmänna problemet vore moget för sin lösning.

Enligt vad jag under hand inhämtat från antagningsnämnden är tendensen till avgång fortfarande densamma, och någon ändring härvidlag lär icke åstadkommas enbart genom en höjning av arvodet. För att trygga den nödvändiga utbyggnaden av organisationen bör den föreslagna höjningen därför enligt min mening kombineras med en spärr mot avgång. Lämpligen bör detta — såsom uttalats i statsutskottets föregående år redovisade yttrande över nämndens framställning (s. 410) — ske genom införande av skuldförbindelser. Dessa torde böra utformas så, att den antagne förpliktar sig att återbetala viss del av det under utbildningstiden erhållna arvodet, därest han inom en tid av förslagsvis fem år från utbildningens avslutande lämnar landsfiskalsbanan. Återbetalningen bör avse den del av arvodet, som belöper på tiden för de teoretiska studierna, d. v. s. distriktsåklagarkursen och polischefskursen; under övriga tider innefattar utbildningen även ett visst mått av arbete, vilket gör det mo-

tiverat att icke låta återbetalningsskyldigheten omfatta härunder utgående arvoden. Vidare torde återbetalningsskyldigheten böra graderas i förhållande till den tid, som — inom femårsperioden — förflutit mellan det utbildningen avslutats och avgång sker. Jag föreslår i detta hänseende, att återbetalningsskyldigheten skall omfatta, vid avgång inom två år från utbildningens slut hela ifrågavarande del av arvodet och vid avgång efter två men inom tre år, efter tre men inom fyra år samt efter fyra år från samma tidpunkt resp. 75, 50 och 25 procent därav. Jag förutsätter slutligen, att tjänstledighet för fortsatta studier ej beviljas på sådant sätt, att syftemålet med den föreslagna anordningen kringgås.

Återbetalningsskyldigheten bör införas fr. o. m. den 1 juli 1957. Den bör dock helt gälla även sådana, som eventuellt kommer att antagas till landsfiskalselever under våren eller försommaren innevarande år. För de tidigare antagna bör som villkor för åtnjutande av det högre arvodet föreskrivas, att de ikläder sig återbetalningsskyldighet för den del därav, som motsvarar den föreslagna höjningen. Det torde i övrigt få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser, som erfordras för förslagets genomförande. Dessa synes jämväl böra innefatta befogenhet för Kungl. Maj:t eller myndighet, som Kungl. Maj:t bestämmer, att för särskilda fall medgiva befrielse från återbetalningsskyldighet eller del därav.

Den automatiska utgiftstegringen beräknas till i runt tal 1 180 000 kronor. Med hänsyn jämväl till kostnadsökningarna enligt förslagen i det föregående bör anslaget alltså uppräknas med (1 180 000 + 250 000 + 230 000) 1 660 000 kronor.

Posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän beräknar jag till 8 975 000 (+ 75 000) kronor. För avlöningar till icke-ordinarie personal erfordras 7 730 000 (+ 380 000) kronor. Anslagsposten till arvoden till landsfiskalselever m. fl. uppskattar jag till 670 000 (+ 305 000) kronor. För rörligt tillägg torde anvisas 4 935 000 (+ 900 000) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (8 975 000 + 7 730 000 + 670 000 + 4 935 000) 22 310 000 (+ 1 660 000) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna förslagen höjning av arvodet till landsfiskalselever m. fl. samt de föreslagna grunderna för återbetalningsskyldighet i vissa fall för del av detta arvode;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga förut angiven ändring i personalförteckningen för landsfiskalerna m. fl.;

c) godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tillsvidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	8 975 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 730 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl., <i>förslagsvis</i>	670 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 935 000
	Summa kronor 22 310 000;

d) till *Landsfiskalerna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 22 310 000 kronor.

[157] 13. *Landsfiskalerna m. fl.*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 135 000	3 277 304
1955/56	3 280 000	3 518 116
1956/57 (statsliggaren s. 1112)	3 415 000	
1957/58 (förslag)	3 725 000	

Länstyrelserna har uppskattat medelsbehovet för sina egna behov för nästa budgetår till i runt tal 3 637 000 kronor.

Departementschefen

Erforderligt belopp för sjukvård m. m. kan med hänsyn till belastningen minskas med 5 000 kronor till 60 000 kronor.

Trots kostnadsstegringen upptager jag med hänsyn till att medelsåtgången under sistförflutet budgetår utgjort cirka 1 350 000 kronor posten till reseersättningar m. m. till oförändrat belopp, 1 440 000 kronor.

Utgifterna för expenser har under senaste budgetåret utgjort i runt tal 2 063 000 kronor. För innevarande budgetår har anvisats 1 860 000 kronor. Med hänsyn till kostnadsstegringar för belysning, städning och telefon, vissa ökade inventarieanskaffningar på grund av nya kontorslokaler och det förut framförda förslaget om förstärkning av biträdesorganisationen samt väsentligt höjda utgifter för expenser för annat än eget behov måste uppräknings av detta belopp. Jag upptager för ändamålet 2 175 000 (+ 315 000) kronor, varav 545 000 kronor för expenser för annat än eget behov.

Delposterna till övriga utgifter — antagningsnämndens verksamhet, 5 500 kronor, handledning under landsfiskalsaspiranternas polistjänstgöring, 500 kronor, kostnader för distriktsåklagarkurs, 14 000 kronor, samt kostnader för tjänstedräkt, 30 000 kronor — beräknar jag till oförändrade belopp, tillhoppa 50 000 kronor.

Anslaget torde alltså uppföras med (60 000 + 1 440 000 + 2 175 000 + 50 000) 3 725 000 (+ 310 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Landsfiskalerna m. fl.*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 725 000 kronor.

D. Polisväsendet

[158] 1. Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	676 000	722 398
1956/57 (statsliggaren s. 1114)	823 000	
1957/58 (förslag)	964 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 340 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkanden

I. I skrivelse den 31 augusti 1956 hemställer statspolisintendenten, att anslaget höjes med 277 000 kronor.

	Ökning
1. Avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering och sjukvård	600
2. Nya tjänster	
a) En biträdande polisintendent Ca 32 vid avdelningen i Göteborg	25 163
b) En förste byråingenjör Ce 29	22 776
c) En garageförman Ce 13 vid envar av avdelningarna i Göteborg, Sundsvall och Luleå	31 138
d) En expeditionsvakt Ce 11 vid avdelningen i Stockholm	9 610
e) Ett fotobitråde Ce 8 vid avdelningen i Stockholm	8 174
f) Nio kontorsbiträden i reglerad befordringsgång vid ordningsavdelningarna i Stockholm, Linköping, Kalmar, Malmö, Hälsingborg, Västerås, Falun, Sundsvall och Luleå	69 546
g) Tre kontorsbiträden i reglerad befordringsgång vid kriminalavdelningarna i Stockholm, Linköping och Göteborg	23 525
3. Löneregleringar	
a) En polisintendent Ca 32 i st. f. en biträdande polisintendent Ce 31	1 014
b) Ordinariesättning av en förste byråsekreterartjänst Ce 27	—
c) En registrator Ca 15 i st. f. en kontorist Ca 13	452
d) En garageföreståndare Ce 17 i st. f. en garageförman Ce 13	1 373
e) Extraordinariesättning av en garageförmanstjänst Cg 13	—
f) Två kontorister Ce 13 i st. f. två kanslibiträden Ce 11	1 357
g) Två kontorister Ca 13 i st. f. två kanslibiträden Ca 11	858
h) En kontorist Ca 13 i st. f. ett kontorsbiträde Ca 8	1 388
i) Fyra kanslibiträden Ca 11 i st. f. fyra kontorsbiträden i reglerad befordringsgång vid ordningsavdelningarna i Stockholm, Jönköping, Gävle och Sundsvall	2 309
j) Ordinariesättning av fyra kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång	—
4. Extra skrivhjälp	25 000
5. Omräkning	52 573
6. Avrundning	144
	277 000

II. I skrivelse den 18 september 1956 föreslår statspolisintendenten höjd lönegradsplacering för två hästkötare vid statspolisavdelningen i Göteborg.

Motiv

I. 2 a) Kungl. Maj:t har tidigare förordnat, att Göteborgs stad fr. o. m. den 1 juli 1954 skulle tillhandahålla en biträdande polisintendent vid statspolisavdelningen i staden. På därom gjord framställning har Kungl. Maj:t den 22 oktober 1954 medgivit anstånd med tillsättande av tjänsten. På grund härav har tjänsten ännu icke upptagits å Göteborgs stads personalstat. Då innehavaren av tjänsten skall vara chef för statspolisavdelningen i Göteborg samt utföra arbetsuppgifter, som har statlig karaktär, synes tjänsten i likhet med övriga biträdande polisintendentstjänster vid statspolisen böra uppföras å statlig löneplan samt inplaceras i 32 lönegraden.

2 b) I anledning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens utlåtande över anslagsframställningen för innevarande budgetår (se 1956 års statsverksproposition, XI, p. 160) har utredning verkställt angående möjligheterna att anknyta statspolisens fordonsunderhåll till i styrelsens yttrande omnämnda förvaltningar. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har uppgett, att den omfattande arbetsbördan för verkets befattningshavare omöjliggör för dessa att åtaga sig ytterligare arbetsuppgifter. Vad angår möjligheterna att utnyttja den organisation, som inom armén uppbyggt för fordonsunderhållet, synes det av organisatoriska skäl icke vara möjligt att överlämna kontrollen över statspolisens fordon till arméns centrala förvaltningsorgan. Beträffande televerket har vid överläggningar med representanter för telestyrelsen framhållits, att det i och för sig icke föreligger något hinder för televerket att svara för kontrollen av statspolisens motorfordonsunderhåll. Då samtliga befattningshavare är fullt sysselsatta med verkets egna fordon, skulle emellertid verket bliva tvunget att för statspolisens räkning anställa ytterligare en ingenjör ävensom debitera statspolisen alla övriga av kontrollen föranledda kostnader.

Vid bedömande av behovet av en lokal organisation bör beaktas, att ett stort antal motorfordon inom statspolisorganisationen är tilldelade bestämde polismän, vilka i egenskap av ordinarie förare av fordonet har att svara för att det hålles i ett fullgott skick och att föreskriven regelbunden service verkställes. Därtill kommer, att så gott som samtliga ordningspolismän och ett betydande antal kriminalpolismän genomgått föreskriven utbildning för behörighet att verkställa s. k. flygande inspektion. Dessa omständigheter torde utgöra en viss garanti för att underhållet av statspolisens fordon icke eftersättes. Beträffande lönegradsplaceringen av en förste byråingenjör bör lägre placering än i 29 lönegraden icke ifrågakomma. Det torde nämligen icke vara möjligt att knyta en verkligt dugande tekniker till statspolisorganisationen, om icke lönegradsplaceringen är relativt förmånlig.

2 c) Vid avdelningen i Göteborg skötes bilunderhållet f. n. av en pensionerad polisman mot arbetsbeting och i Luleå av en hästkötare på övergångsstat. Det är önskvärt att erhålla en mera permanent lösning av dessa

personalfrågor. Motorfordonsbeståndet vid avdelningen i Göteborg uppgick den 1 juli 1956 till 17 bilar och 6 motorcyklar, vid avdelningen i Luleå till 19 bilar och 2 motorcyklar samt vid avdelningen i Sundsvall till 12 bilar och 3 motorcyklar.

2 d) För expeditionsvaktsgöromål å statspolisintendentens kansli, har hittills anlitats två pensionerade polismän mot arvoden. Det är ovisst, huru länge dessa polismän kan stå till förfogande.

2 e) Det fotografiska arbetet består till mycket stor del av rutingöromål, vilka nu utföres av kriminalpolismän. Ur ekonomisk synpunkt synes det föga rationellt att binda polispersonal vid dylikt arbete.

2 f) Vid ifrågavarande avdelningar är biträdespersonalen f. n. uppenbart underdimensionerad i förhållande till polispersonalen. Detta medför, att polispersonal fortfarande måste anlitas för rent utskriftsarbete, vilket ur ekonomisk och rationell synpunkt icke är tillfredsställande.

2 g) Vid ifrågavarande avdelningar finnes f. n. endast ett skrivbiträde per 8 å 9 kriminalpolismän. I allmänhet krävs ett biträde per 4 å 5 polismän för att arbetet skall kunna löpa tillfredsställande.

3 a) Fr. o. m. den 1 juli 1954 inrättades vid statspolisintendentens kansli i Stockholm en biträdande polisintendentbefattning i Ce 31. Innehavaren av befattningen skall under statspolisintendenten leda och organisera trafikövervakningen i riket. Man kan redan nu utgå från, att ett permanent behov av denna tjänst föreligger. Med tjänsten förenade uppgifter motiveerar densamma uppflyttning till 32 lönegraden.

3 b) Förste byråsekreteraren handhar samtliga vid statspolisen förekommande kamerala ärenden, vilka arbetsuppgifter är av permanent karaktär.

3 c) Tjänsten, som ursprungligen inrättades för handsekreteraregöromål åt statspolisintendenten, har numera erhållit karaktär av en registratorstjänst för statspolisintendentens kansli i dess helhet.

3 d) Garageföreståndaren vid statspolisens avdelning i Stockholm skall bl. a. ha tillsyn över sammanlagt 41 bilar, ansvara för att dessa befinner sig i fullgott skick, anmäla skador å bilarna, övervaka nödvändiga reparationer samt härvid verkställa kostnadsberäkningar m. m. Med hänsyn till befattningshavarens stora ekonomiska ansvar och betydande arbetsbörda och då tjänsten kräver stor skicklighet, yrkeskunnighet och fackutbildning, bör tjänsten regleras. Garageförmän inom försvaret är i allmänhet placerade i 15 lönegraden men har ej samma ekonomiska ansvar. Garageföreståndaren bör placeras i högre lönegrad än dessa.

3 e) Den vid avdelningen i Malmö placerade garageförmannen innehade tidigare en ordinarie tjänst i Malmö stad. Därest vederbörande ej erhåller pensionsberättigad anställning i statens tjänst, torde man icke kunna räkna med att han kvarstannar i nuvarande befattning.

3 f) Ett kanslibiträde å kamerala avdelningen vid statspolisintendentens

kansli utför självständigt förekommande avlöningsgöromål och biträder därjämte kassören med kassagöromål. Vid statspolisens kriminalavdelning i Stockholm är ett kanslibitråde sysselsatt med diarieföring, registrering, upprättande av löne- och ersättningsgrundande månadsrapporter, förande av liggare över anhållna personer, omhändertagande av avdelningens kontorsförnödenheter m. m.

3 g) Vid envar av statspolisens avdelningar i Göteborg och Malmö är ett kanslibitråde sysselsatt med för avdelningarna gemensamma kontors- och kamerala göromål, såsom registrators- och expeditionsgöromål, kassa- och bokföringsarbete etc. Biträdena tjänstgör även i viss utsträckning som arbetsledare för övrig biträdespersonal.

3 h) Samma uppgifter, som nämnts under 3 g), handhaves vid avdelningen i Luleå av ett kontorsbiträde. Någon kanslibiträdestjänst finnes icke vid denna avdelning.

3 i) Vid en del större avdelningar handlägges f. n. vissa administrativa och kamerala göromål såsom registrering med självständig rubricering av ärendena, enklare korrespondens, uppsättande av koncept till enklare skrivelser, bokföringsarbete och kassagöromål självständigt av ett kontorsbiträde.

II. I befattningshavarnas arbetsuppgifter ingår bl. a. hovslageri och hästsjukvård, för vilka uppgifter erfordras en grundlig utbildning och gedigen yrkesskicklighet.

Yttranden

I. *Statens sakrevision* anser, att statspolisens behov av en förste byråingenjörstjänst är fullt ådagalagt. Revisionen finner det visserligen tveksamt, om en tjänsteman ensam normalt skulle kunna övervaka skötseln av ett så stort fordonsbestånd. Emellertid måste enligt revisionen de särskilda förhållanden beaktas, som följer av att ett stort antal av statspolisens fordon är tilldelade bestämd förare och att den berörda polispersonalen till stor del har särskild utbildning med avseende på motorfordon. Härtill kommer det lokala stöd den föreslagne ingenjören skulle få från garageförmännen. Från revisionens sida har tidigare föreslagits att man skulle söka tillgodose det lokala behovet av expertis genom en överenskommelse med vederbörande militära myndigheter om att försvarets motoringenjörer i förekommande fall finge anlitas för besiktningar före och efter reparationer men även för andra konsultationer, då vederbörandes närvaro på platsen vore särskilt önskvärd. Under dessa förutsättningar borde enligt revisionen en centralt placerad ingenjör kunna sköta de återstående arbetsuppgifterna, utan att någon lokal organisation behövde byggas ut.

Revisionen tillstyrker på de anförda skälen, att den föreslagna tjänsten inrättas. Vad statspolisintendenten anført om lönegradsplaceringen anser

revisionen böra beaktas, då det är av vikt att en väl kvalificerad kraft kan erhållas för uppgiften.

Statskontoret anför.

Under erinran att statskontoret tidigare ej velat motsätta sig att en förste byråingenjörstjänst inrättades vid kansliet i Stockholm samt med hänsyn till vad i ärendet upplysts rörande möjligheterna att utnyttja andra statliga organ med lämplig organisation och erfarenhet på ifrågavarande område anser sig ämbetsverket kunna tillstyrka det nu åter framförda förslaget om en sådan tjänst. Befattningen bör dock icke placeras högre än i lönegrad Ce 27.

Med hänsyn till att polispersonal f. n. i viss utsträckning måste tagas i anspråk för rutinmässiga expeditionsgöromål vill statskontoret icke motsätta sig, att en fotobiträdestjänst inrättas samt att biträdespersonalen i övrigt förstärkes med en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång vid envar av ordningsavdelningarna i Stockholm, Linköping, Kalmar, Hälsingborg, Falun, Sundsvall och Luleå samt vid kriminalavdelningarna i Linköping och Göteborg. Statskontoret vill vidare icke motsätta sig inrättandet av en garageförmanstjänst i Göteborg.

Ämbetsverket tillstyrker, att en kontorsbiträdestjänst i Luleå utbytes mot en kanslibiträdestjänst ävensom att fyra kontorsbiträdestjänster vid avdelningarna i Stockholm, Nyköping, Malmö och Luleå ordinariesättes. Däremot kan statskontoret icke biträda förslaget om placering i 32 lönegraden av tjänsten som biträdande polisintendent i Stockholm. Ämbetsverket avstyrker, att motsvarande befattning i Göteborg överföres på statlig lönestat. Även övriga yrkanden om lönegradsuppflyttning och förändrad anställningsform avstyrkes.

Mot förslaget att medel anvisas för extra skrivhjälp har ämbetsverket icke något att erinra.

Departementschefen

Förslaget att till statlig löneplan överföra tjänsten som biträdande polisintendent vid statspolisavdelningen i Göteborg kan jag icke tillstyrka. Icke heller kan jag förorda föreslagen uppflyttning i lönegrad av tjänsten som biträdande polisintendent i Ce 31 vid centralkansliet. Jag anser mig emellertid böra föreslå, att sistnämnda tjänst nu överföres på ordinarie stat.

På av statspolisintendenten anförda skäl anser jag en tjänst som förste byråingenjör böra inrättas vid statspolisintendentens kansli med huvudsaklig uppgift att ha överinseende över samt ansvar för skötseln och underhållet av statspolisens motorfordonsbestånd. Tjänsten bör icke placeras högre än i Ce 27.

I fråga om garageförmanstjänsterna förordar jag inrättande i Luleå av en sådan befattning i Cg 13.

För anställande av ett fotobiträde beräknar jag 6 000 kronor.

I fråga om övriga av statspolisintendenten begärda personalförstärkingar tillstyrker jag inrättande av sex kontorsbiträdestjänster i reglerad befordringsgång, av vilka fyra är avsedda för ordningsavdelningar och två för kriminalavdelningar.

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att en kontoristtjänst vid statspolisintendentens kansli uppflyttas till kansliskrivartjänst i Ca 15 samt att en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 vid avdelningen i Luleå och en sådan tjänst i reglerad befordringsgång vid avdelningen i Jönköping uppflyttas till kanslibiträdestjänster i Ca 11 resp. Ce 11.

Jämlikt grunderna för den reglerade befordringsgången bör fyra kontorsbiträden uppföras på ordinarie stat.

För att möjliggöra tillhandahållande av tillfällig biträdespersonal till de olika statspolisavdelningarna bör ett belopp av 10 000 kronor ställas till statspolisintendentens förfogande.

En tjänst som kontorsbiträde i Ca 8 vid avdelningen i Luleå skall till följd av riksdagens beslut om polisväsendets organisation inom skyddsområdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland (prop. nr 114, riksd. skr. nr 227/1956) utgå ur statspolisorganisationen.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget uppräknas med i runt tal 87 000 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsökningen på grund av löneklassuppflyttningar m. m. 54 000 kronor. Totalt skulle alltså anslaget ökas med 141 000 kronor.

I enlighet med det anförda beräknas anslaget sålunda: avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering 37 300 (+ 600) kronor, avlöningar till ordinarie tjänstemän 186 000 (+ 51 000) kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 530 700 (+ 36 400) kronor samt rörligt tillägg 210 000 (+ 53 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (37 300 + 186 000 + 530 700 + 210 000) 964 000 (+ 141 000) kronor. Härav torde ett belopp av 364 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

I enlighet med vad förut anförts bör på personalförteckningen upptagas en tjänst som biträdande polisintendent i Ca 31, en tjänst som förste byråingenjör i Ce 27, en tjänst som kansliskrivare i Ca 15 samt ytterligare en kanslibiträdestjänst i Ca 11 och två tjänster som kontorsbiträde i Ca 8. Samtidigt bör en tjänst som biträdande polisintendent i Ce 31 och en kontoristtjänst i Ca 13 utgå ur personalförteckningen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statspolisintendenten m. fl., som förut angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statspolisintendenten m. fl., att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till statspolisintendenten samt kostnader för hans pensionering, <i>förslagsvis</i>	37 300
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	186 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	530 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	210 000
	Summa kronor 964 000;

c) till *Statspolisintendenten m. fl.*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 964 000 kronor, därav 364 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[159] 2. Statspolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	390 000	752 196
1956/57 (statsliggaren s. 1115)	908 500	
1957/58 (förslag)	840 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 736 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Statspolisintendenten (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 190 000 kronor.

	Anvisat 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. Inköp av motorfordon	890 000	1 074 500	+ 184 500
2. Inköp av ridhästar och dessas transport till stationsorten	17 000	24 000	+ 7 000
3. Inköp av polishundar	1 500	—	— 1 500
			+ 190 000

Motiv

Vid utgången av budgetåret 1955/56 fanns på anslaget en reservation av 25 512 kronor. Av denna reservation hänförde sig 17 779 kronor till inköp av motorfordon, 4 313 kronor till inköp av ridhästar samt 3 420 kronor till inköp av polishundar.

Vid anslagsberäkningen för budgetåret 1957/58 har hänsyn icke tagits till reservationen, då denna vad gäller inköp av motorfordon och hästar praktiskt taget i sin helhet åtgår till betalning av under budgetåret 1955/56 gjorda beställningar.

1) Med hänsyn till den i det följande (under anslaget D 4) föreslagna utökningen av *ordningsstatspolisen* föreslås utökning av ordningsstatspoli-

sens bilpark med 24 bilar. Av bilarna bör 12 vara av större och 12 av mindre typ. Inköpskostnaden beräknas till $(12 \times 16\ 000 + 12 \times 10\ 000)$ 312 000 kronor.

I fråga om *kriminalstatspolisen* bör en viss utökning av bilparken ske. Vid kriminalstatspolisens första rotel i Stockholm är bilbeståndet underdimensionerat i förhållande till antalet polismän. För avdelningen i Häl-singborg, som består av fyra man, har tillgången till allenast en bil visat sig otillräcklig för att avdelningen på ett tillfredsställande sätt skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter. Vid kriminalavdelningen i Vänersborg finnes f. n. endast en bil för tre polismän. Förhållandena inom tjänstgörings-området är sådana, att andra kommunikationsmedel mera sällan kan användas. Utredningar måste ofta verkställas samtidigt på olika håll. Vid kriminalavdelningen i Falun finns f. n. 3 bilar. Avdelningen, som består av 13 man, är organiserad i 4 grupper. Varje grupp bör ha tillgång till egen bil. Kriminalavdelningen i Umeå består av 6 polismän. Med hänsyn till den under D 4 föreslagna utökningen och då endast 2 bilar står till förfogande för avdelningen, synes behov föreligga av ytterligare en bil. Kriminalavdelningen i Luleå, bestående av 20 polismän, har tillgång till 6 personbilar. Det har ofta inträffat, att antalet bilar varit otillräckligt, varför hyrbilar och andra färdmedel måst anlitas i stor utsträckning. Svårigheterna gör sig speciellt gällande i länet på grund av de stora avstånden och trafikmedlens begränsning. Vid kriminalstatspolisens avdelning i Göteborg har sedan länge funnits behov av en utryckningsvagn för brottsplatsundersökningar (18 000 kronor). För inköp av bilar till kriminalstatspolisen föreslås således anvisande av $(18\ 000 + 6 \times 10\ 000)$ 78 000 kronor.

Statspolisens *motorcykelbestånd* uppgår till 116 motorcyklar, därav 20 övnings- och reservmotorcyklar. Detta antal har visat sig otillräckligt. Med hänsyn till den starkt växande trafikintensiteten å rikets vägar och den föreslagna utökningen av ordningsstatspolisen föreslås inköp av 30 stycken motorcyklar. Kostnaderna härför torde uppgå till $(30 \times 4\ 500)$ 135 000 kronor.

För transport av bilvagnar användes f. n. inom statspolisorganisationen s. k. stationsvagnar. Dessa bilar mår icke väl av vägtransporterna, vilket visat sig genom fjäderbrott, fälgbrott m. m. Under sommaren 1956 har prov verkställts med att transportera vagnarna på släpkärria, vilken kan kopplas till en vanlig personbil. Då detta transportsätt synes vara det mest ändamålsenliga, föreslås anvisande av medel för inköp av 10 stycken släpkärror. Inköpskostnaden beräknas till $(10 \times 2\ 300)$ 23 000 kronor.

Under nästa budgetår torde *utbyte* böra ske av 30 bilar för ordningsstatspolisen och 7 bilar för kriminalstatspolisen. Nettoutgiften för inköp av dessa bilar — 30 av större och 7 av mindre typ — beräknas till 439 000 kronor. Av motorcyklarna beräknas omkring 25 stycken behöva utbytas,

däribland ett visst antal övningsmotorcyklar. Nettoutgiften beräknas till 87 500 kronor.

För inköp av motorfordon — utökning och förnyelser — skulle sålunda erfordras (312 000 + 78 000 + 135 000 + 23 000 + 439 000 + 87 500) 1 074 500 kronor.

2. Det begärda beloppet avser kostnaden för utbyte av 8 hästar.

Yttrande

1953 års trafiksäkerhetsutredning anser med stöd av egna erfarenheter att i regel erfordras en bil för tre polismän för att ordningspolispersonalen skall kunna utnyttjas på ett effektivt sätt.

Statskontoret anför.

Förslagen om medelsanvisning för utökning av antalet motorfordon bör tillmötesgåas endast i den utsträckning nyinrättade tjänster vid statspolisavdelningarna så motiverar. Medel för anskaffande av släpkärror för vågtransporter synes icke böra beräknas så länge prov med dylika kärror pågår. Ämbetsverket har icke något att erinra mot omfattningen av den av statspolisintendenten föreslagna förnyelsen av motorfordonsbeståndet i vidare mån än att det för utbyte av motorcyklar yrkade medelsbeloppet synes böra begränsas till hälften. Den begärda uppräkningsposten till inköp av ridhästar m. m. har icke givit statskontoret anledning till erinran.

Departementschefen

Med utgångspunkt från vad jag i det följande förordar i fråga om ytterligare utbyggnad av ordningsstatspolisen tillstyrker jag att för utökning av ordningsstatspolisens motorfordonspark beräknas ett belopp av 196 000 kronor, motsvarande inköpskostnaden för 7 större och 8 mindre bilar.

Vidare föreslår jag, att för nästa budgetår medel beräknas för anskaffande av 18 motorcyklar till en kostnad av 83 000 kronor.

Vad angår kriminalstatspolisens fordonsbestånd finner jag med hänsyn till vad statspolisintendenten anfört behov föreligga av ännu en specialutrustad bil för brottsplatsundersökningar. Härjämte föreslår jag inköp av 2 mindre bilar. Kostnaden för nu föreslagna anskaffningar uppskattar jag till 39 000 kronor.

Då de under sommaren 1956 verkställda proven med transport av vågar på släpkärra enligt uppgift utfallit väl, föreslår jag inköp av ett antal dylika kärror. Härtill bör beräknas 10 000 kronor.

Jag tillstyrker statspolisintendentens förslag om utbyte av 30 bilar för ordningsstatspolisen och 7 bilar för kriminalstatspolisen. Nettoutgiften för utbytet uppskattar jag till högst 447 000 kronor. Föreliggande möjligheter att erhålla lägre nettokostnader vid utbytet bör väl tillvaratagas. För förnyelse av motorecykelbeståndet beräknar jag ett belopp av 41 000 kronor.

I enlighet med det anförda skulle för inköp av motorfordon åtgå (196 000 + 83 000 + 39 000 + 10 000 + 447 000 + 41 000) 816 000 (— 74 000) kronor.

För inköp av ridhästar m. m. upptager jag 24 000 (+ 7 000) kronor.

Vid bifall till nu framlagda förslag skulle anslaget för nästa budgetår upptagas till (816 000 + 24 000) 840 000 (— 68 500) kronor. Härav torde 669 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Stattpolisorganisationen: Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 840 000 kronor, därav 669 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[160] 3. **Stattpolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditiionskostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 889 000	2 318 113
1956/57 (statsliggaren s. 1115)	2 218 000	
1957/58 (förslag)	2 378 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 1 629 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Stattpolisintendenten (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 471 000 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. Polishundorganisationen	19 137	32 200	28 200	— 4 000
2. Underhåll och drift av motorfordon m. m.	1 212 899	1 340 000	1 750 000	+ 410 000
3. Stattpolismännens utbildning i motorfordonskunskap	54 368	118 000	30 000	— 88 000
4. Stattpolismännens utbildning i skjutning med tjänstevapen och livräddning m. m.	1 144	2 800	3 800	+ 1 000
5. Expeditiionskostnader, inköp av diverse materiel och löpande utgifter i övrigt..	567 801	688 000	840 000	+ 152 000
				+ 471 000

Motiv

1) För innevarande budgetår har 4 000 kronor anvisats till en utbildnings- och repetitionskurs för hundförare. Någon sådan kurs beräknas icke äga rum under nästa budgetår.

2) Medelsbehovet under denna anslagspost är synnerligen svårberäknat, då prisförhöjningar i hög grad inverkar på omkostnaderna och det icke är möjligt att exakt beräkna den väglängd, som kan bliva körd under nästa budgetår. Under budgetåret 1955/56 uppgick genomsnittskostnaden för bensin, olja, reparationer m. m. samt skatt och försäkring till 5 670 kronor per bil och till 1 250 kronor för motorcykel. Med utgångspunkt härifrån torde för nästa budgetår böra beräknas för bilar (5 670 × 277)

1 570 590 kronor, för vanliga motorecyklar (1 250 × 126) 157 500 kronor samt för 20 övningsmotorecyklar 25 000 kronor. Sammanlagt synes sålunda för nästa budgetår böra beräknas i runt tal 1 750 000 kronor för underhåll och drift av motorfordon.

3) Erfarenheterna har utvisat, att utbildningen av motorecykelförare bedrivs mest ändamålsenligt vid arméns motorskola. Fr. o. m. nästa budgetår föreligger möjlighet att årligen till motorskolan förlägga två kurser för motorecykelförare, vardera om 24 elever. Vad angår utbildning i besiktning av motorfordon åligger det väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att svara för den tekniskt betonade delen av denna utbildning medan statspolisen har att tillhandahålla erforderliga instruktörer samt övningsfordon m. m. För att tillgodose utbildningsbehovet erfordras årligen tre besiktningskurser, envar om 24 elever. Kostnaderna för samtliga ifrågavarande kurser under nästa budgetår uppskattas till i runt tal 30 000 kronor.

4) Denna anslagspost uppräknas på grund av personalökningen.

5) För budgetåret 1956/57 har för löpande utgifter beräknats 228 000 kronor. Med hänsyn till den föreslagna utökningen av statspolispersonalen torde för nästa budgetår under löpande utgifter böra upptagas i runt tal 306 000 kronor.

För nyanskaffning och utbyte av kontorsmaskiner jämte ljudupptagningsapparater föreslås en medelsanvisning av 67 800 kronor.

För tillgodoseende av statspolisavdelningarnas behov av kriminalteknisk utrustning beräknas 18 450 kronor.

Utgifterna under nästa budgetår för komplettering av statspolisens fotografiska utrustning uppskattas till 26 350 kronor, därav 4 500 kronor för inköp av kameror till kriminalavdelningarna och 8 000 kronor för inköp av 20 robotkameror till ordningsavdelningarnas bilar.

För underhåll och vård samt erforderlig besiktning av statspolisens vapen torde för nästa budgetår med hänsyn till beviljade och föreslagna personalutökningar böra beräknas 3 600 kronor.

Kostnaderna under nästa budgetår för anskaffning av diverse materiel till ordningsstatspolisen har beräknats till i runt tal 339 000 kronor, varav 127 500 kronor för apparater för hastighetsmätning, 26 424 kronor för utrustning av bilar och motorecyklar och 185 010 kronor för personlig utrustning.

Vid kommenderingar av olika slag inom ordningsstatspolisen såsom vid trafikreglering å vägar och parkeringsplatser ävensom vid dirigering av större folkmassor föreligger behov av bärbara högtalare. Då sådana apparater f. n. helt saknas inom statspolisen, föreslås anskaffning av 5 apparater för en sammanlagd kostnad av 6 250 kronor.

I anledning av föreslagna personalutökningar torde erfordras möbler och annan utrustning för tillhoppa 35 200 kronor. För inköp av klädskap erfordras dessutom 4 600 kronor. I övrigt beräknas under nästa budgetår

åtgå omkring 20 000 kronor för komplettering och renovering av gamla möbler. Sammanlagt skulle sålunda för nu nämnda ändamål åtgå i runt tal 60 000 kronor.

För prövande av nya uppslag och utexperimenterande av förbättringar inom polisens verksamhetsområde beräknas ett belopp av 2 000 kronor.

Statspolisens erfarenheter av trafikövervakning och trafikreglering från flygplan är synnerligen gynnsamma. För införskaffande av ytterligare erfarenheter hemställs om 10 000 kronor.

Sammanlagt skulle, enligt statspolisintendenten, för expeditiionslokaler, inköp av diverse materiel och löpande utgifter i övrigt erfordras (306 000 + 67 800 + 18 450 + 26 350 + 3 600 + 339 000 + 6 250 + 60 000 + 2 000 + 10 000) i runt tal 840 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret anför.

Mot den av statspolisintendenten föreslagna nya beräkningsmetoden för bestämmande av underhålls- och driftkostnaderna för statspolisens motorfordon synes icke något vara att erinra. Storleken av medelsanvisningen för nämnda ändamål torde höra bedömas med hänsyn till den utökning av motorfordonsbeståndet, som kan komma att medgivas. Vad beträffar anslagsposten till expeditiionskostnader, inköp av diverse materiel och löpande utgifter i övrigt torde medelsbehovet bliva beroende på i vilken omfattning statspolisorganisationen utvidgas. Vidare må framhållas, att det för löpande utgifter beräknade medelsbehovet synes väl högt även om hänsyn toges till den föreslagna personalökningen samt att under anslagsposten för innevarande år till följd av personalökning anvisade belopp av engångsnatur torde bortfalla. Med höjning av posten till statspolismännens utbildning i skjutning med tjänstevapen och livräddning m. m. torde alltjämt kunna anstå.

Departementschefen

Anslagsposten till polishundorganisationen upptager jag i likhet med statspolisintendenten till 28 200 (— 4 000) kronor.

Till underhåll och drift av motorfordon m. m. beräknar jag 1 648 000 (+ 308 000) kronor.

Med hänsyn till vad statspolisintendenten anfört vill jag förorda, att statspolismännens utbildning i motorfordonskunskap i framtiden förläggas till arméns motorskola i Strängnäs. Kostnaden för denna utbildning och för utbildning i besiktning av motorfordon för nästa budgetår beräknar jag till 30 000 (— 88 000) kronor.

Med hänsyn till den låga belastningen torde någon uppräknig icke böra ske av anslagsposten till statspolismännens utbildning i skjutning med tjänstevapen m. m.

Under anslagsposten till expeditiionskostnader m. m. upptager jag för löpande utgifter 250 000 kronor. I detta belopp har jag medräknat vissa kostnader för underhåll och vård av apparatur m. m. Vidare beräknar jag

för kontorsmaskiner och ljudupptagningsapparater 38 000 kronor, för kriminalteknisk utrustning 12 000 kronor, för fotografisk utrustning 16 000 kronor, för bärbara högtalare 6 250 kronor, för underhåll av vapen 3 600 kronor, för nyanskaffning och förnyelse av möbler 38 000 kronor samt för prövande av nya uppslag och trafikövervakning från flygplan 5 000 kronor. Vad angår statspolisintendentens hemställan om medel för inköp av diverse materiel i samband med den fortsatta upprustningen av ordningsstatspolisen vill jag framhålla, att jag tidigare förordat en i förhållande till statspolisintendentens förslag något begränsad utökning av antalet motorfordon. Med hänsyn härtill torde medelsanvisningen för ändamålet kunna begränsas till 262 500 kronor, varav 127 500 kronor avses för inköp av apparater för hastighetsmätning.

Anslagsposten till expeditionskostnader skulle i enlighet med det anförda uppföras med (250 000 + 38 000 + 12 000 + 16 000 + 6 250 + 3 600 + 38 000 + 5 000 + 262 500) i runt tal 632 000 (— 56 000) kronor.

Vid bifall till mina förslag bör anslaget bestämmas till (35 000 + 28 200 + 1 648 000 + 30 000 + 2 800 + 632 000 + 2 000) 2 378 000 (+ 160 000) kronor. Härav torde 1 637 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statspolisorganisationen: Underhålls-, drift- och expeditionskostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 378 000 kronor, därav 1 637 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[161] 4. Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	12 450 000	11 606 796
1956/57 (statsliggaren s. 1116)	15 500 000	
1957/58 (förslag)	17 757 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 9 065 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkanden

I. I *skrivelse den 31 augusti 1956* hemställer *statspolisintendenten*, att anslaget höjes med 2 965 000 kronor.

1. Ordningsstatspolisen	Ökning
a) 1 poliskommissarie, 4 förste polisassistenter, 1 polisassistent, 39 förste konstaplar och 26 konstaplar	836 690
b) Särskilda ersättningar och tillägg för personer under a)	83 669
c) Ökade pensionskostnader	273 184
d) Fem förste polisassistenttjänster Ca 21 uppflyttas till Ca 23	12 535
e) Omräkning	1 153 465

2. Kriminalstattpolisen	Ökning
a) 8 kriminalassistenttjänster Ca 19	106 766
b) Särskilda ersättningar och tillägg för personer under a).....	10 677
c) Ökade pensionskostnader	36 220
d) Omräkning	185 754
3. Hyra för stall och garage	20 000
4. Kostnader för underhåll och vård av statspolisens hästar	44 000
5. Expeditionslokaler, telefon, diverse kostnader	
a) Ökade kostnader i anledning av beviljade och föreslagna personalökningar..	39 600
b) Omräkning	162 000
6. Avrundning	440
	2 965 000

II. I skrivelse den 3 september 1956 föreslår statspolisintendenten, att nu gällande bestämmelser för beräkning av ersättning för pensioneringskostnad åt stad, som har att tillhandahålla statspolis, förlänges att gälla jämväl för åren 1958—1962.

Motiv

I. Fr. o. m. den 1 juli 1956 skall ordningsstattpolisen bestå av 1 biträdande polisintendent, 21 poliskommissarier, 49 förste polisassistenter, 18 polisassistenter, 324 förste poliskonstaplar och 232 poliskonstaplar eller tillhoppa 645 man (+ 106 man). Av kommissarierna är 16 gemensamma för ordnings- och kriminalstattpolisen. Från samma tidpunkt består kriminalstattpolisen av 6 kommissarier, 79 förste kriminalassistenter och 144 kriminalassistenter eller sammanlagt 229 man.

1 a) Ordningsstattpolisens numerär har under de senaste tre budgetåren i det närmaste fördubblats. Utökningen har i huvudsak grundats på de förslag, som framlagts av 1953 års trafiksäkerhetsutredning. Den fortsatta utvecklingen har givit vid handen, att utökningen icke står i riktig proportion till trafikens snabba expansion under samma tidsperiod. Den av trafiksäkerhetsutredningen föreslagna personalutökningen utgjorde endast ett minimikrav i dåvarande trafiksituation. Storleken av den polispersonal, som erfordras för trafikövervakningsändamål, måste till väsentlig del vara direkt avhängig av den verkliga och väntade ökningen av antalet motorfordon.

I sitt den 5 januari 1954 avgivna betänkande erinrade trafiksäkerhetsutredningen om, att alla gjorda prognoser räknade med en mycket kraftig tillväxt i motorfordonens antal under de närmaste åren. Detta bestyrkes helt av den ökning av antalet personbilar, som ägt rum sedan utredningen avgav sitt betänkande. Sålunda uppgick antalet dylika fordon den 31 december nedannämnda år till följande antal, nämligen år 1953 till 431 085, år 1954 till 535 857 och år 1955 till 636 543. Nämda siffror äro väsentligt högre än som kunnat förutses i början av 1950-talet. Vad angår den fortsatta utvecklingen må erinras om den prognos för de närmaste fem åren,

som refererats i ett av delegationen för översiktlig vägplanering i mars 1956 framlagt preliminärt förslag till stamvägnät för Sverige. Delegationen har därvid framhållit, att industriens utredningsinstitut i en nyligen verkställd utredning beräknat, att antalet personbilar vid utgången av år 1960 skulle uppgå till 1 200 000 enligt ett högre alternativ samt till i runt tal 1 000 000 enligt ett lägre alternativ. Även om det lägre alternativet skulle vara det riktigaste, överstiger det sålunda beräknade antalet personbilar väsentligt vad som tidigare beräknats. Nämda prognos har av delegationen lagts till grund vid utarbetandet av förslaget till stamvägnät. Även om detta förslag icke direkt kan användas som underlag för en bedömning av behovet av statspolispersonal, torde det ändå lämna en god vägledning för bedömning av frågan, var trafikövervakningen i främsta rummet behöver skärpas.

1 b) Ifrågavarande ersättningar och tillägg har beräknats till 10 procent av lönekostnaderna.

1 c) Kostnaderna för polismännens pensionering har uträknats i enlighet med grunderna i normalpensionsreglementet för arbetstagare hos kommuner anslutna till Svenska stadsförbundet.

1 d) Vid statspolisens ordningsavdelning i Stockholm har en förste polisassistent i lönegrad Ca 21 till uppgift att självständigt förbereda och leda de kurser i motorfordonskunskap, som anordnas för statspolisorganisationen. Därutöver leder han avdelningens trafikundervisning i skolorna. Med hänsyn till arbetsuppgifternas kvalificerade karaktär bör tjänsten placeras i lönegrad Ca 23.

Vid vardera av statspolisens ordningsavdelningar i Malmö och Göteborg ledes arbetet inom de ridande avdelningarna av en förste polisassistent i lönegrad Ca 21. Dessa polisassistenter torde med hänsyn till arbetsuppgifterna böra placeras i lönegrad Ca 23. Såsom chef för var och en av sistnämnda ordningsavdelningar fungerar en poliskommissarie med en förste polisassistent i lönegrad Ca 21 såsom ställföreträdare. Vederbörande kommissarier har på grund av ökad arbetsbörda tvingats överlåta åtskilliga ärenden av kvalificerad natur på nämnda förste polisassistenter. Med hänsyn härtill bör sistnämnda tjänster inplaceras i lönegrad Ca 23.

1 e) Med hänsyn till statsbidragsbestämmelsernas utformning och på grund av de nya tjänsternas successiva tillsättning har i 1956 års statsverksproposition utgiftsökningen till följd av förstärkningen av ordningsstatspolisen ansetts kunna för budgetåret 1956/57 begränsas från 1 777 200 till 1 095 000 kronor. Sedan den 1 januari 1956 har det rörliga tillägget ökat.

Då för innevarande budgetår för hållande av ordningsstatspolispersonal anvisats 10 136 000 kronor, skulle för budgetåret 1957/58 böra beräknas sammanlagt (836 690 + 83 669 + 273 184 + 12 535 + 1 153 465 + 10 136 000) 12 495 543 (+ 2 359 543) kronor.

2 a) Generalpoststyrelsen har uttalat önskemål om, att ytterligare kriminalpolispersonal bör tillhandahållas för utredning av poststölder. Med anledning härav hemställes, att 2 kriminalassistenttjänster i lönegrad Ca 19 inrättas för nämnda ändamål vid statspolisens kriminalavdelning i Stockholm. Vid några kriminalavdelningar har arbetsuppgifterna under de senaste åren ökat i avsevärd utsträckning. Trots övertidsarbete har från distriktsåklagarna gjorda framställningar om biträde med kvalificerade utredningar ofta måst avslås av vederbörande landsfogdar. I åtskilliga fall har förhållandena ej medgivit, att erforderlig tid ägnats åt spaningsarbetet. På grund härav bör en kriminalassistenttjänst i lönegrad Ca 19 inrättas vid envar av kriminalavdelningarna i Kalmar, Karlskrona, Halmstad, Hudiksvall, Örnsköldsvik och Umeå.

2 b)—c) Se ovan under 1 b)—c).

2 d) Ökningen torde huvudsakligen hänföra sig till ökat rörligt tillägg fr. o. m. den 1 januari 1956. Totalt beräknas för nästa budgetår 4 898 217 kronor.

3) Kostnaderna under år 1955 uppgick till i runt tal 104 000 kronor. Med hänsyn till beviljad och föreslagen utökning av statspolisens fordonspark torde man för nästa budgetår böra räkna med en merkostnad av i runt tal 33 000 kronor. Då för innevarande budgetår anvisats 117 000 kronor, synes posten böra ökas med 20 000 kronor.

4) För innevarande budgetår har härför anvisats 161 000 kronor. Då statsbidragsrekvisitioner för år 1955 efter avdrag för Göteborgs polisdistrikt, där underhållet numera handhaves av statspolisen direkt, uppgår till i runt tal 205 000 kronor bör anslagsposten uppräknas med 44 000 kronor.

5 a) Den ökade kostnaden sammanhänger med den föreslagna fortsatta utökningen av ordningsstatspolisen.

II. I samband med utfärdandet av kungörelsen den 18 december 1953 (nr 760) om ändring i kungörelsen den 24 november 1932 (nr 532) angående statsbidrag till polisväsendet föreskrevs, att det skulle åligga statspolisintendenten att i samband med anslagsframställningen för stats- och reservpolisorganisationerna för budgetåret 1957/58 upptaga frågan om beräkningen av ersättning för pensioneringskostnad efter år 1957 till stad, som har att tillhandahålla statspolis. Med biträde av en särskilt tillkallad sakkunnig har utredning i ärendet verkställt. Statspolisintendenten åberopar såsom eget yttrande innehållet i en av den sakkunnige upprättad promemoria. I denna redogöres för under senare år inträffade förändringar i fråga om de faktorer, på vilka nuvarande statsbidragssystem bygger, och påvisas, att vissa förändringar skulle föranleda en höjning av ersättningarna medan andra förändringar skulle ha en sänkande effekt. Med hänsyn till att ökningen och sänkningen av procenttalen i stort sett skulle komma att väga jämnt mot varandra synes intet vara att erinra

mot att ersättningsbeloppen för kommande 5-årsperiod beräknas efter samma grunder, som f. n. gäller. I promemorian erinras om pågående förberedelser att genom samhällets försorg ordna en mer effektiv åldersförsörjning än den nuvarande allmänna folkpensioneringen. En dylik reform kan komma att helt omgestalta den kommunala arbetsgivar-pensioneringen och därmed förutsättningarna för ersättning av statsbidrag till de städer, som har att tillhandahålla statspolispersonal. Frågan om ändrade bestämmelser för denna ersättning bör på grund härav tagas upp till omprövning i omedelbar anslutning till ett eventuellt beslut av statsmakterna rörande nyssnämnda reformspörsmål.

Yttranden

I. 1953 års trafiksäkerhetsutredning anför bl. a.

Sedan utredningen i januari 1954 avgivit förslag till förstärkt trafikövervakning har utredningen vunnit ytterligare stöd för sin uppfattning om trafikövervakningen såsom en av de mest betydelsefulla faktorerna för åstadkommande av en högre grad av trafiksäkerhet. Såsom exempel härpå vill utredningen redogöra för några utländska erfarenheter, vilka utvisar, att det finnes ett samband mellan det antal trafikolyckor, som inträffar, och effektiviteten i den övervakning, som bedrivs.

I Storbritannien finns en officiell institution, Road Research Laboratory, som bedriver forskning på trafiksäkerhetens område. Inom detta forskningsinstitut verkställdes för en del år sedan en undersökning för att utröna effekten av en god trafikövervakning. Undersökningen tillgick så, att den reguljära styrkan i 7 polisdistrikt utökades med särskilt utbildade polismän, som i bil och på motorcykel avpatrullerade vägarna. Polismännen ingrep ständigt med råd och erinringar mot alla slag av trafikanter och föregick själva med gott exempel genom att bemöda sig om ett försiktigt och hänsynsfullt körsätt. Undersökningen pågick i två år och resulterade i en kraftig minskning i antalet olyckor. I de 7 polisdistrikt, där trafiken övervakades av motoriserade patruller, minskade antalet dödsolyckor på landsbygden med 6 procent, medan dödsolyckorna i andra distrikt ökade med 4,3 procent. Patrullverksamheten betydde alltså en total minskning med 10,3 procent. I städerna var den totala minskningen i antalet dödsolyckor 8,3 procent. I fråga om andra slag av olyckor än dödsolyckor utgjorde den totala minskningen 18,2 procent på landsbygden och 3,8 procent i städerna.

Denna undersökning föranledde Road Research Laboratory att företaga ytterligare undersökningar för att utröna, i vilka avseenden trafikanterna ändrade sitt beteende, då de gjordes medvetna om att deras uppträdande övervakades.

För att klarlägga övervakningens effekt på motortrafikens hastighet utvalde man en 5 miles lång vägsträcka av god beskaffenhet, där hastigheten var fri för personbilar men maximerad för lastbilar och bussar. Undersökningen pågick i fyra dagar. Första dagen förekom ingen övervakning. Under andra och tredje dagen avpatrullerades vägen av uniformerad polis med en bil och en motorcykel men endast under morgontimmarna. Den fjärde dagen förekom ingen övervakning.

Man kunde vid denna undersökning bl. a. konstatera en påtaglig skill-

nad i körhastigheterna mellan den första samt den andra och tredje dagen. Under den första dagen fördes 21 procent av lastbilarna och bussarna med en hastighet överstigande 40 miles i timmen. Under den andra och tredje dagen överskred endast 12 procent denna hastighet. Även beträffande personbilarna kunde man konstatera en minskning, trots att för dessa fordon någon fartgräns icke gällde. Antalet sådana fordon, som fördes med en hastighet överstigande 40 miles i timmen, minskade från 44 till 37 procent.

Vid en annan undersökning ville man utröna, om förarna ändrade sitt beteende, då de nalkades ett övergångsställe för gående och där upptäckte en polisman. Undersökningen visade, att antalet förare, som lämnade de gående företräde vid övergångsstället ökade med 24 procent då en polisman uppehöll sig i närheten av övergångsstället. Denna effekt uppnåddes trots att polismannen förhöll sig fullkomligt passiv.

Det föreligger också vissa amerikanska uppgifter, som visar värdet av en effektivare övervakning.

I Detroit dödades i trafiken i medeltal per år 300 människor under åren 1926—1937. Under år 1937 uppgick antalet dödade till 335. Påföljande år effektiviserade man övervakningen med resultat, att antalet dödade detta år nedgick till endast 196 eller med 41 procent. Under en lång följd av år hölls dödsolyckornas antal nere på samma låga nivå tack vare en effektiv och välorganiserad övervakning. — I Los Angeles inträffade år 1941 518 dödsolyckor. Följande år skärptes övervakningen och dödsolyckornas antal sjönk till 320 — en minskning med 38 procent. I Washington bedrev polisen under november och december 1953 en skärpt övervakning av trafiken. Under de första 10 månaderna detta år hade antalet dödade och skadade stigit med 14 procent i förhållande till motsvarande månader under 1952. Under november och december 1953 nedgick emellertid antalet dödade med 56 och antalet skadade med 1 000 i förhållande till motsvarande månader 1952. Man undersökte vilka slag av dödsolyckor, som företrädesvis hade minskat och fann då, att dödade vid olyckor, där föraren varit spritpåverkad, hade sjunkit från 23 till 7. Dödade vid olyckor, där föraren hållit för hög hastighet, hade minskat från 45 till 23 och olyckor, som orsakats av underlåtenhet att lämna företräde, från 21 till 10.

Den förstärkta övervakning av trafiken här i landet, som under de senaste åren kommit till stånd, har otvivelaktigt åstadkommit en större respekt för trafikreglerna. Trafikdisciplinen är emellertid långt ifrån tillfredsställande. Påfallande ofta ser man förare, som verkställer omkörningar i vägkorsningar, kurvor eller på backkrön eller eljest där sikten är skynd, eller som gör sig skyldiga till andra flagranta brott mot reglerna i den rörliga trafiken. Den självklara principen om nykterhet vid rattan kan icke upprätthållas i tillfredsställande omfattning. Vid en nyligen företagen s. k. riksrassia ansågs, enligt uppgift, i runt tal var 400:e förare så misstänkt för rattfylleri, att blodprovsundersökning verkställdes. Icke heller kravet på körkort som villkor för förande av motorfordon respekteras i erforderlig grad. Vid en genomgång av dödsolyckorna under ett år fann trafiksäkerhetsutredningen att inte mindre än 12 procent av de motoreyklister, som hade del i dessa olyckor, saknade körkort. Hastighetsöverträdelser förekommer i en omfattning, som icke kan tolereras och respekten för skyldigheten att stanna före infart på huvudled är ännu bristfällig. Inom den yrkesmässiga trafiken åsidosätter man i stor utsträckning bestämmelserna om arbetstid och högsta tillåtna maximilast. — Vid

en av statens trafiksäkerhetsråd under november 1954 företagen fordonsundersökning fann rådet, att av 2 700 personbilar och lastbilar en stor del var behäftade med fel och brister av olika slag. Helt felfria var endast 71 procent av personbilarna och 59 procent av lastbilarna.

Även om beträffande olyckor med svåra personskador som följd åtminstone en viss stagnation inträtt under det senaste året — säkerligen beroende på den effektivare övervakningen av trafiken och den större uppmärksamhet, som i diskussionen ägnats åt trafiksäkerhetsproblemen — är det ägnat att inge oro, att det totala antalet trafikolyckor alltjämt uppvisar en stegring. Det är för övrigt enligt utredningens mening icke möjligt att för framtiden tolerera en skadegörelse i liv och egendom av den omfattning, som nu äger rum på våra vägar och gator. Behovet av en ytterligare förstärkt polisövervakning av trafiken gör sig därför starkt gällande.

Utredningen, som i sitt år 1954 avlämnade förslag till förstärkt trafikövervakning bedömde den då föreslagna förstärkningen endast såsom ett minimum, vill med stöd av vad ovan anförts och under hänvisning till vad statspolisintendenten anført i fråga om den starkt stigande trafikintensiteten, livligt tillstyrka den föreslagna personalökningen såsom ett led i den nödvändiga effektiviseringen av trafiksäkerhetsarbetet.

Statens trafiksäkerhetsråd uttalar.

Motortrafiken på våra vägar och gator har undergått en explosionsartad utveckling. Företagna prognoser talar för en ytterligare väsentlig utveckling av denna trafik under närmast överskådlig tid. Den stora betydelse, som motortrafiken har för vårt samhälles funktionerande, måste ses mot bakgrunden av de vådor, som denna trafik innebär. De olyckor, som motortrafiken åstadkommer, bör stämma till allvarlig eftertanke. Under året 1954 — det sista år, för vilket slutgiltiga officiella siffror föreligger — dödades i väg- och gatutrafiken 942 människor och skadades svårt 3 809. En viss nedgång i dessa tal har visserligen kunnat registreras under 1955 och det första halvåret 1956, men under månaderna juli—september 1956 har olyckstalen stigit i oroväckande grad. Därjämte kan konstateras, att antalet trafikolyckor stadigt stiger och att kostnaderna för trafikolyckorna har uppskattats till bortåt 400 miljoner kronor om året. Det är mot bakgrunden av dessa skadetäl självklart, att man måste få till stånd en större trygghet i trafiken. Polisens trafikövervakande verksamhet är en av de mest effektiva åtgärderna för att höja trafiksäkerheten. Enligt trafiksäkerhetsrådets bestämda uppfattning har den effektivisering av övervakningsapparaten, som skett under de senaste åren, ökat många mindre ansvarskännande motorfordonsförarens respekt för trafikförfattningarnas bestämmelser och därmed förhindrat åtskilligt överdåd i trafiken. För att få till stånd en övervakning, som kan sägas vara rätt dimensionerad i förhållande till den aktuella trafiken, fordras en avsevärd ökning av den nuvarande statspolisens numerär och därmed en ökning av denna kårs motorfordon. Den av statspolisintendenten begärda utökningen av ordningsstatspolisen är enligt

trafiksäkerhetsrådets mening helt motiverad. Rådet tillstyrker därför livligt framställningen.

Statens biltrafiknämnd anser det angeläget, att möjligheter till kontroll från statspolisens sida ökas i motsvarande grad som trafikintensiteten växer. Nämnden tillstyrker, att erforderlig utökning av statspolisens resurser medges.

Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande (NTF) anför.

Sedan flera år har NTF i olika sammanhang hävdad, att arbetet för att bekämpa trafikolyckorna måste bedrivas på flera fronter samtidigt. Genom forskning och undersökningar bör trafikolyckornas art, orsaker och förekomst kartläggas. På basis av de resultat, som härigenom uppnås, bör upplysningsverksamhet ske i syfte att lära trafikanterna känna till förekommande risker och gällande trafikregler. Vägarna bör förbättras och i fråga om fordonens utformning bör hänsyn tagas till kravet på att fordonens förare och passagerare skall erbjudas största möjliga skydd. Vägtrafikanterna och fordonen bör vara föremål för en effektiv och smidig kontroll.

Detta arbete på skilda vägar bör enligt NTF:s uppfattning ofördröjligen intensifieras, ty trafikolycksfrekvensen ökar alltjämt som en följd av den pågående trafikökningen. Detta gäller såväl olyckornas antal som antalet skadade människor. Bl. a. som en följd av de på senare tid vidtagna åtgärderna — införandet av skärpta trafikregler, en moderniserad trafikövervakning, ökad upplysning o. s. v. — har emellertid en stagnation inträtt i fråga om antalet dödsolyckor i trafiken. Sålunda omkom enligt ännu icke officiella uppgifter 902 människor vid trafikolyckor år 1955 mot 942 år 1954. Under år 1956 är antalet trafikdödade människor hittills något lägre än under år 1955. Trafiksäkerhetsarbetet kan säkerligen medföra mera påtagliga positiva resultat, om förutsättningarna för dess bedrivande förbättras.

Av väsentlig betydelse är den del av trafiksäkerhetsarbetet, som sker i form av polisär trafikövervakning på vägar och gator. Härvid är ordningsstatspolisens verksamhet av särskild betydelse, då den i stor utsträckning bedrivs på landsbygdens vägar, där enligt senaste tidens statistik det övervägande antalet svåra olyckor inträffar.

Ordningsstatspolisen bedriver f. n. systematiskt i hela riket samordnad och mot vissa trafikfel inriktad kontrollverksamhet på vissa platser under vissa kortare tidrymder. Utan tvivel har härigenom den polisiära trafikövervakningen effektiviserats till gagn för trafiksäkerheten. Men enligt NTF:s uppfattning synes icke ordningsstatspolisens vägpatrullerande verksamhet ha kunnat uppnå den omfattning, som allmänt antogs, då ordningsstatspolisens styrka och materialresurser utökades efter förslag av 1953 års trafiksäkerhetsutredning. En motorförare kan fortfarande köra hundratals mil utan att bli föremål för poliskontroll eller bli varse en polispatrull. Orsaken härtill är självfallet, att ordningsstatspolisavdelningarna, som säkerligen utnyttjar sina möjligheter på ändamålsenligaste sätt, har alltför otillräcklig personal för att kunna åvägabringa den »täckande» kontroll, som skulle vara erforderlig.

Under sådana förhållanden kan man med fog hävda, att den sida av trafiksäkerhetsarbetet, som ordningsstatspolisen ansvarar för, alltjämt är underdimensionerad. En fortsatt utökning av ordningsstatspolisen är där

för av vitalt intresse för alla ansvarskännande trafikanter och övriga parter i trafiksäkerhetsarbetet.

Utan att ingå på en prövning av statspolisintendentens förslag om en utökning av ordningsstatspolisen vill NTF i trafiksäkerhetens intresse understryka statspolisintendentens motiv för förslagen och tillstyrka att ordningsstatspolisen beredes ökade ekonomiska möjligheter för en ytterligare välbehövlig upprustning av övervakningsverksamheten.

Statskontoret understryker, att den utökning av statspolisorganisationen, som beslutats vid 1953 och 1954 års riksdagar, varit av mycket stor omfattning samt att den nu torde vara genomförd i sin helhet. Ämbetsverket ifrågasätter om en ytterligare förstärkning av statspolisen i den omfattning, som statspolisintendenten föreslagit, bör vidtagas redan nu. Erfarenheter av utnyttjandet av den personal, som f. n. står till förfogande, torde böra avvaktas, innan mera genomgripande organisationsändringar genomföres. Vidare må beaktas, att ett bifall till statspolisintendentens förslag i nu berörda hänseenden otvivelaktigt skulle komma att medföra betydande rekryteringssvårigheter för statspolisstäderna.

Statskontoret vill icke motsätta sig inrättandet av en tjänst som kriminalassistent för utredningar om stölder av postförsändelser m. m. Ej heller har *statskontoret* något att erinra mot att en förste polisassistent i Ca 21 i Malmö och Göteborg uppflyttas till Ca 23.

II. *Statskontoret*. Då frågan om en pensionsreform torde komma att vinna sin lösning inom nära framtid och då de nu ifrågavarande statsbidragsreglerna lär kunna påverkas av ett dylikt beslut, förordar *statskontoret*, att bestämmelserna givas förlängd giltighet endast för ett år i sänder. Ämbetsverket förutsätter härvid, att någon ny utredning av samma art som den nu verkställda under i övrigt oförändrade förhållanden icke skall bli erforderlig förrän efter ytterligare fem år.

Svenska stadsförbundet förordar i ett den 27 december 1956 inkommet yttrande, att bestämmelserna med vissa jämkningar förlänges att gälla t. o. m. år 1959.

Departementschefen

Den av statsmakterna år 1954 beslutade upprustningen av ordningsstatspolisen i personellt och materiellt hänseende bygger på uppfattningen, att en förstärkt trafikövervakning bör kunna åstadkomma en nedgång av olycksfallsfrekvensen i trafiken och att denna intensifierade övervakning möjliggöres genom en förbättring av polisens, särskilt ordningsstatspolisens resurser.

Trots den mycket omfattande utökning av ordningsstatspolisen, som skett under de tre senaste åren, synes — även om en viss stagnation inträtt i fråga om antalet dödsolyckor i trafiken — det totala antalet trafikolyckor alltjämt uppvisa en stegring. Visserligen måste i detta sammanhang beaktas att en avsevärd ökning skett i trafikens omfattning, men de trafiksakkunniga remissinstanserna har enligt min mening givit klara

belägg för angelägenheten av att ytterligare åtgärder vidtages för främjande av ökad trafiksäkerhet. Jag torde härvidlag icke behöva åberopa några exempel utöver dem, som anförts av nämnda trafiksäkerhetsorgan. Här kan dock påpekas, att de årliga kostnaderna för trafikolyckorna, vilka år 1954 uppskattats till omkring 300 miljoner kronor om året, nu beräknas till bortåt 400 miljoner kronor.

På grund av det anförda anser jag, att en viss ytterligare utbyggnad av ordningsstatspolisen bör ske under nästa budgetår. Hänsyn bör emellertid tagas till i vad mån de under innevarande budgetår inrättade tjänsterna, till antalet 106, kunnat rekryteras. Enligt vad jag inhämtat hade vid utgången av november 1956 sammanlagt 57 tjänster tillsatts. Av övriga kommer 16 att tillsättas i början av 1957. Tidpunkten för tillsättande av återstående 33 tjänster, avsedda för statspolisavdelningen i Stockholm, är på grund av där rådande rekryteringssvårigheter oviss. Bortsett från sistnämnda förhållande har rekryteringen enligt min mening varit tillfredsställande. Vad angår antalet tjänster under nästa budgetår förordar jag, då den stora utbyggnaden under de tre senaste åren till viss del åderlåtits polisdistrikten på skolad personal, att utökningen begränsas till 45 man, varav 1 poliskommissarie, 5 förste polisassistenter och polisassistenter samt 39 förste poliskonstaplar och konstaplar. Med hänsyn till trafikutvecklingen speciellt å rikshuvudvägarna 1 och 2 förordar jag, att de föreslagna tjänsterna fördelas på avdelningarna i Nyköping, Linköping, Norrköping, Jönköping, Växjö, Kristianstad, Malmö, Hälsingborg och Halmstad. Det bör emellertid vara möjligt att, för den händelse den fortsatta utvecklingen ger anledning härtill, lägga förstärkningen även på annan förläggningsstad eller göra ett utbyte av städer. Det definitiva beslutet torde få ankomma på Kungl. Maj:t.

Utgiftsökningen under nästa budgetår i anledning av denna förstärkning beräknar jag till i runt tal 764 000 kronor. Emellertid kommer på grund av riksdagens beslut om polisväsendets organisation inom skyddsområdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland (prop. nr 114, riksd. skr. nr 227/1956) de tjänster, som nu uppehålls av statspolispatrullerna i Tornedalen — till antalet 10 — att utgå ur statspolisorganisationen och tillföras vederbörande polisdistrikts organisation. Detta medför ett minskat medelsbehov under anslaget av i runt tal 179 400 kronor. För nästa budgetår bör således beräknas en ytterligare medelsanvisning av i runt tal 584 600 kronor.

Vidare föreslår jag, att de två förste polisassistenttjänster vid ordningsavdelningarna i Göteborg och Malmö, vilkas innehavare tjänstgör såsom ställföreträdare för kommissarierna vid nämnda avdelningar, uppflyttas till lönegrad Ca 23. Merkostnaden beräknas till 5 000 kronor.

I fråga om kriminalstatspolisen föreslår jag 5 nya kriminalassistenttjänster, vilket föranleder en med 95 500 kronor ökad medelsanvisning.

Den totala utgiftsökningen för hyra för stall och garage samt för expedition-lokaler m. m. uppskattar jag — med hänsyn till den föreslagna utökningen av ordningsstatspolisen samt till visst minskat medelsbehov i anledning av vad ovan anförts om statspolispatrullerna i Tornedalen — till 11 000 resp. 17 000 kronor.

Emot statspolisintendentens beräkning av kostnader för underhåll och vård av statspolisens hästar har jag intet att erinra.

Såsom en automatisk ökning på anslaget tillkommer därjämte enligt statspolisintendentens beräkning ett belopp om i runt tal 1 500 000 kronor.

I likhet med statskontoret förordar jag, att nu gällande bestämmelser för beräkning av ersättning för pensioneringskostnad åt stad, som har att tillhandahålla statspolis, förlänges att gälla för år 1958.

Hela medelsbehovet för nästa budgetår skulle i enlighet med det anförda uppgå till (15 500 000 + 584 600 + 5 000 + 95 500 + 11 000 + 17 000 + 44 000 + 1 500 000) avrundat 17 757 000 (+ 2 257 000) kronor. Härav torde 11 225 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 17 757 000 kronor, därav 11 225 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[162] 5. Statspolisorganisationen: Polistradioväsendet

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	284 000	528 638
1956/57 (statsliggaren s. 1118)	227 000	
1957/58 (förslag)	178 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 197 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Statspolisintendenten (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 40 300 kronor.

	Anslag 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. Inköp av rörliga polistradioanläggningar m. m.	192 000	191 500	— 500
2. Underhåll och vård av statspolisens rörliga radioanläggningar	32 200	43 000	+ 10 800
3. Modernisering av äldre bilradiostationer	—	30 000	+ 30 000
			+ 40 300

Motiv

Från föregående budgetår har överförts en reservation på 101 194 kronor. Av reservationen hänförde sig 88 324 kronor till inköp av rörliga

polisradioanläggningar. De balanserade medlen torde till största delen åtgå till betalning av materiel, vilken beställts under tidigare budgetår.

1) Beloppet avser nyanskaffning av fem radioanläggningar till bilar tilldelade kriminalstatspolisen. Härtill kommer inköp av 24 bilradio- och 30 mc-radioanläggningar för de bilar och motorcyklar, varmed statspolisens fordonspark föreslagits skola utökas under nästa budgetår. Då apparatpriset utgör 3 500 resp. 3 000 kronor, erfordras en medelsanvisning av $(29 \times 3\,500 + 30 \times 3\,000)$ 191 500 kronor.

2) Med hänsyn bl. a. till den föreslagna nyanskaffningen av radiostationer beräknas kostnaden för reparation och service stiga med 10 800 kronor.

3) Fyrtio äldre bilradiostationer måste byggas om i vissa delar samt bör dessutom kompletteras med ytterligare en frekvens i syfte att medgiva sändning och mottagning på två frekvenser. Kostnaden beräknas till 750 kronor per station.

Yttrande

Statskontoret anser storleken av medelsanvisningarna under anslagsposterna 1 och 2 böra avpassas efter den organisation, som blir gällande under nästa budgetår. Statskontoret motsätter sig icke, att medel i viss omfattning beräknas för modernisering av äldre bilradioanläggningar.

Departementschefen

Under anslagsposten till inköp av rörliga polisradioanläggningar m. m. upptager jag medel dels för inköp av fem radioanläggningar till bilar tilldelade kriminalstatspolisen, dels för inköp av femton bilradio- och aderton mc-radioanläggningar till de fordon, vilka jag tidigare föreslagit skall anskaffas under nästa budgetår. På grundval av i anslagsframställningen angivna inköpspriser uppskattar jag medelsbehovet under anslagsposten till $(17\,500 + 52\,500 + 54\,000)$ 124 000 (— 68 000) kronor.

Anslagsposten till underhåll och vård av rörliga radioanläggningar bör uppräknas med 4 000 kronor.

Ombyggnaden av äldre bilradiostationer anser jag böra genomföras under loppet av två budgetår. För nästa budgetår föreslår jag en medelsanvisning av 15 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda anfört skulle anslaget beräknas till $(227\,000 - 68\,000 + 4\,000 + 15\,000)$ 178 000 (— 49 000) kronor. Härav torde ett belopp av 158 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statspolisorganisationen: Polisradiöväsendet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 178 000 kronor, därav 158 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[163] 6. **Norrbottnens statliga poliskår: Avlöningar.** I riksstaten för innevarande budgetår har upptagits ett förslagsanslag till avlöningar till polis-kåren i Boden å 562 000 kronor (statsliggaren s. 1119). Vidare har under förslagsanslaget till anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. anvisats 130 000 kronor till avlöningar m. m. för polisbevakningen i Kalix skyddsområde (statsliggaren s. 1129). I enlighet med riksdagens beslut om polisväsendets organisation inom skyddsområdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland (prop. nr 114, riksd. skr. nr 227/1956) föreslår jag, att i riksstaten för nästa budgetår uppföres ett förslagsanslag under ovan angivna rubrik.

Yrkande

T. f. polischefen i Boden (skr. 31/8 1956) hemställer, att för nästa bud-getår anvisas ett anslag om 566 400 kronor, innebärande en ökning av nuvarande anslag till avlöningar till poliskåren i Boden med 4 400 kronor.

	Ökn. el. minskn.
1. <i>Personalförändringar i samband med omorganisationen:</i>	
a) Två polisassistenter Ca 19, fyra förste poliskonstaplar Ca 17 och sex polis-konstaplar Ca 15	+ 155 460
b) Fyra rekryteringstjänster Ce 13 utgår	— 43 776
2. <i>Löneregleringar:</i>	
a) Uppflyttning av fyra poliskonstaplar Ce 14 till Ce 15	+ 1 810
3. <i>Omräkning:</i>	
a) Provisoriskt lönetillägg	— 2 750
b) Ekiperingsbidrag	+ 8 010
c) Beredskapsersättning	+ 2 655
d) Övertidsersättning	+ 30 150
e) Obevämlighetstillägg	+ 10 200
f) Löneklassuppflyttningar	+ 1 879
g) Rörligt tillägg	+ 26 334
h) Avrundning	— 72
	+ 189 900
4. Minskat medelsbehov med anledning av ett med Bodens stad den 6 decem-ber 1955 träffad avtal	— 185 500
	+ 4 400

Motiv

2 a) Uppflyttningen har skett med hänsyn till ändrade bestämmelser i polislönereglementet.

3 b) Ekiperingsbidraget har fr. o. m. den 1 juli 1956 höjts från 270 kronor till 420 kronor per år, vilket medför ett ökat medelsbehov med 4 650 kronor. Efter omorganisationen kommer ekiperingsbidrag att utgå till ytterligare åtta polismän, innebärande en ökning med 3 360 kronor.

3 c) Tidigare har beredskapsersättning utbetalats till två jourhavande, en på kriminalavdelningen och en på ordningsavdelningen. Det har emel-lertid visat sig, främst med hänsyn till ökningen av trafikolyckorna, att särskild jourtjänst erfordras även på ordonnansavdelningen.

3 d) Under beredskapstjänst i hemmet förekommer ofta uttryckningar, vilka påkallas av tvingande omständigheter. Även vid brådskande utredningar, exempelvis i häktningsfall, förekommer övertidstjänstgöring i icke ringa omfattning. Samma är förhållandet vid de ofta förekommande transportererna med alkoholister, sinnessjuka, efterlysta m. fl. Kårens två hundar med förare anlitas i stor utsträckning för eftersökning av försvunna personer. I alla dessa fall skall gottgörelse för övertid, där ej särskilda skäl annat föranleder, utgå i den form, som önskas av vederbörande polisman. Med anledning av tidigare utfört övertidsarbete beräknas polispersonalen i genomsnitt komma att utföra sådant arbete till ett belopp av 60 kronor per månad och man. Den begärda höjningen påverkas även av omorganisationen.

3 e) Obekvämlighetstillägget har höjts fr. o. m. den 1 juli 1956.

4) Det kontanta ersättningsbeloppet från Bodens stad har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 110 000 kronor. För nästa budgetår har ifrågavarande belopp preliminärt beräknats till 295 500 kronor.

Yttranden

Statskontoret anser sig i avvaktan på närmare erfarenheter rörande medelsåtgången kunna godtaga den beräknade höjningen av delposten till övertidsersättningar. I övrigt har beräkningarna av medelsbehovet ej givit statskontoret anledning till erinran.

Polisväsendets organisationsnämnd anför.

Förslaget om utbyte av fyra tjänster såsom poliskonstapel i Ce 14 mot dylika tjänster i Ce 15 har beräknats medföra en kostnadsökning om 1 810 kronor. Ökningen synes böra upptagas till 1 680 kronor. Då enligt nämndens uppfattning behovet av personal i tjänst och i beredskapstjänst nattetid vid den nuvarande statliga poliskåren i Boden f. n. är tillfredsställande tillgodosett, anser nämnden, att tillräckliga skäl för utvidgning av beredskapstjänsten icke f. n. föreligger.

Departementschefen

Under åberopande av vad polisväsendets organisationsnämnd anfört kan jag icke tillstyrka någon ökning av delposten till beredskapsersättning. För uppflyttning av fyra poliskonstaplar från Ce 14 till Ce 15 beräknar jag 1 680 kronor.

Mot övriga av polischefen begärda anslagshöjningar, vilka är av automatisk natur, har jag icke något att erinra.

Anslaget beräknas sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 594 400 (+ 161 600) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, oförändrat 2 900 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 72 700 (— 35 300) kronor samt rörligt tillägg 189 500 (+ 61 200) kronor.

Såsom ersättning från Bodens stad torde tills vidare böra beräknas ett belopp av 295 500 kronor.

Anslaget uppföres alltså med (594 400 + 2 900 + 72 700 + 189 500 — 295 500) 564 000 (+ 2 000) kronor.

I personalförteckningen bör i enlighet med riksdagens beslut upptagas förutom de nuvarande befattningshavarna vid poliskåren i Boden även två polisassistenter i Ca 19, fyra förste poliskonstaplar i Ca 17 och sex poliskonstaplar i Ca 15.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande personalförteckning för Norrbottens statliga poliskår.

Personalförteckning

Tjänstemän å ordinarie stat

Tjänst	Lönegrad
1 poliskommissarie	Ca 25
1 förste kriminalassistent	Ca 23
1 förste kriminalassistent	Ca 21
1 förste polisassistent	Ca 21
4 kriminalassistenter	Ca 19
3 polisassistenter	Ca 19
2 kriminalassistenter	Ca 17
1 polisassistent	Ca 17
13 förste poliskonstaplar	Ca 17
19 poliskonstaplar	Ca 15
1 kontorist	Ca 13

Tjänsteman å övergångsstat

1 hästskötare	Ca 10;
---------------	--------

b) godkänna följande avlöningsstat för Nottbottens statliga poliskår, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	594 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	72 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	189 500
	<hr/>
Summa kronor	859 500

Särskilda uppbördsmedel

Ersättning från Bodens stad	295 500
	<hr/>
Summa kronor	564 000;

c) till *Norrbottens statliga poliskår*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 564 000 kronor.

[164] 7. Norrbottens statliga poliskår: **Omkostnader.** I riksstaten för innevarande budgetår har upptagits ett förslagsanslag till omkostnader för poliskåren i Boden å 97 000 kronor (statsliggaren s. 1120). Vidare har under förslagsanslaget till anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. anvisats 50 000 kronor till omkostnader för polisbevakningen i Kalix skyddsområde (statsliggaren s. 1129). I enlighet med vad jag anfört under föregående punkt föreslår jag, att i riksstaten för nästa budgetår uppföres ett förslagsanslag under ovan angivna rubrik.

Yrkande

T. f. polischefen i Boden (skr. 31/8 1956) hemställer, att för nästa budgetår anvisas ett anslag av 203 500 kronor, innebärande en ökning av nuvarande anslag till omkostnader för poliskåren i Boden med 106 500 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökning
1. Sjukvård m. m.	5 077	2 000	2 500	500
2. Reseersättningar	11 045	5 000	10 000	5 000
3. Expenser				
a) Lyse och vatten	1 800	1 800	3 000	1 200
b) Övriga expenser	35 992	37 200	67 700	30 500
4. Övriga utgifter				
a) Inköp av bilar	15 058	11 000	39 300	28 300
b) Underhåll av och drivmedel för motorfordon	30 684	30 700	52 200	21 500
c) Ombyggnad och underhåll av polisradioanläggning	1 000	2 300	6 300	4 000
d) Inköp och underhåll av uniformer ..	4 765	7 000	8 000	1 000
e) Inköp av viss utrustning för trafikövervakningsändamål	15 284	—	6 000	6 000
f) Inköp av cyklar	—	—	1 000	1 000
g) Inköp av utrustning till räddningspatruller	—	—	7 500	7 500
				106 500

Motiv

1) Anslagsposten bör uppräknas på grund av personalökningen i samband med omorganisationen.

2) Med hänsyn till personalökningen och de höjda traktamentsersättningarna bör anslagsposten uppräknas.

3 a) Omorganisationen medför, att lokalerna utökas med sex rum.

3 b) Genom nytt kollektivavtal har avlöningen till städningsspersonalen höjts. På grund härav och till följd av omorganisationen torde för renhållning och städning erfordras ytterligare i runt tal 2 700 kronor. För anskaffande av arkivhyllor av plåt beräknas 5 000 kronor. För inköp av möbler och övriga inventarier till bl. a. arbetsgruppen i Gammelstad avses 5 700 kronor. Förhöjd ersättning till fodervärdarna för hundar medför en

ökad kostnad av 2 600 kronor. För lokalhyror beräknas ytterligare 9 800 kronor. Med hänsyn till omorganisationen bör slutligen medel för skrivmateriel m. m. uppräknas med 4 700 kronor.

4 a) Under budgetåret 1957/58 bör tre bilar — av vilka två f. n. disponeras av skyddsområdespolisen i Kalix — utbytas. Nettoutgiften uppskattas till 33 000 kronor. För montering av radioapparat samt specialutrustning beräknas ett belopp av 6 300 kronor.

4 b) Med hänsyn till omorganisationen bör delposten uppräknas.

4 c) För utbyte av en gammal och otidsenlig bilradioutrustning beräknas 4 300 kronor. Till underhåll av polisradioanläggningarna i Boden och Kalix bör liksom innevarande budgetår utgå sammanlagt 2 000 kronor.

4 d) Med hänsyn till omorganisationen bör delposten uppräknas.

4 e) För komplettering av en bilvåg erfordras 3 400 kronor och för anskaffande av en bärbar radiostation 2 600 kronor.

4 f) Omkring tjugofem cyklar har övertagits från förutvarande fästningspolisen. Ingen cykel är av yngre årsmodell än 1928. Någon nyanskaffning av cyklar har icke ägt rum. Under en följd av år bör därför minst fem cyklar årligen utbytas. För inköp av fem cyklar erfordras 1 000 kronor.

4 g) Beträffande motiven i denna del hänvisas till 1956 års statsverksproposition (XI ht p. 166).

Yttranden

Statskontoret anför.

Belastningen de senaste budgetåren synes böra medföra, att anslagsposten till sjukvård m. m. uppräknas till 6 000 kronor. Beträffande delposten till övriga expenser kan statskontoret icke förorda, att medel beräknas för anskaffande av arkivhyllor. Posten synes således böra uppföras med ett till 62 000 kronor avrundat belopp. Vad avser inköp av bilar torde utbyte böra ske av endast en bil. Rörande underhåll av och drivmedel för motorfordon synes den föreslagna höjningen av medelsanvisningen kunna begränsas till 15 000 kronor. Vidkommande frågan om medel till ombyggnad och underhåll av polisradioanläggning kan statskontoret icke biträda förslaget om inköp av en bilradioutrustning, varför utgiftsposten med hänsyn till belastningen torde kunna nedräknas till 2 000 kronor. Ämbetsverket kan icke heller tillstyrka den föreslagna höjningen av delposten till inköp och underhåll av uniformer utan förordar, att den uppföres med oförändrat belopp. Till inköp av viss utrustning för trafikövervakningsändamål föreslår ämbetsverket en medelsanvisning av 3 400 kronor. Beloppet avses för komplettering av bilvåg. Däremot är statskontoret icke övertygat om behovet av en bärbar radiostation. Ämbetsverket har icke något att erinra mot att för inköp av cyklar ett mindre belopp, förslagsvis 400 kronor, anvisas. Statskontoret kan slutligen icke biträda den ånyo framförda begäran om medel för inköp av utrustning till räddningspatruller.

Statspolisintendenten framhåller, att väsentligt utvidgade bestämmelser angående tillhandahållande av skyddsbeklädnad till polispersonal införts genom utfärdandet av det nya polisutrustningsreglementet. Den väsentliga

delen av den för Norrbottens poliskår erforderliga skyddsbeklädnaden kommer att anskaffas under innevarande budgetår. Oaktat detta torde man få räkna med att medel för anskaffning av skyddsbeklädnad kommer att erfordras även under nästa budgetår på grund av nyanställning av personal och till följd av nödvändig ersättning av förslitna persedlar.

Polisväsendets organisationsnämnd anser en personbil i mellanklassen vara tillfyllest för den inom Kalix skyddsområde stationerade arbetsgruppen. Vad angår inköp av utrustning till räddningspatruller anser nämnden närmare uppgifter om frekvens av utryckningar, eventuellt upptaget samråd med t. ex. militära myndigheter angående möjligheterna till lån av specialutrustning m. m. böra redovisas. Nämnden ansluter sig i detta hänseende till vad statskontoret tidigare anfört i frågan.

Departementschefen

På grund av belastningen torde anslagsposten till sjukvård böra höjas till 5 000 (+ 3 000) kronor. Av samma skäl tillstyrker jag polischefens förslag om en uppräknig av anslagsposten till reseersättningar med 5 000 till 10 000 kronor.

Anslagsposten till övriga expenser upptager jag till 64 500 (+ 27 300) kronor.

För utbyte av bilar samt montering av radioapparat och specialutrustning beräknar jag 30 000 (+ 19 000) kronor.

I likhet med statskontoret anser jag medel ej böra anvisas till inköp av utrustning för räddningspatruller. Ej heller kan jag tillstyrka någon medelsanvisning för inköp av utrustning för trafikövervakningsändamål.

I övrigt har jag icke något att erinra mot den av polischefen gjorda anslagsberäkningen.

På grund av det anförda bör anslaget bestämmas till (97 000 + 3 000 + 5 000 + 1 200 + 27 300 + 19 000 + 21 500 + 4 000 + 1 000 + 1 000) 180 000 (+ 83 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Norrbottens statliga poliskår: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 180 000 kronor.

[165] 8. Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	934 000	877 814
1956/57 (statsliggaren s. 1121)	1 000 000	
1957/58 (förslag)	1 100 000	

Yrkande

Statspolisintendenten (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 167 000 kronor.

Motiv

De faktiska kostnaderna för reservpolisorganisationen under kalenderåret 1955 utgjorde i runt tal 1 133 000 kronor. De höga tjänstgöringskostnaderna, i runt tal 126 000 kronor, är i första hand att tillskriva kommanderingar i samband med sjukskrivningarna i Stockholm och Göteborg midsommarhelgen 1955. I samband med den under 1956 inträdda ökningen av det rörliga tillägget måste ersättningen för avlöningskostnader höjas något. Vid oförändrad numerär torde ersättningsbeloppet för kalenderåret 1957 komma att uppgå till i runt tal 935 000 kronor. Härtill kommer kostnaden för ytterligare reservpolismän till följd av ökat invånarantal i vissa städer. Härav föranledd kostnadsökning uppskattas till 7 200 kronor. Ersättning för tjänstgöringskostnad samt för hållande av reservpolishästar torde med hänsyn till inträdda löneökningar böra uppskattas till i runt tal 225 000 kronor.

De sammanlagda kostnaderna beräknas alltså till (935 000 + 7 200 + 225 000) 1 167 200 kronor eller i runt tal 1 167 000 kronor.

Departementschefen

Mot statspolisintendentens uppskattning av medelsbehovet har jag i stort sett icke något att erinra. Anslaget torde emellertid kunna avrundas nedåt till 1 100 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

[166] 9. Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	12 800 000	12 620 723
1956/57 (statsliggaren s. 1122) ...	15 000 000	
1957/58 (förslag)	16 000 000	

Höjningen av det rörliga tillägget samt viss ökning av antalet polismanstjänster på landsbygden medför ett stegrad medelsbehov under detta anslag. Från polisväsendets organisationsnämnd har jag under hand erhållit en kostnadsberäkning för nästa budgetår. Beräkningen, vilken upptager 2 730 polismanstjänster i de statsbidragsberättigade polisdistrikten och samtliga ifrågakommande förmåner, slutar på en summa av något över

17 000 000 kronor. Med utgångspunkt härifrån och med beaktande av förekommande eftersläpning i fråga om utbetalningarna under anslaget beräknar jag medelsbehovet till 16 000 000 (+ 1 000 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 000 kronor.

[167] 10. Statens polisskola: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	689 000	728 749
1956/57 (statsliggaren s. 1123)	747 000	
1957/58 (förslag)	786 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 98 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Styrelsen för statens polisskola (skr. 28/8 1956) hemställer att anslaget höjes med 107 500 kronor.

		Ökn. el. minskn.
1. a) 1 lärare i juridik Ca 31 i st. f. Ce 31	—
b) 1 kansliskrivare Ce 15 i st. f. 1 kontorist Ce 13	+ 420
c) 1 kontorist Ce 13 i st. f. 1 kanslibitråde Cg 11	+ 708
d) 1 kanslibitråde Ce 11 i st. f. Cg 11	—
e) 1 kontorsbiträde Ce 8 i st. f. Ca 8	—
2. a) 1 sekreterare och kamrerare Ce 27	+ 20 532
b) Avgår enligt a) nuvarande arvoden till sekreterare och kameralt biträde åt rektor	— 4 200
c) 1 kontorsbiträde i reglerad befordringsgång	+ 8 724
3. a) Arvoden till föreståndarna för avdelningsskolorna	+ 6 400
b) Arvoden till expeditionellt biträde åt föreståndarna för avdelningsskolorna	+ 1 300
c) Arvoden till timplärare i fortbildnings- och specialkurser	+ 59 900
d) Arvoden till timplärare i kurs för utbildning av motorcykelförare	+ 5 400
4. Vikariatsersättningar	+ 600
5. <i>Omräkning:</i>		
a) Löneklassuppflyttningar	+ 1 307
b) Rörligt tillägg	+ 6 370
c) Avrundning	+ 39
		+ 107 500

Motiv

Vid huvudskolan i Stockholm finns under skolans rektor 12 lönegradsplacerade befattningshavare, nämligen 3 lärare i juridiska ämnen i Ce 31, 1 förste kansliskrivare i Ca 17, 1 kontorist i Ce 13, 2 kanslibiträden i Cg 11, 1 kontorsbiträde i Ca 8, 2 kontorsbiträden i Ce 8, 1 institutionsvaktmästare

i Ce 14 och 1 expeditivsvakt i Ce 11. Härjämte finns vid huvudskolan fyra mot arvode heltidsanställda lärare i polisiära ämnen samt timlärare till växlande antal (i allmänhet omkring 170). Av befattningshavarna innehar kontoristen, ett kanslibitråde samt ett kontorsbitråde ordinarie tjänster som kontorsbiträden i Ca 8.

1 a) Styrelsen anser det påkallat, att åtminstone en av lärartjänsterna blir ordinarie, nämligen den tjänst, som innehaves av jur. kand. Gunnar Liljedahl. Denne har innehaft sin tjänst sedan år 1944.

1 b) De arbetsuppgifter, som fullgöres av kontoristen, består i granskning av ansökningshandlingar till skolans olika kurser, infordrande av kompletterande uppgifter samt upprättande av listor över de sökande. Granskningen kräver ingående kännedom om de krav i olika avseenden, som måste uppfyllas av de sökande. Ifrågavarande arbete är av sådant omfång, att rektor icke själv har möjlighet att i nämnvärd omfattning följa detsamma. Under läsåret 1955/56 anmälde sig 1 237 sökande till skolans ordinarie kurser. Härtill kommer de olika specialkurser och andra särskilda kurser, som fr. o. m. nämnda läsår anordnats vid skolan. Under läsåret 1955/56 utökades sålunda granskningen med icke mindre än 729 ansökningar.

1 c) Det kanslibitråde, som ännu icke erhållit tjänst i Ca 8, har att biträda förste kansliskrivaren med kamerala uppgifter av skilda slag. Till hennes arbetsuppgifter hör även att underhandla med de vid huvudskolan anställda timlärarna om schemat, att beräkna timlärarnas ersättningar, att i övrigt verkställa vissa löneberäkningar samt att lämna föreståndarna för avdelningsskolorna uppgifter om läsplaner och besvara förfrågningar i samband därmed. För special- och fortbildningskurser anlitas ett stort antal lärare. Den schematekniska uppläggningsen av dessa kurser har anförtratts ifrågavarande kanslibitråde.

Samtidigt hemställes, att ifrågavarande kanslibitråde måtte med hänsyn till att hon innehaft statlig tjänst sedan den 1 december 1948 placeras i Ca 8.

1 d) Befattningshavaren har varit anställd i Cg 11 sedan april 1955.

2 a)—b) Kungl. Maj:t har anvisat 1 800 kronor i årligt arvode till en sekreterare och föredragande i styrelsen samt 2 400 kronor i årligt arvode till ett kameralt bitråde åt rektor. Härutöver föreskriver skolstadgan, att de heltidsanställda lärarna skall — för att lätta rektors arbetsbörda — biträda med utförandet av vissa uppgifter av administrativ natur. Skolan har under de senaste åren genomgått en oerhört stark utveckling. Antalet elever uppgår till 1 100—1 200 årligen. Förutom heltidsanställda lärare finns vid huvudskolan och avdelningsskolorna cirka 425 timlärare. Dessa omständigheter har medfört, att såväl sekreterarens som det kamerala bitrådets arbetsuppgifter ävensom heltidslärarnas befattning med administrativa göromål ökats avsevärt. De vid skolan heltidsanställda lärarna har numera hos styrelsen hemställt, att åtgärder måtte vidtagas för slopande av deras skyldighet att biträda med administrativt arbete.

Sekreteraren åligger f. n. bl. a. att bereda och för styrelsen föredraga de ärenden, som skall handläggas av denna, föra protokoll vid styrelsesammanträden samt ombesörja erforderliga expeditioner. En av de mest betungande arbetsuppgifterna är föredragningen av ansökningshandlingar till skolans kurser och avgivande av förslag till styrelsen över de sökande, som bör uttagas till elever.

Det kamerala bitrådets huvudsakliga arbete består i granskning av reseräkningar, som ingivits av elever i konstapelsklassen, och därmed sammanhängande göromål. Antalet reseräkningar i konstapelsklassen under år 1956 kan antagas komma att uppgå till i runt tal 1 100. Styrelsen anser det synnerligen angeläget, att skolans rektor beredes möjlighet att i ökad utsträckning ägna sin tid åt för skolans verksamhet centrala frågor. En ovillkorlig förutsättning härför är emellertid, att vid rektors sida finns en kvalificerad befattningshavare, som självständigt kan handlägga vissa administrativa och kamerala göromål.

2 c) De under 1 b) och c) framlagda förslagen medför att vissa mindre krävande arbetsuppgifter måste överlämnas till annan befattningshavare. Härigenom framstår nödvändigheten av att erhålla tillskott i arbetskraft å kansliet.

3 a) Arvodena till föreståndarna för avdelningsskolorna har hittills utgått efter normen 300 kronor per elevavdelning i varje anordnad kurs. Därest icke arvodeshöjning sker, synes icke möjligheter föreligga att såsom föreståndare få behålla de polischefer, som hittills förklarat sig villiga mottaga föreståndareuppdrag. Styrelsen föreslår, att normbeloppet höjes från 300 till 500 kronor. Detta innebär, att arvode skulle utgå vid malmöskolan med 4 000, vid göteborgsskolan med 2 000 och vid övriga skolor med 1 000 kronor per år. Dessutom bör till föreståndaren för den avdelningsskola, vid vilken kommer att anordnas fortbildningskurser i polistjänst, utgå ett arvode om 300 kronor för varje kursavdelning.

3 b) Ersättningen till expeditionellt biträde åt föreståndarna — 325 kronor per avdelning i varje anordnad kurs — har visat sig otillräcklig. Vid en höjning till 350 kronor skulle ersättningen vid den för budgetåret 1957/58 planerade kursverksamheten komma att utgå med, vid malmöskolan 2 800, vid göteborgsskolan 1 400 och vid övriga avdelningsskolor 700 kronor. Dessutom bör till expeditionellt biträde åt föreståndaren för den avdelningsskola, vid vilken kommer att anordnas fortbildningskurser i polistjänst, utgå ett arvode om 100 kronor för varje kursavdelning.

3 c) Under innevarande budgetår kommer vid avdelningsskolan i Malmö att anordnas två fortbildningskurser i polistjänst — vardera om en avdelning — till främjande av polispersonalens yrkesskicklighet. Styrelsen föreslår, att sådana fortbildningskurser under nästa budgetår anordnas i åtta avdelningar. Kurserna bör liksom tidigare förläggas till avdelningsskolan i Malmö. Timlärararvoden för en avdelning i en sådan kurs beräknas till

3 000 kronor. Vid huvudskolan skall vidare förekomma specialkurser i olika ämnen. Under innevarande budgetår anordnas en kurs i brottsplatsundersökning. Då ett mycket stort behov föreligger att utbilda specialister på detta område, bör under nästa budgetår anordnas utbildning av brottsplatsundersökare i kurser om tillhoppa fyra avdelningar. Kostnaden för arvoden till timplärare för varje avdelning beräknas till 4 650 kronor. Härutöver anser styrelsen, att en specialkurs bör anordnas i färgfotografering och två kurser i fråga om gäldenärsbrott. Timpläraryrvodena för dessa kurser beräknas till 10 500 kronor. Styrelsen föreslår därjämte, att två specialkurser i trafiksäkerhet och trafikövervakning anordnas. Varje kurs, omfattande 120 man, bör anordnas i fyra avdelningar och beräknas i timpläraryrvoden kosta 12 225 kronor.

3 d) Med anledning av ifrågasatt utbildning vid statens polisskola av motorcykelförare vid de kommunala poliskårerna har statspolisintendenten framhållit, att statspolisen har svårt att handhava denna utbildning. Statspolisen är emellertid villig att medverka till utbildningens genomförande under förutsättning att skolan står för kostnader och administration. Det torde vara tillräckligt med två kurser under nästa budgetår. Antalet deltagare i varje kurs bör uppgå till 24 polismän.

4) Rektors skyldighet att inspektera avdelningsskolorna nödvändiggör förordnande av vikarie för honom i betydligt större utsträckning än förut. Även i övrigt kommer genom den utökade personalen större anslagsbehov att inträda.

Yttranden

Statskontoret anför.

Löne- och anställningsförhållandena för lärare och kanslipersonal vid polisskolan ävensom arvoden till föreståndarna och deras biträden vid avdelningsskolorna prövades ingående av statsmakterna vid 1954 års riksdag i samband med ställningstagandet till 1948 års polisutbildningskommittés förslag till rekrytering och utbildning av polispersonal, varjämte arvoden till biträdena vid avdelningsskolorna höjts fr. o. m. innevarande budgetår. Frågan om i vad mån en uppräknig av arvoden av bisysslekaraktär bör komma till stånd i anledning av den allmänna lönelifyftningen torde böra prövas i samband med pågående översyn inom civildepartementet av dylika arvoden. Vad angår den föreslagna tjänsten såsom sekreterare och kamrerare kan statskontoret icke finna tillräckligt organisatoriskt underlag föreligga för en dylik befattning. Statskontoret avstyrker därför bifall till yrkandet. Därest framställningen i denna del skulle vinna tillmötesgående, lär emellertid löneställningen för bl. a. tjänsten i Ca 17 böra omprövas. Såvitt ämbetsverket kunnat utröna, har kanslipersonalen vid polisskolan icke på senare tid tillförts sådana nya arbetsuppgifter, som skulle motivera höjd löneställning. Ej heller är statskontoret övertygat om behovet av ytterligare skrivbiträdespersonal. Erinras må, att Kungl. Maj:t genom beslut den 22 april 1955 medgivit, att personalen vid huvudskolans

kansli tills vidare finge utökas med två kanslibiträden i Cg 11 under förutsättning, att en av tjänsterna som kontorsbiträde hölles vakant. Fr. o. m. budgetåret 1955/56 har ytterligare ett kontorsbiträde tillkommit.

Medelstladdningen för arvoden till timplärare i fortbildnings- och specialkurser torde böra begränsas till högst samma belopp, som för ändamålet anvisats för budgetåret 1956/57 eller till 18 200 kronor. Ämbetsverket vill icke motsätta sig, att 2 700 kronor anvisas för anordnande försöksvis av en kurs för utbildning av motoreykelförare.

Statens lönenämnd. Den föreslagna tjänsten som sekreterare och kamrerare skulle komma att få mycket heterogena arbetsuppgifter. På innehavaren av tjänsten skulle ankomma både kvalificerade uppgifter och så förhållandevis okvalificerade uppgifter som granskning av reseräkningar i betydande omfattning. Nämnden ifrågasätter lämpligheten av att en lönegradsplacerad tjänst inrättas på sätt styrelsen föreslagit. Frågan om organisationen av de administrativa arbetsuppgifterna vid skolan bör göras till föremål för ytterligare överväganden. I samband härmed bör även biträdespersonalens arbetsuppgifter och löneställning omprövas. Med hänsyn härtill kan nämnden icke tillstyrka de föreslagna lönegradsuppflyttningarna. Vad gäller förslaget om höjda arvoden till föreståndarna för avdelningsskolorna och till expeditionellt biträde åt föreståndarna anser nämnden, att frågan härom bör upptagas till prövning i ett vidare sammanhang.

Departementschefen

Förslaget om ordinariesättning av en av lärartjänsterna i juridiska ämnen anser jag mig kunna biträda. Jag förordar vidare, att ett kontorsbiträde nu överföres på ordinarie stat. Förslagen till löneregleringar kan jag däremot icke tillstyrka.

I likhet med statskontoret kan jag icke finna tillräckligt organisatoriskt underlag föreligga för inrättande av en tjänst som sekreterare och kamrerare vid skolan. Jag är emellertid villig medverka till att en organisationsundersökning av förhållandena på polis skolans kansli kommer till stånd. I avbidan på resultatet härav kan jag icke biträda förslaget om utökning av personalen med ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång.

Nuvarande arvoden till sekreterare och kameralt biträde åt rektor samt till föreståndarna för avdelningsskolorna torde komma att höjas i samband med avsedd arvodesreglering. Jag beräknar härför i runt tal 3 000 kronor. Förslaget om höjning av arvodena till de expeditionella biträdena åt avdelningsskolornas föreståndare kan jag däremot icke biträda på annat sätt än att jag för ändamålet beräknar 1 000 kronor som medelsreserv.

Styrelsens förslag om anordnande av fortbildnings- och specialkurser tillstyrker jag i så måtto, att jag beräknar 30 200 (+ 12 000) kronor för ändamålet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, vilka kurser som skall förekomma.

Vidare föreslår jag, att en försökskurs omfattande cirka 12 elever an-

ordnas för utbildning av motoreykelförare vid de kommunala poliskårerna. För arvoden till instruktörer och föreläsare m. m. vid denna kursverksamhet beräknar jag 2 000 kronor.

Förslaget angående höjning av vikariatsersättningar finner jag mig icke kunna biträda.

I en inom inrikesdepartementet i november 1955 upprättad promemoria har förslag framlagts om anordnande av särskilda kurser i trafikövervakning för dels vissa polischefer m. fl. dels ock viss kommunal ordningspolispersonal i yttre bevakningstjänst. I promemorian erinras bl. a. om att Kungl. Maj:t i samband med den av riksdagen år 1954 beslutade upp rustningen av ordningsstatspolisen påbjudit en skärpning av trafikövervakningen och därvid anbefallt länsstyrelserna att tillse, att den kommunala polisen i största möjliga utsträckning ägnar sig åt dylik verksamhet. Med påpekande av att särskild undervisning i trafikövervakningstjänst meddelas vid polisskolan sedan hösten 1955 framhålles i promemorian nödvändigheten av att särskilda utbildningskurser anordnas för sådan polispersonal, som icke erhållit någon skolundervisning på detta område. Vidare föreslås, att allmänna orienteringskurser i trafikövervakning anordnas för samtliga lokala polischefer i landet, speciellt med hänsyn till den befattning med ledningen och planläggningen av övervakningsverksamheten och den samverkan mellan olika poliskårer, som ingår som ett väsentligt moment i densamma.

Över promemorian har yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och organisationer. Remissinstanserna har allmänt vitsordat behovet av de föreslagna kurserna.

Det är enligt min mening av största vikt, att behovet av speciell utbildning i trafikövervakning på lämpligt sätt tillgodoses. Jag ansluter mig därför till det i departementspromemorian framlagda förslaget, som prövats vid några försökskurser under 1956. Uppläggningsen av kursverksamheten bör ske under beaktande av de speciella problem och intressen, som föreligger beträffande å ena sidan polischefer och vissa med dem i detta sammanhang likställda befattningshavare i befälsställning och å andra sidan den i yttre bevakningstjänst aktivt verksamma polispersonalen. För polischefernas del träder de organisatoriska problemen i förgrunden. Intresset knyter sig härvid bl. a. till frågan om övervakningsverksamhetens planläggning och ledning, teknisk utrustning, polisens medverkan vid trafikundervisning i skolor, samverkan med statspolisen och andra poliskårer, väg- och gatumyndigheter samt trafikorganisationer av skilda slag. Såvitt gäller polispersonalen bör utbildningen i främsta rummet inriktas på ett klarläggande av den lokala polisens uppgifter som trafikövervakare och användandet av lämpliga metoder vid övervakningens praktiska utövande samt orientering om de tekniska hjälpmedel, som står till buds vid fullgörandet av härmed sammanhängande uppgifter.

Jag förordar, att styrelsen för polisskolan skall planlägga och utöva ledning av kursverksamheten. Programmet för utbildningskurserna för polispersonal bör utformas i huvudsaklig överensstämmelse med undervisningsplanen i trafikövervakning i polisskolan. Kursverksamheten beräknas sammanlagt komma att omfatta cirka 600 deltagare i de allmänna orienteringskurserna och omkring 2 000 deltagare i kurserna för polispersonal. De förstnämnda kurserna bör genomföras under två budgetår, medan kurserna för polispersonal föreslås uppdelade på fyra budgetår. Hela kursverksamheten beräknas kosta sammanlagt 400 000 kronor. För nästa budgetår föreslår jag alltså utbildning av cirka 300 polischefer och omkring 500 polismän. Varje kurs bör omfatta tre dagar.

De allmänna orienteringskurserna skall i första hand vara avsedda för landsfiskaler, stadsfiskaler, som tillika är polischefer, poliskommissarier med ordningspolisuppgifter samt för polisassistenter, som omedelbart under polischefen utövar självständigt befäl över ordningspolispersonal. Tillträde till kurserna bör emellertid i möjligaste mån även beredas e. o. landsfiskaler, biträdande landsfiskaler och landsfiskalsassistenter. Utbildningskurserna för polispersonal skall avses för sådan kommunal polispersonal, som icke genomgått eller inom den närmaste tiden kommer att genomgå polisskolans konstapels- eller assistentklasser. Jag förordar emellertid, att även befattningshavare vid Norrbottens statliga poliskår får tillträde till kurserna.

Resekostnadsersättningar och traktamenten för deltagande i kurserna torde få bestridas av statsverket samt utgå från anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m. Dessa kostnader beräknas för nästa budgetår till 100 000 kronor.

För arvoden till instruktörer och föreläsare m. m. för nämnda trafikövervakningskurser under nästa budgetår beräknar jag ett belopp av 13 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle anslaget uppräknas med (3 000 + 1 000 + 12 000 + 2 000 + 13 000) 31 000 kronor. Härtill kommer automatisk utgiftsökning på grund av ökat rörligt tillägg och löneklassuppflyttningar m. m. med 8 000 kronor. Totalökningen på anslaget skulle alltså bli 39 000 kronor.

I enlighet med det anförda beräknas anslaget sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 79 700 (+ 28 000) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t 562 200 (+ 30 000) kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 94 000 (— 26 000) kronor samt rörligt tillägg 50 100 (+ 7 000) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (79 700 + 562 200 + 94 000 + 50 100) 786 000 (+ 39 000) kronor. Härav torde 103 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Överföringen av en lärarbefattning i juridiska ämnen och en kontorsbiträdestjänst till ordinarie stat påkallar ändringar i personalförteckningen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens polis-skola, som nyss angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens polis-skola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	79 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	562 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	94 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	50 100
	<hr/>
	Summa kronor 786 000;

c) till *Statens polis-skola*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 786 000 kronor, därav 103 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[168] 11. **Statens polis-skola: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	305 000	308 612
1956/57 (statsliggaren s. 1124)	259 000	
1957/58 (förslag)	288 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 35 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Styrelsen för statens polis-skola (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 156 300 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1) Övriga expenser	33 025	34 700	33 500	— 1 200
2) Övriga utgifter	264 643	214 300	371 800	+ 157 500
				+ 156 300

Motiv

1) På grund av ökade städningskostnader bör anslagsposten uppräknas med 800 kronor. I posten har emellertid för innevarande budgetår inräknats ett belopp av 2 000 kronor för inköp av en ny dupliceringsmaskin, varför anslagsposten bör för nästa budgetår minskas med 1 200 kronor.

2) Med hänsyn till föreslagna fortbildnings- och specialkurser m. m. bör medelsanvisningen för undervisningsmateriel ökas med 98 400 kronor. För inspelning av undervisningsfilm beräknas 60 000 kronor innebärande en ökning med 50 000 kronor. Närmast avser styrelsen att låta inspela filmer om trafikövervakning och brottsplatsundersökning.

För elevkåren vid huvudskolan i Stockholm finns ett elevråd, som enligt antagna stadgar bl. a. har att söka hjälpa eleverna till rätta under deras vistelse vid skolan. För elevrådets verksamhet bidrager varje i elevkåren inskriven elev med en avgift av 2 kronor. Eftersom elevrådets egna inkomster är otillräckliga för denna verksamhet, hemställes om ett anslag av 700 kronor såsom bidrag till elevrådets kostnader. För inköp av 200 lagböcker av 1957 års edition beräknas slutligen 8 400 kronor.

Anslagsposten till övriga utgifter föreslås sålunda skola ökas med $(98\,400 + 50\,000 + 700 + 8\,400)$ 157 500 kronor.

Yttrande

Statskontoret anser anslagsposten till reseersättningar med hänsyn till senaste belastningssiffra böra uppräknas med 2 500 kronor. Medelstildelingen under posten till övriga utgifter torde bli beroende av i vilken utsträckning skolan får ordna fortbildnings- och specialkurser. Därest medel alltjämt anses böra ställas till förfogande för inspelning av undervisningsfilm, bör medelsanvisningen begränsas till 20 000 kronor. För engångsanskaffning av lagböcker torde böra beräknas högst 2 000 kronor. Enligt ämbetsverkets mening bör emellertid i fortsättningen en successiv förnyelse av lagböcker ske inom ramen för löpande utgifter för expenser. Ämbetsverket avstyrker, att särskilda medel ställes till elevrådets förfogande.

Departementschefen

Anslagsposten till övriga expenser torde i enlighet med styrelsens förslag böra upptagas med 33 500 (— 1 200) kronor.

Medelsanvisningen för undervisningsmateriel m. m. torde med hänsyn till de under avlöningsanslaget tillstyrkta förslagen om fortbildnings- och specialkurser samt övriga särskilda kurser böra höjas med 27 200 kronor.

I likhet med statskontoret anser jag, att lagböcker bör anskaffas successivt inom ramen för löpande utgifter för expenser. Jag har emellertid icke något att erinra mot att för engångsanskaffning av ett antal lagböcker under nästa budgetår beräknas ett belopp av 3 000 kronor.

Medelsanvisning till undervisningsfilm och stipendier torde för nästa budgetår böra upptagas med oförändrade belopp. Däremot anser jag mig icke kunna biträda styrelsens förslag om bidrag till elevrådets verksamhet.

I enlighet härmed bör omkostnadsanslaget uppföras med (259 000 — 1 200 + 27 200 + 3 000) 288 000 (+ 29 000) kronor. Av anslaget bör 38 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens polisskola: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 288 000 kronor, därav 38 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[169] 12. Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	405 000	457 632
1955/56	405 000	178 169
1956/57 (statsliggaren s. 1125)	450 000	
1957/58 (förslag)	400 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 50 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Yrkande

Styrelsen för statens polisskola (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget måtte upptagas till oförändrat belopp.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med 400 000 (— 50 000) kronor. Härav torde ett belopp av 44 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens polisskola: Utbildningsarvoden m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kronor, därav 44 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[170] 13. Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	718 200	743 948
1956/57 (statsliggaren s. 1125)	792 600	
1957/58 (förslag)	870 000	

Yrkande

Styrelsen för statens kriminaltekniska anstalt (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 140 774 kronor.

	Ökn. el. minskn.
A. Nya tjänster	
1. <i>Kansliet</i>	
1 förste byråsekreterare Ce 29	+ 22 632
2. <i>Laboratorieavdelningen</i>	
a) 1 byråingenjör Ce 27 (kemiska laboratoriet)	+ 20 532
b) 1 byråingenjör Ce 27 (allmänna laboratoriet)	+ 20 532
c) 1 laboratoriebiträde Ce 13 (kemisk-biologiska laboratoriet)	+ 10 644
3. <i>Registraturavdelningen</i>	
a) 1 assistent Ce 23 (fingeravtrycksregistret)	+ 16 584
b) 1 kontorsbiträde (personregistret)	+ 7 104
c) 1 kontorsbiträde (spaningsregistret)	+ 7 104
B. Lönerregleringar	
1. <i>Föreståndaren</i>	
1 överdirektör och chef Cp 17 i st. f. 1 föreståndare Cp 14	+ 3 744
2. <i>Laboratorieavdelningen</i>	
a) 1 förste laboratoriebiträde Ce 15 i st. f. Cg 15 (kemiska laboratoriet) ..	—
b) 1 laboratoriebiträde Ce 11 i st. f. Cg 11 (brandtekniska laboratoriet) ..	—
c) 1 fotograf Ce 19 i st. f. Ce 16 (fotografiska laboratoriet)	+ 1 068
d) 1 tekniker Ca 19 i st. f. 1 reparatör Ca 13 (verkstaden)	+ 1 710
3. <i>Registraturavdelningen</i>	
1 kansliskrivare Ce 15 i st. f. 1 kontorist Ce 13 (avdelningsexpeditionen) ..	+ 432
C. Omräkning	
Reglerad befordringsgång för biträdespersonal	+ 5 697
Löneklassuppflyttningar	+ 8 025
Ändrat arvode till fingeravtrycksexperten och vårdaren av museet	+ 216
Rörligt tillägg	+ 29 650
Besparing å anslaget	— 14 900
	+ 140 774

*Motiv**A. Nya tjänster*

1) Enligt gällande instruktion åligger det föreståndaren bl. a. att leda verksamheten, att meddela föreskrifter för arbetets utförande, att svara för medelsförvaltningen, att utföra eller låta utföra åt anstalten uppdragna undersökningar, att upprätta inkomst- och utgiftsstat för anstalten samt att bereda och föredraga de ärenden, vilka ankommer på styrelsen att handlägga. Verksamheten är sålunda för föreståndarens del av synnerligen omfattande och skiftande natur. Genom denna splittrade verksamhet betages föreståndaren möjlighet att ägna erforderlig tid åt viktigare spörsmål, såsom organisatoriska frågor, planerandet av den fortsatta verksamheten, kontakter med andra institutioner samt utländska myndigheter. Inrättandet av en byråsekreterartjänst i syfte att avlasta föreståndaren vissa arbetsuppgifter är därför i högsta grad av behovet påkallat.

2 a) Kemiska laboratoriets tjänstemän måste vara förtrogna med många olika avsnitt av kemien och kunna följa den snabba utvecklingen. Att realisera sådana krav på ett tillfredsställande sätt är omöjligt med nuvarande fåtaliga personal. En personalförstärkning är nödvändig för att

höja laboratoriets effektivitet, för att bredda dess kompetens samt för att möjliggöra en forskningsverksamhet.

2 b) Vid allmänna laboratoriet finnas endast två ingenjörer, vilken personal är helt otillräcklig för laboratoriet f. n. åvilande uppgifter. Behovet av forskning beträffande ett flertal vitala problem kan under nuvarande förhållanden icke tillgodoses. Verksamheten vid laboratoriet har särskild betydelse för polismyndigheternas kriminaltekniska fältarbete.

2 c) På det kemiska laboratoriets biologiska sektion tjänstgör endast en byråingenjör. Denne har att själv utföra alla arbetsmoment i de undersökningar, som handlägges vid sektionen. Vid dessa förekommer emellertid ett stort antal tidskrävande arbeten, som med fördel skulle kunna utföras av biträdespersonal.

3 a) Arbetet vid fingeravtrycksregistraturen har ökat avsevärt. Under senare år har därjämte en ny metod för framkallning av fingeravtryck tillkommit, vilken medför betydande merarbete.

3 b) Biträdespersonalen vid personregistret utgöres f. n. av 1 kontorist, 2 kanslibiträden samt 7 kontorsbiträden eller samma antal befattningshavare som den 1 juli 1953 trots att registraturen erhållit en betydligt ökad omfattning. En balans på cirka 6 000 ärenden förelåg den 1 juli 1956.

3 c) Under de senaste åren har spaningsregistren utbyggts och polismyndigheterna utnyttjar alltmer detta slag av skrivbordsspaning, vilket utan tvekan medför en effektivisering av polisarbetet. F. n. arbetar vid registret två assistenter och ett kontorsbiträde. Den arbetsbörda, som åvilar dessa befattningshavare är alltför betungande, varför en utökning av personalen är ofrånkomlig.

B. Löneregleringar

1. Beträffande motiven i denna del hänvisas till 1956 års statsverksproposition (XI, p. 172).

2 a) Från och med den 1 juli 1956 har förutvarande laboratoriebiträdet i Cg 11 uppflyttats till förste laboratoriebiträde i Cg 15. Nuvarande innehavaren av denna tjänst har under 17 år tjänstgjort vid anstalten.

2 b) Laboratoriebiträdet bör beredas en tryggare ställning samt knytas fastare till anstalten.

2 c—d) och 3) Beträffande motiven i dessa delar hänvisas till 1956 års statsverksproposition (XI ht, p. 172).

Yttrande

Statskontoret erinrar, att sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning rörande lämpliga åtgärder i syfte att effektivisera polisens verksamhet för bekämpande av brottsligheten m. m. och att resultatet av denna utredning kan bli av betydelse jämväl för anstaltens verksamhet. Med hänsyn härtill anser statskontoret att en viss försiktighet bör iakttagas

vid prövning av anstaltens äskanden. Vidare har en särskild sakkunnig fått i uppdrag att göra en översyn av brottsregistreringen. Enligt direktiven bör denna utredning överväga även anstaltens omfattande brottsregistrering. På grund härav bör enligt statskontoret föreliggande förslag om personalförstärkning och lönegradsuppflyttning såvitt gäller registraturavdelningen f. n. ej upptagas till prövning.

Enligt statskontorets mening saknas organisatoriskt underlag för inrättande vid anstaltens kansli av en sekreterarebefattning.

Laboratoriepersonalen har relativt nyligen — fr. o. m. budgetåret 1955/56 — utökats med en befattningshavare. Kravet på att få anställa ännu ett laboratoriebiträde bör därför enligt statskontoret ej nu vinna beaktande. Ej heller torde anstaltens önskemål om förstärkning av ingenjörspersonalen på laboratorieavdelningen och om lönereglering för överdirektören samt för en fotograf och en reparatör böra föranleda någon åtgärd. Innehavarna av tjänsterna som förste laboratoriebiträde i Cg 15 och laboratoriebiträde i Cg 11 har varit i anstaltens tjänst sedan lång tid tillbaka utan att erhålla pensionsrätt. Statskontoret biträder därför anstaltens begäran att tjänsterna ombildas till pensionsberättigande befattningar.

Departementschefen

Av föreslagna nya tjänster förordar jag inrättande av en befattning som förste byråingenjör i Ce 27 på allmänna laboratoriet samt en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång på spaningsregistret.

I enlighet med vad jag under nästföljande punkt anför rörande anläggande av offsettryckeri vid anstalten föreslår jag därjämte inrättande av följande tjänster, nämligen en tryckare i Cg 13 och en expeditivakt i Cg 10.

Under åberopande av vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att en reparatör i Ca 13 uppflyttas till tekniker i Ca 15. Vidare förordar jag, att befattningen som förste laboratoriebiträde i Cg 15 på kemiska laboratoriet överföres på extra-ordinarie stat. Övriga förslag till löneregleringar finner jag mig icke kunna biträda.

Vid bifall till mina förslag skulle anslaget uppräknas med i runt tal 48 700 kronor. Härtill kommer den automatiska utgiftsökningen på grund av ökat rörligt tillägg och löneklassuppflyttningar m. m., i runt tal 43 600 kronor. Genom besparing på anslaget uppkommer emellertid ett med 14 900 kronor minskat medelsbehov. Totalökningen på anslaget blir således (48 700 + 43 600 — 14 900) 77 400 kronor.

I enlighet med det anförda beräknas anslaget sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 222 400 (+ 2 000) kronor, arvoden till styrelsens ledamöter oförändrat 700 kronor, ersättningar till experter oförändrat 8 000 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 445 600 (+ 34 100) kronor samt rörligt tillägg 193 300 (+ 41 300) kronor.

Anslaget uppföres alltså med (222 400 + 700 + 8 000 + 445 600 + 193 300) 870 000 (+ 77 400) kronor.

I personalförteckningen bör vidtagas de ändringar, som föranledes av vad jag i det föregående föreslagit.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens kriminaltekniska anstalt, vilka påkallas av vad jag i det föregående förordat;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens kriminaltekniska anstalt, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	222 400
2. Arvoden till styrelsens ledamöter, <i>förslagsvis</i>	700
3. Ersättningar till experter, <i>förslagsvis</i>	8 000
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal	445 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	193 300
	<hr/>
	Summa kronor 870 000;

c) till *Statens kriminaltekniska anstalt: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 870 000 kronor.

[171] 14. Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	557 000	589 837
1956/57 (statsliggaren s. 1126)	602 000	
1957/58 (förslag)	552 000	

Yrkande

Styrelsen för statens kriminaltekniska anstalt (skr. 31/8 1956) föreslår, att anslaget minskas med 9 000 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. <i>Expenser:</i>				
Övriga <i>expenser</i> för eget behov.....	85 853	86 500	87 500	+ 1 000
2. Publikationstryck	250 000	299 000	250 000	— 49 000
3. Övriga utgifter	24 646	21 000	60 000	+ 39 000
				— 9 000

Motiv

1) Höjningen betingas av enligt gällande kollektivavtal utgående högre timersättning för städningsarbete.

2) Frågan om framställande av »Polisunderrättelser» och annat tryck på egen kontorsoffsetmaskin är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Spörs-målet i vilken omfattning C-notiserna bör tryckas är icke slutgiltigt löst. Så länge nämnda frågor icke avgjorts, bör anslag för tryckerikostnader utgå enligt samma grunder som tidigare.

3) En upprustning av anstaltens laborieutrustning är oundgängligen nödvändig. I samråd med av styrelsen särskilt tillkallade sakkunniga har en förteckning uppgjorts över erforderlig förnyelse och nyanskaffning av instrument och apparatur. Kostnaden beräknas till 153 400 kronor. Då leveransen av viss del av utrustningen beräknas taga avsevärd tid i anspråk hemställer styrelsen om beställningsbemyndigande samt ett årligt anslag å 50 000 kronor under tre år. För förbrukningsmateriel beräknas oförändrat 10 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret. Medelsbehovet under anslagsposten till övriga utgifter undandraget sig väsentligen statskontorets bedömande. Ämbetsverket förutsätter emellertid, att en medelsanvisning av den omfattning anstalten föreslagit ej kan ifrågakomma. Med hänsyn till vad som upplysts rörande tillståndet hos anstaltens instrument och apparaturutrustning vill statskontoret dock icke motsätta sig en till 4 000 kronor begränsad uppräknig av anslagsposten. Inkomsterna under posten ersättningar för utförda undersökningar m. m. har för de båda senaste budgetåren utgjort omkring 3 700 resp. 4 800 kronor. Statskontoret föreslår därför, att denna inkomstpost höjes med 2 000 kronor till 4 000 kronor.

Departementschefen

I skrivelse den 3 maj 1956 har anstaltens styrelse hemställt, att medel måtte ställas till förfogande för inköp av för kontorsoffsettryck erforderliga maskiner jämte annan utrustning samt för avlönande av tryckeripersonal. Det nuvarande systemet för tryckning av anstaltens publikationer är enligt styrelsen otidsenligt och olämpligt. Sekretesskyddet är sålunda otillräckligt, tryckförfarandet alltför tidsödande samt framställningskostnaderna höga. Användning av kontorsoffsettryck skulle vara ekonomiskt fördelaktigt och i huvudsak eliminera nuvarande brister. Begagnande av offsettryck vid tryckning av vissa delar av tidningen Polisunderrättelser i enlighet med styrelsens förslag skulle — därest i tryckkostnaderna medräknas även arbetskostnader och lokalhyra — medföra en beräknad årlig besparing med 45 000 kronor. Anläggningskostnaderna för offsettryckeri har beräknats till 47 500 kronor. I likhet med vad statskontoret anfört i ett över styrelsens framställning avgivet utlåtande förordar jag inrättande av offsettryckeri vid anstalten. Till kostnaderna för det nya tryckeriet kommer enligt under hand inhämtad uppgift utgifter för elinstallationer med 1 465 kronor. Medelsbehovet för här ifrågavarande ändamål kan sålunda

beräknas till 49 000 kronor. Då styrelsen därjämte beräknar 1 000 kronor i ökade kostnader för städningsarbete, torde delposten till övriga expenser för eget behov böra uppräknas med 50 000 kronor.

Anslagsposten till publikationstryck är i gällande stat uppförd med 299 000 kronor. Häri ingår dels ett engångsbelopp om 45 000 kronor för tryckning av femårsregister för tidningen Polisunderrättelser dels ock 4 000 kronor för separattruck av C-notiserna. Oaktat sistnämnda notiser alltjämt bör tryckas separat, torde särskilda medel för detta ändamål icke behöva anvisas för nästa budgetår. Inrättande av ett offsettryckeri beräknas vidare medföra ett ytterligare minskat medelsbehov under anslagsposten med i runt tal 65 000 kronor. Jag föreslår därför, att posten uppföres med (299 000 — 45 000 — 4 000 — 65 000) 185 000 (— 114 000) kronor.

För upprustning av anstaltens laboratorietrustning beräknar jag under anslagsposten till övriga utgifter 25 000 kronor för anskaffning av viss nödvändig apparatur samt oförändrat 10 000 kronor för förbrukningsmateriel. Posten bör med hänsyn härtill uppföras med 35 000 (+ 14 000) kronor.

De särskilda uppbördsmedel, som inflyter under anslaget och som för innevarande budgetår beräknats till 15 000 kronor, uppskattar jag till oförändrat belopp.

I enlighet med det anförda bör anslaget i dess helhet uppföras med (602 000 + 50 000 — 114 000 + 14 000) 552 000 (— 50 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens kriminaltekniska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 552 000 kronor.

[172] 15. **Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	500 000	511 439
1956/57 (statsliggaren s. 1127)	500 000	
1957/58 (förslag)	850 000	

I enlighet med vad jag tidigare anfört under anslaget till Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten kommer på grund av riksdagens beslut om polisväsendets organisation inom skyddsområdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland (prop. nr 114; riksd. skr. nr 227/1956) de tjänster, som nu uppehålls av statspolispatrullerna i Tornedalen att utgå ur statspolisorganisationen och tillföras vederbörande polisdistrikts organisation. De skall därvid inrättas jämlikt 4 § polislagen för hela rikets behov, varigenom statsbidrag kommer att utgå för hela kostnaden.

På grund av riksdagens förenämnda beslut skall i Norrbottens län ytterligare ett antal tjänster inrättas jämlikt 4 § polislagen. För att minska de

olägenheter för Luleå stad, som är förknippade med skyldigheten att tillhandahålla statspolispersonal, skall sålunda i staden inrättas tre av statsmedel bekostade rekryteringstjänster. Därjämte skall i staden inrättas en av staten helt bekostad tjänst för särskild polisverksamhet. Med hänsyn till att Haparanda på grund av sitt läge invid gränsen har onormalt höga kostnader för polisväsendet skall staten vidare svara för kostnaderna för en förste poliskonstapel och tre poliskonstaplar samt för en rekryterings-tjänst.

Samtliga kostnader för ifrågavarande jämlikt 4 § polislagen inrättade tjänster beräknar jag till i runt tal 350 000 kronor. För nästa budgetår bör anslaget således uppräknas med ifrågavarande belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kronor.

[173] 16. Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	850 000	1 327 372
1956/57 (statsliggaren s. 1128)	900 000	
1957/58 (förslag)	550 000	

Från förevarande anslag bestrides f. n. bl. a. kostnaderna för polisväsendets organisationsnämnd och skyddsområdespolisen i Kalix. Organisationsnämnden kommer fr. o. m. nästa budgetår att uppföras under särskilt anslag. Skyddsområdespolisen i Kalix skall på grund av riksdagens beslut om polisväsendets organisation inom skyddsområdena i Norrbottens län samt gränstrakterna mot Finland fr. o. m. den 1 juli 1957 ingå i Norrbottens statliga poliskår, varjämte ett antal i Norrbottens län arvodesanställda polismän, vilka förordnats enligt 7 § länsstyrelseinstruktionen, kommer att indragas. Dessa förhållanden medför ett minskat medelsbehov under förevarande anslag med i runt tal 350 000 kronor.

Utgifterna under anslaget för nästa budgetår uppskattar jag till i runt tal 550 000 (— 350 000) kronor, varvid jag för inköp av pistolammunition för polisväsendets behov beräknat ett med 4 000 kronor förhöjt belopp.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kronor.

[174] 17. Polisväsendets organisationsnämnd. För ifrågavarande ändamål har i riksstaten för innevarande budgetår under förslagsanslaget till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. anvisats ett belopp om 150 000 kronor (statsliggaren s. 1133). Jag föreslår i det följande, att fr. o. m. budgetåret 1957/58 ett särskilt förslagsanslag anvisas för nämndens verksamhet.

Yrkande

Polisväsendets organisationsnämnd (skr. 3/9 1956) hemställer om anvisande av ett anslag å 178 500 kronor innebärande en ökning av nuvarande medelsanvisning med 28 500 kronor.

A. Avlöningar:

1. Arvoden till nämndens ledamöter (utom kanslichefen)	10 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	108 000	
3. Rörligt tillägg	32 000	150 000

B. Omkostnader:

1. Sjukvård m. m.....	500	
2. Reseersättningar		
a) Nämndens ledamöter	8 000	
b) Nämndens kansli	8 500	
3. Expenser		
a) Lyse m. m.	1 000	
b) Övriga expenser	10 500	28 500
		178 500

Motiv

A. 1) Antalet ledamöter utom kanslichefen uppgår f. n. till 7.

A. 2) Nämnden har av Kungl. Maj:t bemyndigats att anställa dels ett kvalificerat biträde i högst Cg 13 dels ock ett extra biträde för skriv- och kontorsgöromål. Den 1 oktober 1956 beräknas sistnämnda biträde komma att inplaceras i lönegrad Cg 6. Kanslipersonalen bör överföras till löneplansanställning.

Kanslichefen åtnjuter f. n. arvode motsvarande samtliga de löneförmåner, som tillkommer tjänsteman i lönegrad Cg 37. Sedan arvodet fastställdes har nytillkomna uppdrag för nämnden medfört ytterligare arbetsansvar för denne befattningshavare. Kanslichefsbefattningen bör enligt nämndens mening inplaceras i 37 lönegraden på löneplan 1. Om med hänsyn till tjänstens allmänna karaktär en placering på löneplan 2 anses kunna ifrågakomma, förordar nämnden i första hand, att tjänsten upptages i 13 lönegraden, vilken placering riktigare svarar mot arbetsansvaret, skyldigheten att i olika sammanhang, främst i förhållande till kommunerna, företräda nämnden m. m. Nämndens fyra biträdande sekreterare åtnjuter f. n., förutom kommittéarvode, lön enligt löneklasserna 23, 27 och 28. Med hänsyn till arbetets organisation inom nämndens kansli synes högst-

lönegradsprincipen böra användas vid lönegradsplaceringen av ifrågavarande tjänster. Till följd av arbetsuppgifternas karaktär — till övervägande delen självständigt, kvalificerat utredningsarbete med föredragningskyldighet inför nämnden — synes med nedan angivet undantag lönegraderna 25—29 böra ifrågakomma. Arbetsuppgifterna för kanslichefen medför, att denne i relativt stor omfattning måste vara frånvarande från tjänsterummet. Nämndens karaktär av centralt samordnande och rådgivande serviceorgan medför även, att nämndens verksamhet icke kan nedläggas under semestertid. Nämnda omständigheter har förorsakat ett starkt behov av att åt en av de biträdande sekreterarna uppdraga att ansvara för och leda kansliets arbete samt eljest representera nämnden under kanslichefens frånvaro. Denne kanslichefens ställföreträdare, vilken icke avses skola erhålla särskilt vikariatsförordnande under kanslichefens frånvaro, bör ha högre lönegradsställning än övriga biträdande sekreterare. Högre lönegrad än 31 synes dock f. n. icke erforderlig. I vad avser de föreslagna tjänsternas lönegradsbeteckningar föreslås, att samtliga tjänster vid nämndens kansli inrättas såsom extra ordinarie tjänster. I personalförteckningen för nämnden skulle således upptagas 1 kanslichef i Ce 37 (eller Cs 13), 1 byrådirektör, förste byråsekreterare eller byråsekreterare i högst Ce 31, 3 förste byråsekreterare eller byråsekreterare i högst Ce 29, 1 kontorist i Ce 13 och 1 kontorsbiträde i högst Ce 8.

B. 2 a) De verkliga utgifterna uppgick under budgetåret 1955/56 till 6 831 kronor. Med hänsyn till utökningen av antalet ledamöter och till fr. o. m. den 1 juli 1956 skedd höjning av traktamentsbeloppen torde kostnaden få beräknas till 8 000 kronor.

B. 2 b) Under budgetåret 1955/56 uppgick de verkliga utgifterna till 8 115 kronor. Till följd av höjda traktamentsbelopp torde 8 500 kronor böra anvisas för ändamålet.

B. 3 a) Då nämnden icke tidigare haft särskilda utgifter för här avsett ändamål, har beloppet angivits uppskattningsvis.

B. 3 b) I delposten ingår följande kostnader, nämligen städning 1 400 kronor, skrivmaterialier, papper etc. 2 000 kronor, telefon och telegram 3 000 kronor, inköp och underhåll av inventarier och kontorsmaskiner 3 000 kronor, hyra för kontorsmaskiner 200 kronor samt diverse övriga expenser 900 kronor.

Yttranden

Statskontoret anför.

Statsutskottet har i utlåtande nr 181/1956 i anledning av väckta motioner om förnyad utredning av frågan om polisväsendets förstatligande hemställt, att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om en allsidig och förutsättningslös utredning av frågan om polisväsendets organisation. Med beaktande härav kan statskontoret icke undgå att hysa tveksamhet rörande lämpligheten av att nu giva polisväsendets organisa-

tionsnämnd en fastare organisation. Därest emellertid resultatet av en dylik utredning anses icke böra avvaktas, har statskontoret icke något att erinra mot att nämndens kanslipersonal överföres till löneplansanställning och att den nuvarande kanslichefsbefattningen med ändring av tjänstetiteln till byråchef hänföres till 37 lönegraden på löneplan 1. Ej heller vill ämbetsverket med hänsyn till arbetets organisation inom nämndens kansli motsätta sig, att systemet med högstlönegrad kommer till användning vid lönegradsplaceringen av de för de biträdande sekreterarna föreslagna tjänsterna. Därvid synes dock högst 29 lönegraden böra tillämpas. Statskontoret kan således icke tillstyrka, att en av sekreterartjänsterna hänföres till högst 31 lönegraden. Då nämnden först nyligen tillförts en fjärde biträdande sekreterare, anser statskontoret vidare, att av sekreterartjänsterna endast tre bör uppföras såsom extra ordinarie, medan en tills vidare upptages som extra. Det i högst Ce 8 föreslagna kontorsbiträdet torde slutligen böra inplaceras i reglerad befordringsgång.

Statens lönenämnd har icke något att erinra mot att kanslipersonalen överföres till löneplansanställning och att kanslichefsbefattningen hänföres till 37 lönegraden på löneplan 1. Tjänstetiteln kanslichef bör därvid ändras till byråchef. Ehuru lönenämnden ställer sig tveksam till ytterligare användning av högstlönegradsprincipen, motsätter sig nämnden likväl icke att den användes vid lönegradsplacering av de nuvarande biträdande sekreterarna. Mot den föreslagna lönegradsplaceringen av dessa tjänster har nämnden icke något att erinra.

Departementschefen

Kostnaderna för polisväsendets organisationsnämnd har fr. o. m. budgetåret 1954/55 bestritts från anslaget till Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m. Med hänsyn till nämndens uppgifter och ställning torde ett särskilt anslag fr. o. m. nästa budgetår böra upptagas på riksstaten för bestridande av kostnaderna för nämnden.

Jag förordar, att samtlig kanslipersonal hos nämnden överföres på extraordinarie stat. Kanslichefen synes därvid böra placeras i Ce 37 med tjänstbenämningen byråchef. På av lönenämnden anförda skäl tillstyrker jag vidare, att högstlönegradsprincipen tills vidare användes vid lönegradsplaceringen av tre av de nuvarande biträdande sekreterarna. En av dessa bör därvid såsom ställföreträdare för byråchefen placeras i högst Ce 31. De övriga bör placeras i högst Ce 29. Vidare torde för anställning av ytterligare sekreterarpersonal beräknas ett arvode motsvarande 25 löneklassen under högst nio månader. Slutligen bör medel beräknas för en kontorist i Ce 13 och ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång.

Vad nämnden i övrigt föreslagit föranleder ingen annan erinran från min sida än att för arvodet till nämndens ledamöter bör beräknas 8 000 kronor och att anslagsposten till expenser bör uppföras med 10 000 kronor.

Av mig förordade förslag föranleder en ökning av medelsbehovet för nämnden med 20 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda: arvoden till nämndens ledamöter 8 000 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 105 000 kronor samt rörligt tillägg 30 000 kronor, eller tillhopa för avlöningar 143 000 kronor. Härtill kommer omkostnader med 27 000 kronor.

Anslaget upptages alltså till (143 000 + 27 000) 170 000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande personalförteckning för polisväsendets organisationsnämnd:

Personalförteckning

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25

Tjänst	Lönegrad
1 byråchef	Ce 37
1 byrådirektör, förste byråsekreterare eller byråsekreterare,	högst Ce 31
2 förste byråsekreterare eller byråsekreterare,	högst Ce 29

- b) godkänna följande stat för polisväsendets organisationsnämnd, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Stat

Avlöningar

1. Arvoden till nämndens ledamöter, <i>förslagsvis</i>	8 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	105 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	30 000	143 000

Omkostnader

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	500	
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	16 500	
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	10 000	27 000
	<u>Summa kronor</u>	<u>170 000;</u>

- c) till *Polisväsendets organisationsnämnd* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 170 000 kronor.

[175] 18. Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	5 000 000	5 324 925
1956/57 (statsliggaren s. 1133)	5 200 000	
1957/58 (förslag)	5 800 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 997 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Anslaget torde med hänsyn till höjda resekostnadsersättningar och traktementen samt tillkomsten av de under anslaget till Statens polisskola: avlöningar omförmälda trafikövervakningskurserna m. m. böra uppräknas till 5 800 000 (+ 600 000) kronor. Härav torde 1 197 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 800 000 kronor, därav 1 197 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[176] 19. Poliskollegierna

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 000	2 146
1956/57 (statsliggaren s. 1133)	2 000	
1957/58 (förslag)	2 000	

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Poliskollegierna* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

[177] 20. Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	100	140
1956/57 (statsliggaren s. 1133)	100	
1957/58 (förslag)	100	

Anslaget torde för nästa budgetår kunna uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[178] 21. **Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	3 000	3 154
1955/56	3 000	5 699
1956/57 (statsliggaren s. 1133)	3 000	
1957/58 (förslag)	3 000	

Anslaget torde uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

[179] 22. **Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 558 000	6 428 654
1956/57 (statsliggaren s. 1134)	7 219 000	
1957/58 (förslag)	7 700 000	

Yrkande

Stattpolisintendenten (skr. 14/7 1956) föreslår, att anslaget höjes med 994 000 kronor.

En redogörelse för innebörden av stattpolisintendentens förslag bör med hänsyn till ärendets natur icke lämnas i statsrådsprotokollet. Ytterligare upplysningar bör i stället meddelas riksdagens vederbörande utskott.

Departementschefen

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med 7 700 000 (+ 481 000) kronor. På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att vidtaga sådana jämkningar i den avsedda organisationen, som må finnas påkallade.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen

att till *Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdragande av spioneri m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 7 700 000 kronor.

[180] 23. **Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet (statsliggaren s. 1134).** Anslaget, som anvisades första gången för budgetåret 1946/47, hade vid utgången av sistförflutna budgetår ännu icke till någon del tagits i anspråk. För nästa budgetår torde böra anvisas ett oförändrat belopp av 100 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

[181] 24. Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	390 000	4 342
1956/57 (statsliggaren s. 1134)	390 000	
1957/58 (förslag)	300 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 292 500 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Den låga belastningen budgetåret 1955/56 torde till övervägande del bero på att ansökningar om statsbidrag från polisdistrikten ej inkommit i tid. Med hänsyn härtill och i avbidan på ytterligare erfarenheter av de rekryteringsfrämjande åtgärderna föreslår jag, att anslaget uppföres med ett belopp av 300 000 kronor. Härav bör 225 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor, därav 225 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

E. Civilförsvaret

Inledning

Anslagen under civilförsvaret för budgetåret 1956/57, tillhopa cirka 35,16 miljoner kronor, fördelar sig i runda tal med 3,9 miljoner kronor på de viktigaste materielanslagen (engångsanskaffning av materiel, inköp av brandmateriel och kostnader för viss motorfordonsberedskap), 11,8 miljoner kronor på anslaget till kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum samt 19,4 miljoner kronor på övriga anslag.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1957/58 (skr. 28/8 1956) hänvisar *civilförsvarsstyrelsen* inledningsvis till de pågående utredningarna om civilförsvaret och särskilt till att den skadeavhjälpande organisationen prövas av 1953 års civilförvarsutredning, att organisationsnämndens undersökning av de olika civilförvarsinstansernas administrativa utformning och personalbehov pågår samt att 1953 års utredning om civilförvarsutbildning fortsätter sina överväganden rörande den framtida utbildningen. Styrelsen tillfogar, att det därför är utomordentligt svårt att framlägga anslagsäskanden för kommande budgetår. Styrelsen anför härefter bl. a. följande:

Styrelsen finner — trots den rådande ovissheten i övrigt — att i vissa hänseenden en betydande verksamhet kan bedrivas till förstärkning av civilförsvarets beredskap. Särskilt gäller detta forskningen samt anskaffning av materiel åt brandtjänsten och sjukvårdstjänsten samt för skyddsverksamheten mot radioaktiv strålning. I fråga om forskningen vill styrelsen ånyo erinra om vikten av att därigenom kunna framta underlag för planläggning och materielanskaffning. Forskningen är i många fall till sin natur långsiktig och varje uppskov med påbörjandet av viktiga forskningsuppgifter fördröjer därför i onödan möjligheterna att öka beredskapen. I fråga om materielanskaffningen är förslagen i princip återhållsamma.

Styrelsens äskanden, tillhopa cirka 42 (+ 6,9) miljoner kronor, fördelar sig i runda tal med 8,1 (+ 4,2) miljoner kronor på materielanslagen, 11,1 (— 0,7) miljoner kronor på skyddsrumsanslaget samt 22,8 (+ 3,4) miljoner kronor på övriga anslag. Under skyddsrumsanslaget äskas inga medel vare sig till nya befolkningsskyddsrum, vilken delpost därför föreslås minskad med cirka 3,6 miljoner kronor, eller till skyddsanordningar för kommunala tekniska verk (— 4,4 miljoner kronor).

Yttrande

1953 års civilförvarsutredning anför inledningsvis.

I sitt delbetänkande den 24 november 1955 framhöll utredningen bl. a., att civilförsvaret måste givas ökad effektivitet, om dess uppgift inom det totala försvaret skall kunna fullgöras. Utredningen kan icke nu bestämt uttala sig om det för denna målsättning erforderliga årliga anslagsbeloppet för civilförsvaret. Utredningen kan dock detta oaktat förutse, att de av civilförvarsstyrelsen begärda anslagsmedlen för budgetåret 1957/58 hålla sig inom ramen för vad utredningen kan komma att föreslå. Av betydelse är emellertid, att medlen användas så att de komma den fortsatta uppbyggnaden tillgodo enligt de riktlinjer, som komma att fastslås. I stort sett torde de begärda anslagen ur denna synpunkt vara motiverade. Beträffande vissa poster, bl. a. materielanskaffning, skyddsrummbyggnad och förrådshållning äro planer ännu ej fastställda. Vid sådant förhållande synes det lämpligt, att användningen av de medel, som komma att anvisas för dessa ändamål, bör bli beroende av Kungl. Maj:ts närmare prövning. Utredningen räknar med att dess förslag rörande civilförsvarets medelsbehov under olika anslag skall föreligga före den 1 juli 1957 till ledning för då erforderliga bedömanden. På de grunder, som här anförts, vill utredningen, i syfte att icke ytterligare öka eftersläpningen i civilförsvarets fortsatta uppbyggnad, föreslå att erforderliga medel, i stort sett inom angiven ram, anvisas civilförsvaret för budgetåret 1957/58.

Departementschefen

I en den 28 september 1956 dagtecknad proposition (nr 185), vilken i huvudsak lämnats utan erinran av riksdagen, har på grundval av bl. a. ett av civilförvarsutredningen i november 1955 framlagt delbetänkande behandlats frågan om reviderad utrymningsplanläggning och skyddsrummbyggnad. En redogörelse har lämnats för den omläggning av nämnda planläggning, som ansetts påkallad av den krigstekniska utvecklingen särskilt på atomvapnens område och riktlinjer har uppdragits för det fortsatta skyddsrummbyggnad. Civilförsvarets skadeavhjälpande verksamhet liksom dess organisation i fred har däremot icke behandlats med hänsyn till att dessa frågor prövades av civilförvarsutredningen och — i fråga om fredsadministrationen — statens organisationsnämnd. Det har emellertid framhållits, att de förebyggande åtgärderna genom utvecklingen fått en relativt sett väsentligt större betydelse. I berörda sammanhang uttalade jag min anslutning till vad utredningen anført om att civilförsvaret i allmänhet måste ges ökad effektivitet om dess uppgift inom det totala försvaret skall kunna fullgöras, men tillade, att den definitiva bedömningen härav borde anstå tills civilförvarsutredningens slutbetänkande förelåg.

Dessa synpunkter bör enligt min mening vara vägledande jämväl vid bedömningen av civilförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår. Det synes mig därför icke möjligt att såsom civilförvarsstyrelsen föreslagit räkna med en med närmare 7 miljoner kronor ökad medelsram, därvid ökningen helt hänför sig till andra anslag än skyddsrummanslaget. Bortsett från detta anslag och anslagen till engångsanskaffning av materiel

anser jag mig dock kunna förorda en uppräknig av anslagen till netto cirka 20,5 (+ 1,1) miljoner kronor, därvid jag särskilt beaktat civilförsvarsstyrelsens behov av medel för utrymningsplanläggning enligt de i propositionen uppdragna riktlinjerna. Även i fråga om materielanskaffning anser jag en förstärkning nödvändig och förordar i det följande en till 5,5 miljoner kronor (+ 1,6 miljoner kronor) ökad medelsanvisning. Jag har härvid särskilt sökt beakta de såsom mest angelägna betecknade behoven av radiakinstrument och brandmateriel. Med hänsyn till att betydande förut anvisade belopp på materielanslagen allttjämt är obundna — dessa beräknades i november 1956 till minst cirka 12 miljoner kronor — samt till den väsentliga oklarhet som i avbidan på statsmakternas ställningstagande till civilförvarsutredningens förslag består i fråga om organisation och materielbehov har jag varken i denna del eller i fråga om övriga materielslag ansett mig kunna helt biträda styrelsens äskanden. Även om utredningens slutbetänkande föreligger vid ingången av nästa budgetår, kräver uppenbarligen prövningen av detsamma sådan tid, att riksdagens beslut och därmed definitivt underlag för bedömningen av materielbehoven knappast kan föreligga förrän 1958. Skulle dessförinnan en skärpning av det utrikespolitiska läget inträffa, som påkallar en förstärkning av civilförsvarets beredskap, kommer frågan självfallet i ett annat läge. De medel, som då bedömas erforderliga, torde i den mån på beredskapsstat förslagsvis upptagna 50 miljoner kronor ej kunna utnyttjas få äskas på tilläggsstat. Jag är medveten om att vissa materielslag ej kan levereras förrän tämligen lång tid efter beställning, men kan av nys antydda skäl likväl icke förorda att beställningsbemyndigande nu begäres i ifrågavarande del.

Vad slutligen angår skyddsrumsanslaget har som redan nämnts civilförsvarsstyrelsen förutsatt att under detsamma beräknade belopp för befolkningsskyddsrum och kommunala tekniska verk skall nedgå med cirka 8 miljoner kronor. Med hänsyn till investeringsläget och på skäl, som närmare kommer att redovisas under nämnda anslag, anser jag mig icke kunna förorda någon motsvarande uppräknig av andra delposter. Totalt beräknar jag anslaget till närmare 5 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 6,8 miljoner kronor i förhållande till årets stat.

Sammanfattningsvis innebär de i det följande framlagda förslagen i fråga om civilförsvaret en medelsanvisning av (20,5 + 5,5 + 5) 31 miljoner kronor mot 35,2 miljoner kronor för budgetåret 1956/57. Minskningen hänförs sig i det väsentliga till skyddsrumsanslaget.

[182] 1. Civilförsvarsstyrelsen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	1 390 000	1 499 884
1956/57 (statsliggaren s. 1135)	1 543 000	
1957/58 (förslag)	1 730 500	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 286 400 kronor.

	Ökn. el. minskn.
1. Vissa överföringar mellan anslagsposter	— 3 597
2. Extraordinariesättning av en kanslibiträdets tjänst Cg 11	—
3. Uppräkning av delposten till ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga ..	+ 222 500
4. Avlöning i två månader till tjänsteman med arvode motsvarande 31 löne- klassen	+ 694
5. Omräkning	+ 66 802
6. Avrundning	+ 1
	+ 286 400

Motiv

1) Under anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän har medel beräknats för avlöning av bl. a. ett kanslibitråde och tre kontorsbiträden, vilka är lediga från sina tjänster och för vilka avlöningar till vikarier måste bestridas från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Dessa förhållanden, som beräknas komma att bestå jämväl under nästa budgetår medför en minskning av medelsbehovet.

2) Ett av styrelsens ordinarie kontorsbiträden har sedan år 1950 med ledighet från nämnda befattning förordnats att vara kanslibitråde i Cg 11. På kamerala sektionen har nämligen tillkommit arbetsuppgifter av kvalificerad natur, som alltjämt består och torde få anses som permanenta. Nuvarande innehavare av befattningen i Cg 11 har uppnått 60 års ålder.

3) Delposten till ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga uppgår för innevarande budgetår till 147 520 kronor. De anvisade medlen är praktiskt taget helt disponerade för trängande uppgifter av löpande natur, vilka kommer att bestå under nästa budgetår.

Ett starkt behov föreligger av en förrådshandbok. Handboken avses huvudsakligen skola innehålla föreskrifter om de förvaringsbetingelser, som krävs för olika materielslag. Omkring 6 000 olika materieltyper ingår f. n. i civilförsvarsstyrelsens lagerhållning. En systematisering av de krav, som måste ställas i fråga om vård och förvaring, har hittills ej kunnat ske. I huvudsak har personalen på fältet tillställts vissa allmänna anvisningar, varjämte muntliga redogörelser lämnats vid kurser och konferenser. Detta är uppenbarligen otillfredsställande. Utan möjlighet att tillkalla en särskild sakkunnig kan handboken ej komma till. Arbetet beräknas kräva en befattningshavare under åtta månader. Kostnaden härför beräknas till cirka 14 000 kronor.

Vidare erfordras en nytutgivning av anvisningar för utbildning och övning. De nuvarande utbildningsbestämmelserna utgavs 1948. Mycket av innehållet är föråldrat, varför en allmän och grundlig revision erfordras.

Därjämte måste helt nya områden beaktas. Kostnaden för sakkunnighjälp för nu angivet ändamål beräknas till 8 500 kronor.

Slutligen äskas 200 000 kronor för anställande av sakkunniga för den nya utrymningsplanläggningen och för utarbetande av ändrade bestämmelser ifråga om normalskyddsrum.

4) För innevarande budgetår har medel beräknats för anställande under 10 månader av en tjänsteman å styrelsens brandtekniska avdelning med arvode motsvarande lön enligt 31 löneklassen. För nästkommande budgetår bör medelsanvisningen avse hela året. Samtidigt bör anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal minskas med belopp motsvarande avlöning till en byråassistent under två månader, varför merkostnaden uppgår till endast 694 kronor.

5) Huvuddelen av det ökade medelsbehovet hänför sig till uppräknings av anslagsposten till rörligt tillägg.

Skiljaktiga meningar. Ledamöterna av civilförsvarsstyrelsen filosofie doktor Karin Johansson och ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper har reserverat sig, Karin Johansson för en uppräknings av arvodet till sekreteraren i styrelsens kvinnoutskott till belopp motsvarande 25 löneklassen och Thapper för en uppräknings av delposten till ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga med endast 122 500 kronor.

Yttranden

1953 års civilförsvarsutredning anför.

Utredningen finner det angeläget, att civilförsvaret förfogar över en handbok med föreskrifter om de förvaringsbetingelser, som krävs för civilförsvarets olika materiellslag. I den mån en sådan handbok icke kan utarbetas av civilförsvarsstyrelsens personal vill utredningen icke motsätta sig, att medel till sakkunnig ställes till förfogande.

En översyn av utbildningsbestämmelserna är även angelägen. Utredningen vill dock framhålla, att innehållet och omfattningen av denna översyn icke närmare kan anges förrän kommande utredningsförslag beträffande civilförsvarets organisation och utbildningsverksamhet prövats.

Beträffande framställningen om medel för anställande av sakkunniga för den nya utrymningsplanläggningen samt för utarbetande av ändrade bestämmelser i fråga om normalskyddsrum har utredningen avgivit utlåtande den 16 februari 1956 med anledning av civilförsvarsstyrelsens förslag angående tillfällig personell förstärkning för påbörjande av planläggning för utrymning och anordnande av skyddsrum. I sagda utlåtande har utredningen tillstyrkt, att delposten till särskilt tillkallade sakkunniga uppräknas för här avsett ändamål, varvid förutsatts, att medlen icke får tagas i anspråk förrän Kungl. Maj:t efter prövning av upprättad arbetsplan därtill lämnat medgivande.

Statskontoret motsätter sig icke yrkandet om extraordinariesättning av en tjänst såsom kanslibiträde i Cg 11. Vidkommande den begärda uppräknings av delposten till ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga

anser statskontoret, att vägande skäl anförts för behovet av en förråds-handbok. Ämbetsverket motsätter sig därför icke, att medel anvisas härför. I övrigt kan statskontoret icke tillstyrka någon uppräkningsför angivna ändamål. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 7 september 1956 har två experter ställts till civilförsvarsstyrelsens förfogande för arbete med omläggning av civilförsvarsplanläggning. Om ytterligare medel skall anvisas för ändamålet, torde bli beroende av statsmakternas ställningstagande till propositionen nr 185. Med nytugivning av anvisningar för utbildning och övningar torde därjämte tillsvidare böra anstå i avvaktan på de förslag, som kan förväntas från 1953 års utredning om civilförsvarsutbildning.

Departementschefen

Med hänsyn till pågående utredningar finner jag mig icke kunna tillstyrka styrelsens förslag om överföring av medel mellan vissa anslagsposter eller extraordinariesättning av en kanslibiträdestjänst i Cg 11.

I den av riksdagen godkända propositionen 185/1956, vari bl. a. dragits upp riktlinjer för en revision av utrymningsplanläggningen, framhölls att arbetet med denna planläggning torde komma att bli omfattande och tidskrävande och att en prioritering av uppgifterna sannolikt bleve nödvändig. Det mest angelägna planlägningsarbetet, som avser den samtidiga snabbutrymningen, har i enlighet härmed redan påbörjats inom styrelsen. Särskild expertis har mot ersättning från XI huvudtiteln kommittéanslag ställts till styrelsens förfogande för att biträda med detta arbete. Det beräknas centralt och regionalt vara i huvudsak färdigt under första halvåret 1957. I anslutning härtill skall utrymningsplanläggningen i övrigt, avseende bl. a. omflyttning och slutlig utrymning, börja bedrivas inom styrelsen. Även härför kräves särskild expertis, som emellertid bör ersättas från styrelsens avlöningsanslag. I första hand för detta ändamål förordar jag en uppräkningspost till ersättningar till särskilt tillkallade sakkunniga med 120 000 kronor. Inom den ökade kostnadsramen torde visst utrymme kunna beredas även för anlitan av sakkunniga för andra ändamål.

I överensstämmelse med vad som anfördes i 1956 års statsverksproposition (XI ht, s. 461) och i enlighet med styrelsens nu framlagda förslag torde anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, böra uppräknas med i runt tal 700 kronor för avlöning under två månader av en tjänsteman vid styrelsens brandtekniska avdelning.

I enlighet med det anförda skulle anslaget uppräknas med 120 700 kronor.

Härtill kommer en automatisk utgiftsökning med 66 800 kronor på grund av löneklassuppflyttningar m. m. Totalt bör således anslaget höjas med (120 700 + 66 800) 187 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda: avlöningar till ordinarie tjänstemän 447 700 (+ 3 800) kronor, arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.

Maj:t, 58 500 (+ 4 900) kronor, vissa pensionskostnader oförändrat 5 000 kronor, avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 909 300 (+ 134 300) kronor samt rörligt tillägg 310 000 (+ 44 500) kronor.

Anslaget bestämmes således till (447 700 + 58 500 + 5 000 + 909 300 + 310 000) 1 730 500 (+ 187 500) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	447 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	58 500
3. Vissa pensionskostnader, <i>förslagsvis</i>	5 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	909 300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	310 000

Summa kronor 1 730 500;

b) till *Civilförsvarsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 730 500 kronor.

[183] 2. *Civilförsvarsstyrelsen*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	370 000	320 982
1956/57 (statsliggaren s. 1136)	395 000	
1957/58 (förslag)	405 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 28 000 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökning
1. Reseersättningar	72 070	80 000	88 000	8 000
2. Övriga expenser för eget behov	119 369	135 000	155 000	20 000
				28 000

Motiv

1) Fr. o. m. den 1 juli 1956 har traktamentsersättningarna höjts med cirka 10 procent. Den begärda höjningen avser endast att bibehålla reseverksamheten vid nuvarande nivå.

2) Maskinparken behöver tillföras en stencilduplikator, två elektriska skrivmaskiner, en automatisk adresseringsmaskin och en additionsmaskin.

Stencilduplikatorn är avsedd att ersätta en apparat av äldre modell. Kostnaderna för en ny duplikator beräknas till 2 000 kronor. För elektriska skrivmaskiner avses 4 200 kronor. Adresseringsmaskinen är avsedd att ersätta en omodern sådan och beräknas kosta 4 000 kronor. Additionsmaskinen, som skall komplettera tidigare innehav av dylika maskiner, betingar ett pris av 750 kronor. Det totala medelsbehovet för maskinparkens förnyande uppgår alltså till 10 950 kronor. För underhåll och förnyelse av utrustningen i tjänsterummen hemställer styrelsen om anvisande av 10 000 kronor. Delposten bör sålunda uppräknas med (10 950 + 10 000) i runt tal 20 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret motsätter sig icke med hänsyn till belastningen en medelsanvisning om 85 000 kronor under anslagsposten till reseersättningar. För innevarande budgetår höjdes delposten till övriga expenser med 15 000 kronor. På grund därav kan statskontoret icke förorda, att medelstildelningen ökas med mer än högst 5 000 kronor för att möjliggöra viss anskaffning av engångsnatur.

Departementschefen

I likhet med statskontoret anser jag, att anslagsposten till reseersättningar bör uppräknas med 5 000 kronor.

Under delposten till övriga expenser beräknar jag för ökade städningskostnader 3 000 kronor, för inköp av en elektrisk skrivmaskin 2 000 kronor samt för underhåll och förnyelse av utrustningen i tjänsterummen 4 000 kronor. Med hänsyn till att för innevarande budgetår under ifrågasvarande post anvisats ett engångsbelopp av 4 000 kronor skulle posten behöva uppräknas med endast 5 000 kronor.

Anslaget bör alltså bestämmas till (395 000 + 5 000 + 5 000) 405 000 kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civildéforsvarsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 405 000 kronor.

[184] 3. Civildéforsvarsområdenas administration: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 241 000	4 542 443
1956/57 (statsliggaren s. 1137)	4 768 000	
1957/58 (förslag)	5 044 500	

Yrkande

Civildéforsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 302 500 kronor.

	Ökning
1. Sju kanslibiträden Ce 11 i st. f. sju kontorsbiträden Ce 8	1 529
2. Extraordinariesättning av viss biträdespersonal	—
3. Försöksorganisationen i Södermanlands län	21 500
4. Omräkning av löner m. m. till lönegradsplacerad personal	15 340
5. Omräkning beträffande viss arvodespersonal	38 100
6. Vikariatsersättningar	2 000
7. Rörligt tillägg	175 000
8. Höjda arvoden till civilförsvarschefer	49 000
9. Avrundning	31
	302 500

Motiv

1) Av ifrågavarande befattningshavare tjänstgör en i Stockholm, två i Malmö, tre i Göteborg och en i Borås. Den i Stockholm stationerade befattningshavaren är uteslutande sysselsatt med ritarbete av kvalificerad art, såväl kart- som byggnadsritning. De två befattningshavarna i Malmö handlägger med viss grad av självständighet vissa uppgifter beträffande utbildning resp. verkskyddsplanläggning. De tre kontorsbiträdena i Göteborg har betydligt mera kvalificerade arbetsuppgifter än övriga biträden. Kontorsbiträdet i Borås har självständiga arbetsuppgifter, bl. a. kassaverksamhet.

2) Länsstyrelserna äger inom ramen för anvisade medel anställa — utöver på personalplan upptagen biträdespersonal — även annan sådan personal med befordran såsom extra tjänstemän i lönegrader, motsvarande de i befodringskungörelsen angivna. F. n. finns 112 sådana biträden anställda. Styrelsen anser angeläget, att denna stora personalgrupp erhåller en med andra motsvarande statliga befattningshavare likställd anställningsform.

3) Anslaget föreslås höjt med 21 500 kronor för bestridande av kostnaderna för arvode till två befattningshavare i den nya organisationen i Södermanlands län, vilkas arvoden f. n. belastar anslaget till utbildnings- och övningsverksamhet. Sammanlagda kostnaderna för ifrågavarande arvoden uppgår till 31 708 kronor.

8) Arvodena till civilförsvarschefer har icke undergått någon höjning sedan 1953. En uppräknings med 15 procent synes skälig med hänsyn till den efter år 1953 inträdda allmänna löneökningen. Styrelsen föreslår, att arvoden bestämmas till följande belopp per år: grupp 1 520 kronor, grupp 2 690 kronor, grupp 3 1 170 kronor, grupp 4 1 725 kronor och grupp 5 2 550 kronor. Härav föranlett medelsbehov uppskattas till 49 000 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper har reserverat sig mot den föreslagna uppräknings av arvoden till civilförsvarscheferna.

Yttranden

1953 års civilförsvarsutredning kan i avvaktan på slutförandet av pågående organisationsundersökningar rörande behov av personal i civil-

försvarets administration icke nu bedöma behovet av de under punkten 1 avsedda tjänsteförändringarna. Utredningen vitsordar vikten av att den Cg-anställda biträdespersonalen erhåller en med andra motsvarande statliga befattningshavare likställd anställningsform. Utredningen kan emellertid ej nu taga ståndpunkt till behovet av det föreslagna antalet extra ordinarie tjänster.

Statskontoret anser styrelsens förslag om ändrad lönegradsplacering samt ändrad anställningsform för viss biträdespersonal med hänsyn till pågående organisationsundersökningar ej böra föranleda någon åtgärd. Ämbetsverket har emellertid icke något att erinra mot att omförmälda två befattningshavare vid försöksorganisationen i Södermanlands län avlönas från förevarande anslag. Frågan om en höjning av civilförsvarschefernas arvoden torde böra prövas i samband med pågående utredning inom civildepartementet rörande bisysslearvoden.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor föreslår jag, att tre kontorsbiträden, ett i Malmö och två i Göteborg, uppflyttas till kanslibiträden i Ce 11.

Med hänsyn till pågående organisationsundersökningar kan jag f. n. icke tillstyrka extraordinariesättning av den Cg-anställda biträdespersonalen.

Styrelsens förslag om överförande från utbildnings- och övningsanslaget till ifrågavarande anslag av arvoden till två befattningshavare i den nya organisationen i Södermanlands län anser jag mig böra biträda. Jag biträder jämväl en från länsstyrelsen i Södermanlands län inkommen framställning om anvisande av 7 500 kronor för att möjliggöra bibehållande av kontaktorgan i Eskilstuna.

Vad angår styrelsens förslag om höjda arvoden till civilförsvarscheferna förordar jag — i avbidan på slutligt ställningstagande — att anslaget uppräknas i enlighet med förslaget.

På grund av automatiska förändringar bör anslaget ökas med 198 500 kronor.

Anslaget beräknas sålunda: avlöning till ordinarie tjänsteman oförändrat 25 700 kronor, arvoden till civilförsvarschefer m. m. 414 000 (+ 49 000) kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 3 862 000 (+ 74 100) kronor samt rörligt tillägg 742 800 (+ 153 400) kronor.

Anslaget bestämmes således till (25 700 + 414 000 + 3 862 000 + 742 800) 5 044 500 (+ 276 500) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för civilförsvarsområdenas administration, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	25 700
2. Arvoden till civilförsvarschefer m. m., <i>förslagsvis</i>	414 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	3 862 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	742 800
	Summa kronor 5 044 500;

b) till *Civilförvarsområdenas administration: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 044 500 kronor.

[185] 4. *Civilförvarsområdenas administration: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	760 000	808 977
1956/57 (statsliggaren s. 1142)	820 000	
1957/58 (förslag)	849 000	

Yrkande

Civilförvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 34 000 kronor.

Motiv

Till resekostnadsersättningar och traktamenten åt ledamöterna i de kvinnliga civilförsvarskommittéerna bör anvisas 15 000 kronor.

Den försöksorganisation, som sedan 1955 tillämpats i Södermanlands län, medför ökade kostnader för resor i länen. En uppräkningspost till reseersättningar under förevarande anslag bör därför ske med 9 000 kronor, vilket belopp avser att jämväl täcka resekostnaderna för de befattningshavare, vilkas arvoden tidigare föreslagits skola överflyttas från anslaget till utbildnings- och övningsverksamhet.

Den kretsbyråindelning, som på många håll genomföres inom länsstyrelseadministrationen, kräver ökade medel till reseersättningar för att ålagda arbetsuppgifter skall kunna genomföras. Bristen på medel för reseersättningar omöjliggör f. n. för styrelsen att — i den utsträckning som varit önskvärt — inkalla civilförsvarscheferna i de större städerna till konferenser. Det är därför angeläget, att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 10 000 kronor.

Sammanlagt erfordras alltså en uppräkningspost till reseersättningar med (15 000 + 9 000 + 10 000) 34 000 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av *Civilförvarsstyrelsen*, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper, har reserverat sig och ansett anslaget böra uppräknas med 24 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret ifrågasätter, om icke utgifterna för reseersättningar böi kunna rymmas inom nuvarande anslagsram. Någon medelsanvisning till reseersättningar åt ledamöter i de kvinnliga civilförsvarskommittéerna bör icke medgivas. Någon ökad medelstildelning för konferenser med civilförsvarscheferna i de större städerna är ämbetsverket icke heller berett förorda.

Departementschefen

Resekostnadsersättning och traktamente till ledamot av länskvinnokommitté torde även under nästa budgetår kunna rymmas under ett oförändrat anslag. Däremot torde posten till reseersättningar böra höjas dels med 12 000 kronor för ökade kostnader i samband med den nya organisationen i Södermanlands län, av vilket belopp 3 000 kronor avses täcka kostnader för bibehållande av kontaktorgan i Eskilstuna, dels ock med 17 000 kronor med hänsyn till taxehöjningarna inom kommunikationsväsendet och behovet av något ökad reseverksamhet.

Anslaget torde alltså uppföras med (820 000 + 12 000 + 17 000) 849 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civilförsvarsområdenas administration: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 849 000 kronor.

[186] 5. Utbildnings- och övningsverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 850 000	6 666 804
1956/57 (statsliggaren s. 1143)	6 451 000	
1957/58 (förslag)	6 000 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget nedräknas med 269 700 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anvisat 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1) Utbildning vid statens civilförvarsskola m. m.				
a) Avlöningar till lärare m. fl.	109 939	113 800	118 300	+ 4 500
b) Ersättningar till tillfälliga lärare	54 270	75 000	85 000	+ 10 000
c) Rescersättningar till och inkvartering av lärare och elever	250 738	385 000	415 000	+ 30 000
d) Ersättningar till elever för mistad arbetsinkomst	—	45 000	400 000	+ 355 000
2) Central och lokal utbildning inom länen	5 481 795	4 917 200	4 226 500	— 690 700
3) Övningar, anordnade av civilförsvarsstyrelsen eller av länsstyrelserna enligt civilförsvarsstyrelsens anvisningar.	9 645	10 000	31 500	+ 21 500
				— 269 700

1) Av de för budgetåret 1955/56 anvisade medlen, 618 900 kronor, har 481 624 kronor använts. De anvisade medlen har sålunda ej helt tagits i anspråk. Anledningen härtill är, att skolornas fulla kapacitet ej kunnat utnyttjas. Skolorna avses emellertid komma att utnyttjas helt under nästa budgetår. Styrelsen överväger att utbilda även administrativ personal.

1 a) Som en följd av redan avslutade lönerörelser erfordras en uppräknings av anslaget med i runt tal 4 500 kronor.

1 b) Genom uppförande av en övningscentral vid skolan i Österskär har möjligheter skapats för en mera realistisk taktisk utbildning i form av lärarledda spel i centralen. Antalet tillfälliga lärare måste till följd härav ökas något.

1 c) Till följd av höjda pensionatspriser erfordras en uppräknings av delposten med cirka 10 procent.

1 d) I sin anslagsframställning för innevarande budgetår framhöll styrelsen, att medelsbehovet för dessa ersättningar uppskattats till 45 000 kronor men att några fasta hållpunkter för uppskattningen ej fanns. Vid full beläggning utbildas 56 elever per dag i 210 dagar. Ersättning utgår efter en beräknad årsinkomst av högst 18 000 kronor eller 49 kronor per dag. Sistnämnda siffra torde kunna avrundas nedåt till 40 kronor per dag. Totalt erfordras alltså ($56 \times 210 \times 40$) 470 400 kronor. Då beräkningen är teoretisk och tidigare belastningssiffror saknas, torde en ytterligare reduktion till 400 000 kronor tills vidare kunna godtagas. Delposten bör alltså uppräknas med 355 000 kronor varvid anslagsposten till central och lokal utbildning inom länen samtidigt bör minskas med motsvarande belopp.

2) I enlighet med riksdagens beslut skall anslagsposten ej längre belastas med kostnader för avlöning av personal, som handhar och vårdar utbildningsmateriel. Anslagsposten bör därför minskas med 300 000 kronor, varmed i stället anslaget till förvaring och underhåll av viss materiel m. m. bör uppräknas. Anslagsposten bör vidare minskas med 355 000 kronor i enlighet med vad ovan under 1 d) anförts. Slutligen har under avlönings- och omkostnadsanslagen till civilförsvarsområdenas administration begärts erforderliga uppräknings för att från förevarande anslagspost överföra kostnader å tillhoppa 35 700 kronor för två i försöksorganisationen i Södermanlands län anställda befattningshavare. Sammanlagt kan anslagsposten sålunda minskas med ($300\,000 + 355\,000 + 35\,700$) 690 700 kronor.

3) Kostnaderna för tre övningar under nästa budgetår uppgår till 16 500 kronor. För detta ändamål erfordras alltså en anslagsökning med 6 500 kronor. För utbildnings- och övningsverksamhet i viss sambandstjänst erfordras vidare 15 000 kronor. Posten bör alltså uppräknas med ($6\,500 + 15\,000$) 21 500 kronor.

Yttranden

1953 års utredning om civilförsvarsutbildning anför.

Utredningen riktar i princip icke någon invändning mot styrelsens förslag, att den omläggning och inskränkning av utbildningsverksamheten,

som anbefallts fr. o. m. hösten 1955, även får gälla för budgetåret 1957/58. Utredningen förutsätter dock, att utbildning av manskap och lägre befäl anordnas i annan form än lokal kvällskurs endast då särskilda skäl föreligger.

Det förefaller sannolikt, att utbildningskapaciteten vid skolan i Gimo ej fullt kan utnyttjas, därest icke även annan utbildningsverksamhet än instruktörsutbildning förlägges dit. I sak har utredningen därför icke något att erinra mot, att utbildningsverksamheten i Gimo tills vidare även får omfatta administrativ personal under förutsättning, att kostnaderna här för icke belastar anslaget för utbildnings- och övningsverksamhet. Nämnda anslag bör nämligen rent principiellt icke avse andra utbildningskostnader än sådana, som direkt är att hänföra till utbildning och övning av i utbildningskungörelsen angiven civilförsvarspersonal. Under hänvisning härtill anser sig utredningen kunna ifrågasätta ytterligare någon minskning av anslaget motsvarande de beräknade kostnaderna för utbildning av administrativ personal, vilka kostnader bör överföras till annan anslagspost. Förslaget om uppräknig av delposten till ersättningar till tillfälliga lärare kan utredningen i likhet med föregående år icke biträda.

1953 års civilförvarsutredning ansluter sig till vad 1953 års utredning om civilförvarsutbildning anfört i sitt yttrande.

Statskontoret kan med hänsyn till pågående utredning om civilförvarsutbildningen icke tillstyrka någon utvidgad utbildningsverksamhet. Utbildning av administrativ personal torde sålunda icke böra påbörjas. Ämbetsverket erinrar om, att civilförvarsstyrelsen i anslagsäskandena för innevarande budgetår begärde en heltidsanställd lärare vid skolan på Österskår. Yrkandet medgavs under förutsättning, att detta kunde ske utan ökad medelsanvisning. Posten till reseersättningar till och inkvartering av lärare och elever uppräknades innevarande budgetår med 15 000 kronor. Kostnaderna för dessa ändamål bör under nästa budgetår kunna rymmas inom oförändrad ram.

Departementschefen

Med hänsyn till att civilförvarsskolornas fulla kapacitet icke kunnat utnyttjas biträder jag styrelsens förslag om viss utbildning även av administrativ personal. Jag har icke något att invända mot att kostnaderna här för belastar ifrågavarande anslag.

Mot den föreslagna höjningen av delposten till avlöningar till lärare m. fl. har jag intet att erinra. Däremot kan jag icke tillstyrka uppräknig av delposterna till ersättningar till tillfälliga lärare samt till reseersättningar till och inkvartering av lärare och elever. Mot överförande till delposten till ersättningar till elever för mistad arbetsinkomst av ett belopp om 355 000 kronor från anslagsposten till central och lokal utbildning inom länen har jag icke något att erinra. Delta överförande torde emellertid icke få föranleda krav från styrelsens sida om personalökning.

Medelsbehovet till central och lokal utbildning inom länen uppskattar jag till i runt tal 4 100 000 (— 817 200) kronor. Av minskningarna hänför sig

närmare 700 000 kronor till överförande till andra anslag eller delposter. I övrigt är minskningen betingad av att viss ytterligare begränsning av utbildningen torde höra ske i avbidan på slutförandet av pågående utredningar och ställningstagandet till dessa.

Till övningar, anordnade av civildövsvarsstyrelsen eller av länsstyrelserna enligt civildövsvarsstyrelsens anvisningar, tillstyrker jag en med 10 000 kronor ökad medelsanvisning.

I enlighet med det anförda skulle anslaget för nästa budgetår uppföras med (6 451 000 + 4 500 + 355 000 — 817 200 + 10 000) 6 003 300, vilket belopp torde kunna avrundas till 6 000 000 (— 451 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildnings- och övningsverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kronor.

[187] 6. **Inspelning av instruktionsfilm.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 40 000 kronor (statsliggaren s. 1146).

Yrkande

Civildövsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv

Behov föreligger av filmer om skydd mot atomkrigföring, rörande enheternas taktiska ledning och insättning samt om brandpersonalens uppgifter och uppträdande. Vissa av dessa filmer avser styrelsen att inspela under kommande budgetår.

Yttrande

1953 års utredning om *civildövsvarsutbildning* biträder *civildövsvarsstyrelsens* förslag.

Departementschefen

I likhet med *civildövsvarsstyrelsen* anser jag anslaget böra upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inspelning av instruktionsfilm* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

[188] 7. **Bidrag till vissa frivilliga organisationer**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	321 600	288 600
1956/57 (statsliggaren s. 1146)	322 000	
1957/58 (förslag)	322 000	

Yrkande

Civilförvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv

Den frivilliga verksamheten torde i avbidan på slutligt ställningstagande till civilförvarsstyrelsens framtida verksamhet komma att bedrivas i oförändrad omfattning även under nästa budgetår.

Yttrande

1953 års utredning om civilförvarsutbildning biträder civilförvarsstyrelsens framställning.

Departementschefen

I likhet med civilförvarsstyrelsen anser jag anslaget böra upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa frivilliga organisationer* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 322 000 kronor.

[189] 8. Försöksverksamhet

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	200 000	140 484
1956/57 (statsliggaren s. 1147)	200 000	
1957/58 (förslag)	200 000	

Yrkande

Civilförvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 253 700 kronor.

Motiv

Reservationen på anslaget uppgick den 30 juni 1956 till 162 545 kronor, varav 126 927 kronor bundits genom utlagda forskningsuppdrag.

För verksamheten under nästa budgetår äskas medel för forskning och försök inom nedan angivna områden:

1 a) Ett fortlöpande utredningsarbete krävs beträffande betongtäckningar, portmaskinerier m. fl. anordningar. Särskild uppmärksamhet bör ägnas stötvågsskyddet mot atomvapeneffekter. Jämsides härmed måste gällande typritningar överses samt med fredsanvändningen sammanhängande frågor lösas. Kostnaderna härför beräknas till 80 000 kronor.

b) Tillkomsten av nya vapen tvingar till en omprövning av skyddsmedlens dimensionering och allmänna utformning. Det är därtill en öppen fråga, i vad mån innehavet av atomvapen kommer att inverka på frekven-

sen av äldre vapentyper i ett kommande krig. För att om möjligt undvika en fördyrande överdimensionering av skyddet avser styrelsen att låta utreda frågan om dimensionering med hänsyn till sannolika vapeneffekter (10 000 kronor).

c) Resultaten från företagna luftförsörjningsförsök har resulterat i anordningar för borttagning av värme och kolsyra samt tillförsel av syre. Genom att i ett inledande skede vissa delproblem måste lösas var för sig, blir den totala kostnaden för luftförsörjningen ganska hög. En gemensam lösning synes emellertid vara möjlig. En teknisk-ekonomisk utredning angående en dylik samlösning bör göras i avsikt att sänka kostnaderna för kommande anläggningar (10 000 kronor).

d) Sedan utredning angående normalskyddsrum framlagts, är det angeläget att praktiskt pröva och närmare studera skisserat utförande av denna skyddsrumstyp (80 000 kronor).

e) För att tornobservationstjänsten skall ha möjlighet att ge civilförsvarsledningen säkra uppgifter om läget inom orten efter ett anfall, bör tornobservationsplatserna vara belägna i ortens perifera delar och ges en byggnadsteknisk utformning, som medger skydd för personal och materiel på observationsplatserna. Försök för att framskaffa lämplig tornkonstruktion bör därför göras (50 000 kronor).

Sammanlagt erfordras alltså 230 000 kronor för byggnadsteknisk försöksverksamhet.

2) Intensifierad teleteknisk försöksverksamhet under nästa budgetår avses skola omfatta försök med mörkläggningsmateriel, störningsundersökningar i fråga om radioanläggningar, utrustning av ett teletekniskt laboratorium samt försök med transistorer (40 000 kronor).

3) Fortsatta prov med dels brandslang, kopplingar och grenrör, dels fordon och fordonsutrustning ävensom prov med motorsprutor och nya typer av strålrör. Eventuellt prov med ny typ av branddamm (20 000 kronor).

4 a) Tillkomsten av vätevapen har utvidgat riskzonen till att gälla vidsträckt områden av vårt land. Det synes nödvändigt att utreda frågan om förvarning av de av radioaktiv beläggning hotade områdena samt utformande av enkla skyddsanordningar, innebärande skydd mot dels den direkta strålningen dels ock inandning av radioaktivt stoft.

b) Försök bör göras rörande mätning av strålningsintensiteter medelst fjärregistrerade instrument från obemannade, fasta mätplatser.

c) Undersökning bör ske av byggnaders skyddsförmåga mot extern strålning.

Kostnaden för försök och forskning avseende skydd mot radioaktiv beläggning beräknas till 70 000 kronor.

5 a) Undersökning bör ske rörande kollektivfiltrens kolproblem.

b) Utredning av problem i samband med sanering av gasbelagda industriområden bör verkställas.

c) Till kostnader för gasskyddslaboratorier erfordras oförändrat 5 000 kronor. Styrelsen förutsätter, att medlen jämväl får användas till utbetalning av skälig ersättning för laboratorielokal.

Sammanlagt erfordras för forskning och försök på gasskyddets område 55 000 kronor.

6. Konstruktion av modifierad typ av alarmeringsaggregat bör utföras (10 000 kronor).

7 a) Behov föreligger av fordon för de ledningsorgan, vilka på fältet har att leda den skadeavhjälpande verksamheten. Fordonen bör vara så utrustade, att de äger god framkomlighet och snabbhet. Genom försök bör erforderligt underlag kunna erhållas för anskaffande av nödvändig materiel. Ett belopp om 16 000 kronor torde åtgå till försöken.

b) För försök med räddningsfordon erfordras 4 000 kronor.

c) För försöksverksamhet med helikoptrar och sportflyg beräknas 8 700 kronor.

Kostnaden för taktisk försöksverksamhet uppgår således till (16 000 + 4 000 + 8 700) 28 700 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper, har reserverat sig mot den begärda anslagshöjningen.

Yttranden

1953 års civilförsvarsutredning anför bl. a.

Vad beträffar utredning av frågan om förvarning av de av radioaktiv beläggning hotade områdena samt utformandet av enkla skyddsanordningar till skydd mot strålning och inandning av radioaktivt stoff vill utredningen erinra om att en särskild undersökning under försvarsstabens ledning pågår beträffande vissa problem, som uppkommit med anledning av vätebombens radioaktiva verkningar. Utredningen har funnit att de särskilda arbetsuppgifter, som i detta hänseende faller på civilförsvaret, har sådan omfattning, att anslag för ändamålet är motiverat.

Frågan, huruvida helikoptrar och sportflyg lämpligen kan ingå i civilförsvarets skadeavhjälpande organisation och formerna för ett sådant utnyttjande, är f. n. föremål för utredningens undersökningar. I dessa frågor har utredningen haft samråd med organisationer och myndigheter och vissa förslag är under övervägande.

Statskontoret anser någon uppräknig av anslaget icke böra ifrågakomma.

Departementschefen

För fortsättande av redan igångsatta försök samt för påbörjande av vissa nya angelägna forskningar, dit jag hänför frågor rörande skydd mot radioaktiv beläggning, anser jag en oförändrad medelsanvisning vara tillfyllest.

Inom densamma torde utrymme kunna beredas för kostnader för praktiska prov och närmare studium m. m. av den av normalskyddsrumsutredningen skisserade nya typen av normalskyddsrum. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försöksverksamhet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[190] 9. Engångsanskaffning av materiel

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	6 500 000	12 007 613
1956/57 (statsliggaren s. 1147)	3 680 000	
1957/58 (förslag)	5 505 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår *dels* att medel för inköp av brandmateriel och för bestridande av kostnader för viss motorfordonsberedskap fr. o. m. nästa budgetår anvisas under förevarande anslag i stället för som hittills under särskilda anslag, *dels ock* att ifrågavarande anslag uppföres med 8 153 000 kronor.

	Förslag
1) Alarmeringsmateriel.....	175 000
2) Signalmateriel	874 000
3) Radiakinstrument.....	2 250 000
4) Sjukvårdsmateriel.....	1 554 300
5) Brandmateriel	2 700 000
6) Motorfordonsutrustning	1 000 000
	<hr/>
	Summa kronor 8 553 300
Besparingar	— 400 300
	8 153 000

Motiv

Reservationerna å förenämnda tre anslag per den 30 juni 1956 utgjorde å anslaget till engångsanskaffning av materiel 22 124 832 kronor (27 632 445¹), å anslaget till inköp av brandmateriel 4 640 729 kronor (3 528 409¹) samt å anslaget till kostnader för viss motorfordonsberedskap 1 198 385 kronor (1 269 732¹). Av reservationerna har genom beställningar bundits 10 488 700 kronor (16 122 038¹), 435 290 kronor (136 768¹) resp. 410 280 kronor (359 560¹). De vid samma tidpunkt disponibla medlen uppgick således till 11 636 132 (11 510 407¹), 4 205 439 (3 391 641¹) resp. 788 105 (910 172¹) kronor eller tillhopa 16 629 676 kronor (15 812 220¹). I sistnämnda båda belopp ingick vissa besparingar.

1) *Alarmeringsmateriel*. För att underlätta utbyte av lufttuber till alarmeringsanläggningar för utomhusalarmering bör särskilda bäransordningar

¹ Inom parantes anges motsvarande siffror den 30 juni 1955.

anskaffas för uppforsling av tuberna till vindar eller i övrigt högt belägna platser, där aggregaten är uppställda. För anskaffning av ifrågavarande bärnanordningar samt viss reservmateriel erfordras tillhopa 25 000 kronor. Vidare äskas 150 000 kronor för successiv övergång till nytt alarmerings-system.

2) *Signalmateriel*. I de ledningscentraler, som är eller bliva färdigställda under nästa budgetår, skall radioanläggningar installeras. För anskaffning och montering av erforderlig utrustning till dessa stationer erfordras 250 000 kronor.

För utbyte av sändare och mottagare till föråldrade radioanläggningar har tidigare anvisats 405 000 kronor. För att kunna slutföra utbytet under nästa budgetår av sådana radioanläggningar erfordras — utöver ett över-skott från tidigare upphandlingar på 100 000 kronor — 350 000 kronor.

För komplettering av instrumentutrustning och handverktygsbestånd bör anvisas 24 000 kronor samt för anskaffning av viss apparatur 250 000 kronor.

För signalmateriel erfordras alltså sammanlagt (250 000 + 350 000 + 24 000 + 250 000) 874 000 kronor.

3) *Radiakinstrument*. Inom ramen för disponibla medel och lämnat beställningsbemyndigande har hittills beställts ur beredskapssynpunkt mest angelägna instrumenttyper för mätning av strålningsdoser resp. strålningsintensiteter. Apparaturen är avsedd för den aktiva personalen i det allmänna civilförsvaret. Behovet av dylika instrument har härigenom täckts till 25—30 procent. Styrelsen äskar för detta ändamål ytterligare 500 000 kronor. Det är emellertid nödvändigt att även förse kvarvarande del av civilbefolkningen i de orter, som kan bli föremål för anfall med atom-bomber, med en enkel strålningsdosregistrerande anordning, s. k. blixtdosimeter. Styrelsen anser 500 000 blixtdosimetrar och 250 avläsningsinstrument böra anskaffas. Kostnaden härför uppgår till 1 250 000 kronor.

Ett tidigare givet bemyndigande att upphandla radiakinstrument för 500 000 kronor har ianspråktagits, varför nämnda belopp bör anvisas för nästa budgetår.

Medelsbehovet under denna post blir alltså (500 000 + 1 250 000 + 500 000) 2 250 000 kronor.

4) *Sjukvårdsmateriel*. Ej bundna medel för sjukvårdsmateriel uppgick per den 30 juni 1956 till i runt tal 4 585 000 kronor. Härtill kommer för innevarande budgetår anvisade medel å 2 874 400 kronor. Under löpande budgetår har i runt tal 360 000 kronor bundits genom beställningar. Med hittills anvisade medel kan behovet av sjukvårdsmateriel enligt godkända organisationsplaner täckas. Beträffande användningen av äldre materiel pågår utredning. Först sedan denna avslutats kan avgöras, om ytterligare medel erfordras för den enligt organisationsplanerna upptagna organisationen.

I anslagsframställningen för innevarande budgetår äskade styrelsen 215 000 kronor för inköp av kirurgiska instrument. Av det begärda beloppet anvisades 150 000 kronor. Då delupphandlingar ställer sig betydligt dyrare än en gemensam upphandling bör för att möjliggöra en dylik gemensam upphandling ytterligare 65 000 kronor anvisas.

Erfarenheter från övningar med förbandsstationsmateriel har visat, att vissa brister måste avhjälpas, om stationerna skall fungera tillfredsställande. För komplettering av antalet hinkar, handkannor, rondskålar och instrumentkokare erfordras 52 500 kronor. Vidare bör 94 800 kronor anvisas för anskaffande av kanistrar, infusionsstativ, bårpallar och transportlådor.

20 000 infusionsaggregat av glas har på grund av icke förutsedda komplikationer måst kasseras. Numera har en ny typ, ett s. k. »engångsaggregat» konstruerats, vilket levereras sterilt och pyrogenfritt. Styrelsen förordar inköp av 200 000 stycken sådana aggregat till en kostnad av 440 000 kronor. För anskaffande av 440 transportlådor till aggregaten bör därjämte anvisas 12 000 kronor.

Totala behovet av bårar för civilförsvaret uppgår till 87 300. Medel har anvisats för inköp av hela detta behov, men på grund av kostnadsökning har 4 825 bårar icke kunnat inköpas. För upprättande av reservdepåer i de tre största städerna erfordras därjämte 12 000 bårar. Medelsbehovet för inköp av sammanlagt 16 825 bårar uppgår till 890 000 kronor.

Det totala medelsbehovet för sjukvårdsmateriel för nästa budgetår blir alltså (65 000 + 52 500 + 94 800 + 452 000 + 890 000) 1 554 300 kronor.

5) *Brandmateriel.* Utvecklingslinjerna i fråga om brandmateriel kan nu överblickas för ett antal år framåt. Som en följd härav kommer styrelsen under innevarande budgetår att utlägga beställningar för i huvudsak alla obundna medel. Efter samråd med bl. a. länsstyrelserna och 1953 års civilförsvarsutredning har nya behovsberäkningar uppgjorts. Det totala antalet brandenheter (brandgrupper) har därvid uppskattats till cirka 4 000 och antalet vattentransportenheter (vattengrupper) till cirka 300. Kostnaderna för anskaffning av bristande utrustning till brandenheterna beräknas till 47 708 765 kronor. Motsvarande kostnader för vattentransportenheter uppgår till 7 767 684 kronor.

Den hösten 1954 påbörjade översynen av svensk standard för brandmateriel har nu fortskridit så långt, att riktlinjer uppdragits för bl. a. medeltunga motorsprutor. Riktlinjer för lätta motorsprutor och för brandslang beräknas dessutom snart vara tillgängliga. Prov har dessutom företagits med fordon och fordonsutrustning för brandgrupperna.

Uppbyggnaden av brandtjänsten måste — därest icke utrikespolitiska förhållanden föranleder en forcering — av ekonomiska skäl ske under en så pass lång tidsperiod som 10 år. Detta innebär en årlig kostnad för nyanskaffning av i runt tal 5 500 000 kronor, vartill kommer kostnaden för successivt utbyte av sådan materiel, som förstörs genom åldring. Denna

senare kostnad uppskattas till cirka 5 procent av årskvoten d. v. s. i runt tal 275 000 kronor.

Med hänsyn till tillgången på disponibla medel och förhållandena i övrigt äskar styrelsen för nästa budgetår endast ett belopp av 2,7 miljoner kronor.

6) *Motorfordonsutrustning*. För detta ändamål står för innevarande budgetår 1 023 105 kronor till förfogande. Av detta belopp kommer större delen att disponeras under innevarande budgetår. Ett för ändring av äldre släpambulanser tidigare anvisat belopp å 234 386 kronor bör icke disponeras för detta ändamål. Äldre släpambulanser bör lämpligen ersättas med Volkswagen kombi eller liknande fordonstyp, försedd med sjuktransportinredning. Experiment med sådan inredning pågår.

Materielbristerna framgår av följande tabell:

	Materiel	Antal	Kostnad
1. Transportsläpkärra		2 022	1 759 140
2. Mörklägningsstrålkastare		14 000	126 700
3. Sjuktransportinredning		1 860	1 302 000
4. Draganordningar till Volkswagen kombi		5 770	403 900
5. Frakter, kontroll			287 260
			3 879 000

Styrelsen anser att 1 000 000 kronor bör anvisas för nästa budgetår.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper har reserverat sig och ansett anslaget böra upptagas med 5 153 000 kronor.

Yttranden

1953 års *civilförsvarsutredning* föreslår såsom inledningsvis anmärkts, att erforderliga medel i stort sett inom angiven ram anvisas civilförsvaret och uttalar vidare.

Beträffande kostnaderna för blytdosimetrar har utredningen inhämtat, att dessa bör beräknas efter 5 kronor för dosimeter. Det av styrelsen begärda beloppet lär sålunda icke förslå till anskaffande av blytdosimetrar till angivet antal. Utredningen anser emellertid, att behov av utrustning av ifrågavarande slag föreligger. Beträffande det totala behovet kan utredningen f. n. icke göra annat uttalande än att detsamma sannolikt kommer att överstiga vad som med det begärda beloppet kan anskaffas. Utredningen vill alltså tillstyrka, att det begärda beloppet anvisas. Då emellertid principerna för beräkningen av behovet av radiakinstrument ännu ej klarlagts, synes medelsdispositionen böra göras beroende av särskilt Kungl. Maj:ts beslut.

Civilförsvarsstyrelsen har som grundval för sina beräkningar angående behovet av speciella bårdepåer utgått från ett av de analysalternativ, som utredningen studerar i Stockholms civilförsvansområde. Inom utredningen pågår f. n. en bearbetning av samtliga analysresultat i syfte att fastställa principerna för organisationen och för beräkning av materielbehovet. I avvaktan på resultatet av denna bearbetning torde ställningstagande beträffande behovet av bårdepåer böra anstå.

Anskaffning av infusionsaggregat bör icke få ske, förrän kvalitet och ändamålsenlighet fullt klarlagts.

Statens sakrevision anför. Enligt uttalande av civilförsvarsstyrelsen saknas f. n. säkra hållpunkter för ett bedömande av civilförsvarets materielbehov. Styrelsen har emellertid räknat med, att 1953 års civilförsvarsutredning skall redovisa sitt slutliga ställningstagande rörande civilförsvarets organisation, omfattning och materielbehov under innevarande budgetår. Sakrevisionen vill understryka vikten av att detta sker i så god tid, att statsmakterna får möjlighet att avväga anslagen för budgetåret 1957/58 mot bakgrunden av de principiösa lösningarna till ordnandet av civilförsvaret för framtiden, som må komma att beslutas på grundval av utredningens förslag.

I nuvarande läge möter uppenbara svårigheter att med någon grad av säkerhet bedöma angelägenheten av den av styrelsen förordade materielanskaffningen. Självklart är emellertid, att ovissheten rörande framtiden manar till stor försiktighet vid omprövningen av medelsäskandena. Varken den kommande totala kostnadsramen eller angelägenhetsgraderingen av de olika behoven inom denna är nu kända. Materielanskaffningar, som i dagens läge förefaller angelägna, kan framdeles få stå tillbaka för nya behov, som då bedömes vara mera trängande.

Med dessa allmänna reservationer begränsar sig sakrevisionen till att göra några påpekanden i anledning av äskandena.

Revisionen understryker vikten av att — innan beslut fattas — kostnaderna för omläggningen av alarmeringssystemet i sin helhet kan överblickas. Revisionen anser vidare att den ursprungliga anskaffningsplanen för utbyte av vissa sändare och mottagare bör kunna hållas och kostnaden härför sålunda uppdelas på tre år. Vid ett bifall härtill skulle för budgetåret 1957/58 behöva anvisas 125 000 kronor. Liknande synpunkter kan läggas på anskaffning av 12 000 bårar för speciella depåer. Fördelat på 2 år skulle anslagsbehovet för nyanskaffningen nu kunna begränsas till 315 000 kronor.

Statskontoret ansluter sig till vad sakrevisionen anför beträffande beräkningen av ifrågavarande anslag, men hyser tveksamhet rörande lämpligheten av en sammanslagning av anslagen till engångsanskaffning av materiel, inköp av brandmateriel samt kostnader för viss motorfordonsberedskap. Under förutsättning att det nybildade anslaget fördelas på poster med bibehållande av nuvarande benämningar och att posterna erhålla karaktär av särskilda reservationsanslag, vill ämbetsverket emellertid icke motsätta sig bifall till civilförsvarsstyrelsens förslag.

Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd anför i huvudsak.

Civilförsvarsstyrelsen motiverar den ifrågasatta nyanskaffningen av infusionsaggregat med att icke förutsedda komplikationer nödvändiggör kassation av de tidigare anskaffade aggregaten. Inträffade förändringar

synes till övervägande del kunna betecknas såsom lagringsskador. Aggregat enligt ifrågavarande standard är nämligen icke utformade för långtidslagring i monterat skick.

Engångsaggregat av tillfredsställande konstruktion har först helt nyligen kommit i marknaden. Tendensen inom fredssjukvårdens infusionsverksamhet synes vara att man alltmer övergår till bruket av engångsaggregat.

För civilförsvarets sjukvårdstjänst synes, med hänsyn till dess funktion såsom första livräddande faktor vid katastrofer och önskvärheten av att därvid kunna starta verksamheten utan dröjsmål, anskaffning av infusionsaggregat för engångsbruk vara att förordas. Enligt vad nämnden inhämtat pågår f. n. inom centrala sjukvårdsberedningen arbete med utarbetande av standardbestämmelser för engångsaggregat, vilka bestämmelser beräknas kunna utfärdas i början av nästa år. Det synes angeläget, att civilförsvarsstyrelsen vid en eventuell nyanskaffning av engångsaggregat beaktar de nya standardbestämmelserna.

Sammanfattningsvis vill sjukvårdsberedskapsnämnden, under hänvisning till det anförda och då nämnden, särskilt med hänsyn till behovet vid en eventuell krigföring med atomstridsmedel och kemiska vapen, icke finner anledning till erinran emot den föreslagna inköpskvantiteten, tillstyrka bifall till styrelsens anslagsäskanden i här förevarande del.

Departementschefen

Civilförsvarsstyrelsens förslag, att medel för inköp av brandmateriel och för bestridande av kostnader för viss motorfordonsberedskap fr. o. m. nästa budgetår skall anvisas under förevarande anslag anser jag mig kunna biträda, då det ger möjligheter till ett smidigare utnyttjande av uppkomna besparingar och i trängande fall överförande av medel från en delpost till en annan. Vid utgången av innevarande budgetår eventuellt förefintlig behållning å anslagen till inköp av brandmateriel och till kostnader för viss motorfordonsberedskap torde böra överföras till förevarande anslag.

De siffror, som styrelsen redovisat rörande reservationsmedelsläget per den 30 juni 1956, visar, att *disponibla medel* å förutnämnda tre anslag ökat något under det gångna budgetåret, nämligen från 15 800 000 kronor till 16 600 000 kronor. Besparingar på omkring 1 900 000 kronor har vidare uppkommit under budgetåret. För innevarande budgetår har å de tre anslagen anvisats tillhoppa cirka 3 900 000 kronor. Den 1 juli 1956 stod alltså obundet omkring 18,6 miljoner kronor till styrelsens förfogande. Även om sedermera en del av detta belopp bundits genom utlagda beställningar, torde detsamma enligt min mening icke kunna förbrukas helt under innevarande budgetår. Denna omständighet påkallar en viss försiktighet vid prövningen av medelsbehovet. Även den omständigheten, att frågan om civilförsvarets behov av materiel alltjämt är under utredning, anser jag bör mana till återhållsamhet ifråga om anskaffande av materiel. På grund härav och på de skäl i övrigt som inledningsvis anförts, förordar jag, att medelsanvisningen för de olika materielgrupperna i stort sett bör bli följande.

Till alarmeringsmateriel förordar jag anvisande av äskat belopp, 175 000 kronor. Härav är 150 000 kronor avsett för successiv övergång till ett nytt alarmeringssystem. Detta belopp torde dock icke få disponeras av civilförsvarsstyrelsen förrän kostnaderna för det nya systemet åtminstone approximativt kan överblickas.

För signalmateriel upptager jag ett belopp av 635 000 kronor. Jag anser därvid, att utbytet av vissa radioanläggningar bör genomföras under en treårsperiod.

Ifråga om radiakinstrument förordar jag en medelsanvisning av 1 580 000 kronor, därav 500 000 kronor för tidigare upphandlade instrument. För beloppet i övrigt torde bl. a. kunna anskaffas ett så stort antal blixtdosimetrar och avläsningsinstrument att det mest angelägna behovet kan fyllas för den efter slutlig utrymning kvarvarande delen av civilbefolkningen i orter, som kan väntas bli föremål för atombombanfall.

Vad angår sjukvårdsmateriel har jag intet att erinra mot det för inköp av kirurgiska instrument äskade beloppet, 65 000 kronor. I övrigt beräknar jag 225 000 kronor för infusionsaggregat, 253 000 kronor för täckande av viss brist på bårar samt 102 000 kronor för diverse materiel för förbandsstationerna. I enlighet med det anförda bör till sjukvårdsmateriel anvisas 645 000 kronor.

Beträffande brandmateriel har styrelsen räknat med en årlig kostnad för nyanskaffning av i runt tal 5,5 milj. kronor, vartill kommer kostnader för successivt utbyte av materiel, i runt tal 275 000 kronor. Då styrelsen f. n. disponerar cirka 4,2 milj. kronor förordar jag — utan att fördenskull taga ställning till den framtida anskaffningstakten — att 1 500 000 kronor anvisas för ifrågavarande ändamål.

För motorfordonsutrustning upptager jag ett belopp av 500 000 kronor. Därav bör medel även avses för utbyte av två lastbilar — för användning i förrådsverksamheten och för transport av utbildningsmateriel — samt för utbyte av reflexanordningar till cirka 2 000 släpfordon.

Av de medel, som anvisas för inköp av signalmateriel, radiakinstrument, sjukvårdsmateriel, brandmateriel och motorfordonsutrustning bör ett belopp av 4 miljoner kronor icke få disponeras av civilförsvarsstyrelsen utan särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.

För anskaffning av inventarier och utrustning till vissa skyddsrumsanläggningar beräknar jag slutligen 870 000 kronor.

För anskaffning av nu angiven materiel erfordras alltså sammanlagt (175 000 + 635 000 + 1 580 000 + 645 000 + 1 500 000 + 500 000 + 870 000) 5 905 000 kronor. Då å anslaget uppkommen besparing, i runt tal 400 000 kronor, kan utnyttjas för anskaffning av denna materiel skulle vid bifall till mina förslag medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår uppgå till 5 505 000 kronor. Jag föreslår, att Kungl. Maj:t skall äga bestämma på vad sätt uppkommande besparingar å anslaget må användas samt i före-

kommande fall äga företaga omdisposition mellan de för olika materielgrupper beräknade beloppen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Engångsanskaffning av materiel* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 5 505 000 kronor.

[191] 10. Anskaffning av viss förbrukningsmateriel

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	90 000	59 189
1956/57 (statsliggaren s. 1148)	70 000	
1957/58 (förslag)	100	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget uppföres med ett formellt belopp av 100 kronor.

Motiv

Den 30 juni 1956 utgjorde reservationen på anslaget 153 719 kronor. Relativt rikliga lager finnes av den materiel, vartill förevarande anslag är avsett. Mot bakgrunden härav anser styrelsen medel icke behöva anvisas för nästa budgetår.

Departementschefen

Det belopp, som alltjämt är disponibelt på anslaget, anser jag vara tillräckligt för den materielanskaffning, som erfordras under nästa budgetår. Anslaget torde därför för budgetåret kunna uppföras med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Anskaffning av viss förbrukningsmateriel* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[192] 11. Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	2 555 000	2 687 943
1955/56	2 830 000	2 660 296
1956/57 (statsliggaren s. 1148)	2 900 000	
1957/58 (förslag)	3 733 800	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 1 380 500 kronor.

	Anvisat 1956/57	Förslag	Ökning
1. Lokalhyror	600 000	675 000	75 000
2. Avlöning av fast personal	595 000	1 032 000	437 000
3. Ersättning till tillfällig personal	335 000	365 000	30 000
4. Underhåll och reparationer.....	670 000	1 080 000	410 000
5. Ersättning och nyanskaffning av motorfordon m.m.	—	192 500	192 500
6. Materiel för särskilda skyddsåtgärder	20 000	56 000	36 000
7. Övriga utgifter	300 000	480 000	180 000
8. Kontroll och efterbesiktning av gasskyddsmateriel	40 000	60 000	20 000
			1 380 500

Motiv

Värdet av lagerhållen materiel uppgick den 30 juni 1956 till i runt tal 178 000 000 kronor. Vid samma tidpunkt var materiel till ett värde av i runt tal 8 000 000 kronor under leverans. Förråden beräknas under innevarande och nästa budgetår komma att tillföras materiel till ett värde för ett vart av åren av i runt tal 15 000 000 kronor.

1) För lokalhyror till följd av nytillkommande materiel erfordras 70 000 kronor. Härtill kommer hyra för lagerlokal åt statlig verkskyddsmateriel med 5 000 kronor. Delposten bör alltså uppräknas med (70 000 + 5 000) 75 000 kronor.

2) Nuvarande medelstildelning bör som följd av avtalsrörelsen uppräknas med cirka 27 000 kronor. Tillsynen och handhavandet av ny materiel kräver personalförstärkning. Medelsbehovet för ny personal beräknas till 110 000 kronor, varav 10 000 kronor avser personal till förrådet för statlig verkskyddsmateriel. I enlighet med vad som anförts under anslaget till utbildnings- och övningsverksamhet torde delposten slutligen uppräknas med 300 000 kronor.

3) Tillförseln av ny materiel nödvändiggör en uppräknning av delposten med 30 000 kronor.

4) Civilförsvarsstyrelsens och länsstyrelsernas medelsbehov under nästa budgetår beräknas till 350 000 resp. 230 000 (580 000) kronor. I det för civilförsvarsstyrelsens behov beräknade beloppet ingår 120 000 kronor för översyn å släpfordon.

Förrådsutrymmen i Stockholm om cirka 2 500 m², vilka upplåtits utan kostnad, måste återlämnas under detta och nästa budgetår. För nytillkommande materiel krävs därjämte ytterligare utrymmen om cirka 2 500 m². Med anlitanade av de medel, som står till förfogande innevarande budgetår, kommer utrymmen om cirka 2 000 m² att erhållas. För att täcka återstående behov krävs ytterligare ett plåtskjul till en kostnad av 350 000 kronor. I Göteborg erfordras för nytillkommande materiel och vissa nödvändiga om-dispositioner av materiel ett plåtskjul om cirka 1 250 m² till en kostnad av i runt tal 150 000 kronor.

5) Styrelsen har tidigare anskaffat 12 lastbilar och 24 kombi- eller liknande fordon, vilka användes i förrådsverksamheten och för transport av utbildningsmateriel. Av dessa fordon bör tre lastbilar och en kombivagn ersättas med nya för en nettokostnad av 38 500 kronor. Därjämte bör ytterligare 7 lastbilar och en kombivagn anskaffas. Kostnaderna härför uppgår till $(7 \times 12\,000 + 10\,000)$ 94 000 kronor.

För utbyte av reflexanordningar på civilförsvarets släpfordon erfordras 60 000 kronor.

6) För anskaffande av skyddsanordningar till förråd beräknas oförändrat belopp, 20 000 kronor.

Skyddsanordningar har anskaffats till det största förrådet i Stockholm. Anordningarnas montering kräver emellertid besvärliga installationer och materielflyttningar. Kostnaderna för dessa åtgärder uppskattas till i runt tal 10 000 kronor.

Vid kostnadsberäkningarna för uppförande av ett nytt centralförråd, för vilket ändamål medel anvisats för innevarande budgetår, upptogs ej kostnader för stängsel. Dessa kostnader uppgår till 26 000 kronor.

7) Tillkomsten av ny materiel motiverar en uppräknig av delposten med 100 000 kronor.

Medel erfordras vidare för vissa omdispositioner av materiel i syfte att åstadkomma en ändamålsenligare förrådshållning. Länsstyrelserna har för ändamålet begärt cirka 80 000 kronor.

8) Under nästa budgetår kommer ett flertal fullträffsäkra anläggningar att färdigställas, vilket medför avsevärt arbete för försvarets forskningsanstalt, som utför kontroll och efterbesiktning av all gasskyddsmateriel. Forskningsanstaltens kostnad för kontrollverksamheten har beräknats till 60 000 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper har reserverat sig för en höjning av anslaget med 880 500 kronor.

Yttranden

1953 års civilförsvarsutredning anför.

Beträffande kostnaderna för hyra för lagerlokal för statlig verkskyddsmateriel samt för personal för sådan förrådshållning har utredningen i ett tidigare avgivet utlåtande ställt sig tveksam till behovet av ifrågavarande förhyrning samt förordat en undersökning, huruvida den här avsedda förrådshållningen lämpligen kan inordnas inom ramen för länens förrådsorganisation.

Angående anslagsposten ersättning och nyanskaffning av motorfordon kan utredningen icke uttala sig om medelsbehovet. Med hänsyn till vad statsutskottet anför i utlåtandet nr 11/1956 angående medelsanvisning till förrådspersonal för övnings- och utbildningsändamål finner utredningen det ej riktigt, att anskaffning av fordon för civilförsvarsverksamheten i

fred belastar utbildningsanslaget. Även om fordonen utnyttjas för olika ändamål — exempelvis för transport av övnings- och utbildningsmateriel — bör anskaffningsbehovet av motorfordon sammanföras till ett och samma anslag. Lämpligen bör anslaget till engångsanskaffning av materiel belastas med kostnader av här ifrågavarande slag.

Statskontoret anser viss försiktighet vid medelsanvisningen böra iakttagas med hänsyn till pågående utredningar. Med anledning av att civilförsvarsstyrelsen även i år äskat medel till nybyggnad av en förrådsbarack i Stockholm erinrar statskontoret om att 250 000 kronor anvisats innevarande budgetår för uppförande av en dylik barack i Stockholm. Denna lärer vara avsedd att täcka behovet av utrymmen t. o. m. innevarande års materielanskaffning. Därest behov av ännu en barack anses föreligga bör högst 250 000 kronor anvisas för ändamålet. Statskontoret anser, att medelsanvisningen under förevarande anslag i vart fall icke bör uppgå till högre belopp än det av styrelseledamoten Thapper reservationsvis föreslagna eller 3 780 500 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till den stora mängd materiel, som kommer att levereras under innevarande och nästa budgetår, anser jag viss uppräknig av anslagsposten till förrådshållning av civilförsvarsmateriel ofrånkomlig. Till lokalhyror beräknar jag 650 000 (+ 50 000) kronor. Till avlöning av den fast anställda förrådspersonalen beräknar jag ett belopp av 935 000 (+ 340 000) kronor och till ersättning till tillfällig personal 350 000 (+ 15 000) kronor. Till underhåll och reparation föreslår jag en medelsanvisning av 1 020 000 (+ 350 000) kronor. Jag har därvid beräknat 350 000 kronor för uppförande av en förrådsbyggnad i Stockholm och 150 000 kronor för en liknande byggnad i Göteborg. I likhet med 1953 års civilförsvarsutredning anser jag, att anskaffning av motorfordon icke bör redovisas under detta anslag utan upptagas under anslaget till engångsanskaffning av materiel. Även kostnaderna för utbyte av reflexanordningar till släpfordon bör enligt min mening redovisas under sistnämnda anslag. Delposten för materiel för särskilda skyddsåtgärder föreslår jag höjd med 8 800 kronor. För övriga utgifter anser jag mig böra tillstyrka en något ökad medelstildelning och föreslår en uppräknig av denna delpost med 50 000 kronor.

Till kontroll och efterbesiktning av gasskyddsmateriel beräknar jag i enlighet med styrelsens förslag 60 000 (+ 20 000) kronor).

Anslaget torde alltså uppföras med (2 900 000 + 50 000 + 340 000 + 15 000 + 350 000 + 8 800 + 50 000 + 20 000) 3 733 800 (+ 833 800) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 733 800 kronor.

[193] 12. Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	280 000	150 137
1956/57 (statsliggaren s. 1149)	400 000	
1957/58 (förslag)	200 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget nedräknas med 145 000 kronor.

	Anvisat 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. Ersättning för intrång till ägare av fastighet, vari allmänt skyddsrum anordnats	30 000	24 000	— 6 000
2. Abonnemang av telefoner i centraler m. m.	220 000	206 000	— 14 000
3. Statsbidrag till aktiebolaget Stockholms spårvägar för anordnande av skyddsrum	120 000	—	— 120 000
4. Vissa kostnader enligt 7 kap. civilförsvarslagen..	20 000	5 000	— 15 000
5. Kostnader för demontering av skyddsrum	—	10 000	+ 10 000
			— 145 000

Motiv

1) — 2) Länsstyrelserna har för nästa budgetår beräknat medelsbehoven till i runt tal 24 000 resp. 206 000 kronor.

3) Genom beslut den 6 februari 1953 förordnade Kungl. Maj:t att ett för tunnelbanestationen i Vällingby planerat skyddsrum skulle utföras i fullträffsäkert skick. Aktiebolaget Stockholms spårvägar, som låtit utföra vissa förberedande skyddsrumsarbeten vid ifrågavarande station för en kostnad av sammanlagt 39 070 kronor, har numera hävdadt, att skyldigheten att anordna skyddsrummet icke åvilar bolaget men väl Stockholms stad. Överståthållarämbetet har emellertid genom beslut den 19 december 1955 förelagt bolaget att utföra skyddsrummet. Häröver har bolaget anfört besvär, vilka besvär f. n. är föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Enligt civilförsvarsstyrelsen bör för utförda skyddsrumsarbeten frågan om statsbidrag icke företagas till avgörande, förrän Kungl. Maj:ts utslag i besvärs målet föreligger. Därest besvären ogillas, synes statsbidraget böra regleras i samband med bidraget till anläggningskostnaderna i övrigt.

4) Länsstyrelserna har beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till i runt tal 5 000 kronor.

5) Av föredragande departementschefens uttalanden i proposition nr 81/1948 framgår, att i kommunernas skyldigheter enligt 45 § 1 mom. b) civilförsvarslagen avsetts ingå jämväl demontering av allmänna skyddsrum efter vid olika tider gällande beredskapsbestämmelser. Jämlikt 47 § 1 stycket nämnda lag är kommun för därmed förenade kostnader berättigad till statsbidrag efter samma grunder, som gäller för skyddsrummens

anordnande. Från ett antal kommuner har numera anmälts önskan att genomföra demonteringar. Medgivande härtill kommer ej att lämnas utan noggrann granskning och med stor återhållsamhet.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper, har reserverat sig och ansett anslaget böra upptagas med 200 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret biträder den uppfattning, åt vilken styrelseledamoten Thapper givit uttryck i sin reservation.

Departementschefen

Med hänsyn till den låga belastningen budgetåret 1955/56 på anslagsposten till abonnemang av telefoner i centraler m. m., cirka 122 000 kronor, föreslår jag, att posten begränsas till 151 000 kronor. I övrigt har jag intet att erinra mot styrelsens förslag till medelsanvisning.

I enlighet med det anförda torde anslaget uppföras med (400 000 — 6 000 — 69 000 — 120 000 — 15 000 + 10 000) 200 000 (— 200 000) kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförvarsområdena* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

[194] 13. Bidrag till kommuner för anordnande av branddammur för civilförsvarsändamål

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	500 000	35 721
1956/57 (statsliggaren s. 1149)	500 000	
1957/58 (förslag)	500 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 1 000 000 kronor.

Motiv

Enligt nuvarande beräkningar erfordras för riket i dess helhet 750 krigsbranddammur, motsvarande en totalkostnad av 55 miljoner kronor. Statsverkets andel i dessa kostnader i form av statsbidrag utgör i runt tal 37 miljoner kronor. Av hittills för ändamålet anvisade medel, 2 miljoner kronor, har 1 100 000 kronor tilldelats Stockholm och 400 000 kronor Göteborg. Återstående belopp skall fördelas inom den närmaste tiden. Med hittills anvisade medel har endast en ringa del av behovet kunnat täckas. Om en tillfredsställande beredskap skall kunna nås inom rimlig tid, krävs

betydande belopp. Vid en 10-årig utbyggnadsperiod skulle kostnaden sålunda uppgå till 3 500 000 kronor per budgetår. Med hänsyn till önskvärdheten att begränsa investeringarna inskränker sig styrelsen till att för nästa budgetår äska 1 500 000 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper, har reserverat sig och ansett anslaget böra uppföras med 500 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret biträder den uppfattning, åt vilken styrelseledamoten Thapper givit uttryck i sin reservation. Ämbetsverket, som finner en höjning av anslaget i och för sig motiverad, anser sig med hänsyn till rådande investeringsläge icke kunna tillstyrka bifall till en uppräknig av anslaget.

Departemenschefen

Såsom anfördes vid anmälan av motsvarande anslag i 1956 års statsverksproposition utgör avsaknaden av krigsbranddammur en allvarlig brist i vår beredskap. I rådande investeringsläge kan jag emellertid icke tillstyrka en höjning av medelsanvisningen för ändamålet. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anordnande av branddammur för civilförsvarsändamål* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

[195] 14. Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	13 060 000	9 239 023
1956/57 (statsliggaren s. 1150) ..	11 831 000	
1957/58 (förslag)	4 960 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget sänkes med 704 200 kronor.

	Anvisat 1956/57	Förslag	Ökn. el. minskn.
1. Fullträffsäkra ledningscentraler.....	1 600 000	5 100 000	+ 3 500 000
2. Fullträffsäkra skyddsrum för civilbefolkningen ..	4 975 000	1 355 000	— 3 620 000
3. Komplettering av äldre fullträffsäkra skyddsrum	750 000	1 200 000	+ 450 000
4. Allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsutförande	—	3 250 000	+ 3 250 000
5. Skyddsanordningar för kommunala tekniska verk	4 376 000	—	— 4 376 000
6. Anordnande av observationsplatser.....	—	10 800	+ 10 800
7. Komplettering av telenätet för ledningscentraler i Stockholm	130 000	130 000	—
8. Kartmateriel m. m. för markering av flygföretag	—	81 000	+ 81 000
			— 704 200

Motiv

1) Anslagen 1948/49—1956/57 uppgår till 25 200 000 kronor. Styrelsen har tidigare anmält behov av 100 fullträffsäkra ledningscentraler. Hittills har medel anvisats till 56 anläggningar.

Av återstående planlagda ledningscentraler bör anläggningsarbetet för 10 berganläggningar och 2 betonganläggningar påbörjas under budgetåret 1957/58. Kostnaden för första byggnadsetappen av 10 berganläggningar och färdigställande av 2 betonganläggningar beräknas till (1 600 000 + 1 200 000) 2 800 000 kronor.

För 5 av förenämnda 56 anläggningar har medel hittills endast anvisats för en första byggnadsetapp. För att färdigställa dessa äskas för nästa budgetår 1 800 000 kronor.

För en anläggning i Söderhamn beviljades för budgetåret 1953/54 400 000 kronor ur anslag, som disponeras av arbetsmarknadsstyrelsen för arbetslöshetens bekämpande. Anläggningen har emellertid bl. a. genom ökade arbetslöner och höjda materielpriser samt genom att icke förutsedda bergförstärkningar måst vidtagas blivit dyrare än beräknat. Kostnaden för anläggningen uppskattas numera till 550 000 kronor, varför ytterligare 150 000 kronor bör anvisas.

För täckning av merkostnader på grund av under år 1956 uppkommen byggnadsindexhöjning (5 procent) begär styrelsen 350 000 kronor.

För utbyggnad av fullträffsäkra ledningscentraler äskas alltså (2 800 000 + 1 800 000 + 150 000 + 350 000) 5 100 000 kronor.

2) För täckning av merkostnader för 15 anläggningar på grund av under år 1956 uppkommen byggnadsindexhöjning begär styrelsen 600 000 kronor. Därjämte äskas 755 000 kronor för täckning av under år 1955 uppkomna kostnadsstegringar. Medel härför begärdes redan i anslagsframställningen för innevarande budgetår, men anvisades icke, enär betalningsutfallet beräknades ske senare. Sammanlagt erfordras alltså till kostnadsfördyring (600 000 + 755 000) 1 355 000 kronor.

3) För komplettering av äldre, fullträffsäkra skyddsrum har anvisats 1 930 000 kronor. Dessa medel synes förslå till komplettering av 27 av de såsom mest angelägna ansedda anläggningarna. Då det är angeläget, att detta kompletteringsarbete fullföljes, har styrelsen utvalt ytterligare 15 anläggningar, vilkas komplettering bedömts vara mest angelägna. Medelsbehovet för arbetena uppskattas till 1 200 000 kronor.

4) Hittills har för detta ändamål anvisats 1 900 000 kronor. Styrelsen finner det mycket angeläget, att ett 20-tal ledningscentraler, som tänkes skola utgå ur tidigare upprättade planer för fullträffsäkra anläggningar, snarast kommer till utförande. För nästa budgetår äskas medel för 10 anläggningar. Medelsbehovet uppskattas till 1 000 000 kronor.

Ett stort antal kommuner har under de senaste åren — utan att avvakta besked, huruvida statsbidrag kan påräknas — påbörjat och i vissa

fall färdigställt inom resp. civilförvarsområden såsom brist i gällande organisationsplaner upptagna ledningscentraler. Dessa kommuner har i allmänhet sökt täcka sitt behov av dylika anläggningar i samband med nybebyggelse. Därest så ej skett, skulle lång tid kunnat förflyta, innan ett nytt tillfälle yppat sig att iordningställa en central. Anläggningarna, vilka uppgår till ett antal av 30, fyller ett påtagligt behov. Styrelsen finner det angeläget, att ifrågavarande kommuner icke blir ekonomiskt lidande på grund av sin omtänksamhet om civilförsvaret. Medelsbehovet för dessa anläggningar beräknas till 900 000 kronor.

Med hänsyn till utvecklingen på atomvapenområdet torde man i framtiden få räkna med, att i mindre viktiga orter belägna ledningscentraler kan komma att få såväl regional som central betydelse för landets totala försvar. Utöver ovan nämnda 30 anläggningar föreligger ett behov av cirka 200 anläggningar. För flertalet av dessa har visst planläggningsarbete utförts. Styrelsen uppskattar hela medelsbehovet till 6 000 000 kronor. Därest pågående utredningar leder till sådan ändring i den territoriella indelningen, att antalet civilförvarsområden minskar, kan antalet anläggningar reduceras. Med hänsyn härtill och till investeringsläget i övrigt äskas för nästa budgetår 600 000 kronor för utbyggnad av ett 20-tal anläggningar.

För budgetåret 1955/56 anvisades 700 000 kronor att huvudsakligen användas för inrättande av allmänna normalskyddsrum i samband med nybebyggelse i storstädernas ytterområden. Planer har numera upprättats å fyra större bostadsområden kring Göteborg, som är så omfattande att — om medel anvisas för samtliga dessa fyra områden — större delen av det anvisade beloppet torde åtgå härför. Då motsvarande behov synes föreligga i andra större städer såsom Stockholm, Malmö, Norrköping, Örebro m. fl. torde även för nästa budgetår föreligga ett medelsbehov av minst 700 000 kronor.

Från kommuner, som tidigare färdigställt normalskyddsrumsanläggningar, företrädesvis äldre ledningscentraler, inkommer årligen cirka 20 ansökningar om statsbidrag för kompletteringskostnader, omfattande komplettering och modernisering av stötvågsskydd, ventilationsanordningar, inredningsdetaljer och signalanordningar. Medelsbehovet för ändamålet beräknas till 50 000 kronor.

Det totala medelsbehovet för allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsutförande uppgår sålunda till (1 000 000 + 900 000 + 600 000 + 700 000 + 50 000) 3 250 000 kronor.

5) I anslagsframställningen för innevarande budgetår anmälde styrelsen, att skyddsanordningar planerades vid tekniska verk i bl. a. följande städer, nämligen Sundsvall (två mottagningsstationer för el-kraft), Eskilstuna (mottagningsstation för el-kraft) och Trollhättan (nytt kemiskt vattenreningsverk och ny mottagningsstation för el-kraft). Ritningsunderlag

och kostnadsberäkningar hade emellertid icke företetts, varför ett ställningstagande till frågan om statsbidrag till dessa anläggningar för det dåvarande icke kunde ske. Ifrågavarande anläggningar befinner sig alltså på ett sådant förberedande stadium, att medelsanvisning för nästa budgetår icke är aktuell. Beträffande en av de planerade mottagningsstationerna i Sundsvall har emellertid projektering påbörjats. Anläggningen är avsedd att tagas i drift under senare hälften av 1958. Merkostnaden har av staden uppgivits till cirka 800 000 kronor.

Enligt till styrelsen inkomna uppgifter planeras därjämte följande skyddsanordningar. I *Spånga* skall anordnas ett kraftvärmeverk, som inklusive reservverk kommer att kosta cirka 77 miljoner kronor. Kostnaderna för erforderliga skyddsanordningar har av Stockholms elverk beräknats till 12 650 000 kronor. Anläggningen beräknas bli färdigställd år 1959. I *Örebro* planeras en fullständig ombyggnad av vattenverket i staden samt anordnande av ett kraftvärmeverk. Utredningsarbetet har emellertid icke fortskridit så långt, att kostnadsuppgifter kunnat lämnas. *Västerås stad* har för avsikt att anlägga en renvattenpumpstation i fullträffsäkert skick. Kostnaderna för anläggningen, som beräknas bli färdigställd under år 1960, har preliminärt uppskattats till 1,5 miljoner kronor, varav byggnadskostnaderna beräknats till cirka 500 000 kronor.

6) Under krigsåren fanns inom Linköpings civilförsvansområde två tornobservationsplatser uppförda. En tredje var planerad men kom ej till utförande. På grund av under kriget vunna erfarenheter har den ursprungliga placeringen bedömts som mindre lämplig. En av de uppförda anläggningarna har numera nedmonterats och flyttats, och den andra kommer att flyttas. Den observationsplats, som tidigare planerats, har anordnats å lämplig plats inom staden. För ifrågavarande anläggningar uppgår kostnaderna till 16 250 kronor. Styrelsen föreslår, att $\frac{2}{3}$ av sagda belopp eller 10 800 kronor anvisas för nästa budgetår.

7) För budgetåret 1955/56 har medel beviljats för påbörjande av utbyggnad av telefonförbindelserna i vissa ledningscentraler inom Stockholms civilförsvansområde. För täckande av resterande kostnad, 386 000 kronor, beviljade Kungl. Maj:t för budgetåret 1956/57 statsbidrag avseende halva denna kostnad ($\frac{2}{3} \times \frac{1}{2} \times 386\,000$) 130 000 kronor. För täckande av återstående kostnad begäres ytterligare 130 000 kronor.

8) I anslagsäskandena för innevarande budgetår anmälde styrelsen under anslaget till engångsanskäffning av materiel ett medelsbehov av 245 000 kronor för anskaffning av kartmateriel m. m. för markering av flygföretag. Styrelsen ansåg, att behovet borde täckas under loppet av två år med 125 000 kronor för budgetåret 1956/57 och resterande 120 000 kronor för budgetåret 1957/58. För innevarande budgetår anvisades 83 000 kronor, vilket utgjorde $\frac{2}{3}$ av anskaffningskostnaden. Styrelsen föreslår, därest statsbidragsformen skall tillämpas, att dessa medel överflyttas till förevarande anslag. För nästa budgetår äskar styrelsen 81 000 kronor.

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper har reserverat sig och ansett delposten 1 böra upptagas med 2 300 000 kronor, delposten 3 med oförändrat belopp, 750 000 kronor, och delposten 4 med 1 250 000 kronor.

Departementschefen

I proposition nr 185 till 1956 års riksdag har som inledningsvis nämnts en redogörelse lämnats för den omläggning av utrymningsplanläggningen, som ansetts påkallad av den krigstekniska utvecklingen särskilt på atomvapnens område. Vidare har riktlinjer uppdragits för det framtida skyddsrumbyggandet. Sedan riksdagen i huvudsak godtagit dessa riktlinjer har genom lag den 7 december 1956 (nr 593) om ändring i civilförsvarslagen vissa ändrade bestämmelser om skyddsrum utfärdats. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 1957.

I fråga om skyddsrumbyggandet innebär den nya ordningen, att skyddsrum i princip skall inrättas även i fortsättningen i alla tätorter, som kan betraktas som anfallsmål. I de mest utsatta orterna, i synnerhet de där man måste räkna med risk för atomvapenanfall, skall i innerområden och eljest särskilt riskfyllda delar endast bergrum eller likvärdiga betongskyddsrum (befolkningsskyddsrum) byggas. I övriga delar av dessa orter och i de mindre utsatta orterna anordnas skyddsrummen såsom normalskyddsrum. Förläggningen och dimensioneringen av befolkningsskyddsrummen bestämmes med hänsyn till den verksamhet, som under krig skall fortgå i nämnda särskilt riskfyllda områden. Detta innebär att plats där skall beräknas endast för det mycket begränsade antal människor, som efter utrymning förutsättes finnas kvar i dessa områden, men att platserna för dem skall anordnas som liggplatser. Fyra gånger så många kan därför få sittplats i skyddsrummen, vilket är av betydelse om de behöver tagas i anspråk innan den slutliga utrymningen hunnit ske.

De nya riktlinjerna för utrymning och skyddsrumbyggande får i olika hänseenden konsekvenser för anordnandet av de skyddsrum, för vilka medel anvisas under förevarande anslag. Dessa skyddsrum byggas av kommunerna med statsbidrag om i regel $\frac{2}{3}$ av nettokostnaden. Vad först angår befolkningsskyddsrummen har hittills till dem av statsmedel anvisats omkring 46,6 miljoner kronor, varav närmare 36,8 miljoner kronor till 15 befolkningsskyddsrum i Stockholm (4), Katrineholm, Norrköping, Karlskrona, Malmö (2), Hälsingborg, Göteborg (2), Borås, Örebro och Västerås med sittplatser för tillsammans drygt 100 000 personer, varav 53 000 i Stockholm. Av dessa skyddsrum är samtliga utom ett påbörjade, fyra redan nu praktiskt taget färdiga och flertalet beräknas bli färdiga under detta år. De kommer att fylla en väsentlig uppgift även enligt de nya riktlinjerna.

Ifråga om behovet av ytterligare skyddsplatser på grund av dessa riktlinjer uttalades i propositionen att det icke torde vara möjligt att f. n. bestämt ange detsamma. Härför erfordrades en ingående undersökning av

bl. a. vilken verksamhet som i krig måste uppehållas i de berörda områdena. Jag förklarade mig därför icke beredd att förorda något program för utbyggandet av dessa skyddsrum men framhöll, att ett sådant borde föreläggas riksdagen så snart erforderliga förberedelser härför blivit färdiga. Förberedande undersökningar för upprättandet av ett sådant program har redan påbörjats. Huruvida det kan färdigställas i sådan tid, att det kan underställas innevarande års riksdag under vårsessionen kan ännu ej avgöras. Riksdagen har emellertid anvisat 9,8 miljoner kronor för inrättande av ytterligare befolkningsskyddsrum och det är min avsikt att så snart erforderligt underlag för ett ställningstagande föreligger förorda att dessa medel får tagas i anspråk för sitt ändamål.

Investeringsläget tillåter icke påbörjandet av ytterligare befolkningsskyddsrum. Med hänsyn till reservationerna på anslaget, vilka den 30 juni 1956 uppgick till cirka 44,8 miljoner kronor och av civilförsvarsstyrelsen beräknas till 35,2 miljoner kronor vid innevarande budgetårs utgång, anser jag icke erforderligt att medel nu äskas för täckande av merkostnader för de förutnämnda 15 befolkningsskyddsrummen.

I fråga om s. k. fullträffsäkra ledningscentraler har meded hittills anvisats för 56 anläggningar. För fem av dessa avser medelsanvisning endast första etappen och erfordras för anläggningarnas färdigställande 1 800 000 kronor. Jag förordar att detta belopp anvisas för nästa budgetår. Civilförsvarsstyrelsens begäran om medel för påbörjande av tolv nya ledningscentraler kan jag med hänsyn till investeringsläget endast såtillvida biträda, att jag för första etappens utbyggnad av fem centraler i berg beräknar 800 000 kronor. Härjämte tillstyrker jag, att 150 000 kronor anvisas till merkostnader för en ur arbetslöshetsanslag finansierad anläggning i Söderhamn. På förut anförda skäl torde medel ej nu behöva äskas för de merkostnader som i övrigt beräknats för dessa ledningscentraler på grund av att byggnadskostnadsindex stigit.

I enlighet med det anförda skulle till fullträffsäkra ledningscentraler för nästa budgetår böra anvisas (1 800 000 + 800 000 + 150 000) 2 750 000 kronor.

För komplettering av äldre s. k. fullträffsäkra skyddsrum tillstyrker jag att samma belopp som föregående år eller 750 000 kronor anvisas.

Beträffande allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsutförande ger de nya riktlinjerna vissa utgångspunkter för bedömning av behov och förläggning av sådana anläggningar. Med hänsyn bl. a. till investeringsläget kan jag dock icke förorda ett byggnadsprogram av den omfattning civilförsvarsstyrelsen föreslagit. Jag tillstyrker ett belopp av 500 000 kronor för nya ledningscentraler samt begärda 700 000 kronor för allmänna normalskyddsrum i samband med nybebyggelse i storstädernas ytterområden. I likhet med civilförsvarsstyrelsen beräknar jag 50 000 kronor för stats-

bidrag till kompletteringskostnader för tidigare färdigställda normalskyddsrumsanläggningar. Däremot kan jag icke tillstyrka, att särskilda medel nu beräknas för bidrag till dylika skyddsrum, vilka färdigställts eller påbörjats utan att statliga medel funnits disponibla. Därest det befinnes, att anläggningar av detta slag inrättats, som uppenbarligen fyller ett behov även enligt de nya riktlinjerna för civilförsvaret, torde emellertid statsbidrag efter särskild prövning få utgå ur medel anvisade under förevarande delpost. Tillhoppa torde sålunda för allmänna skyddsrum i normalskyddsrumsförande böra äskas (500 000 + 700 000 + 50 000) 1 250 000 kronor.

Vad angår de kommunala tekniska verken har ingen av de anläggningar, till vars utförande i berg statsbidrag tidigare medgivits, färdigställts. Medelsanvisning för ändamålet är därför icke aktuell. Av de av civilförsvarsstyrelsen redovisade anordningar vid dylika verk, som av vederbörande kommuner är planerade att utbyggas i fullträffsäkert skick under senare budgetår, förordar jag, att statsbidrag får utgå till Sundsvalls och Västerås städer för resp. två mottagningsstationer för elkraft och en renvattenpumpstation. Till frågan om beviljande av statsbidrag till skyddsanordningar i Stockholm (Spånga) och Örebro kan jag på grund av det bristfälliga underlaget för bedömningen f. n. ej taga ställning.

Därest statsbidrag författningsenligt skall utgå till Linköpings stad för vissa kostnader för tornobservationsplatser, torde medel härför få anvisas från förevarande anslag.

För återstående kostnader för utbyggnad av telenätet för ledningscentraler i Stockholm förordar jag anvisande av äskat belopp, 130 000 kronor.

Under anslaget till engångsanskaffning av materiel anvisades för innevarande år 83 000 kronor för anskaffande av viss kartmateriel, motsvarande $\frac{2}{3}$ av de beräknade kostnaderna. Härmed skulle intet ställningstagande ha skett i frågan om kommunerna helt skulle bestrida dessa kostnader jämlikt 45 § civilförsvarslagen eller om statsbidrag skulle utgå, utan denna fråga hänvisades till vederbörlig prövning. Därest denna skulle föranleda beslut att kostnaderna för kartmaterialet skall bestridas av kommunerna med sedvanligt statsbidrag torde medel härför icke böra anvisas under materielanslaget utan från förevarande anslag och jag förordar därför att det anvisade beloppet under angiven förutsättning överföres till sistnämnda anslag. För nästkommande budgetår beräknar jag för samma ändamål 80 000 kronor.

Vid bifall till mina förslag skulle för nästa budgetår böra anvisas sammanlagt (2 750 000 + 750 000 + 1 250 000 + 130 000 + 80 000) 4 960 000 (— 6 871 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 4 960 000 kronor.

[196] 15. **Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skol-skyddsrum**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	600 000	1 607 720
1955/56	600 000	1 292 643
1956/57 (statsliggaren s. 1151)	1 000 000	
1957/58 (förslag)	1 500 000	

Yrkande

Civilförvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 500 000 kronor.

Motiv

Utbyggnaden av undervisningsanstalter för folkskoleväsendet har under budgetåret 1955/56 ökat något. Ansökningar om statsbidrag till skyddsrum för dessa anläggningar har inkommit endast i obetydlig omfattning. Från budgetåret 1955/56 kvarstår sålunda oreglerade statsbidrag för 85 skyddsrumsanläggningar i folkskolor, för vilka byggnadstillstånd erhållits. Kostnaderna för dessa skyddsrum har av skolöverstyrelsen beräknats till sammanlagt 1,9 miljoner kronor, varav cirka 1,3 miljoner skall täckas av statsmedel. Härtill kommer kostnader för skyddsrum i övriga undervisningsanstalter, såsom läroverk och yrkesskolor ävensom trafikskyddsrum, varjämte en betydande eftersläpning från tidigare budgetår föreligger.

Yttrande

Statskontoret. Behovet av fortsatt utbyggnad undandraget sig statskontorets bedömande. Utbyggnaden torde dock i viss mån bli beroende på statsmakternas ställningstagande till propositionen nr 185/1956.

Departementschefen

I likhet med civilförvarsstyrelsen anser jag en uppräknig av medelsanvisningen för förevarande ändamål vara erforderlig och finner mig kunna godtaga styrelsens medelsberäkning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

[197] 16. **Besiktning av motorfordon**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	10 000	15 531
1956/57 (statsliggaren s. 1151)	10 000	
1957/58 (förslag)	10 000	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv

Anslagsbelastningen visar visserligen, att behov av ytterligare medel föreligger. Genom pågående omarbetning av motorfordonsplanerna kommer emellertid motorfordonsbeståndet att förenhetligas, varigenom behovet av förbesiktning torde komma att starkt minska. Uttagande av motorfordon efter de nya planerna beräknas kunna börja den 1 juli 1957.

Departementschefen

I likhet med civilförsvarsstyrelsen anser jag anslaget böra upptagas med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Besiktning av motorfordon* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[198] 17. Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	400 000	299 285
1955/56	300 000	46 759
1956/57 (statsliggaren s. 1151)	100	
1957/58 (förslag)	100	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 34 900 kronor.

Motiv

Reservationen å anslaget per den 30 juni 1956 uppgick till 1 011 423 kronor. F. n. pågår upphandling av materiel till ett värde av cirka 315 000 kronor, varjämte ett belopp om cirka 57 000 kronor tills vidare bör reserveras för visst angivet ändamål. Styrelsen har vidare underställt Kungl. Maj:ts prövning förslag till disposition av ytterligare cirka 635 000 kronor.

Styrelsen räknar med, att utbildningskostnaderna för innevarande budgetår kommer att uppgå till 40 000 kronor. Genom den ökning i antalet utbildade, som blir en följd av innevarande års utbildning, torde emellertid under nästa budgetår utbildningsvolymen kunna något reduceras, varför endast 30 000 kronor äskas för detta ändamål. För biträdesarbete med uppgörande av verkskyddsplaner erfordras för nästa budgetår 5 000 kronor.

Yttranden

1953 års utredning om civilförsvarsutbildning har icke något att erinra mot att kostnaderna för utbildning och övning av personal i statliga verkskydd beräknas till 30 000 kronor.

Statskontoret ifrågasätter med hänsyn till förefintlig reservation å anslaget, vilken till större delen enligt styrelsens uppgift är obunden, om icke anslaget för nästa budgetår bör uppföras med endast ett formellt belopp om 100 kronor.

Departementschefen

Det belopp om 635 000 kronor, vars ianspråktagande f. n. är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, anser jag kunna avses även för den utbildningsverksamhet m. m., som kan komma att erfordras under budgetåret 1957/58. Anslaget torde därför för nästa budgetår kunna uppföras med allenast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

F. Brandväsendet**[199] 1. Statens brandinspektion: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	157 400	163 058
1956/57 (statsliggaren s. 1151)	171 600	
1957/58 (förslag)	187 900	

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget måtte uppräknas med 26 800 kronor.

<i>Riksbrandinspektören</i>	Ökning
1. Arvoden åt sakkunniga	10 500
2. Rörligt tillägg	1 300
<i>Länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och biträden åt länssocksbrandinspektörerna</i>	
3. Arvoden	15 000
	26 800

Motiv

1) Hos inspektionen tjänstgör en arkivarbetare, vars anställning av åldersskäl upphör våren 1957. Denne arkivarbetare har på grund av sitt stora tekniska kunnande, sina utmärkta språkkunskaper och sin goda stilistiska förmåga varit en synnerligen stor tillgång för inspektionen. Då det måste betraktas såsom utsiktslöst att inom gruppen arkivarbetare finna en lika kvalificerad ersättare, bör för ändamålet inrättas en särskild arvodesbefattning. Å innehavaren av denna befattning skall bl. a. ankomma att följa svensk och utländsk litteratur på brandförsvarets område, att översätta särskilt betydelsefulla artiklar, att bearbeta vissa brandskyddstekniska problem samt att ansvara för inspektionens arkiv och bibliotek. Utan en sådan befattningshavare skulle betydande störningar uppstå i inspektionens verksamhet. Arvodet bör fastställas att utgå med belopp motsvarande 15 lönegraden.

2) Posten bör höjas som en följd av 1956 års avtalsrörelse.

3) Arvodena till länsbrandinspektörerna m. fl. har icke undergått någon höjning sedan år 1953. Då dessa befattningshavare bör komma i åtnjutande av den dyrtidskompensation, som statsanställda befattningshavare erhållit, föreslås anslagsposten uppräknad med 15 procent (= 15 000 kronor).

Skiljaktig mening. En ledamot av civilförsvarsstyrelsen, ledamoten av riksdagens andra kammare F. Thapper, anser anslagsposten böra upptagas med oförändrat belopp.

Yttrande

Statskontoret anser sig icke kunna biträda förslaget att inrätta en särskild för arkiv- och biblioteksgöromål avsedd befattning. Därest det skulle framstå såsom synnerligen angeläget, att den i framställningen omnämnde arkivarbetaren kvarblir i arbetet hos inspektionen efter fyllda 67 år, synes medgivande böra lämnas honom att alltjämt uppbära arbetslöshetshjälp.

Departementschefen

I likhet med statskontoret anser jag mig icke kunna biträda förslaget att inrätta en arvodesbefattning för arkiv- och biblioteksgöromål.

Med hänsyn till avsedd uppräknig av vissa arvoden bör anslagsposten till arvoden till länsbrandinspektörerna m. fl. uppräknas, och beräknar jag för detta ändamål i runt tal 15 000 kronor.

På grund av det anförda och med beaktande av det ökade medelsbehovet under posten till rörligt tillägg beräknar jag anslaget sålunda: avlöning till ordinarie tjänsteman oförändrat 25 700 kronor, arvoden åt sakkunniga oförändrat 29 700 kronor, vissa pensionskostnader för sakkunniga oförändrat 10 000 kronor, rörligt tillägg 7 500 (+ 1 300) kronor och arvoden till länsbrandinspektörerna m. fl. 115 000 (+ 15 000) kronor. Anslaget bestämmes således till (25 700 + 29 700 + 10 000 + 7 500 + 115 000) 187 900 (+ 16 300) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandinspektion, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

*Avlöningsstat**A. Riksbrandinspektören*

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	25 700
2. Arvoden åt sakkunniga	29 700
3. Vissa pensionskostnader för sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	10 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 500

B. Länsbrandinspektörerna, länssocksbrandinspektörerna och biträden åt länssocksbrandinspektörerna

Arvoden

115 000

Summa kronor 187 900;

b) till *Statens brandinspektion: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 187 900 kronor.

[200] 2. Statens brandinspektion: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	62 200	60 237
1956/57 (statsliggaren s. 1152)	69 000	
1957/58 (förslag)	70 000	

Yrkande

Civilförvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget måtte höjas med 700 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökning
1. Reseersättningar åt riksbrandinspektören och tillkallade sakkunniga	9 220	8 300	9 000	700

Motiv

Då traktamentsersättningarna höjts och statens järnvägars biljettpriser torde komma att höjas, bör posten uppräknas med 700 kronor för att reseverksamheten skall kunna bibehållas vid nuvarande omfattning.

Yttrande

Statskontoret har icke något att erinra mot styrelsens beräkning av anslagsbehovet.

Departementschefen

Jag förordar, att posten till reseersättningar åt riksbrandinspektören m. fl. uppräknas med 1 000 kronor. Anslaget bör således bestämmas till (69 000 + 1 000) 70 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens brandinspektion: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kronor.

[201] 3. Statens brandskola: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	150 800	138 732
1956/57 (statsliggaren s. 1153)	148 000	
1957/58 (förslag)	169 300	

Yrkande

Styrelsen för statens brandskola (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget ökas med 22 400 kronor.

	Ökning
1. Arvoden till timlärare vid följande kurser	
<i>Kat. I.</i>	
a) Brandchefskurs 2. perioden	6 300
b) Brandmästarekurs	1 200
c) Brandförmanskurser	2 100

Kat. II.

d) Brandchefskurser	800
e) Repetitionskurs för brandchefer	200
f) Brandmästare- och brandförmånskurser	350
g) Repetitionskurs för brandmästare och brandförmän	100

Kat. III.

h) Brandchefskurser	2 250
i) Repetitionskurser	1 050

Övriga kurser

j) Kurser för skorstensfejare	2 450
k) Skogsbrandsläckningskurser	1 600

2. *Löneregleringar*

a) Kansliskrivare Ce 15 i st. f. kontorist Ce 13	360
b) Kanslibitråde Ce 11 i st. f. kontorsbiträde Ce 8	756

3. *Omräkning:*

Indexhöjning m. m.	2 884
-------------------------	-------

22 400*Motiv*

1 a) Under budgetåret anordnas brandchefskurs kat. I, andra perioden. Ökningen motiveras vidare av begärda högre timlärararvoden.

1 b)—k) Ökningen beror på begärda högre timlärararvoden.

2 a)—b) Den vid brandskolan fast anställda personalen utgöres av rektor, en brandmästare, en kontorist och ett kontorsbiträde. Dessutom är cirka 250 timlärare verksamma vid skolans kurser, som till större delen bedrivs i landsorten. Kontoristen svarar vid förfall för rektor och brandmästare för vissa å dem ankommande göromål. Kontakten mellan skolan och kursledare i landsorten upprätthålles till stor del av kontoristen, som vidare under rektors kontroll handhaver skolans medelsförvaltning, för skolans räkenskaper och tjänstgör som kassör. Kontorsbiträdet har ansvaret för undervisningsmaterielen och dess distribution. I bitrådets uppgifter ingår därjämte utskrivning av stenciler — även illustrerade sådana — och duplicering samt att för uttagning av elever göra en överskådlig sammanställning av de sökandes kvalifikationer.

Yttrande

Statskontoret finner ej de i framställningen redovisade arbetsuppgifterna för kontoristen och kontorsbiträdet motivera en förbättrad löneställning och avstyrker därför förslaget om förhöjd lönegradsplacering för dessa befattningshavare.

Departementschefen

Jag förordar, att undervisningen under nästa budgetår erhåller den omfattning styrelsen föreslagit.

Styrelsens förslag om ändrad lönegradsplacering för kontoristen och kontorsbiträdet anser jag mig icke kunna biträda.

Med hänsyn till avsedd uppräknig av vissa arvoden bör posten till avlöningar till icke-ordinarie personal uppräknas, och beräknar jag för detta ändamål i runt tal 13 000 kronor.

På grund av det anförda och med beaktande av att ökat medelsbehov föreligger beträffande posten till rörligt tillägg beräknar jag anslaget sålunda: avlöning till ordinarie tjänsteman oförändrat 23 000 kronor, arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter oförändrat 1 300 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 129 000 (+ 18 500) kronor samt rörligt tillägg 16 000 (+ 2 800) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (23 000 + 1 300 + 129 000 + 16 000) 169 300 (+ 21 300) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens brandskola, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	23 000
2. Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter, <i>förslagsvis</i>	1 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	129 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	16 000
	Summa kronor 169 300;

b) till *Statens brandskola: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 169 300 kronor.

[202] 4. Statens brandskola: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	77 000	90 874
1956/57 (statsliggaren s. 1153)	81 400	
1957/58 (förslag)	83 000	

Yrkande

Styrelsen för statens brandskola (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 2 100 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Ökning
1) Reseersättningar	5 119	6 000	7 000	1 000
2) <i>Expenser</i>				
a) Bränsle, lyse och vatten	609	500	600	100
b) Renhållning och städning	3 431	3 600	4 100	500
3. <i>Diverse utgifter</i>	5 431	5 500	6 000	500
				2 100

Motiv

1) Fr. o. m. innevarande budgetår bestrides från anslaget jämväl resekostnadsersättning till styrelsen. Då traktamentsersättningarna höjts samt priserna å järnvägsbiljetter förväntas bli höjda, erfordras en uppräknig av posten med minst 1 000 kronor.

2 a) Med hänsyn till att skolans lokaler under budgetåret 1956/57 utökats med tre rum samt belysningsinstallationen även i övrigt utökats, bör posten höjas med 100 kronor.

b) När skolans lokaler utvidgats samt enligt nytt kollektivavtal ersättningen till städpersonal därjämte höjts, erfordras en uppräknig med 500 kronor.

3) Med hänsyn bl. a. till inträffade prisstegringar bör posten höjas med 500 kronor.

Yttrande

Statskontoret föreslår, att uppräknigen av anslagsposten till reseersättningar med hänsyn till belastningen begränsas till 500 kronor.

Departementschefen

Uppräknigen av anslagsposten till reseersättningar torde såsom statskontoret föreslagit böra begränsas till 500 kronor. I övrigt föranleder styrelsens förslag ingen erinran från min sida. Anslaget torde i enlighet härmed böra bestämmas till 83 000 (+ 1 600) kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens brandskola: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 83 000 kronor.

[203] 5. **Bidrag till svenska brandskyddsföreningen** (statsliggaren s. 1154). Anslaget har för vart och ett av budgetåren 1941/42—1956/57 utgått med 2 000 kronor.

Yrkande

Svenska brandskyddsföreningen (skr. 27/9 1956) anhåller, att ett anslag av 5 000 kronor måtte beviljas föreningen.

Motiv

De av försäkringsbolagen utbetalade brandskadeersättningarna under år 1955 uppgick till mer än 125 miljoner kronor. Under de första åtta månaderna av år 1956 har brandskadorna belöpt till i runt tal 100 miljoner kronor. Härtill kommer förluster, som uppstår genom brandskador å oförsäkrad egendom samt genom driftavbrott och andra indirekta skadeverkningar. De ökade brandrisker, som bl. a. den tekniska utvecklingen inom skilda områden fört med sig, ställer allt större krav på föreningens utbild-

nings-, upplysnings- och rådgivande verksamhet. Föreningens verksamhet finansieras väsentligen genom bidrag från brandförsäkringsbolagen. För år 1956 har bidrag sålunda utgått med 360 000 kronor. Genom ett av regeringsrätten i februari månad 1956 meddelat utslag har de skattepliktiga försäkringsbolagen emellertid vägrats rätt att göra avdrag för bidrag till föreningen. Ett flertal av dessa bolag har med anledning härav meddelat föreningen, att de för nästkommande år ser sig nödsakade att överväga reduceringar av hittills utgående bidrag. Föreningen har härigenom kommit i en besvärlig ekonomisk situation.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna förorda någon höjning av statsbidraget, vilket alltså torde böra bestämmas till ett oförändrat belopp av 2 000 kronor. Bidraget bör förbindas med samma villkor som under innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska brandskyddsföreningen* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 2 000 kronor.

[204] 6. **Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund** (statsliggaren s. 1154). Anslaget har sedan budgetåret 1944/45 utgått med 5 000 kronor årligen.

Yrkande

Svenska brandkårernas riksförbund (skr. 18/9 1956) anhåller, att statsbidraget måtte höjas till 15 000 kronor.

Motiv

Sedan år 1944 har riksförbundets verksamhet undergått en betydande utveckling. Denna utveckling har möjliggjorts framför allt genom den villighet brandförsäkringsbolagen visat att i stigande omfattning lämna bidrag till verksamheten. Trots bidragen från dessa bolag samt ökade inkomster genom höjt prenumerationspris å förbundets tidskrift och höjd medlemsavgift erfordras ytterligare tillskott av medel för att verksamheten skall kunna bedrivas i önskvärd omfattning. Allmänna prisstegringar, höjda resekostnader m. m. har medfört avsevärt stegrade kostnader för riksförbundet och länsförbunden. Genom vissa av regeringsrätten meddelade utslag har de skattepliktiga brandförsäkringsbolagen därjämte vägrats rätt att göra avdrag för avgifter och bidrag till bl. a. förbundet. Då förbundet anhållit om oförändrat bidrag av 58 000 kronor från bolagen för sin verksamhet under innevarande år, har dessa förklarat sig nödsakade att reducera bidraget till 23 300 kronor. Denna reduktion kan med säkerhet befaras även under kommande år. Då förbundet för sin finansiering är till stor del hänvisat till försäkringsbolagens bidrag, ser förbundet med synnerligen stor oro på den inträdda situationen.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna förorda någon höjning av statsbidraget, vilket alltså torde böra bestämmas till ett oförändrat belopp av 5 000 kronor. Bidraget torde böra förbindas med samma villkor som under innevarande budgetår. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska brandkårens riksförbund* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 5 000 kronor.

[205] **7. Bidrag till förebyggande och släckning av brand**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	700 000	480 668
1955/56	700 000	1 948 425
1956/57 (statsliggaren s. 1154)	650 000	
1957/58 (förslag)	665 000	

Yrkande

Civilt försvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp och med enhanda fördelning å de olika anslagsposterna.

Motiv

Från förevarande anslag utgår bidrag till skogsbrandbevakning samt nybyggnad och underhåll av brandtorn m. m. ävensom ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. Den osedvanligt starka torkan under år 1955 föranledde en betydande medelsåtgång för skogsbrandbevakning och ersättning för verksamhet vid brandsläckning. Kostnaderna för dessa ändamål torde bli avsevärt lägre under innevarande budgetår. Inom statens brandinspektion pågår f. n. en översyn av brandtornsnätet i riket och i samband därmed av frågan om skogsbrandförsvarets organisation i syfte att rationalisera denna organisation.

Departementschefen

Från detta anslag bestrides bl. a. ersättning för deltagande i släckning av skogsbrand. Närmare bestämmelser i ämnet återfinnes i kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 343; ändr. 192/1952 och 491/1954) om ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. Ersättningen utgår f. n. med 2 kronor 50 öre för timme. Frågan om grunderna för denna ersättning underställdes riksdagen senast i 1952 års statsverksproposition (XI ht, s. 379 f.). Därvid föreslogs, att Kungl. Maj:t i framtiden skulle äga att utan riksdagens hörande justera timersättningen i huvudsaklig anslutning till skogsarbetarlönerna. Riksdagen lämnade detta förslag utan erinran men förutsatte, att riksdagen i efterhand skulle erhålla redovisning för vidtagna justeringar av ersättningen. Från såväl riksbrandinspektören som

civildöfvarsstyrelsen föreligger nu framställningar om höjning av ifrågavarande ersättning, varvid man även tänkt sig en viss differentiering av ersättningen i anslutning till skogsarbetarlönernas variation inom olika delar av landet. För egen del är jag f. n. icke beredd att taga ställning till de framlagda förslagen. Jag föreslår i stället, att det får ankomma på Kungl. Maj:t att, därest riksdagen ej uttalar erinran häremot, fastställa ersättningens storlek och att redovisning i efterhand får lämnas riksdagen för de justeringar av ersättningen, som vidtagits.

Mot civildöfvarsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår har jag ingen annan erinran än att anslagsposten till ersättning för verksamhet vid brandsläckning m. m. med hänsyn till vad jag i det föregående förordat bör uppräknas med 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till förebyggande och släckning av brand* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 665 000 kronor.

[206] 8. Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	400 000	513 713
1956/57 (statsliggaren s. 1155)	350 000	
1957/58 (förslag)	350 000	

Vid ingången av budgetåret 1956/57 fanns på anslaget en reservation av i runt tal 430 000 kronor, vartill kommer ett belopp av omkring 38 000 kronor av medel, som beviljats i arbetslöshetsbekämpande syfte.

Yrkande

Civildöfvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 450 000 kronor.

Motiv

På grund av brist på medel hade den 30 juni 1956 ansökningsom statsbidrag till 1 193 branddammar med en beräknad anläggningskostnad av 3 846 928 kronor måst bordläggas. Bristen på medel för ifrågavarande ändamål utgör, sedan för innevarande budgetår anvisade medel förbrukats, i runt tal 1 550 000 kronor. Av införskaffade uppgifter framgår, att branddammar motsvarande ett totalt anläggningsvärde av 24 542 262 kronor planeras komma till utförande under åren 1956—1965 eller till en kostnad av i genomsnitt 2 455 000 kronor per år. Då statsbidrag torde komma att sökas för åtminstone hälften av dessa företag, kommer medelsbehovet att årligen uppgå till 613 750 kronor. Med hänsyn härtill och då ovan angivna

eftersläpning å 1 550 000 kronor enligt styrelsens mening bör avvecklas under tio år, erfordras för nästa budgetår ett anslag av (613 750 + 155 000) i runt tal 800 000 kronor.

Yttrande

Statskontoret anser en höjning av anslaget i och för sig motiverad men förutsätter, att rådande investeringsläge icke medgiver ökad medelsanvisning.

Departementschefen

Med hänsyn till att rådande investeringsläge ej medgiver en höjning av anslaget, föreslår jag att detsamma uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 350 000 kronor.

[207] **9. Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	125 000	135 600
1956/57 (statsliggaren s. 1155)	125 000	
1957/58 (förslag)	125 000	

Vid ingången av budgetåret 1956/57 fanns på anslaget en reservation av 171 139 kronor.

Yrkande

Civilförsvarsstyrelsen (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv

Från budgetåret 1944/45 t. o. m. den 30 juni 1956 har statsbidrag beviljats till uppförande av 284 brandstationer med ett sammanlagt belopp av 1 504 155 kronor. För ändamålet har anvisats tillhoppa 1 535 200 kronor. Obundet belopp utgör sålunda cirka 31 000 kronor. Den av Kungl. Maj:t fastställda byggnadskvoten för brandstationer har för de sista åren uppgått till 5 000 000 kronor, vilket motsvarar ett bidragsbehov av 125 000 kronor. Med hänsyn härtill bör anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Yttrande

Statskontoret lämnar framställningen utan erinran.

Departementschefen

I enlighet med civilförsvarsstyrelsens förslag finner jag anslaget böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

G. Diverse

[208] 1. **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till denna delfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 693 000 kronor.

[209] 2. **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond.** Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till denna delfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Uppsala universitets delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 869 000 kronor.

[210] 3. **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond.** Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till denna delfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Medicinalstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 11 443 000 kronor.

[211] 4. **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond.** Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till denna delfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Karolinska sjukhusets delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 993 000 kronor.

[212] 5. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark. Under återopande av vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till nämnda fond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 15 200 kronor.

[213] 6. Statens utlänningskommission: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 285 000	2 234 952
1956/57 (statsliggaren s. 1156)	2 422 000	
1957/58 (förslag)	2 509 000	

Yrkande

Statens utlänningskommission (skr. 28/8 1956) hemställer, att anslaget höjes med 87 000 kronor.

	Ökn. el. minskn.
1. Extraordinariesättning av en extra amanuensstjänst.....	—
2. Ersättning till ordföranden för mistade avlöningsförmåner	+ 2 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	— 35 301
4. Omräkning	+ 120 347
5. Avrundning	— 46
	+ 87 000

Motiv

Antalet utlännningar, som mer stadigvarande vistas i Sverige, har — bortsett från nordbor — varit i stort sett detsamma under de senaste budget-åren. Sålunda uppgick antalet icke-nordbor med uppehållstillstånd den 1 juli 1954 till 55 900, den 1 juli 1955 till 51 800 och den 1 juli 1956 till 51 800. Antalet arbetsanmälda icke-nordbor utgjorde vid samma tidpunkter 41 600, 41 500 resp. 45 500. Vad angår nordbor må erinras om att jämväl isländska medborgare fr. o. m. den 1 december 1955 är befriade från skyldigheten att vid vistelse i Sverige inneha pass och uppehållstillstånd. Antalet i riket vistande nordbor kan icke exakt angivas. Med ledning av siffrorna över arbetsanmälda nordbor kan dock konstateras en successiv ökning under de senare åren. Sålunda uppgick antalet arbetsanmälda nordbor den 1 juli 1954 till 61 400, den 1 juli 1955 till 70 200 och den 1 juli 1956 till 84 200.

Under budgetåret 1955/56 har sammanlagt 6 725 icke-nordbor förvärvat svenskt medborgarskap. En invandring av icke-nordbor till Sverige pågår alltjämt.

Antalet turister har fortsatt att öka. Av icke-nordiska turister företagna inresor under budgetåren 1953/54, 1954/55 och 1955/56 uppgick till 208 000, 250 000 resp. 295 000.

Under budgetåret 1955/56 anlände till Sverige 87 flyktingar.

Enär öststatsmedborgare numera erhåller utresetillstånd i större utsträckning än tidigare, har antalet viseringsärenden rörande sådana utläningar under den senaste tiden ökat väsentligt. Dessa ärenden föranleder ofta en omfattande utredning. Utländska arbetsökande torde även framdeles komma att i stor utsträckning söka sig till Sverige. Turistresorna till Sverige kommer sannolikt att öka ytterligare. Kommissionens verksamhet under budgetåret 1957/58 torde med hänsyn härtill bli av i stort sett samma omfattning som under innevarande budgetår.

Den hålkortsavdelning, som år 1953 inrättades vid kommissionen, har visat sig fungera mindre tillfredsställande. Till följd av den starkt stegrade resandefrekvensen har stora balanser uppkommit under sommarmånaderna, vilket medfört väsentliga olägenheter ur kontrollsynpunkt. En under 1955 och 1956 försöksvis företagen omläggning av verksamheten till manuell drift har utfallit väl. Kommissionen avser därför att under innevarande budgetår nedlägga hålkortsavdelningen. Detta medför visserligen att personalstyrkan behöver ökas med fyra skriv- och kontorsbiträden. Å andra sidan kan tjänsten som maskinoperatör i Ce 15 indragas. Vidare uppkommer besparingar under omkostnadsanslaget.

1) I den för kommissionen år 1952 fastställda organisationsplanen fanns bl. a. upptagen en extra amanuens tjänst på den numera avvecklade skandinaviska avdelningen. Tjänsten har sedan den 1 januari 1953 varit placerad å kommissionens första byrå till följd av där rådande arbetsbelastning. Då behovet av tjänsten torde bli bestående, bör tjänsten göras till extra ordinarie.

2) Ökningen är föranledd dels av den allmänna löneflyftningen, dels av att innehavaren av tjänsten beräknas bli uppflyttad i löneklass från den 1 januari 1957.

3) Minskningen beror på att ett trettiotal tjänstemän lämnat sina anställningar hos kommissionen och ersatts av personal i lägre löneklasser än de entledigade.

Föredraganden

Kommissionens hemställan om inrättande av en amanuens tjänst i reglerad befordringsgång i utbyte mot en befintlig extra amanuens tjänst anser jag mig böra biträda.

Emot kommissionens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår har jag intet att erinra. Den begärda anslagsökningen är helt av automatisk natur.

Anslaget beräknas sålunda: ersättning till ordföranden för mistade avlöningsförmåner 33 000 kronor (+ 2 000) kronor, arvoden åt ordförande,

vice ordförande och ledamöter oförändrat 18 000 kronor, ersättningar till av kommissionen anlitade sakkunniga oförändrat 2 000 kronor, arvoden till ledamöter och suppleanter i utlänningsnämnden oförändrat 10 000 kronor, avlöningar till icke-ordinarie personal 1 882 000 (— 7 000) kronor och rörligt tillägg 564 000 (+ 92 000) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (33 000 + 18 000 + 2 000 + 10 000 + 1 882 000 + 564 000) 2 509 000 (+ 87 000) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens utlänningskommission: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 2 509 000 kronor.

[214] 7. Statens utlänningskommission: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	338 000	268 760
1956/57 (statsliggaren s. 1157)	309 000	
1957/58 (förslag)	252 000	

Yrkande

Statens utlänningskommission (skr. 28/8 1956) föreslår, att anslaget minskas med 57 000 kronor.

	Utgifter 1955/56	Anslag 1956/57	Förslag	Minskning
1) Sjukvård m. m.	15 392	23 000	16 000	7 000
2) Övriga expenser	220 974	250 000	200 000	50 000
				57 000

Motiv

1) Med de erfarenheter, som numera vunnits av lagen om allmän sjukförsäkring, beräknas anslagsposten kunna minskas med 7 000 kronor.

2) Tack vare lägre kostnader än beräknat för bevakning av kommissionens lokaler, tryckning, transporter m. m. torde posten kunna minskas med 15 000 kronor. Nedläggandet av hålkortsanläggningen medför vidare en besparing av 35 000 kronor, varav 29 000 kronor utgör hyra för maskinpark.

Föredraganden

Mot kommissionens förslag till medelsanvisning har jag ingen erinran. I enlighet härmed bör anslaget bestämmas till (309 000 — 57 000) 252 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens utlänningskommission: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 252 000 kronor.

[215] 8. **Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 983 000 kronor. Anslaget är avsett för bestridande av kostnaderna i anledning av Sveriges anslutning till världshälsovårdsorganisationen, ävensom kostnaderna för nämnden för internationella hälsovårdsärenden samt för anordnande av skandinaviska hälsovårdskurser i Göteborg m. m. (statsliggaren s. 1157).

För år 1957 har världshälsovårdsorganisationens ordinarie budget vid världshälsovårdsförsamlingens nionde möte våren 1956 fastställts till 13 265 420 dollars, varav 12 909 620 dollars skulle inbetalas av medlemsstaterna. Till sistnämnda belopp har Sverige att bidra med 193 500 dollars mot 182 550 dollars för 1956. Med nuvarande växelkurser bör för ändamålet beräknas ett belopp av 1 000 000 kronor. Härtill bör läggas ett belopp av omkring 5 000 kronor för bestridande av kostnaderna för resor och mistad lön åt svenska representanter vid världshälsovårdsorganisationens elfte möte år 1958 samt vid sammanträden med organisationens regionala kommittéer och övriga underorgan.

För nämnden för internationella hälsovårdsärenden torde böra beräknas oförändrat 19 000 kronor.

Sedan år 1953 har i Göteborg med bidrag från världshälsovårdsorganisationen och de nordiska länderna anordnats kurser för högre hälsovårdsutbildning. Bidraget från världshälsovårdsorganisationen har successivt minskats, varför bidragen från de nordiska länderna har måst ökas i motsvarande grad. Då kurserna varit av stort värde och rönt stor uppskattning, planeras för år 1957 dels en nordisk ämbetsläkarkurs, dels ock en kurs för sanitäringenjörer. Sveriges andel i kostnaderna för dessa kurser torde komma att uppgå till 17 500 kronor.

Anslaget i dess helhet bör således uppföras med ett belopp av (1 000 000 + 5 000 + 19 000 + 17 500) i runt tal 1 040 000 (+ 57 000) kronor. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.*
för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 040 000 kronor.

[216] 9. **Vissa kostnader för internationellt hälsovårdsarbete.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 35 000 kronor (statsliggaren s. 1158). Anslaget är avsett för tillgodoseende av medelsbehovet för resebidrag för deltagande i internationella medicinska kongresser m. m. föranledda av det under senare år ständigt utvidgade internationella samarbetet på hälso- och sjukvårdens område. Då vissa konferenser är av återkommande karaktär samt därutöver under nästa budgetår ett antal internationella kongresser, vid vilka svenskt del-

tagande torde vara önskvärt, kommer att äga rum, bör anslaget uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa kostnader för internationellt hälsovårdsarbete* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

[217] 10. **Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.** Anslag för detta ändamål finnes icke uppfört i gällande riksstat.

Såsom anfördes i statsverkspropositionen till 1956 års riksdag (III ht, s. 13) har driften av det skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea beräknats skola påbörjas den 1 januari 1958. Kostnaderna har för Sveriges del under den till fem år beräknade egentliga driftperioden uppskattats till 2 600 000 kronor per år (se prop. nr 202/1954). Enär driften såvitt nu kan överblickas endast torde kunna igångsättas successivt under första halvåret 1958, anser jag en medelsanvisning av 1 000 000 kronor vara tillfyllest för budgetåret 1957/58. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

[218] 11. **Vissa kostnader i anledning av allmänna val**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	150 000	63 785
1954/55	700 000	766 903
1955/56	100 000	115 989
1956/57 (statsliggaren s. 1158)	800 000	
1957/58 (förslag)	150 000	

Från anslaget utbetalas samtliga de kostnader, som åsamkas statsverket på grund av allmänna val. För nästa budgetår har man härvid att i första hand räkna med vissa utgifter för resekostnader och traktamentsersättningar till landstingsmän och stadsfullmäktige för deltagande i val till riksdagens första kammare. Därjämte kan anslaget komma att belastas med en del eftersläpande utgifter för det under september 1956 förrättade andrakammarvalet. Jag uppskattar medelsbehovet för budgetåret 1957/58 till 150 000 kronor och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa kostnader i anledning av allmänna val* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[219] **12. Resestipendier**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	10 000	15 768
1956/57 (statsliggaren s. 1158)	10 000	
1957/58 (förslag)	10 000	

Yrkande

Medicinalstyrelsen (skr. 31/8 1956) hemställer, att anslaget i vad det avser psykiatrici uppföres med 20 000 kronor.

Motiv

Under år 1956 har till medicinalstyrelsen inkommit ansökningar om stipendier för ett sammanlagt belopp av cirka 20 000 kronor. Med hänsyn till pågående utbyggnad av sinnessjukvården och till den snabba utvecklingen inom psykiatrin bör ett större antal psykiatrici än hittills beredas tillfälle till den värdefulla form av vidareutbildning, som studieresor utgör. En medelsanvisning för ändamålet om 20 000 kronor synes därför erforderlig.

Yttrande

Statskontoret framhåller, att vid ingången av innevarande budgetår förelåg en behållning på anslaget av 12 382 kronor. Med hänsyn till reservationens storlek anser sig ämbetsverket icke kunna förorda en uppräknig av anslaget.

Departementschefen

Oaktat uppgivna behållning på anslaget genom ett Kungl. Maj:ts beslut den 7 juni 1956 är bundet till ett belopp av 12 200 kronor, finner jag mig likväl icke kunna förorda en uppräknig av anslaget. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Resestipendier* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[220] **13. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	700 000	743 452
1955/56	985 000 ¹	1 023 291
1956/57 (statsliggaren s. 1159)	800 000	
1957/58 (förslag)	800 000	

Sedan riksdagen i skrivelse den 19 april 1955 hemställt om en utredning i syfte att klarlägga boxningssportens skadeverkningar samt föreslå åtgärder till förebyggande och undanröjande av dessa skadeverkningar, upp-

¹ Därav på tilläggsstat 285 000 kronor.

drog Kungl. Maj:t genom beslut den 30 juni 1955 åt medicinalstyrelsen att verkställa den begärda utredningen. Med skrivelse den 21 januari 1956 har styrelsen till inrikesdepartementet överlämnat en plan för undersökningen, därvid styrelsen anmält, att kostnaderna för densamma beräknats till omkring 100 000 kronor. En inskränkning i den framlagda planen i syfte att nedbringa kostnaderna är enligt styrelsens mening ej möjlig utan att utredningens vetenskapliga resultat äventyras. Då möjlighet icke föreläggat att bereda utrymme för en så kostnadskrävande undersökning under kommittéanslaget för innevarande budgetår, har med prövningen av frågan måst anstå till budgetarbetet hösten 1956. Det har därvid befunnits, att utrymme för undersökningen icke heller för nästa budgetår kunnat beredas under förevarande anslag.

Jag räknar med att anslaget för innevarande budgetår måste förstärkas med ett belopp av 280 000 kronor. Då någon minskning av medelsbehovet för nästa budgetår icke synes kunna påräknas, talar skäl i och för sig för en uppräknig av anslaget. Jag vill emellertid erinra om, att jag vid anmälan av inrikesdepartementets avlöningsanslag förordat överförande till detta anslag fr. o. m. nästa budgetår av vissa kostnader, som f. n. belastar kommittéanslaget. Med hänsyn härtill anser jag mig böra föreslå, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 800 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

[221] 14. **Extra utgifter**

	Anslag	Nettoutgift
1954/55	85 000	99 850
1955/56	85 000	93 269
1956/57 (statsliggaren s. 1159)	100 000	
1957/58 (förslag)	105 000	

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört rörande utbyte av tjänstemän mellan de nordiska länderna förordar jag, att för bestridande av resekostnads- och traktamentsersättningar m. m. i förekommande fall beräknas ett belopp av 5 000 kronor. Med hänsyn härtill torde anslaget böra uppföras med 105 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 105 000 kronor.

[222] 15. **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	5 000	459
1956/57 (statsliggaren s. 1159)	5 000	
1957/58 (förslag)	1 000	

Med hänsyn till belastningen på anslaget under föregående budgetår torde anslaget kunna nedräknas till 1 000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

[223] 16. **Bidrag till internationell barnmorskekongress.** Något anslag för ifrågavarande ändamål finns ej uppfört i gällande riksstat.

Yrkande

Svenska barnmorskeförbundet (skr. 30/12 1955) hemställer om största möjliga bidrag till anordnande av en internationell barnmorskekongress i Sverige år 1957.

Motiv

Internationella kongresser för barnmorskor har hållits sedan år 1900 med uppehåll för de båda världskrigen. Den senaste kongressen hölls i London med representanter för barnmorskeorganisationer i 46 länder. Förbundet har erhållit i uppdrag att arrangera nästkommande kongress, som kommer att hållas i Stockholm under tiden den 23—29 juni 1957. Huvudämnet för kongressen blir barnmorskornas arbete inom mödra- och förlossningsvården. Diskussioner avses äga rum rörande mödragymnastik och avslappningsteknik samt hälsovårdsundervisning för blivande mödrar.

Anordnandet av kongressen blir med hänsyn till barnmorskornas relativa fåtal ekonomiskt synnerligen påfrestande. Förbundet, som i stort sett saknar fonder disponibla för här ifrågavarande ändamål, har icke möjlighet att med egna medel eller genom utdebitering hos medlemmarna bestrida alla utgifter. Dessa beräknas, därest preliminärt förslag till program skall kunna fullföljas, till cirka 150 000 kronor. Av detta belopp torde förbundet genom egna medel och genom insamlingar och kongressavgifter kunna täcka 75 000 kronor.

Yttranden

Medicinalstyrelsen anser det vara av stor betydelse för den förebyggande mödravården och förlossningsvården i landet att för dessa vårdgrenar aktuella problem får en internationell belysning.

Antalet deltagare i kongressen beräknas uppgå till cirka 1 000, varav 300—400 från Sverige. Då den svenska barnmorskekåren är relativt liten — antalet tjänstebarnmorskor uppgår till omkring 1 200 — torde svårig-

heter föreligga att genom bidrag från medlemmarna täcka samtliga utgifter för kongressen. Medicinalstyrelsen tillstyrker därför, att förbundet för ändamålet beviljas bidrag av statsmedel med det belopp, som kan finnas skäligt.

Statskontoret avstyrker framställningen. Statsbidrag till internationella kongresser kan vara motiverade i fråga om konferenser med syfte att främja internationellt vetenskapligt eller därmed jämförligt samarbete. Däremot synes det vara i hög grad tveksamt, om statsbidrag även bör utgivas för kongresser, som anordnas av organisationer av personalförbundscharaktär. I varje fall torde statsbidrag ej böra beviljas, då såsom i förevarande fall det ifrågavarande förbundet omfattar befattningshavare, vilka nästan alla helt eller delvis avlönas annorledes än med statsmedel.

Departementschefen

Enligt vad jag inhämtat beräknas barnmorskeförbundet kunna täcka omkring hälften av utgifterna för ifrågavarande kongress genom kongressavgifter. Vidare torde förbundet genom insamlingar kunna erhålla vissa bidrag till kostnaderna. Med hänsyn till de stora svårigheter förbundet har att kunna fullfölja den planerade kongressen och på av medicinalstyrelsen i övrigt anförda skäl tillstyrker jag, att förbundet erhåller ett bidrag av statsmedel till anordnandet av densamma. Jag förordar, att ett belopp av 15 000 kronor anvisas för ändamålet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till internationell barnmorskekongress* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

Förslag till nya tjänster för prövningsnämndskanslierna

L ä n	Assessor i Ca 31	Förste läns- notarie i Ca 29	Kanslister			Biträden	
			i Ca 25	i Ca 21	i Cf 13— Ce 19	i Ca 11	i Cf 4— Ca 8
Stockholms stad	1		1	1	2	1	2
<i>Grupp I:</i>							
Stockholms	1 (finns)		1	1	1		2
Malmöhus	1 »		1	1	1	1	2
Göteborgs och Bohus	1 »		1	1	2	1	2
<i>Grupp II:</i>							
Älvsborgs	1 »		1		1		1
Västernorrlands	1 »		1		1		1
<i>Grupp III A:</i>							
Östergötlands		1		1			2
Kristianstads		1		1			1
Värmlands		1		1			2
Kopparbergs		1		1			1
Gävleborgs		1		1			2
<i>Grupp III B:</i>							
Västerbottens		1		1			2
Norrbottens		1		1			2
<i>Grupp III C:</i>							
Jönköpings		1			1		1
Kalmar		1			1		1
Skaraborgs		1			1		1
Örebro		1			1		2
<i>Grupp III D:</i>							
Södermanlands		1			1		1
Västmanlands		1			1		1
Jämtlands		1			1		1
<i>Grupp IV:</i>							
Uppsala		1			1		1
Kronobergs		1			1		1
Blekinge		1			1		1
Hallands		1			1		1
<i>Grupp V:</i>							
Gotlands			1				1
Summa	1	18	7	11	19	3	35

Förslag till förstärkning av taxeringsrevisionsdetaljerna

L ä n	1. taxeringsrevisor i Ca 29		1. taxeringsrevisor i Ca 27		Taxeringsrevisor i Cf 19—Ce 25		Landskanslisters Ca 21		Landskanslisters Cf 13—Ce 19		Kanslibiträden Ca 11		Biträden Cf 4—Ca 8	
	Antal tjänster		Antal tjänster		Antal tjänster		Nu	Föreslagna nya tjänster	Nu	Föreslagna nya tjänster	Nu	Föreslagna nya tjänster	Nu	Föreslagna nya tjänster
	Nu	Föreslås	Nu	Föreslås	Nu	Föreslås								
<i>Grupp I:</i>														
Stockholms	1	1	2	3	2	2				1		1	1	1
Malmöhus	1	1	3	5	3	3	1 a)	2	— 1	1		3	1	
Göteborgs och Bohus	1	1	4	5	3	3	1 a)	2	— 1	2		3		
<i>Grupp II:</i>														
Älvsborgs	1	1	2	3	2	2		‡	1		1	2		
Västernorrlands	1	1	2	2	1	2			1		1	1		
<i>Grupp III A:</i>														
Östergötlands		1	1	1	2	3			1		1	‡	1	
Kristianstads		1	1	1	2	2			1	1		3		
Värmlands		1	1	1	2	2				1		1	1	
Kopparbergs		1	1	1	2	2		‡			1	1 b)	1	
Gävleborgs		1	1	1	2	2			1		1 c)	2	— 1	
<i>Grupp III B:</i>														
Norrbottnens		1	1	1	2	2					1	1 b)	1	
Västerbottnens		1	1	1	2	2					1	1	1	
<i>Grupp III C:</i>														
Jönköpings		1	1	1	2	2			1		1	1	1	
Kalmar		1	1	1	2	2					1	1	1	
Skaraborgs		1	1	1	2	2					1	1 b)	1	
Örebro		1	1	1	2	2			1		1	1	1	
<i>Grupp III D:</i>														
Södermanlands		1	1	1	2	2		‡			1	1	1	
Västmanlands		1	1	1	2	2					1	1	1	
Jämtlands		1	1	1	2	2					1	1 b)	1	
<i>Grupp IV:</i>														
Uppsala		1	1	1	2	2					1	‡	1	
Kronobergs		1	1	1	2	2					1	1 b)	1	
Blekinge		1	1	1	2	2			1		1	‡	1	
Hallands		1	1	1	2	2					1	1 b)	1	
<i>Grupp V:</i>														
Gotlands					1	1					1			
	5	23	31	36	48	50		2		4		21		14
	+ 18		+ 5		+ 2									

a) genom omvandling från 13—19 b) enbart för skrivarbete c) genom omvandling från 4—8

Sammanfattning

Elfte huvudtiteln redovisar anslagsökningar med i runt tal 66,7 miljoner kronor, varav 51,3 miljoner kronor är att betrakta som automatiska ökningar. Å andra sidan föreligger anslagsminskningar med 33,7 miljoner kronor, av vilka merparten, 26,3 miljoner kronor kommer på nedräkningar, som får anses vara av automatisk natur. Huvudtitelns slutsumma uppvisar således en nettoökning med i runt tal 33 miljoner kronor, varav 7,9 miljoner kronor är av icke-automatisk natur.

Föreslagna personalförstärkningar i form av nya tjänster avser främst sinnessjukhusen, universitetssjukhusen, ordningsstatpolisen samt taxeringsorganisationen.

De förslag, som kan vara av intresse i detta sammanhang, kommenteras avdelningsvis enligt huvudtitelns disposition.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Som ett hjälpmedel i kampen mot kräftsjukdomarna föreslås, att ett cancerregister inrättas vid medicinalstyrelsen, där samtliga cancerfall i landet skall registreras. En förstärkning av medicinalstyrelsen avses även komma till stånd genom viss omorganisation av sinnessjukvårdsbyrån och handläggningen av disciplinärenden, genom vilka åtgärder styrelsen även tillföres en mindre personalförstärkning.

Några krigssjukhus föreslås överförda till beredskapssjukhusorganisationen, vars platsantal därmed utökas.

På grundval av en utredning om rättsläkarorganisationen föreslås vissa åtgärder för att förbättra rekryteringen till denna, bl. a. i form av en löne-reglering. Förslaget avser även personal till den nya rättsläkarstationen i Umeå.

Med hänsyn till bl. a. det stora antalet vakanser inom provinsialläkarorganisationen föreslås denna förstärkt endast med fyra nya tjänster. För att tillgodose organisationens stora vikariebehov förordas en utökning av reservläkarkåren från tio till trettio befattningar.

Beträffande den statliga sinnessjukvården föreslås, att en fortsatt väsentlig personalförstärkning kommer till stånd under nästa budgetår. Sålunda förordas, att netto 418 nya tjänster inrättas, varav 14 läkartjänster, 19 befattningar för kontorspersonal och 360 för sjukvårdspersonal. Av de nya befattningarna avser 252 tidigare beslutade nya vårdavdelningar m. m., främst Gullberna sjukhus i Karlskrona, som helt beräknas bli färdigt un-

der budgetåret. Kostnadsökningen i dessa delar har därför ansetts vara av automatisk natur.

Återstående del av nettoökningen, 166 tjänster, avses som en förstärkning av personalen för befintliga vårdplatser. Bl. a. beräknas personal för att möjliggöra en angelägen differentiering av patienterna vid Källshagens sjukhus och för att vid några sjukhus möjliggöra en bättre tillredning av kosten. En sammanställning i tabellform över samtliga föreslagna personalförstärkningar för såväl nytillkommande som befintliga vårdplatser finnes intagen på s. 157. Under omkostnadsanslaget föreslås bl. a. betydande höjningar av posterna för utspisning — särskilt avsett för kostförbättringar — och för läkemedel. Totalt höjes enligt förslaget detta anslag med närmare 5,1 miljoner kronor. På kapitalbudgeten har anslaget för byggnadsarbeten m. m. vid sinnessjukhusen beräknats till 34 miljoner kronor, en höjning med 1,5 miljoner kronor.

De ökade kostnaderna för statens sinnessjukhus till följd av den förbättrade personella och materiella standarden avspeglas även i en höjning av det beräknade bidraget till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö, vilket upptages till ett med 6 miljoner kronor ökat belopp.

Vid de statliga universitetssjukhusen föreslås sammanlagt 18 nya läkartjänster, varav 12 dock är betingade av reformen av den medicinska undervisningen eller av år 1956 överenskomna förbättringar i läkarorganisationen. För att tillgodose det mest trängande behovet av förstärkning av strålskyddsverksamheten i avbidan på ett ställningstagande till strålskyddskommitténs förslag beräknas medel för ett antal nya tjänster vid radiofysiska institutionen vid karolinska sjukhuset. Bland övriga föreslagna åtgärder vid detta sjukhus må nämnas vissa personalförstärkningar vid det kemiska centrallaboratoriet för att möjliggöra en rationellare organisation av laboratoriearbetet vid sjukhuset. På kapitalbudgeten beräknas bl. a. medel för en ny personalbostadsbyggnad vid karolinska sjukhuset.

En fortsatt medelsanvisning föreslås för genomförande under 1957 av den av 1956 års riksdag beslutade upplysningskampanjen mot tandrötan.

I förslaget beräknas oförändrat 2 miljoner kronor för skyddsympning mot polio. Medlen är avsedda för att fullfölja det ympningsprogram, som avses påbörjat våren 1957 med åtta årsklasser barn, genom ytterligare en injektion till dessa samt frivillig, kostnadsfri ympning av barn i liknande omfattning under budgetåret 1957/58.

Den statsunderstödda ambulans- och hjälpflygningen beräknas nästa budgetår i större utsträckning än tidigare få ske med helikopter.

Landsstaten

För länsstyrelsernas landskanslier avses att genomföra vissa till arbetsrationalisering syftande förslag, som utarbetats av statens organisationsnämnd. Förslagen, som förutsätter inrättande av vissa biträdestjänster

36 — *Bihang till riksdagens protokoll 1957. 1 saml. Nr 1. Bil. 13*

över kontorsbiträdesgraden, avser att möjliggöra en väsentlig reducering av den f. n. anställda extra biträdespersonalen.

I enlighet med riksdagens beslut föregående år om godkännande av grunderna för en delvis ändrad taxeringsorganisation föreslås inrättande av särskilda taxeringsassistenttjänster för granskningsarbetet i första instans, för nästa budgetår 50 stycken jämte biträdestjänster till dessa, samt tillhoppa 93 tjänster, varav 19 juristtjänster, för de nya prövningsnämndskanslierna ävensom förstärkning av länsstyrelsernas taxeringsrevisionsdetaljer med 66 nya befattningshavare. För nästa budgetår beräknas denna utbyggnad av taxeringsorganisationen medföra en kostnad av cirka 3 300 000 kronor. Kostnadsökningen har ansetts vara av automatisk natur.

Polisväsendet

För att förbättra trafikövervakningen i första hand vid riksvägarna nr 1 och 2 föreslås, att ordningsstatspolisen förstärkes med 45 man. Under anslaget till avlöningar vid statens polisskola redovisas förslag om anordnande av kurser i trafikövervakning för alla polismän, som ej vid polis-skola fått sådan undervisning. Kostnaden för dessa åtgärder avses skola i dess helhet avräknas mot automobilskattemedlen.

Civilförsvaret

Anslagsprövningen beträffande civilförsvaret har skett mot bakgrunden bl. a. av att dess organisation och skadeavhjälpande verksamhet alltjämt är under omprövning genom olika utredningar samt storleken av reservationsmedelsbehållningen på materielanslagen och anslaget till allmänna skyddsrum. För materiel beräknas 5,5 (+ 1,6) miljoner kronor, varvid eftersträvat att söka tillgodose de mest trängande behoven av radiak-instrument och brandmateriel. Skyddsrumsanslaget föreslås minskat med 6,8 miljoner kronor, då något behov av medel för nya befolkningsskyddsrum och kommunala tekniska verk icke anmälts (— 9,3 miljoner kronor) och det med hänsyn till investeringsläget ej ansetts möjligt att äska motsvarande öknings på andra delposter under anslaget. Inom anslagsramen kan dock inrättas 5 nya ledningscentraler i berg och samma antal i normal-skyddsrumsförande, varjämte bl. a. ett antal äldre bergskyddsrum kan kompletteras.

En förstärkning av civilförsvarsstyrelsens sakkunniganslag med 120 000 kronor föreslås i första hand avsett för experter till arbetet med utrymningsplanläggning efter de av 1956 års riksdag godkända nya riktlinjerna.

Beträffande civilförsvaret hänvisas i övrigt till vad som anföres på s. 496 ff.

I jämförelse med riksstaten för budgetåret 1956/57 fördelar sig huvudtiteln totalbelopp enligt följande sammanställning:

Äskat för budgetåret 1957/58	kronor	622 662 700
Anvisat för budgetåret 1956/57	»	589 716 200
Ökning	kronor	<u>32 946 500</u>

Förändringarna inom huvudtitelns avdelningar framgår av följande sammanställning:

	Anvisat 1956/57	Förslag 1957/58		Ökning el. minskning
A. Inrikesdepartementet m. m.	1 198 000	1 489 000	+	291 000
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården	373 827 400	397 035 800	+	23 208 400
C. Överståthållarämbetet och landsstaten	96 874 000	106 318 300	+	9 444 300
D. Polisväsendet	53 400 300	58 232 200	+	4 831 900
E. Civilförsvaret	35 165 200	31 000 000	—	4 165 200
F. Brandväsendet	1 602 000	1 657 200	+	55 200
G. Diverse	27 649 300	26 930 200	—	719 100

Avlöningar och omkostnader

Skillnaden mellan löpande och nästkommande budgetår i fråga om avlönings- och omkostnadsanslagen framgår av följande sammanställning:

	Avlöningar	Omkostnader
A. Inrikesdepartementet m. m.	+ 269 000	+ 22 000
B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården	+ 16 316 900	+ 6 848 200
C. Överståthållarämbetet och landsstaten	+ 7 441 000	+ 2 003 300
D. Polisväsendet	+ 259 400	+ 62 000
E. Civilförsvaret	+ 464 000	+ 39 000
F. Brandväsendet	+ 37 600	+ 2 600
G. Diverse	+ 87 000	— 57 000
	<u>+ 24 874 900</u>	<u>+ 8 920 100</u>
	<u>+ 33 795 000</u>	

Andra anslag än avlönings- och omkostnadsanslag

Mera betydande ökningar

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö	6 000 000
Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna	810 000
Bidrag till epileptikeranstalter	460 000*
Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala	329 000

* Beräknat belopp.

Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	220 000	
Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund	290 000	
Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisnings- ändamål upplåtna sjukhus	300 000	
Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka	1 100 000	
Bidrag till Eugeniahemmet	305 000	
Bidrag till uppförande av ett förskolehem för spastiska barn i Göteborg	260 000	
Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.	500 000	
Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård	400 000	
Bidrag till driften av folktandvården	500 000	

Polisväsendet

Statspolisorganisationen: Gottgörelse till polisdistrikten	2 257 000	
Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.	1 000 000	
Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskil- da anordningar för polisväsendet i dess helhet	350 000	
Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet	600 000	
Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.	481 000	

Civilt försvaret

Engångsanskaffning av materiel	1 590 000	
Förvaring och underhåll av viss materiel	833 000	
Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum	500 000	

Diverse

Ersättning till statens allmänna fastighetsfond	2 401 000	
---	-----------	--

*Anslag till ändamål, för vilka medel ej anvisats å riksstaten för
budgetåret 1956/57*

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Stock- holm	210 000	
Bidrag till ombyggnad m. m. av Norrbackainstitutets skolhem på Lidingö	100 000	310 000
Diverse		
Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea	1 000 000	
Bidrag till internationell barnmorskekongress	15 000	1 015 000
Summa kronor		1 325 000

*Större minskningar***Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården**

Inredning och utrustning av virusavdelning vid statens bakte- riologiska laboratorium m. m.	799 900	
Utrustning av nya sinnessjukhus	846 000*	

Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka	265 000	
Karolinska sjukhuset: Utrustning	1 865 000*	
Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.	1 635 000	
Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg m. m.	1 430 500*	
Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter	318 600	
Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos	700 000	
Bidrag till vanförestalter m. m.	2 600 000	
Bidrag till resor för vanföra m. m.	235 000	
Understödjande av dispensärverksamhet	250 000	

Polisväsendet

Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.	350 000	
---	---------	--

Civilt försvaret

Utbildnings- och övningsverksamhet	451 000	
Vissa löpande kostnader för civilt försvarets verksamhet inom civilförsvarsområdena	200 000	
Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.	6 871 000	

Diverse

Vissa kostnader i anledning av allmänna val	650 000	
---	---------	--

I gällande riksstat upptagna anslag till ändamål, för vilka medel icke äskats för budgetåret 1957/58

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Anskaffande av viss laboratorieutrustning m. m.	12 000	
Inrättande av vissa bakteriologiska laboratorier i Norrland	300 000	
Anordnande av en rättsläkarstation i Umeå	859 000	
Statens anstalt för fallandesjuka: Utrustningskostnader	21 000	
Bidrag till Lunds stifts prästers nykterhets- och diakoniförbund u. p. a. för utrustning av Fogdaröds- och Sätöftahemmen	75 000	
Bidrag till vissa ombyggnadsarbeten vid serafimerlasaret	240 000	
Bidrag till ny- och ombyggnad av Sabbatsbergs sjukhus	190 000	
Göteborgs universitet: Bidrag till vissa ändringsarbeten inom kvinnoklinik II	12 000	
Undersökning rörande hörselskador till följd av buller	45 000	
Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden	10 000	1 764 000

Diverse

Svenska sjukhuset i Korea	3 500 000	
Avveckling av visst mellanhavande mellan staten och Älvkarleby kommun	75 000	3 575 000
	<hr/>	<hr/>
	Summa kronor	5 339 000

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Johnny Sköldvall

Register till Elfte huvudtiteln för budgetåret 1957/58

A. Inrikesdepartementet m. m.

Sid.		Kronor
	Inrikesdepartementet:	
1	Avlöningar	1 279 000
4	Omkostnader	165 000
5	Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar	45 000
		1 489 000

B. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården

Medicinalstyrelsen med dithörande stater

	Medicinalstyrelsen:	
6	Avlöningar	3 458 000
28	Omkostnader	500 000
	Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd:	
33	Avlöningar	418 000
39	Omkostnader	43 500
41	Förvaring och underhåll av viss sjukvårdsmateriel m. m.	310 000
43	Utrustning m. m. av beredskapssjukhus vid krig eller krigsfara	4 800 000
	Sinnessjuknämnden:	
49	Avlöningar	26 000
51	Omkostnader	3 000
	Statens bakteriologiska laboratorium:	
52	Avlöningar	3 582 000
69	Omkostnader	2 603 000
75	Inredning och utrustning av virusavdelning vid statens bakteriologiska laboratorium m. m.	100
	Statens rättskemiska laboratorium:	
77	Avlöningar	910 000*
77	Omkostnader	340 000*
	Statens farmaceutiska laboratorium:	
77	Avlöningar	543 000
82	Omkostnader	169 000
85	Svenska farmakopékommittén m. m.	88 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
	Statens rättsläkarstationer:	
88	Avlöningar	454 000
101	Omkostnader	144 100
104	Medikolegala besiktningar	50 000
	Förste provinsialläkare och provinsialläkare m. fl.:	
104	Avlöningar	14 200 000
110	Sjukvård m. m.	15 000
111	Reseersättningar	350 000
111	Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden	50 000
113	Bidrag till extra provinsialläkares avlöande m. m.	15 000
114	Anställande av civila reservläkare	165 000
Sjukvårdsanstalterna		
	Sinnessjukvårdsanstalter m. m.:	
	Statens sinnessjukhus:	
116	Avlöningar	116 975 000
159	Omkostnader	46 545 000
166	Övervakning av vissa försöksutskrivna patienter	55 000
166	Utrustning av nya sinnessjukhus	3 100 000*
	Utbildning av sinnessjukvårdspersonal:	
167	Avlöningar	625 000
171	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö	28 000 000
172	Bidrag till uppförande eller inrättande av psykiatriska avdelningar vid lasarett	200 000
173	Bidrag till driften av psykiatriska avdelningar vid lasarett	300 000
174	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av vårdhem för lättskötta sinnessjuka	35 000
175	Bidrag till driften av vårdhem för lättskötta sinnessjuka	1 970 000
	Statens skol- och yrkeshem på Salbohed:	
176	Avlöningar	394 000
178	Omkostnader	195 900
	Statens skol- och yrkeshem i Vänersborg:	
180	Avlöningar	208 000
183	Omkostnader	94 000
184	Bidrag till uppförande eller inrättande av särskolor och vårdanstalter för psykiskt efterblivna	2 500 000
186	Bidrag till driften av särskolor för psykiskt efterblivna	8 740 000
189	Bidrag till driften av vårdanstalter för psykiskt efterblivna	8 465 000
	Statens anstalt för fallandesjuka:	
194	Avlöningar	1 349 000
199	Omkostnader	439 400
201	Ferieresor för elever m. m.	7 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
202	Bidrag till epileptikeranstalter	1 800 000*
202	Bidrag till föreningen Margarethahemmet för sanering av hemmets ekonomi	115 000
204	Bidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn	300 000
	Universitetssjukhus:	
	Karolinska sjukhuset:	
207	Avlöningar	28 927 000
226	Omkostnader	9 524 000
230	Utrustning	300 000*
	Serafimerlasarettet:	
230	Avlöningar	7 901 000
237	Omkostnader	3 127 300
238	Avlöning av vissa underordnade läkare vid Sabbatsbergs sjukhus	207 000
239	Bidrag till vissa driftkostnader vid Sabbatsbergs sjukhus	470 000
240	Bidrag till anordnande av klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset i Stockholm	66 000
240	Bidrag till anordnande av undervisning vid vissa Stockholms stad tillhöriga sjukhus	55 400
241	Bidrag till vissa driftkostnader vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn	745 000
242	Akademiska sjukhuset i Uppsala: Avlöningar till läkare	2 347 000
249	Driftkostnader vid akademiska sjukhuset i Uppsala	3 625 000
252	Utrustning vid akademiska sjukhuset i Uppsala	238 000
253	Bidrag till Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	1 800 000
254	Bidrag till viss utrustning vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund	166 000
255	Driftkostnadsersättning för psykiatriska kliniken i Lund	1 840 000
257	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.	3 775 000
267	Bidrag till Malmö allmänna sjukhus	2 735 000
268	Bidrag till Göteborgs stad till driften av för undervisningsändamål upplåtna sjukhus	3 200 000
270	Bidrag till vissa byggnadsarbeten vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg m. m.	2 569 500*
	Övriga egentliga sjukvårdsanstalter:	
271	Vissa bidrag till lasarett m. m.	10 200
271	Bidrag till uppförande eller inrättande av barnavdelningar vid lasarett m. m.	200 000
272	Bidrag till driften av barnavdelningar vid lasarett m. m.	1 100 000
272	Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter	73 400
274	Bidrag till driften av anstalter för lungtuberkulos	3 700 000

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
278	Bidrag till driften av anstalter för kirurgisk tuberkulos	350 000
279	Bidrag till byggnadsarbeten vid folksanatorierna	100
280	Bidrag till driften av folksanatorierna	180 000
281	Behandling av vissa lupuspatienter från landsorten . .	10 000
283	Bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemivårdsanstalter	100
284	Bidrag till driften av epidemivårdsanstalter	500 000
284	Bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka	100
285	Bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka	4 500 000
286	Bidrag till driften av centralanstalter för radioterapi.	1 100 000
288	Bidrag till driften av en neurokirurgisk avdelning vid lasarettet i Lund	100 000
	Vanförestalter m. m.:	
288	Bidrag till vanförestalter m. m.	8 800 000
295	Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Stockholm	210 000
297	Bidrag till resor för vanföra m. m.	65 000
297	Bidrag till Eugeniahemmet	1 230 000
302	Ombyggnad och utrustning av Eugeniahemmet	135 000
303	Bidrag till ombyggnad m. m. av Norrbackainstitutets skolhem på Lidingö	100 000
308	Bidrag till uppförande av ett förskolehem för spastiska barn i Göteborg	610 000
309	Bidrag till stödjebandage och proteser vid ortopediska lasarettavdelningar m. m.	2 000 000
310	Bidrag till de vanföras riksförbund	10 200
312	Bidrag till riksföreningen mot polio	20 000
313	Bidrag till anskaffande av hörapparater	600 000
	Förlossningsanstalter:	
314	Bidrag till uppförande eller inrättande av förlossningsanstalter	100

Hälsovård i allmänhet

	Statens institut för folkhälsan:	
315	Avlöningar	2 755 000
319	Omkostnader	655 000
	Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:	
320	Avlöningar	119 000
322	Omkostnader	190 000
	Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:	
324	Avlöningar	94 000
326	Omkostnader	65 000
	Statens sjuksköterskeskola i Stockholm:	
328	Avlöningar	313 000
331	Omkostnader	101 000
	Statens sjuksköterskeskola i Göteborg:	
333	Avlöningar	192 000
336	Omkostnader	156 000

338	Stipendier till elever vid godkända sjuksköterskeskolor .	23 000
339	Bidrag till driften av godkända sjuksköterskeskolor	15 000
339	Bidrag till utbildningskurser för instruktionssköterskor och husmödrar vid sjukvårdsanstalter m. fl.	140 000
345	Specialutbildning av barnsjuksköterskor	52 700
346	Utbildningskurser i arbetsterapi	23 700
347	Bidrag till avlöningar åt distriktssköterskor m. m.	8 500 000
349	Bidrag till avlöningar åt distriktsbarnmorskor m. m. . . .	3 300 000
351	Bidrag till distriktsbarnmorskans resor i samband med hemförlossning och eftervård	90 000
352	Understödjande av dispensärverksamhet	1 500 000
	Allmän skärmbildsundersökning:	
353	Lokala undersökningar	540 000
356	Medicinalstyrelsens skärmbildscentral	407 000
360	Nyanskaffning av materiel för den statliga skärmbilds- verksamheten	225 000
363	Bidrag till avlöningar m. m. inom förebyggande mödra- och barnavård	4 500 000
366	Bidrag till resor i förebyggande mödra- och barnavård	1 000 000
366	Läkemedel åt vissa kvinnor och barn	1 000 000
367	Bidrag till folkbildningsorganisationerna för anord- nande av allmän sexualhygienisk upplysningsverk- samhet	45 000
368	Abortförebyggande åtgärder	284 000
370	Stipendier för blivande distriktstandläkare m. fl.	475 000
371	Bidrag till driften av folktandvården	9 800 000
372	Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård . .	250 000
373	Åtgärder i kariesförebyggande syfte	95 000
375	Utbildningskurs för vissa utländska tandläkare	45 200
378	Viss försöksverksamhet på yrkesmedicinens område . . .	236 000
381	Åtgärder mot utbredning av könssjukdomar	900 000
382	Skyddsympning mot difteri	60 000
383	Skyddsympning mot polio	2 000 000
385	Vissa kostnader för allmän hälso- och sjukvård	80 000
387	Ersättning vid vissa ingripanden i hälsovårdens intresse	150 000
387	Lindring i läkarvårdskostnaderna för mindre bemedlade å landsbygden	25 000
388	Sjuktransporter med flygplan	70 000
390	Understödjande av helikopterflyg	275 000
	Centrala sjukvårdsberedningen:	
392	Avlöningar	345 800
396	Omkostnader	37 000
397	Bidrag till psykisk barna- och ungdomsvård	400 000
398	Kostnader för sjukvård m. m. åt vissa utlänningar	630 000
400	Kostnader för överförande till Sverige av vissa utländska läkare	5 000
		397 035 800

Sid.

Kronor

C. Överståthållarämbetet och landsstaten

	Överståthållarämbetet:	
401	Avlöningar.....	5 456 000
408	Omkostnader.....	468 300
	Länsstyrelserna:	
410	Avlöningar.....	45 965 000
423	Sjukvård m. m.	150 000
423	Reseersättningar	1 260 000
423	Expenser	7 605 000
428	Publikationstryck	185 000
	Landsfogdarna m. fl.:	
428	Avlöningar.....	1 692 000
432	Omkostnader.....	357 000
	Häradsskrivarna m. fl.:	
432	Avlöningar.....	15 263 000
434	Omkostnader.....	1 882 000
	Landsfiskalerna m. fl.:	
435	Avlöningar.....	22 310 000
440	Omkostnader.....	3 725 000
		106 318 300

D. Polisväsendet

441	Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar.....	964 000
	Statspolisorganisationen:	
447	Inköp av motorfordon m. m.	840 000
450	Underhålls-, drift- och expeditionskostnader	2 378 000
453	Gottgörelse till polisdistrikten.....	17 757 000
463	Polisradioväsendet	178 000
	Norrbottnens statliga poliskår:	
465	Avlöningar.....	564 000
468	Omkostnader.....	180 000
470	Bidrag till reservpolisorganisationen m. m.	1 100 000
471	Bidrag till den lokala polisorganisationen å landsbygden m. m.	16 000 000
	Statens polisskola:	
472	Avlöningar.....	786 000
479	Omkostnader.....	288 000
481	Utbildningsarvoden m. m.	400 000
	Statens kriminaltekniska anstalt:	
481	Avlöningar.....	870 000
485	Omkostnader.....	552 000
487	Gottgörelse till vissa polisdistrikt för ombesörjande av särskilda anordningar för polisväsendet i dess helhet m. m.	850 000
488	Anordnande av polisbevakning i annan än den i lagen om polisväsendet i riket stadgade ordning m. m.	550 000

Sid.		Kronor
489	Polisväsendets organisationsnämnd.....	170 000
493	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polisväsendet m. m.	5 800 000
493	Poliskollegierna.....	2 000
493	Ersättning vid förhör i polisiära disciplinärenden....	100
494	Ersättning vid biträde åt ordningsmakten m. m.	3 000
494	Kostnader för särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av spioneri m. m.	7 700 000
494	Ersättningar åt befattningshavare på avgångsstat vid polis- och åklagarväsendet.....	100
495	Bidrag till främjande av rekryteringen i vissa polisdistrikt.....	300 000
		58 232 200

E. Civilförsvaret

Civilförsvarsstyrelsen:		
498	Avlöningar.....	1 730 500
502	Omkostnader.....	405 000
Civilförvarsområdenas administration:		
503	Avlöningar.....	5 044 500
506	Omkostnader.....	849 000
507	Utbildnings- och övningsverksamhet.....	6 000 000
510	Inspelning av instruktionsfilm.....	40 000
510	Bidrag till vissa frivilliga organisationer.....	322 000
511	Försöksverksamhet.....	200 000
514	Engångsanskaffning av materiel.....	5 505 000
521	Anskaffning av viss förbrukningsmateriel.....	100
521	Förvaring och underhåll av viss materiel m. m.	3 733 800
525	Vissa löpande kostnader för civilförsvarets verksamhet inom civilförvarsområdena.....	200 000
526	Bidrag till kommuner för anordnande av branddammar för civilförvarsändamål.....	500 000
527	Kostnader för anordnande av allmänna skyddsrum m. m.	4 960 000
534	Bidrag till kommuner för anordnande av vissa trafik- och skolskyddsrum.....	1 500 000
534	Besiktning av motorfordon.....	10 000
535	Inköp av verkskyddsmateriel för statliga myndigheter m. m.	100
		31 000 000

F. Brandväsendet

Statens brandinspektion:		
537	Avlöningar.....	187 900
539	Omkostnader.....	70 000
Statens brandskola:		
539	Avlöningar.....	169 300
541	Omkostnader.....	83 000

Sid.		Kronor
542	Bidrag till svenska brandskyddsföreningen.....	2 000
543	Bidrag till svenska brandkårernas riksförbund.....	5 000
544	Bidrag till förebyggande och släckning av brand.....	665 000
545	Bidrag till kommuner för anläggande av branddammar	350 000
546	Bidrag till kommuner för uppförande av brandstationer	125 000
		1 657 200

G. Diverse.

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
548	Byggnadsstyrelsens delfond.....	6 693 000
548	Uppsala universitets delfond.....	869 000
548	Medicinalstyrelsens delfond.....	11 443 000
548	Karolinska sjukhusets delfond.....	1 993 000
549	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark Statens utlänningskommission:	15 200
549	Avlöningar.....	2 509 000
551	Omkostnader.....	252 000
552	Bidrag till världshälsovårdsorganisationen m. m.	1 040 000
552	Vissa kostnader för internationellt hälsovårdsarbete...	35 000
553	Skandinaviska undervisningssjukhuset i Korea.....	1 000 000
553	Vissa kostnader i anledning av allmänna val.....	150 000
554	Resestipendier.....	10 000
554	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.....	800 000
555	Extra utgifter.....	105 000
556	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst .	1 000
556	Bidrag till internationell barnmorskekongress.....	15 000
		26 930 200
	Summa	622 662 700

* Beräknat belopp.

TOLFTE HUVUDTITELN

CIVILDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans Maj:lt Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för civildepartementet, statsrådet Lindholm, anmäler de frågor, som tillhör regleringen för budgetåret 1957/58 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, och anför därvid följande.

A. Civildepartementet

[1] 1. Civildepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	588 200	588 116
1956/57 (statsliggaren s. 1161)....	709 800	
1957/58 (förslag)	926 300	

Vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor har chefen för finansdepartementet lämnat en översiktlig redogörelse för en av generaldirektören H. Kling i egenskap av särskild utredningsman den 10 november 1956 till chefen för finansdepartementet överlämnad promemoria angående personaluppsättningen inom vissa avdelningar i statsdepartementen m. m.

I promemorian har för civildepartementets del betonats att detta departement liksom finansdepartementet intar en särställning i förhållande till

övriga departement. I likhet med vad fallet är beträffande finansdepartementet härrör nämligen en del av de väsentligaste arbetsuppgifterna å statssekreteraravdelningen från departementets funktion av granskningsdepartement. I promemorian har vidare betonats att civildepartementets statssekreteraravdelning har ett omfattande förhandlings- och författningsarbete samt att författningsarbetet till stor del är beroende av förhandlingsfrågorna.

I fråga om civildepartementets budget- och författningsarbete anför utredningsmannen bl. a. följande.

För det gransknings- och förhandlingsarbete, som äger rum i anslutning till budgetarbetet, disponerar statssekreteraren i civildepartementet, förutom tjänstemän i lägre ställning och sakkunniga, en tjänst som byråchef och en tjänst som budgetsekreterare (budgetbyrån). Fr. o. m. innevarande budgetår finns å departementets statssekreteraravdelning inrättad en särskild byrå för handläggning av andra ärenden än frågor om lönegradsplacering eller eljest kontant lön ävensom för författningsärenden (författningsbyrån). På grund av de alltmer ökade arbetsuppgifterna torde en permanent förstärkning av arbetskrafterna vara erforderlig för dessa arbetsgrupper. På grund härav och i enlighet med utredningsmannens allmänna överväganden synes två sakkunniga, som f. n. anlitas inom statssekreteraravdelningen med ersättning från kommittéanslaget, böra ersättas med tjänstemän å departementets avlöningsstat. Med hänsyn till arbetsuppgifternas art bör därvid ifrågakomma två tjänster såsom budgetsekreterare. Den ena av dessa tjänster bör avses för handläggning inom de båda byråerna av sådana till främst åttonde och nionde huvudtitlarna hörande frågor rörande undervisningsväsendet, som ankommer på civildepartementet. På den andra tjänsten bör ankomma handläggningen av statssekreteraravdelningens pensionsfrågor. Sistnämnda tjänst motiveras särskilt av att det ej torde vara möjligt att för författningsarbetets ledning, vare sig denna har nuvarande organisation eller ändras på sätt i det följande ifrågasättes, kunna förvärva någon som helt behärskar såväl avlönings- som pensionsfrågor.

I fråga om departementets statistikgrupp anför utredningsmannen följande.

Med den ökade betydelse förhandlingsarbetet numera fått, icke minst ur statsfinansiell synpunkt, är det naturligt att införskaffandet av lönestatistiska uppgifter och bearbetningen därav måste anses vara av utomordentlig vikt. Det är därför i hög grad angeläget, att civildepartementets statistikgrupp förstärkes. På längre sikt synes detta böra ske genom att för ändamålet inrättas en särskild byrå. Under uppbyggnadstiden torde gruppens arbete böra ledas av en tjänsteman i budgetsekreterares ställning. En tjänst såsom förste aktuarie i Ce 29 bör därför omändras till en tjänst såsom budgetsekreterare.

I fråga om författningsarbetet anför utredningsmannen ytterligare:

Samtliga de åtgärder, som i det föregående förordats för civildepartementets vidkommande, är ägnade att effektivisera arbetet å statssekreteraravdelningen. Vill man därutöver åstadkomma en avlastning för departementschefen, närmast i vad avser förhandlingsarbetet, torde det emellertid vara erforderligt att författningsbyrån avskiljes från statssekreteraravdelningen såsom en särskild avdelning under ledning av en avdelningschef. Denne bör då ha att leda förhandlingsarbetet beträffande andra ärenden än frågor om lönegradsplacering eller eljest kontant lön. Därigenom kan statssekrete-

raren i högre grad än f. n. tagas i anspråk för övriga förhandlingsuppgifter och motsvarande avlastning kunna ske för departementschefen, vilket även ur principiella synpunkter kan vara fördelaktigt.

Till utredningsmannen har för övervägande överlämnats en framställning från statens och kommunernas samarbetsnämnd i lönefrågor om inrättande åt nämnden av ett fast kansli med heltidsanställd personal i nära anslutning till civildepartementet. Denna nämnd, som inrättades år 1950, utgör ett av representanter för staten, landstingen, städerna och landskommunerna sammansatt organ för samråd i lönefrågor av gemensamt intresse. Sekreterargöromålen hos nämnden bestrides av en tjänsteman i civildepartementet vid sidan av arbetsuppgifterna på egen tjänst.

Utredningsmannen anför på denna punkt bl. a. följande.

Med hänsyn till utvecklingen på den offentliga sektorn av arbetsmarknaden torde det bli allt nödvändigare att de offentliga arbetsgivarnas uppträdande på löne- och pensionsområdena koordineras. Detta har redan tagit sig uttryck i sammansättningen av 1956 års löneberedning. Skall en verklig samordning kunna komma till stånd, fordras emellertid att mera permanenta resurser härför skapas. Detta synes lämpligen kunna, såsom statens och kommunernas samarbetsnämnd i lönefrågor hemställt, ske genom att i nära anknytning till civildepartementet som representant för den största offentliga arbetsgivaren inrättas ett fast kansli för nämnden. — — — Förutom sekreterargöromålen hos nämnden torde på kansliet ankomma att förlöpande registrera och systematisera inkommande rapporter rörande åtgärder, som vidtas av de offentliga arbetsgivarna, och att på grundval härav medverka vid planläggningen av det framtida arbetet och stå de olika arbetsgivarna till tjänst med upplysningar i anslutning till förhandlingsverksamheten samt att över huvud taget fungera såsom ett serviceorgan vid förhandlingar inom området för nämndens verksamhet. Vidare bör det åvila kansliets personal att göra utredningar och undersökningar rörande löne- och pensionsfrågor inom samma område. — — — Anförts kansliet dylika arbetsuppgifter, synes detsamma lämpligen böra organiseras såsom en särskild byrå inom civildepartementets statssekreteraravdelning. Byråns personal torde med hänsyn till arbetsuppgifternas art böra bestå av förutom biträdespersonal en byråchef i Cr 13 och en förste kanslisekreterare i Ce 29. Genomföres detta förslag, torde departementets statssekreteraravdelning behöva anlita en sakkunnig mindre än f. n. Utgiftsökningen för löner för statsverket kan härigenom i huvudsak inskränkas till kostnaderna för tjänsten såsom förste kanslisekreterare.

Sammanfattningsvis innebär alltså utredningsmannens här återgivna förslag följande ändringar i civildepartementets personalorganisation: utbyte av en byråchefstjänst i Cr 13 mot en tjänst som avdelningschef i Cr 15 samt inrättande av en byråchefstjänst i Cr 13, tre budgetsekreterartjänster i Cr 8 (varav en f. n. motsvaras av en tjänst som förste aktuarie i Ce 29) och en förste kanslisekreterartjänst i Ce 29. Samtidigt skulle civildepartementet kunna minska antalet sakkunniga med ersättning från kommittéanslaget med tre.

Med anledning av utredningsmannens förslag beträffande civildepartementets statistikgrupp vill jag betona den utomordentliga vikten av att departementet för löneförhandlingar o. dyl. äger tillgång till ett eget utredningsor-

gan, som fortlöpande införskaffar och bearbetar lönestatistiska uppgifter m. m. Jag vill därför föreslå att för ändamålet redan fr. o. m. nästa budgetår inrättas en särskild byrå inom civildepartementets statssekreteraravdelning. På departementets personalförteckning bör därför uppföras ytterligare en tjänst såsom byråchef i Cr 13. I anslutning härtill bör föreskrift meddelas att nuvarande tjänst som förste aktuarie i Ce 29 ej må uppehållas.

Med anledning av förslaget att inom departementets statssekreteraravdelning skall tillkomma två nya budgetsekreterare i stället för sakkunniga vill jag föreslå, att den därmed åsyftade personalförstärkningen tills vidare begränsas till inrättande av en budgetsekreterartjänst i Cr 8 och en förste kanslissekreterartjänst i Ce 29.

Mot bakgrunden av vad chefen för finansdepartementet tidigare vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört vid redovisningen i stort av utredningsmannens förslag är jag icke nu beredd att i vidare mån tillstyrka förslagets genomförande.

I enlighet med chefens för finansdepartementet därom gjorda uttalande vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor torde å civildepartementets avlöningsstat böra uppföras en särskild anslagspost till ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft. Jag förordar att den för nästa budgetår uppföres med 65 000 kronor.

Vad jag sålunda tillstyrkt påkallar uppräknig av departementets avlöningsanslag med i runt tal 126 000 kronor. Häremot svarar en utgiftsminskning under kommittéanslaget med 119 600 kronor.

Tillkomsten av den nya byrån för statistiska undersökningar m. m. samt nödvändigheten av att i större omfattning än f. n. personal ställes till förfogande för de arbetsuppgifter, som avsetts skola ankomma på det av utredningsmannen föreslagna kansliet för statens och kommunernas samarbetsnämnd, medför ett ökat behov av amanuens- och biträdespersonal inom civildepartementet. Även i övrigt gör sig ett sådant behov gällande på grund av den fortgående utökningen av departementets arbetsuppgifter. Jag föreslår därför att under förevarande anslag uppföres ett belopp av 37 000 kronor för avlöande av ytterligare två amanuenser i reglerad befordringgång och ett belopp av 22 000 kronor för avlöande av ytterligare biträdespersonal.

Jag föreslår överföring till ordinarie stat av en kansliskrivartjänst i Ce 15. Till följd härav kan en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 avföras från personalförteckningen.

De automatiska förändringarna under anslaget innebär en ökning med 31 500 kronor. Härav avser 28 500 kronor rörligt tillägg.

Med hänvisning till vad jag i det föregående anfört beräknar jag medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår till $(709\,800 + 126\,000 + 37\,000 + 22\,000 + 31\,500 =)$ 926 300 kronor. Posten till avlöningar till icke-ordinarie personal torde fr. o. m. nästa budgetår böra benämnas avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöning till departementschefen oförändrat 37 700 kronor;
 avlöningar till ordinarie tjänstemän 344 700 (+ 24 300) kronor;
 ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft 65 000 (+ 65 000) kro-
 nor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 280 900 (+ 68 600) kronor;
 rörligt tillägg 198 000 (+ 58 600) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för civildepartementet uppföra ytterligare en tjänst såsom byråchef i Cr 13, ytterligare en tjänst såsom budgetsekreterare i Cr 8, ytterligare en tjänst såsom förste kanslisekreterare i Ce 29 ävensom en tjänst såsom kansliskrivare i Ca 15 samt att ur samma förteckning utesluta en tjänst såsom kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för civildepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	344 700
3. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i>	65 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	280 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	198 000

Summa kronor 926 300

c) till *Civildepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 926 300 kronor.

[2] 2. Civildepartementet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	44 000	39 390
1956/57 (statsliggaren s. 1161)	44 000	
1957/58 (förslag)	50 000	

Med hänsyn till ökat medelsbehov under förevarande anslag bl. a. genom utökning av civildepartementets personal förordar jag uppräknig av anslaget med 6 000 kronor till 50 000 kronor och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Civildepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

B. Vissa myndigheter

[3] 1. Statens lönenämnd: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	169 000	170 878
1956/57 (statsliggaren s. 1162)	203 600	
1957/58 (förslag)	222 600	

Statens lönenämnd hemställer, att anslaget höjes med 9 000 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän	14 400	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	3 000	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....		14 100
4. Rörligt tillägg	5 700	
	<hr/> Nettohöjning	9 000

Motiv

1 och 3. Lönenämndens biträdespersonal utgöres f. n. av ett kanslibitråde i Ce 11 och ett kontorsbitråde i Ce 8. För sistnämnda tjänst har medel beräknats endast för halvtidstjänstgöring. Lönenämnden föreslår, att kanslibiträdestjänsten ordinariesättes och att med hänsyn till ökad arbetsbelastning för biträdespersonalen medel beräknas för ett kontorsbitråde med full tjänstgöringstid. Då nuvarande innehavaren av kontorsbiträdestjänsten under löpande budgetår uppnår en anställningstid i statstjänst av 7 år, kommer en å nämndens personalförteckning upptagen f. n. vakant kontorsbiträdestjänst att tagas i anspråk. Vid bifall till dessa förslag skulle medelsbehovet öka med 14 400 kronor under ordinarieposten och minska med 10 900 kronor under icke-ordinarieposten.

2. Lönenämnden beräknar ökade utgifter under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, med 3 000 kronor. Ordförandens mistade lön under tjänstledighet från statskommissarie-tjänst bestrides från denna anslagspost och har genom 1956 års höjning av det rörliga tillägget höjts med i runt tal 1 300 kronor om året. Höjning av anslagsposten med 1 700 kronor motiveras av att antalet ledamöter i nämnden utökats med en.

Departementschefen

Jag tillstyrker lönenämndens förslag om ordinariesättning av en kanslibiträdestjänst och beräknande av medel under ordinarieposten för, utöver denna tjänst, jämväl en kontorsbiträdestjänst, för vilken lön motsvarande halvtidstjänstgöring f. n. ingår i icke-ordinarieposten. Detta förslag påkallar höjning av ordinarieposten med 14 400 kronor och minskning av icke-

ordinarieposten med 10 900 kronor. På grund av löneklassändringar kan sistnämnda post nedräknas med ytterligare 3 200 kronor. Posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör på av lönenämnden anförda skäl höjas med 3 000 kronor. Vidare föreslår jag, att sistnämnda post med hänsyn till avsedd uppräknings av vissa arvoden höjes med i runt tal 10 000 kronor. Posten till rörligt tillägg föreslås höjd med 5 700 kronor.

Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (203 600 + 14 400 — 10 900 — 3 200 + 3 000 + 10 000 + 5 700 =) 222 600 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 37 600 (+ 14 400) kronor;
 arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 78 900 (+ 13 000) kronor;
 avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 72 900 (— 14 100) kronor;
 rörligt tillägg 33 200 (+ 5 700) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens lönenämnd uppföra en tjänst såsom kanslibiträde i Ca 11;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens lönenämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	37 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal..	72 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	33 200
	Summa kronor 222 600

c) till *Statens lönenämnd: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 222 600 kronor.

[4] 2. Statens lönenämnd: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	11 000	10 697
1956/57 (statsliggaren s. 1163)	12 000	
1957/58 (förslag)	13 000	

Statens lönenämnd hemställer, att anslaget höjes med 1 000 kronor.

Motiv

Lönenämnden, som fr. o. m. innevarande budgetår har erhållit en ny föredragandetjänst, beräknar att under budgetåret utvidga sina lokaler. På grund

härav väntas de löpande utgifterna för städning, telefon och kontorsmateriel m. m. komma att stiga. Nämnden beräknar stegringen till 1 000 kronor.

Departementschefen

Jag tillstyrker lönenämndens förslag, vilket innebär att delposten till övriga expenser uppräknas med 1 000 kronor till högst 9 000 kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (12 000 + 1 000 =) 13 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Statens lönenämnd: Omkostnader* för budgetåret
1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 13 000 kronor.

[5] 3. Statens avtalsnämnd: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	188 400	188 273
1956/57 (statsliggaren s. 1163) ...	198 800	
1957/58 (förslag)	211 400	

Statens avtalsnämnd hemställer, att anslaget höjes med 8 600 kronor.

Med hänsyn till beräknade löneklassuppflyttningar erfordras en uppräknings av icke-ordinarieposten för nästa budgetår med ungefär 1 000 kronor. Anslagsposten till rörligt tillägg föreslås uppräknad med i runt tal 7 600 kronor.

Departementschefen

Med anledning av avtalsnämndens förslag förordar jag höjning av icke-ordinarieposten med 1 000 kronor och posten till rörligt tillägg med 7 600 kronor, vilka höjningar båda är av automatisk natur. Liksom för innevarande budgetår bör icke-ordinarieposten uppföras förslagsvis samt föreskrift meddelas om att den icke får överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Med hänsyn till avsedd uppräknings av vissa arvoden föreslår jag, att posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjes med i runt tal 4 000 kronor.

Då de under anslaget uppförda särskilda uppbördsmedlen bör upptagas med oförändrat belopp, beräknar jag för nästa budgetår nettoutgifterna under förevarande anslag till (198 800 + 1 000 + 7 600 + 4 000 =) 211 400 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän oförändrat 32 900 kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 20 000 (+ 4 000) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 125 800 (+ 1 000) kronor;
rörligt tillägg 42 700 (+ 7 600) kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för statens avtalsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . .	32 900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	20 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	125 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	42 700
	Summa kronor 221 400

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l

Ersättning för biträde åt statsägda bolag	10 000
	Nettoutgift kronor 211 400

- b) till *Statens avtalsnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 211 400 kronor.

[6] 4. **Statens avtalsnämnd: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	25 100	20 569
1956/57 (statsliggaren s. 1164)	25 100	
1957/58 (förslag)	25 100	

Statens avtalsnämnd hemställer, att anslaget höjes med 100 kronor på grund av ökade utgifter för bränsle och lyse.

Departementschefen

Enligt min mening kan det ökade behovet av medel till bränsle och lyse tillgodoses utan anslagsuppräknning. Jag förordar därför, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

- Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens avtalsnämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 25 100 kronor.

[7] 5. **Statens pensionsanstalt: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	777 000	800 994
1956/57 (statsliggaren s. 1164)	849 000	
1957/58 (förslag)	904 700	

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 63 400 kronor.

	Ökning
1. Personalförstärkning	12 600
2. Omföring av medel mellan ordinarie- och icke-ordinarieposterna..	—
3. Löneklassändringar	10 300
4. Rörligt tillägg	40 500
	63 400

Motiv

1. Statens pensionsanstalt anser nödvändigt med viss förstärkning av den personal, som är sysselsatt med skattegöromål och hålkortsarbete. Den starkt stegrade och alltjämt ökande arbetsbelastningen har nämligen medfört alltför omfattande övertidstjänstgöring. Pensionsanstalten föreslår ökning med två befattningshavare, för vilka lön beräknats i 8 löneklassen.

2. I enlighet med grunderna för reglerad befordringsgång beräknas fyra tjänstemän böra konstitueras till ordinarie kontorsbiträden. De är nu samtliga extra ordinarie, varför ett belopp motsvarande grundlönen för dem bör överföras från icke-ordinarieposten till ordinarieposten.

Departementschefen

Pensionsanstalten har begärt medel för anställande av ytterligare två befattningshavare i biträdesställning. Jag vill med anledning därav erinra om att pensionsanstalten fr. o. m. innevarande budgetår medgivits att under icke-ordinarieposten disponera 13 000 kronor för personalförstärkning. Jag är med hänsyn härtill ej beredd att biträda det nu framställda yrkandet i vidare mån än att jag under icke-ordinarieposten beräknar 6 300 kronor för anställande av ett biträde i reglerad befordringsgång. Jag tillstyrker ordinarie-sättning av fyra kontorsbiträdestjänster. På grund härav bör 26 600 kronor överföras från icke-ordinarieposten till ordinarieposten. Till följd av beräknade löneklassändringar bör ordinarieposten minskas med 100 kronor och icke-ordinarieposten ökas med 10 400 kronor.

Med hänsyn till avsedd uppräknig av vissa arvoden föreslår jag, att posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, höjes med i runt tal 1 000 kronor.

Posten till rörligt tillägg bör höjas med 38 100 kronor.

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med $(849\,000 + 6\,300 - 100 + 10\,400 + 1\,000 + 38\,100 =) 904\,700$ kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 186 000 (+ 26 500) kronor;
 arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 000 (+ 1 000) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 503 500 (— 9 900) kronor;
 rörligt tillägg 206 200 (+ 38 100) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens pensionsanstalt uppföra ytterligare fyra tjänster som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1957/58:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	186 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	9 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	503 500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	206 200
	<hr/>
Summa kronor	904 700

c) till *Statens pensionsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 904 700 kronor.

[8] 6. *Statens pensionsanstalt: Omkostnader*

	Anslag	Nettontgift
1955/56	108 300	106 473
1956/57 (statsliggaren s. 1165)	115 800	
1957/58 (förslag)	122 500	

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 8 700 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.		500
2. Reseersättningar		500
3. <i>Expenser</i>		
Lyse	500	
Övriga <i>expenser</i>	9 500	
4. <i>Depositionskostnader</i>		300
		<hr/>
		+ 8 700

Främst på grund av ökad arbetsvolym och av prisstegringar föranledd kostnadsfördyring, särskilt i fråga om utbetalningsbestyret, anser pensionsanstalten det nödvändigt att räkna med en ökning från 107 500 till 117 000 kronor å delposten till övriga *expenser*.

Departementschefen

Med hänsyn till vad pensionsanstalten anført finner jag viss uppräknning nödvändig av delposten till övriga *expenser* och tillstyrker en höjning av

denna post med 7 500 kronor. I övrigt har jag ej funnit anledning till erinran mot pensionsanstaltens anslagsberäkning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens pensionsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 122 500 kronor.

C. Statliga pensionsväsendet

Tjänstepensioneringen

[9] 1. Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	115 000 000	129 293 329
1956/57 (statsliggaren s. 1166) ..	133 000 000	
1957/58 (förslag)	145 000 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 1 400 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

För närvarande bestrides från ifrågavarande anslag huvudsakligen kostnaderna för f. d. befattningshavare i statens tjänst tillkommande tjänstepensionsförmåner enligt 1947 års allmänna tjänstepensionsreglemente eller kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension m. m. Undantagna är emellertid pensionsförmåner, som tillkommer förutvarande anställningshavare vid affärsverken (beträffande försvarets fabriksverk undantages dock endast förmåner åt anställningshavare, som varit i tjänst efter utgången av juni 1944).

Statskontoret hemställer, att anslaget höjes med 12 000 000 kronor.

Motiv

Med ledning av pensionskostnaderna under innevarande budgetårs två första månader samt anslagsbelastningen under sist förflutna budgetår har statskontoret beräknat nettoutgifterna för innevarande budgetår, fränsett summan av innehållna pensionsförmåner för pensionerad militär personal i arvodesbefattning, till 130 900 000 kronor.

Statskontoret uppskattar utgiftsökningen för nästkommande budgetår till 7 600 000 kronor samt summan av förenämnda innehållna pensionsförmåner, vilken summa skall tillgodoföras resp. avlöningsanslag under fjärde huvudtiteln, till 6 500 000 kronor. Med utgångspunkt härifrån beräknar statskontoret det totala anslagsbehovet för pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1957/58 till (130 900 000 + 7 600 000 + 6 500 000 =) 145 000 000 kronor, varav visst belopp förutsättes skola avräknas mot automobilskattemedlen.

Departementschefen

Enligt vid 1954 års riksdag beslutade grunder skall kostnaderna för tjänste- och familjepensioner till befattningshavare vid väg- och vattenbyggnadsverket samt vägarbetare inräknas bland de kostnader, som helt eller delvis avräknas mot automobilskattemedlen. De anslag, som ifrågakommer för sådan avräkning, är förevarande anslag samt anslagen till Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m., Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst och Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst. Avräkning skall ske med belopp motsvarande nio tiondelar av de totala pensionskostnaderna.

Beräkningen av förevarande anslag — liksom även av vissa andra under tolfte huvudtiteln upptagna pensionsanslag — har skett under hänsynstagande till den vid 1956 års riksdag beslutade ändringen av det rörliga tillägget å vissa pensioner.

Mot statskontorets beräkningsgrunder har jag inte funnit anledning till erinran. Anslaget synes därför för nästa budgetår böra upptagas med 145 000 000 kronor. Härav torde 1 800 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 145 000 000 kronor, därav 1 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[10] 2. Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 900 000	3 246 340
1956/57 (statsliggaren s. 1166)	3 200 000	
1957/58 (förslag)	3 300 000	

Från detta anslag bestrides kostnaderna för dels pensionsförmåner, som utgår till militär och civilmilitär personal i försvarsväsendets reserver, och dels mot pension svarande engångsbelopp, som i vissa fall tillkommer anställningshavare av denna kategori eller deras dödsbon.

Statskontoret hemställer, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången höjes med 100 000 kronor.

Departementschefen

Jag hemställer i anslutning till statskontorets förslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

[11] 3. Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	13 000 000	15 336 631
1956/57 (statsliggaren s. 1166)	16 000 000	
1957/58 (förslag)	18 000 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 7 200 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

För närvarande bestrides från detta anslag i huvudsak kostnaderna för pensioner enligt 1947 års tjänstepensionsreglemente för arbetare samt enligt 1934 och 1942 års motsvarande tjänstepensionsreglementen beviljade, sedermera jämlikt kungörelsen den 30 juni 1947, nr 657, omreglerade pensioner, dock med undantag av pensioner åt arbetare vid affärsverken (beträffande försvarets fabriksverk undantages dock endast arbetare, som varit i tjänst efter utgången av juni 1944).

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 2 000 000 kronor.

M o t i v

Med utgångspunkt från utgifterna å anslaget under tiden juli 1955—juli 1956 har pensionsanstalten beräknat kostnaderna för innevarande budgetår till närmare 17 000 000 kronor. För nästkommande budgetår uppskattar pensionsanstalten utgiftsökningen till drygt 1 000 000 kronor. Enligt dessa beräkningar kommer anslagsbehovet för budgetåret 1957/58 att uppgå till (17 000 000 + 1 000 000 =) 18 000 000 kronor.

Departementschefen

Jag har inte något att erinra mot pensionsanstaltens uppskattning av medelsbehovet under förevarande anslag och förordar alltså, att anslaget för nästa budgetår upptages med 18 000 000 kronor. Härav torde i anslutning till vad jag anfört vid anmälan av frågan om beräkning av anslaget till Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst ett belopp av 8 100 000 kronor böra avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kronor, därav 8 100 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[12] 4. Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	600 000	639 153
1956/57 (statsliggaren s. 1166) ...	675 000	-
1957/58 (förslag)	725 000	

Från anslaget bestrides för närvarande kostnaderna för pensioner enligt kungörelsen den 30 juni 1947, nr 490, (de s. k. summariska pensionsbestämmelserna för arbetare) samt pensioner — numera omreglerade jämlikt kungörelsen den 30 juni 1947, nr 657 — enligt de tidigare i samma ämne utfärdade kungörelserna den 7 december 1934, nr 585, och den 30 juni 1942, nr 696. Från anslaget bestrides dock inte kostnaderna för pensioner åt arbetare vid affärsverken (beträffande försvarets fabriksverk undantages dock endast arbetare, som varit i tjänst efter utgången av juni 1944).

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kronor.

Departementschefen

I överensstämmelse med pensionsanstaltens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 725 000 kronor.

[13] 5. Vadstena krigsmanshuskassa

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	650 000	614 958
1956/57 (statsliggaren s. 1166) ...	550 000	
1957/58 (förslag)	500 000	

Från detta anslag bestrides för närvarande samtliga utgifter för de till Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare utgående förmånerna, däri inräknat även dyrtidstillägg. I fråga om anslagets historik och användning m. m. torde få hänvisas till 1934 års statsverksproposition (elfte huvudtiteln, s. 19—39) ävensom till 1934 års riksdags skrivelse nr 11. Anslaget tillgodoföres krigsmanshuskassan tillkommande skatteavgifter. Från anslaget bestrides vidare vederbörligt statsbidrag till förutvarande Kalmar regementets pensionskassa.

Genom beslut den 11 maj 1956 har Kungl. Maj:t i enlighet med bemyndigande av 1955 års riksdag (skr 272) förordnat om sammanförande per den 1 juli 1956 av invalidhusfonden jämte vissa andra för försvarsändamål inrättade fonder till en särskild avvecklingsfond. I samband därmed har förordnats att fr. o. m. budgetåret 1956/57 kostnaderna för från invalidhusfonden utgående svärdspensioner, gratifikationer m. m. skall bestridas från förevarande anslag.

Försvarets civilförvaltning föreslår, att under anslaget för nästa budgetår upptages 470 000 kronor för soldatunderhåll och dyrtidstillägg åt kassans understödstagare, vilket innebär minskning med 80 000 kronor till följd av nedgång i antalet understödstagare. Civilförvaltningen föreslår vidare, att för svärdspensioner, gratifikationer m. m. beräknas ett belopp av 30 000 kronor. I anslutning härtill har hemställts att det årliga bidrag till Södra

skånska infanteriregementets pensionskassa, som utgått från invalidhusfonden, måtte — i likhet med motsvarande bidrag till förutvarande Kalmar regementes pensionskassa — få bestridas från förevarande anslag. Kostnaderna härför har inräknats i nyssnämnda belopp av 30 000 kronor.

Departementschefen

Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 19 oktober 1956 må vederbörligt statsbidrag till Södra skånska infanteriregementets pensionskassa bestridas från detta anslag.

I enlighet med försvarets civilförvaltnings förslag förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med (470 000 + 30 000 =) 500 000 kronor, innebärande en sänkning med 50 000 kronor jämfört med innevarande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Vadstena krigsmanshuskassa* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

[14] 6. Pensionering av viss flottans gemenskap

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	100 000	122 539
1956/57 (statsliggaren s. 1167) ...	100 000	
1957/58 (förslag)	100 000	

Från detta anslag bestrides kostnaderna för pensioner eller understöd, som utgår till f. d. anställningshavare tillhörande flottans gemenskap med undantag av f. d. daglönare vid marinen, jämte rörligt tillägg eller annan tilläggsförmån.

Statskontoret hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

I överensstämmelse med statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensionering av viss flottans gemenskap* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

Familjepensioneringen

[15] 7. Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	34 500 000	37 562 464
1956/57 (statsliggaren s. 1167) ..	37 500 000	
1957/58 (förslag)	41 000 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 300 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

För närvarande bestrides från ifrågavarande anslag i huvudsak utgifterna för familjepensionsförmåner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst enligt 1947 års allmänna familjepensionsreglemente eller kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension m. m. Undantag utgör emellertid förmåner, som utgår till efterlevande till anställningshavare vid affärsverken (beträffande försvarets fabriksverk dock endast förmåner åt efterlevande till anställningshavare, som kvarstått i tjänst efter utgången av juni 1944).

Statskontoret hemställer, att anslaget höjes med 3 500 000 kronor.

Motiv

Med ledning av utgifterna å anslaget under budgetåret 1955/56 och innevarande budgetårs två första månader har statskontoret beräknat utgifterna för sistnämnda budgetår till 39 500 000 kronor. Utgiftsökningen under nästkommande budgetår torde kunna uppskattas till 1 500 000 kronor. Anslagsbehovet för nästa budgetår synes följaktligen kunna anges till (39 500 000 + 1 500 000 =) 41 000 000 kronor, varav visst belopp förutsättes skola avräknas mot automobilskattemedlen.

Departementschefen

Såsom statskontoret föreslagit synes förevarande anslag böra för nästa budgetår upptagas med 41 000 000 kronor. I anslutning till vad förut under punkten 9 anförts bör härav ett belopp av 400 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 41 000 000 kronor, därav 400 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

[16] 8. Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	2 400 000	2 712 596
1956/57 (statsliggaren s. 1167)	2 750 000	
1957/58 (förslag)	3 200 000	

Av anslaget för innevarande budgetår skall ett belopp av 700 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen.

De utgifter, som bestrides från anslaget, utgöres för närvarande av familjepensionsförmåner enligt 1947 års familjepensionsreglemente för arbetare samt enligt 1936 och 1942 års motsvarande familjepensionsreglementen beviljade, sedermera jämlikt kungörelsen den 30 juni 1947, nr 657, omreglerade pensioner, dock med undantag av familjepensionsförmåner åt efterlevande till arbetare vid de affärsdrivande verken (beträffande försvarets

fabriksverk undantages dock endast efterlevande till arbetare, som varit i tjänst efter utgången av juni 1944).

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 450 000 kronor.

Motiv

Med ledning av utgifterna å anslaget under tiden juli 1955—juli 1956 har pensionsanstalten beräknat pensionskostnaderna för innevarande budgetår till omkring 3 000 000 kronor. För nästa budgetår räknar anstalten med en utgiftsökning av omkring 200 000 kronor. I enlighet härmed föreslår anstalten, att anslaget upptages till (3 000 000 + 200 000 =) 3 200 000 kronor.

Departementschefen

Med biträdande av pensionsanstaltens förslag förordar jag, att förevarande anslag för nästa budgetår upptages med 3 200 000 kronor. Härav bör enligt förut under punkten 9 angivna grunder 800 000 kronor avräknas mot automobilskattemedlen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 000 kronor, därav 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen.

Gemensamma anslag

[17] 9. Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	15 000	11 095
1956/57 (statsliggaren s. 1167)	15 000	
1957/58 (förslag)	15 000	

Departementschefen

I enlighet med ett av sjöfartsstyrelsen avgivet förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

[18] 10. Diverse pensioner och understöd m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	4 750 000	4 678 704
1956/57 (statsliggaren s. 1167)	4 600 000	
1957/58 (förslag)	4 700 000	

Av anslaget bestrides utgifterna för *dels* pensioner i enlighet med för varje särskilt fall meddelade föreskrifter — huvudsakligen s. k. riksdagspensioner, beviljade av riksdagen eller av Kungl. Maj:t enligt riksdagens bemyndigande den 17 juli 1948 (skr 448) — *dels* understöd till vissa f. d. anställningshavare vid sinnessjukhusen, *dels* övergångsvis förekommande ersättningar åt efterlevande, då någon av lotsverkets betjäning till följd av tjänsteutövning avlidit, *dels* pensioner åt vissa f. d. anställningshavare vid vägväsendet, *dels* ock vissa periodiskt utgående avvecklingsersättningar till övertalig personal vid riksförsäkringsanstalten, den centrala försvarsförvaltningen, Stockholms tygstation samt statens hingstdepåer och stuteri. Vidare bestrides från anslaget utgifter för omreglering av enligt vissa äldre bestämmelser utgående understöd åt efterlevande till stallbetjänter vid Strömsholms hingstdepå ävensom utgifter för bestridande — i enlighet med beslut, som meddelats av Kungl. Maj:t — av statsverkets andel i kostnaden för vissa pensioner åt befattningshavare vid allmänna barnbördshuset eller efterlevande till dylika befattningshavare. Slutligen kan i vissa fall med anlåtande av förevarande anslag såsom gratifikationer utbetalas engångsbelopp till f. d. anställningshavare i statens tjänst (1956 års statsverksproposition, XII ht, s. 21).

Statskontoret hemställer, att anslaget höjes med 100 000 kronor.

Motiv

Ifrågavarande anslag disponeras förutom av statskontoret jämväl av statens pensionsanstalt och riksförsäkringsanstalten.

Med ledning av utgifterna under budgetåret 1955/56 och de två första månaderna av innevarande budgetår har medelsbehovet för statskontorets del för budgetåret 1957/58 uppskattats till 3 850 000 (+ 125 000) kronor. För samma budgetår beräknas av anslaget komma att disponeras oförändrat 650 000 kronor av statens pensionsanstalt och 200 000 (— 25 000) kronor av riksförsäkringsanstalten. Det totala anslagsbehovet för nästa budgetår blir alltså (3 850 000 + 650 000 + 200 000 =) 4 700 000 kronor.

Departementschefen

Enligt riksdagens medgivande må — såsom framgår av det föregående — från detta anslag bestridas bl. a. vissa periodiska avvecklingsersättningar till övertalig personal vid riksförsäkringsanstalten m. fl. myndigheter. Jag vill erinra om att jämlikt bemyndigande av 1956 års riksdag (prop. 1956: 110; SU 121; rskr 279) Kungl. Maj:t den 29 juni 1956 meddelat bestämmelser om ersättning av enahanda slag till viss personal vid försvaret, som kan bli övertalig till följd av organisationsförändringar, förbandsindragningar m. m. Det synes mig lämpligt att i förekommande fall även här avsedda ersättningar får, räknat fr. o. m. innevarande budgetår, bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. En dylik anordning påverkar ej anslagsberäkningen.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (skr 1948: 448) kan Kungl. Maj:t

från förevarande anslag bevilja s. k. riksdagspensioner till f. d. anställningshavare i statens tjänst. I princip uppställs för dylik pension krav på minst 15 tjänstår före 65 års ålder. Under innevarande budgetår har i vissa fall sådan pension med stöd av bemyndigandet beviljats personer, som icke före 65 men däremot före 66 års ålder uppnått 15 tjänstår. Vid Kungl. Maj:ts ställningstagande har härvid beaktats, att det nuvarande systemet med pensioneringsperioder i den författningsreglerade statliga pensioneringen erbjuder befattningshavarna möjlighet att ernå ökat antal tjänstår genom att kvarstå i tjänst under pensioneringsperioden. Eftersom sådan tillgodoräkning tidigare icke varit aktuell, torde vad som sålunda förevarit böra bringas till riksdagens kännedom.

Då jag ej har något att erinra mot den av statskontoret gjorda anslagsberäkningen, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse pensioner och understöd m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 4 700 000 kronor.

D. Statsunderstödda pensionsväsendet

[19] 1. Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	92 000 000	100 494 341
1956/57 (statsliggaren s. 1170) ..	103 000 000	
1957/58 (förslag)	110 000 000	

Från detta anslag bestrides pensionsutgifter för det statsunderstödda pensionsväsendet, i den mån dessa kostnader inte utgår från särskilda anslag eller täckes av huvudmansavgifter.

Statens pensionsanstalt hemställer, att anslaget höjes med 7 000 000 kronor.

Motiv

För nästkommande budgetår uppskattar pensionsanstalten uppbörden av fortlöpande avgifter till 29 000 000 kronor och av engångsavgifter till 6 000 000 kronor eller tillsammans 35 000 000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 6 000 000 kronor.

Pensionskostnaderna för innevarande budgetår har pensionsanstalten med ledning av utgifterna under tiden juli 1955—juli 1956 beräknat till omkring 140 000 000 kronor. För nästa budgetår räknar anstalten med en utgiftsökning av i runt tal 5 000 000 kronor.

Utgifterna för nästa budgetår blir alltså (140 000 000 + 5 000 000 =) 145 000 000 kronor eller 13 000 000 kronor mer än de ursprungligen beräknade utgifterna för innevarande budgetår. Efter avdrag av inkomsterna, 35 000 000 kronor, blir nettoutgifterna 110 000 000 kronor.

Departementschefen

Då jag inte har något att erinra mot de av statens pensionsanstalt gjorda beräkningarna, synes anslaget för budgetåret 1957/58 böra upptagas med 110 000 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 110 000 000 kronor.

[20] 2. **Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt**

Under återopande av vad chefen för handelsdepartementet vid anmälan av tionde huvudtiteln anfört i fråga om bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 1 600 000 kronor.

E. Allmänna indragningsstaten

[21] 1. **Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	580 000	617 919
1956/57 (statsliggaren s. 1171) ...	550 000	
1957/58 (förslag)	500 000	

Från anslaget bestrides även kostnaderna för rörliga tilläggförmåner till personal å indragningsstat.

Med ledning av utgifterna å anslaget under innevarande budgetårs två första månader samt med hänsyn till beräknad avgång från indragningsstaten föreslår *statskontoret*, att anslaget minskas med 50 000 kronor.

Departementschefen

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

F. Diverse

[22] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond

Under hänvisning till vad chefen för finansdepartementet vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 127 000 kronor.

[23] 2. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift
1955/56	475 000	445 167
1956/57 (statsliggaren s. 1176)	400 000	
1957/58 (förslag)	290 000	

Under hänvisning till vad jag förut under punkten 1 anfört och hemställt samt med beaktande av beräknad medelsåtgång under nästa budgetår anser jag mig kunna föreslå nedräkning av förevarande anslag med 110 000 kronor till 290 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kronor.

[24] 3. Kostnader för vissa förhandlingar m. m.

Från ifrågavarande anslag bestrides *dels* kostnaderna för sådana i kungörelsen den 4 juni 1937 (nr 292) angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän avsedda förhandlingar, som äger rum mellan ombud, utsedda av Kungl. Maj:t, och förening av tjänstemän, *dels* kostnaderna för den inom Kungl. Maj:ts kansli inrättade förhandlingsdelegation, vilken har att i vissa fall upptaga sådana statsdepartementen berörande frågor, som avses i förenämnda kungörelse, *dels* ersättningar till ordförande, ledamöter och suppleanter i statens befordringsnämnd, *dels* kostnaderna för dyrortsnämndens och statens bostadsnämnds verksamhet, dock ej resekostnadsersättningar och traktamenten, som föranledes av till bostadsnämnden hänskjutna ärenden, vilka direkt angår de affärsdrivande verkens personal, *dels* ock statens andel i kostnaderna för statens och kommunernas samarbetsnämnd i lönefrågor.

Med stöd av riksdagens bemyndigande (skr 1956: 272) har Kungl. Maj:t den 1 juni 1956 förordnat, att för handläggning av ärenden rörande partiellt arbetsföras utnyttjande i statlig tjänst m. m. skall fr. o. m. den 1 juli 1956 finnas ett särskilt organ, *statens nämnd för partiellt arbetsföra*. Genom samma beslut förordnades om ersättning till nämndens ordförande och övriga ledamöter för här avsett uppdrag ävensom att sagda ersättningar skall bestridas från tolfte huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter. Denna ordning för kostnadernas bestridande är att betrakta som en tillfällig lösning av anslagsfrågan i avbidan på riksdagens prövning. Jag vill nu förordna, att kostnaderna för nämnden för partiellt arbetsföra (arvoden till ordförande, ledamöter och suppleanter samt ev. uppkommande kostnader för resor) liksom för övriga förut berörda nämnder får enligt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande utgå från förevarande anslag. Anslaget synes med hänsyn härtill böra uppräknas med 5 000 kronor.

Det har visat sig att för större löneförhandlingar de av civildepartementet disponerade lokalerna stundom icke räcker till. Sålunda har under höstens förhandlingar om statstjänstemännens löner särskilda förhandlingslokaler måst anlitas. Medel för lokalhyror och andra likartade utgifter (städning, telefon, passning o. s. v.) för förhandlingsverksamheten finnes för närvarande ej anvisade. Det synes mig nödvändigt att medel beräknas härför. Jag förordar att förevarande anslag får tagas i anspråk för ändamålet i fråga samt att anslaget med hänsyn härtill för nästa budgetår uppräknas med förslagsvis 10 000 kronor. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, bör anslaget redan för innevarande budgetår få disponeras för dylika utgifter för förhandlingsverksamheten.

Anslaget, som i gällande riksstat är upptaget med 35 000 kronor, föreslås följaktligen för nästa budgetår skola uppföras med ett till (35 000 + 5 000 + 10 000 =) 50 000 kronor förhöjt belopp.

Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Kostnader för vissa förhandlingar m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

[25] 4. Extra utgifter

Ifrågavarande anslag har i gällande riksstat med hänsyn till förefintlig reservation upptagits med endast ett formellt belopp av 100 kronor. Jag föreslår för nästa budgetår ny medelsanvisning av 5 000 kronor. Härutöver föreslår jag under åberopande av vad jag anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor att under anslaget anvisas ytterligare ett belopp av 5 000 kronor för utgifter i samband med ett utbyte av tjänstemän mellan de nordiska länderna.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Extra utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[26] 5. Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.

Från förevarande anslag bestrides de bidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m., som staten i egenskap av arbetsgivare har att utgiva, utom beträffande i huvudsak affärsverken, riksbanken och riksgäldskontoret.

Från och med budgetåret 1955/56 finnes anslaget uppfört å riksstaten, upptaget med 15 000 000 kronor. Medelsförbrukningen under första budgetåret var 16 794 271 kronor. Jag förordar att anslaget för nästa budgetår höjes med 2 000 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 17 000 000 kronor.

Fördelning av vissa pensionskostnader på civilförvaltningen och försvarsväsendet under budgetåret 1955/56

I utlåtande nr 12 till 1943 års riksdag har bankoutskottet i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till ändrad uppställning av dåvarande tolfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensionsväsendet, framhållit, att förslaget innebure, att den ditintills tillämpade uppdelningen av pensionskostnaderna på särskilda anslag för civila och militära befattningshavare m. fl. skulle slopas. Då emellertid nämnda kostnader i räkenskaperna skulle bokföras var för sig, uttalade utskottet det önskemålet, att uppgift å kostnadernas fördelning på civila ändamål och försvarsändamål skulle offentliggöras i lämplig form, exempelvis i statsverkspropositionerna. I anledning av bankoutskottets sålunda uttalade önskemål torde i statsrådsprotokollet få intagas en sammanställning å kostnadsfördelningen under budgetåret 1955/56 inom de anslag, från vilka pensionskostnader för såväl civila som militära befattningshavare m. fl. bestrides.

Anslag	Utgifter för			
	tjänstepensionering		familjepensionering	
	civil	militär	civil	militär
Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst	71 751 137: 01	57 542 191: 97	—	—
Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m.	7 735 610: 94	7 601 020: 18	—	—
Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst.....	500 940: 86	138 212: 53	—	—
Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst	—	—	21 120 311: 27	16 442 152: 82
Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst	—	—	1 064 647: 66	1 647 948: 32

Understöd åt efterlevande till vissa statsanställda

I detta sammanhang tillåter jag mig vidare erinra om 1930 års riksdags bemyndigande för Kungl. Maj:t (skr 74) att i huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagens bankoutskott angivna riktlinjer till ett sammanlagt belopp av förslagsvis 30 000 kronor om året besluta om årligt understöd åt änkor och barn efter anställningshavare i statens tjänst.

Beviljade understöd åt efterlevande efter personer, anställda vid de affärsdrivande verken, skall gäldas av de medel, av vilka verkens omkostnader bestrides. Övriga understöd skall jämlikt beslut av 1934 års riksdag bestridas av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Genom särskilda beslut den 25 november 1955 samt den 6 april, den 1 juni, den 10 augusti, den 5 oktober och den 16 november 1956 har Kungl. Maj:t beviljat understöd åt 20 änkor efter i statens tjänst anställda personer till ett sammanlagt årligt grundbelopp av 13 478 kronor. Av dessa understöd utgår

från *anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.*: 4 understöd à 658 kronor och 2 understöd à 840 kronor, tillhopa 4 312 kronor;

av *trafikmedel*: 5 understöd à 529 kronor, 3 understöd à 658 kronor och 4 understöd à 840 kronor, tillhopa 7 979 kronor; samt

från *statens domäners fond*: 1 understöd à 529 kronor och 1 understöd à 658 kronor, tillhopa 1 187 kronor.

Sammanfattning

Tolfte huvudtitelns slutsumma, för budgetåret 1956/57		
utgörande	kronor	421 265 200
kommer vid bifall till de av mig framställda förslagen att för		
budgetåret 1957/58 uppgå till	»	348 592 600
innebärande en minskning med	»	72 672 600

Tolfte huvudtitelns slutsumma har å ena sidan minskats med 100 miljoner kronor till följd av att i riksstatsförslaget ej upptagits någon motsvarighet till det å riksstaten för budgetåret 1956/57 uppförda anslaget till täckning av beräknat överskridande av anslagsmedlen för vissa löne- och pensionsförmåner. Å andra sidan föreligger en ökning med i runt tal 27,3 miljoner kronor huvudsakligen beroende på de vid 1956 års riksdag beslutade löne- och pensionshöjningarna.

Det i gällande riksstat upptagna förslagsanslaget Statens andel i kostnaden för pensionering av vissa överåriga extra provinsialläkare, uppfört med 5 000 kronor, återfinnes ej i föreliggande förslag till riksstat.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

S. Pantzerhielm

Register

till

Tolfte huvudtiteln för budgetåret 1957/58**A. Civildepartementet**

Sid.		Kronor
	Civildepartementet:	
1	Avlöningar	926 300
5	Omkostnader	50 000
	Säger för civildepartementet	976 300

B. Vissa myndigheter

	Statens lönenämnd:	
6	Avlöningar	222 600
7	Omkostnader	13 000
	Statens avtalsnämnd:	
8	Avlöningar	211 400
9	Omkostnader	25 100
	Statens pensionsanstalt:	
9	Avlöningar	904 700
11	Omkostnader	122 500
	Säger för vissa myndigheter	1 499 300

C. Statliga pensionsväsendet

12	Pensioner åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, därav 1 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	145 000 000
13	Pensioner åt personal i försvarsväsendets reserver	3 300 000
14	Pensioner enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare m. m., därav 8 100 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	18 000 000
14	Pensioner åt viss arbetarpersonal i statens tjänst	725 000
15	Vadstena krigsmanshuskassa	500 000
16	Pensionering av viss flottans gemenskap	100 000
16	Pensioner åt efterlevande till befattningshavare i statens tjänst, därav 400 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	41 000 000
17	Pensioner åt efterlevande till arbetare i statens tjänst, därav 800 000 kronor att avräknas mot automobilskattemedlen	3 200 000
18	Understöd i vissa fall åt f. d. anställningshavare vid lotsverket m. fl.	15 000
18	Diverse pensioner och understöd m. m.	4 700 000
	Säger för statliga pensionsväsendet	216 540 000

D. Statsunderstödda pensionsväsendet

20	Bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt	110 000 000
21	Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt	1 600 000
	Säger för statsunderstödda pensionsväsendet	111 600 000

E. Allmänna indragningsstaten

Sid.		Kronor
21	Avlöningar till personal å indragningsstat m. m.....	500 000
	Säger för allmänna indragningsstaten	500 000

F. Diverse

22	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
	Byggnadsstyrelsens delfond.....	127 000
22	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.....	290 000
22	Kostnader för vissa förhandlingar m. m.....	50 000
23	Extra utgifter.....	10 000
24	Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m. ...	17 000 000
	Säger för diverse	17 477 000
	Summa	348 592 600

- 24 Fördelning av vissa pensionskostnader på civilförvaltningen och försvarsväsendet under budgetåret 1955/56.
 25 Understöd åt efterlevande till vissa statsanställda.
 26 Sammanfattning.

BILAGA 15 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1957

TRETTONDE HUVUDTITELN

OFÖRUTSEDDA UTGIFTER

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari
1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter frågan om anvisande av anslag å riksstaten till oförutsedda utgifter och anför därvid följande.

Oförutsedda utgifter. För bestridande av oförutsedda utgifter är å riksstaten under särskild huvudtitel uppfört ett förslagsanslag å 1 000 000 kronor, att under vissa angivna villkor stå till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av dels utgifter av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, dels ock vissa andra kostnader enligt av riksdagen särskilt lämnade bemyndiganden.

Enligt Kungl. Maj:ts särskilda härefter angivna beslut har under år 1956 följande utgifter anvisats att utgå från förevarande anslag, nämligen:

å j u s t i t i e d e p a r t e m e n t e t s föredragning:	
Till avskrivning av visst under anslaget till Ersättning åt domare, vittnen och parter i överståthållarämbetets räkenskaper balanserat förskott (29/6)	14 250: 33
å u t r i k e s d e p a r t e m e n t e t s föredragning:	
Till fullgörande av vissa uppdrag i samband med övervakning av vapenstilleståndet i Korea (29/6)	200 000: —
å f ö r s v a r s d e p a r t e m e n t e t s föredragning:	
Till bestridande av kostnader för fartygshaverier (13/1)	651 014: 23
Till täckande av medelsbrister, redovisade såsom propriebalanser i försvarets civilförvaltnings räkenskaper (2/3)	15 938: 19

å h a n d e l s d e p a r t e m e n t e t s föredragning:	
Till bestridande av kostnader för återanskaffning av viss genom brand förstörd utrustning m. m. vid Sveriges geologiska undersökning (4/1)	23 275:—
Till täckande av vissa kostnader för den av Sveriges geologiska undersökning bedrivna malmletningsverksamheten (15/6) ..	31 400:—
	<hr/> Säger 935 877: 75

Den under förevarande anslag upptagna medelsanvisningen om 31 400 kronor till vissa kostnader för malmletningsverksamhet motsvaras av en till budgetutjämningsfonden såsom besparing gjord överföring å det för innevarande budgetår under tionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Sveriges geologiska undersökning: Malmletning.

För budgetåret 1957/58 torde anslaget till oförutsedda utgifter i rikstaten uppföras med oförändrat belopp, 1 miljon kronor. Beträffande dispositionen av anslaget synes de för innevarande budgetår stadgade villkoren böra gälla.

Under en följd av år har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t, att från förevarande anslag bestrida belopp, som kronan genom lagakraftvunnen dom ålagts att utgiva, under förutsättning att andra medel ej står till förfogande för ändamålet. Motsvarande bemyndigande torde böra inhämtas för nästkommande budgetår.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 183 medgav 1944 års riksdag (skr. nr 329), att från anslaget till oförutsedda utgifter finge, på sätt i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet föreslagits, tills vidare under budgetåren 1943/44 och 1944/45 utgå ersättning för förlust av eller skada å egendom utom landet till personer, vilka i rikets tjänst vore där bosatta, ävensom till deras familj och personliga tjänare. De förluster som avsågs var sådana som uppkommit på grund av krigsförhållandena. Samma bemyndigande lämnades av riksdagen för budgetåren 1945/46 och 1946/47. Något ytterligare bemyndigande i berörda hänseende ansågs däremot icke erforderligt för budgetåret 1947/48.

I proposition nr 282 till 1948 års riksdag upptogs emellertid ånyo frågan om ersättning för vissa förluster, varvid föredragande departementschefen anförde bl. a. följande.

På grund av de under efterkrigstiden rådande osäkra förhållandena i vissa främmande länder har personer, vilka uppehåller sig i utlandet och är i rikets tjänst, ävensom deras familjemedlemmar och personliga tjänare, åsamkats förluster, som i stort sett är av samma natur som de, för vilka ersättning tidigare beretts av statsmedel. Det är att förvänta, att dylika förluster kan uppkomma även i fortsättningen. Det synes rimligt, att jämväl dessa personer tillerkännes ersättning efter enahanda grunder, som tillämpats i fråga om de genom krigsförhållandena uppkomna förlusterna. Fram-

ställningar om ersättning bör i så fall granskas på samma sätt som dittills skett.

Riksdagen medgav (skr. nr 406) i anledning av propositionen att från anslaget till oförutsedda utgifter finge tills vidare under budgetåret 1948/49 utgå ersättning för förlust av eller skada å egendom utom riket till personer, som uppehåller sig därstädes och är i rikets tjänst, ävensom till deras familjemedlemmar och personliga tjänare. För budgetåren 1949/57 har riksdagen lämnat motsvarande bemyndigande.

Med hänsyn till de osäkra förhållanden, som fortfarande råder i vissa främmande länder, synes hemställan böra göras hos riksdagen om förlängt bemyndigande att under nästa budgetår på oförändrade villkor från anslaget till oförutsedda utgifter utbetala ersättning för skador av ifrågavarande natur.

I anledning av proposition nr 38 medgav 1951 års riksdag (skr. nr 63) att från anslaget till oförutsedda utgifter finge tills vidare under budgetåren 1950/51 och 1951/52 utgå ersättning för genom tidigare krigsförhållanden uppkomna skador å egendom inom landet. För budgetåren 1952/57 har riksdagen lämnat motsvarande bemyndigande.

Med hänsyn till att fall av krigsskador, exempelvis genom minsprängning, allttjämt förekommer synes riksdagens bemyndigande böra inhämtas till att under nästa budgetår på oförändrade villkor från anslaget till oförutsedda utgifter utbetala krigsskadeersättningar.

Slutligen får jag erinra om att i propositionerna nr 204 år 1955 och nr 198 år 1956 förutsatts att eventuella behov av medel för det svenska deltagandet i stilleståndsövervakningen i Korea respektive organiserandet av en svensk FN-styrka — utöver anvisade anslag — finge tillgodoses genom anlitage av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader skulle få anmälas framdeles. Riksdagen lämnade uttalandena utan erinran.

Även beträffande de särskilda bemyndigandena förutsattes att ifrågakommande dispositionsbeslut i likhet med övriga anvisningar bringas till riksdagens kännedom.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Oförutsedda utgifter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kronor, att stå till Kungl. Maj:ts förfogande för bestridande av utgifter, vilka är av så brådskande art, att frågan ej hinner underställas riksdagen, under villkor:

att utgiften är av den storlek, att vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter med hänsyn till därå förefintlig behållning icke lämpligen kan anlitas för ändamålet,

att utgiften är av beskaffenhet att ej kunna bestridas av andra till Kungl. Maj:ts förfogande stående medel,

att utgiften icke heller avser ändamål, för vilka anslag uppförts å sådan beredskapsstat, varom förmåles i § 63 regeringsformen,

samt att genast vid nästa riksdags början en särskild specificerad anmälan göres till riksdagen om de utgifter, Kungl. Maj:t under det senaste året anvisat att utgå av anslaget;

b) medge, att belopp, som kronan genom lagakraftvunnen dom ålagts att utge, må bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter under förutsättning att andra medel icke står till förfogande för ändamålet;

c) medge att från anslaget till oförutsedda utgifter må, på sätt i det föregående föreslagits, under budgetåret 1957/58 utgå *dels* ersättning för förlust av eller skada å egendom utom riket till personer, vilka uppehåller sig därstädes och är i rikets tjänst, ävensom till deras familjemedlemmar och personliga tjänare, *dels ock* krigsskadeersättning.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

FJORTONDE HUVUDTITELN

RIKSDAGEN OCH DESS VERK M. M.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om anvisande av anslag för budgetåret 1957/58 till bestridande av kostnaderna för riksdagen och dess verk m. m. samt anför därvid följande.

Riksgäldskontoret har med skrivelse den 22 november 1956 överlämnat beräkningar rörande de anslag under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m., som bör upptagas i riksstaten för budgetåret 1957/58. Jämte uppställning över anslagen har överlämnats specifikation, innefattande förslag till stater m. m. Beträffande innehållet i denna specifikation torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Beträffande anslagsberäkningen inhämtas bl. a. följande av skrivelsen.

1954 års riksdag uppdrog åt fullmäktige i riksgäldskontoret att till trycket befordra ridderskapets och adelns protokoll för 1765—1766 års riksdag, första delen, prästeståndets protokoll vid riksdagarna 1680—1714, borgarståndets protokoll vid 1731 års riksdag samt bondeståndets protokoll vid 1746—1747 års riksdag. Kostnaderna härför beräknades då till 150 000 kr., vilket belopp anvisades under budgetåren 1954/55—1956/57. På grund av höjda tryckningskostnader m. m. beräknas kostnaderna nu till ca 175 000 kr. I föreliggande förslagsberäkningar har därför under reservationsanslaget till otryckta ständsprotokoll upptagits ytterligare 25 000 kr. för nämnda protokoll.

Följande anslag har uppförts i enlighet med framställningar i särskilda skrivelser från resp. myndigheter, nämligen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, Kostnader för Nordiska rådet, Tidskriften Nordisk kontakt, Anslagen till riksdagsbiblioteket, Justitieombudsmannen och hans expedition, Militieombudsmannen och hans expedition samt Riksdagens re-

visorer och deras kansli. Skrivelserna kommer att överlämnas till 1957 års riksdags bankoutskott.

Då allmänt kyrkomöte avses äga rum hösten 1957, har anslaget till allmänt kyrkomöte uppförts med ett beräknat belopp av 410 000 kr., varvid har räknats med en viss förbättring av arvodet för ledamot av kyrkomötet.

Under riksgäldskontorets anslag till kostnader vid emission av statslån m. m. har upptagits en särskild anslagspost å 25 000 kr. som bidrag till en av konjunkturinstitutet år 1958 planerad undersökning angående sparandets struktur.

Den beräknade höjningen av anslaget till omkostnader under riksdagens ekonomibyrå beror bl. a. på att en försening ägt rum av de arbeten i riksdagshuset, för vilka en redogörelse lämnades 1956 års bankoutskott. En besparing kommer därför att uppstå på anslaget för innevarande budgetår.

Avlönings- och pensionsanslagen till de under huvudtiteln upptagna riksdagens verk har beräknats efter oförändrade grunder. Anslagsposten till rörligt tillägg har belastats med resp. 23 och 41,5 % av löne- och pensionskostnaderna.

Anslaget till ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond torde i enlighet med vad som anförts vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor böra beräknas till 113 000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts gör jag under följande punkter hemställa om anslag för budgetåret 1957/58 till riksdagen och dess verk m. m.

[1] 1. Riksdagen: Arvoden till riksdagens ledamöter. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Arvoden till riksdagens ledamöter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kronor.

[2] 2. Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 350 000 kronor.

[3] 3. Riksdagen: Avlöningar till personal. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Avlöningar till personal* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

[4] 4. Riksdagen: Kostnader för riksdagstrycket. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Kostnader för riksdagstrycket* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 230 000 kronor.

[5] 5. Riksdagen: Utgivande av särskilda publikationer. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Utgivande av särskilda publikationer* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 37 000 kronor.

[6] 6. Riksdagen: Utgivande av otryckta ständsprotokoll. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Utgivande av otryckta ständsprotokoll* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[7] 7. Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 82 000 kronor.

[8] 8. Riksdagen: Kostnader för Nordiska rådet. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Kostnader för Nordiska rådet* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

[9] 9. Riksdagen: Tidskriften Nordisk kontakt. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Tidskriften Nordisk kontakt* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[10] 10. Riksdagen: Övriga omkostnader. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagen: Övriga omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 435 000 kronor.

[11] 11. Allmänt kyrkomöte. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Allmänt kyrkomöte* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 410 000 kronor.

[12] 12. Riksgäldskontoret: Avlöningar. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksgäldskontoret: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 755 000 kronor.

[13] 13. **Riksgäldskontoret: Kostnader vid emission av statslån m. m.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksgäldskontoret: Kostnader vid emission av statslån m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 245 000 kronor.

[14] 14. **Riksgäldskontoret: Övriga omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksgäldskontoret: Övriga omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 240 000 kronor.

[15] 15. **Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 675 000 kronor.

[16] 16. **Riksdagens ekonomibyrå: Omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagens ekonomibyrå: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 670 000 kronor.

[17] 17. **Riksdagsbiblioteket: Avlöningar.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagsbiblioteket: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 294 000 kronor.

[18] 18. **Riksdagsbiblioteket: Omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagsbiblioteket: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[19] 19. **Riksdagsbiblioteket: Bokinköp och bokbindning.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagsbiblioteket: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1957/58 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[20] 20. **Justitieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Justitieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 267 000 kronor.

[21] 21. **Justitieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Justitieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 16 000 kronor.

[22] 22. **Militieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Militieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 189 000 kronor.

[23] 23. **Militieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Militieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 kronor.

[24] 24. **Riksdagens revisorer och deras kansli: Arvoden till revisorerna.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Arvoden till revisorerna* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

[25] 25. **Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 161 000 kronor.

[26] 26. **Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 28 300 kronor.

[27] 27. **Pensioner åt f. d. riksdagsmän.** Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt f. d. riksdagsmän* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 560 000 kronor.

[28] 28. Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

[29] 29. Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 552 000 kronor.

[30] 30. Pensioner åt efterlevande till befattningshavare. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Pensioner åt efterlevande till befattningshavare* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 96 000 kronor.

[31] 31. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Under åberopande av vad jag inledningsvis anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 113 000 kronor.

[32] 32. Vinstutlottning i samband med lönsparande. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vinstutlottning i samband med lönsparande* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 275 000 kronor.

[33] 33. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[34] 34. Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

Slutsumman av huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. kommer, vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, att i riksstaten för budgetåret 1957/58 utgöra 17 732 300 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till gällande riksstat med 1 136 900 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

LUFTFARTSFONDEN

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler fråga om upptagande å riksstaten för budgetåret 1957/58 av underskottet å luftfartsfonden samt anför därvid följande.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom i 1956 års statsverksproposition (bil. 17) gjorda hemställan upptog riksdagen för luftfartsfonden å riksstaten för budgetåret 1956/57 ett underskott av 7 875 000 kr. Vid beräkningen av underskottet hade luftfartsverkets driftkostnader upptagits till 15 100 000 kr. och inkomsterna till 7 225 000 kr.

I skrivelse den 8 maj 1956 framlade luftfartsstyrelsen slutligt förslag till driftkostnadsstat för budgetåret 1956/57. I detta förslag beräknades inkomsterna till 7 225 000 kr., medan utgifterna angavs till i runt tal 16 milj. kr. De ökade utgifterna hänförde sig huvudsakligen till uppräknig av avlöningsposterna i anledning av höjningen av statsjämsstemännens löner, förstärkning av flygplatsorganisationen samt kostnader i samband med planering m. m. av en storflygplats.

Genom beslut den 7 juni 1956 fastställde Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med styrelsens förslag driftkostnadsstat för luftfartsverket för budgetåret 1956/57. Staten slutade på 15 845 000 kr. I anslutning till staten fastställdes även personalförteckning för tjänstemän å ordinarie stat och för extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25. Härjämte meddelades vissa bestämmelser angående avlönings- och omkostnadsposterna av i huvudsak samma omfattning som gäller för statsförvaltningen i allmänhet.

Luftfartsstyrelsen

Med skrivelse den 28 augusti 1956 har luftfartsstyrelsen framlagt beräkningar rörande underskottet å luftfartsfonden för budgetåret 1957/58.

Inledningsvis lämnar styrelsen en redogörelse för utvecklingen av den civila luftfarten i Sverige åren 1951—1955 samt för det internationella samarbetet på luftfartens område, som Sverige deltar i. I hithörande delar torde få hänvisas till handlingarna.

1. Allmänna frågor

Luftfartsstyrelsen fäster uppmärksamheten vid den hastiga utveckling, som den civila luftfarten f. n. undergår. Denna utveckling medför, att luftfartsverkets organisation börjar bli alltmer otillräcklig för att lösa de uppgifter, som i olika sammanhang tillkommer den civila luftfartsmyndigheten. Den växande trafikens krav på ökade öppethållningstider på de civila flygplatserna gör det nödvändigt att anställa ytterligare personal inom flygplatsorganisationen. Insättandet i trafik av allt större och snabbare flygplan medför stora problem för flygsäkerhetstjänsten i allmänhet och trafikledningen i synnerhet. Stora förändringar i procedurerna för trafikens kontroll och övervakning har måst vidtagas. Härvid har nya och mera komplicerade tekniska kontroll- och navigationshjälpmedel såsom radaranläggningar tagits i anspråk. Alla dessa fordrar sakkunnig och väl utbildad personal för att kunna utnyttjas effektivt. Även i detta hänseende uppkommer behov av personalökningar. Härtill kommer, att den inrikes linjefarten kan beräknas komma att utvecklas starkt. Slutligen medför tillkomsten av en storflygplats ytterligare personalbehov på flygsäkerhetstjänstens och den allmänna flygplatsförvaltningens områden.

Luftfartsverkets verksamhet och sättet för dess finansierande har hittills präglats av den målsättningen, att luftfarten så småningom skall kunna bära verkets samtliga kostnader. Redan tidigare har styrelsen ifrågasatt, huruvida detta numera inom överskådlig tid kan anses vara en realistisk syn. De nya investeringar och ökade driftskostnader, som på den statliga sidan blir en följd av civilflygets utveckling, kommer att medföra, att möjligheterna till en mera fullständig kostnadstäckning i än högre grad måste ställas på framtiden. Luftfartsstyrelsen erinrar om att styrelsen hösten 1955 framlade vissa synpunkter i fråga om luftfartsverkets fortsatta ställning såsom affärsdrivande verk. De delar av verkets rörelse, som är av natur att nu eller framdeles kunna drivas affärsmässigt, ansågs bära särredovisas, medan verkets utgifter för säkerhetstjänst och andra offentlighetsrättsliga uppgifter borde ersättas verket genom direkta riksstatsanslag. Dessa synpunkter äger fortfarande giltighet och en lösning efter dessa linjer bör eftersträvas. Styrelsen beräknar att kunna framlägga förslag i nu berörda spörsmål under år 1957 sedan erfarenhet vunnits av vissa internationella studier.

2. Organisations- och personalfrågor

På grund av den alltmer åtstramad luftfartspolitiska situationen i världen har de olika ländernas luftfarts- och andra myndigheter måst engagera sig för att stödja de egna företagen. Starka protektionistiska strömningar har gjort sig gällande. SAS har för sin del i ökande omfattning därvid nödgats begära myndigheternas bistånd vid förhandlingar om trafikrättigheter. För luftfartsstyrelsens del har denna utveckling medfört ökade svårigheter för dess utrikessekretariat att medhinna sina arbetsuppgifter. Utrikessekretariatet, vilket tidigare utbrutits ur kanslibyrån och direkt underställts överdirektören, handlägger i samarbete med utrikes- och kommunikationsdepartementen alla luftfartspolitiska ärenden, som ankommer på styrelsen. Det har hittills letts av en expert, vilken åtnjuter arvode motsvarande 36 löneklassen. Denne är f. n. sjukledig och det är ovisst, huruvida han överhuvud kan återinträda i full tjänstgöring. Nu berörda omständigheter gör det nödvändigt, att en viss upprustning av utrikessekretariatets personella resurser under alla förhållanden vidtages. Luftfartsstyrelsen anser det angeläget, att styrelsen tillföres en högt kvalificerad kraft, som i fortsättningen kan förestå utrikessekretariatet. Den person, som skall kunna fullgöra dessa åligganden, kan bl. a. med hänsyn till de internationella relationerna knappast inneha lägre tjänsteställning än byråchef i Cp 13. För att möjliggöra den mera långsiktiga och djupgående planering av luftfartsverkets ekonomiska och organisatoriska spörsmål, som krävs i anslutning till den civila luftfartens förutsebara starka utveckling, föreslår styrelsen i samband därmed att ombudsmannasektionen utbrytes ur kanslibyrån och anslutes till utrikessekretariatet till en ny kanslibyrå, vars chef bör vara den föreslagne nye byråchefen. De uppgifter, som därefter kvarstår för den nuvarande kanslibyrån, blir i huvudsak koncentrerade till ekonomiska, organisatoriska och redovisningstekniska ärenden. Den reducerade byrån föreslås benämnd ekonomibyrån. Utöver den förstärkning av kanslibyrån, som en dylik avlastning av vissa uppgifter innebär, föreslår styrelsen, att kanslibyråns nuvarande ekonomisektion tillföres en byråsekreterare i Cg 25 med huvudsaklig uppgift att biträda med organisationsspörsmål av olika slag. För lösande av speciella problem räknar styrelsen med att tillfälligt anlita utomstående experter.

Den upprustning av flygplatsorganisationen, som den ökande flygtrafiken och tillkomsten av en storflygplats nödvändiggör, kommer att medföra, att flygplatsorganisationen behöver tillföras mera personal och ökade materiella resurser. Det kan självfallet icke undvikas, att denna utveckling även inverkar på styrelsens personalbehov, särskilt med avseende på de organ, som har att svara för planering och omsättandet i praktiska resultat av olika nya projekt. Därest statsmakterna beslutar anläggandet av en storflygplats, som redan omkring år 1960 skall kunna trafikeras, måste med det snaraste planeringsarbetet beträffande flygsäkerhetstjänstens organisation m. m. igång-

sättas och bedrivs i forcerad takt. För den person, som skall leda och samordna detta planeringsarbete, erfordras inrättandet på trafikbyrån av en ny tjänst, som icke kan sättas lägre än som förste trafikledare i Ce 29. Styrelsen avser att sedermera överföra tjänsten till flygplatsorganisationen såsom chef för flygsäkerhetstjänsten vid storflygplatsen.

På grund av det beräknade behovet av en kraftig personalökning måste en starkt ökande utbildningsverksamhet äga rum inom flygsäkerhetstjänsten. Nuvarande utbildningsverksamhet ledes av trafikledningssektionen inom trafikbyrån. Denna sektion har redan nu svårt att medhinna dylika arbetsuppgifter vid sidan av sina ordinarie göromål, varför en ny sektion bör tillskapas inom byrån, benämnd skolsektionen. Denna sektion kommer att — förutom behandling av utbildningsfrågor i allmänhet — få svara för driften av den speciella skola för central utbildning av flygsäkerhetspersonal, som avses bli organiserad redan under kommande vinter. Sektionen skall härjämte leda och övervaka lokalt bedriven fortbildningsverksamhet. För denna sektion erfordras en tjänst som sektionschef i Ce 29. I samband härmed kan en tjänst som trafikledare i Ce 27 på trafikbyrån utgå.

För marktjänstbyråns del innebär den ökade arbetsbelastningen, att chefen för planeringssektionen, en byrådirektör i Ce 31, får betydligt flera och mer ansvarsfulla uppgifter. Denna tjänst bör därför höjas till Ce 33.

Den största personalökningen inför den väntade expansionen på den civila luftfartens område erfordras för flygsäkerhetstjänsten inom flygplatsorganisationen. Förlängda öppethållningstider med delvis nya trafikledningssystem samt utökat inrikesflyg kommer att under de närmaste åren medföra behov av en ganska betydande personalökning. Styrelsen avser att hösten 1956 uttaga fem trafikexpeditörer för utbildning till trafikledare. Denna åtgärd förutsätter motsvarande nyrekrytering beträffande trafikexpeditörspersonalen. Våren 1957 anställs tolv och våren 1958 tolv trafikledaraspiranter för utbildning till trafikledare. Fr. o. m. den 1 januari 1958 behövs ytterligare tre trafikexpeditörer på Stockholm-Bromma flygplats och fr. o. m. den 1 juli 1957 ytterligare fyra trafikbiträden för informationstjänst vid Torslanda och Bulltofta.

För förvaltningstjänsten erfordras personalökning under budgetåret 1957/58 för ett sammanlagt belopp av ca 130 000 kr. Härav åtgår ca 35 000 kr. för ytterligare personal i samband med katastrofberedskapens planliga upprustning. I övrigt är det med hänsyn till den växande arbetsbördan och ökade öppethållningstider nödvändigt att vid olika flygplatser anställa lägre teknisk och förvaltningspersonal för ca 95 000 kr. Större delen av dessa kostnader beräknas motsvara ökade intäkter av olika slag.

Såsom i flera sammanhang tidigare anförts har från personalorganisationernas sida framförts krav på ordinariesättning av ett ökat antal befattningshavare inom luftfartsverket, enär antalet ordinarie tjänster inom verket är förhållandevis litet i jämförelse med antalet icke ordinarie sådana.

Även i år har personalorganisationerna framfört vissa krav på ordinarie-sättande av ett flertal olika tjänster i olika lönegrader. Styrelsen har bl. a. med hänsyn till överväganden angående luftfartsstyrelsens fortsatta status såsom affärsdrivande verk emellertid ansett sig endast böra föreslå att å personalförteckningen för luftfartsverket uppföres befattningar såsom förste kansliskrivare i Ca 17 och såsom kansliskrivare i Ca 15.

3. Beräkning av underskottet för budgetåret 1957/58

Efter en avvägning av de olika medelsbehoven samt under beaktande av den begränsning, som med hänsyn till det statsfinansiella läget är erforderlig, har styrelsen uppgjort följande preliminära beräkning av inkomster och utgifter under budgetåret 1957/58. De beräknade inkomsterna samt utgifterna enligt den fastställda staten för innevarande budgetår har medtagits som jämförelse.

<i>Inkomster</i>	1956/57	1957/58
	tusental kr.	
1. Hyror och arrenden	2 000	2 300
2. Trafikinkomster	4 425	5 300
3. Besiktningssavgifter m. m.	240	300
4. Diverse inkomster	560	500
Summa	7 225 ¹	8 400
 <i>Utgifter</i>		
1. Luftfartsstyrelsen: Avlöningar	2 350	2 480
2. Luftfartsstyrelsen: Omkostnader	360	400
3. Flygplatsorganisationen: Avlöningar	4 245	4 735
4. Flygplatsorganisationen: Omkostnader	485	495
5. Underhåll m. m. av flygplatser	1 600	1 800
6. Hyres- och arrendeavgifter m. m.	140	140
7. Underhåll och drift av radioanläggningar	2 410	2 750
8. Underhåll och drift av teleutrustning	670	710
9. Utgifter för väderlekstjänst	1 550	1 800
10. Sveriges bidrag till ICAO m. m.	480	480
11. Pensionskostnader	90	110
12. Diverse utgifter	465	100
13. Avsättning till värdeminskningsskonto	1 000	1 180
Summa	15 845 ¹	17 180
Underskott	8 620	8 780

¹ I fjolårets statsverksproposition beräknades inkomsterna för 1956/57 till 7 225 000 kr. samt utgifterna till 15 100 000 kr.

I anslutning till beräkningarna anför luftfartsstyrelsen bl. a. följande.

Inkomsterna

Luftfartsverkets inkomster för innevarande budgetår, vilka hösten 1955 upptogs till 7 225 000 kr., har styrelsen med hänsyn bl. a. till de faktiska inkomsterna under budgetåret 1955/56 ansett sig nu böra beräkna till oförändrat belopp. För budgetåret 1957/58 räknar styrelsen med en ökning om 1 175 000 kr. Denna ökning hänför sig till en väntad fortsatt stegring av särskilt trafikinkomster samt hyres- och arrendeinkomster.

Utgifterna

1. Den i driftkostnadsstaten upptagna utgiftsposten Luftfartsstyrelsen: Avlöningar har uppräknats med 130 000 kr. Härav åtgår 53 000 kr. för personalförändringar i samband med den föreslagna omorganisationen av styrelsens kanslibyrå och utrikessekretariat. För trafikbyråns och marktjänstbyråns personella upprustning beräknas 39 000 kr. Återstoden hänför sig till löneklassuppflyttningar och liknande automatiska kostnadsökningar.
2. Under Luftfartsstyrelsen: Omkostnader räknar styrelsen med en ökning av 40 000 kr. Härav faller 15 000 kr. på delposten reseersättningar med hänsyn till utökat utlandsreseprogram samt taxehöjningar beträffande järnvägsbiljetter m. m. Kostnaderna för styrelsens ämbetsbyggnad beräknas öka med 8 000 kr. och posten förhyrning av flygplan med 13 000 kr.
3. Utgifterna under Flygplatsorganisationen: Avlöningar beräknas stiga med 490 000 kr. varav 320 000 kr. för den tidigare nämnda förstärkningen av flygsäkerhetstjänstens personal samt 130 000 kr. för den personella upprustningen av allmänna förvaltningstjänsten och katastrofberedskapen på flygplatserna. För automatiska löneökningar beräknas 40 000 kr.
4. Under rubriken Flygplatsorganisationen: Omkostnader har posten övriga expenser uppräknats med 20 000 kr. med hänsyn till ökade städningsskostnader och posten tjänstedräkt med 8 000 kr. på grund av ökningen av antalet vapenfria värnpliktiga inom katastrofberedskapen. Telefon- och telegramkostnader beräknas öka med 7 000 kr. och arbetsgivarbidraget till den allmänna sjukförsäkringen med 5 000 kr. En minskning med 30 000 kr. kan å andra sidan ske beträffande anskaffning av inventarier för vissa flygplatser, sedan inventarier för stationsbyggnaden vid Visby hunnit anskaffas. Totalt ökar hela utgiftsposten med 10 000 kr.
5. Posten Underhåll m. m. av flygplatser beräknas öka med 200 000 kr. Nettoutgiften för budgetåret 1955/56 uppgår till 1 939 970 kr., medan för ändamålet beräknats 1 410 000 kr. Denna kostnadsökning har haft sin grund i tillkomsten av nya underhållsobjekt, ökade öppethållningstider, oberäknat

stora kostnader för vinterfålhållningen, planenlig upprustning av katastrofberedskapen samt allmänt stegrade priser. Under denna utgiftspost inrymmas även en stor del av utgiftssidan för den s. k. ramptjänsten, d. v. s. de tjänster i form av ilastning, avlastning, rengöring m. m., som luftfartsverket utför åt flygföretag. Inkomsterna från denna redovisas under luftfartsverkets inkomster. Då budgetåret 1955/56 torde ha varit särskilt kostnadskrävande bedömes en uppräkningsfrån det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 1 600 000 kr. till 1 800 000 kr. vara tillräckligt. Häri ingår liksom under innevarande år ett belopp av 100 000 kr. för smärre underhållsarbeten av investeringsliknande natur.

7. Under rubriken Underhåll och drift av radioanläggningar förutses en ökning med 340 000 kr. Ökningen hänför sig — förutom automatiska ökningar — huvudsakligen till ökade kapital- och personalkostnader för föreslagna eller beslutade nya radioanläggningar.

8. Posten Underhåll och drift av teleutrustning har uppräknats med 40 000 kr. för nya trådförbindelser, ny utrustning för utbildningsverksamheten, höjning av vissa abonnemangavgifter samt ökat antal underhållsobjekt.

9. Posten Utgifter för väderlekstjänst är i verkets driftkostnadsstat för budgetåret 1956/57 upptagen med 1 550 000 kr. Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) har i sina petita för budgetåret 1957/58 upptagit anslaget till Väderlekstjänst för luftfarten med 1 361 100 kr., Aero-giska stationer med 808 900 kr. samt Bidrag till väderleksstationer i Nordatlanten och på Grönland med 710 500 kr. Av posten Utgifter för väderlekstjänst skall bestridas utgifter motsvarande hela belastningen på institutets anslag Väderlekstjänst för luftfarten samt en tredjedel av belastningen å vartdera av övriga här angivna anslag. Institutets förslag innebär i vad avser utgifterna under luftfartsverkets driftkostnadsstat en kostnadsökning med 318 000 kr. till 1 868 000 kr.

I särskild skrivelse, vilken institutet bifogat sina anslagsäskanden, har styrelsen beträffande väderlekstjänsten för luftfarten förklarat att den i avvaktan på utredning om den civila flygväderlekstjänstens organisation och ställning i förhållande till både luftfartsverket och den militära flygväderlekstjänsten, som borde företagas gemensamt av styrelsen och institutet under medverkan av flygvapnet, icke vill motsätta sig den av institutet föreslagna kostnadsökningen med 250 000 kr. Luftfartsverkets andel i av SMHI upptagna kostnader för väderlekstjänsten i övrigt, varom här är fråga, har av luftfartsstyrelsen beräknats till oförändrat belopp i förhållande till innevarande budgetår. Kostnadsökningen under posten har alltså upptagits med 250 000 kr.

11. Posten Pensionskostnader kommer med hänsyn till beräknad pensionsavgång att ökas med 20 000 kr.

12. För posten Diverse utgifter, som för innevarande budgetår är upptagen med 465 000 kr., beräknar styrelsen för budgetåret 1957/58 100 000 kr. Minskningen hänför sig till bortfallet av posten projektering m. m. av storflygplats, då styrelsen beräknar att ev. erforderliga ytterligare kostnader i detta sammanhang kommer att bestridas från särskilt investeringsanslag för storflygplatsen för budgetåret i fråga.

13. Storleken av posten Avsättning till värdeminskningsskonto bestämmes av den investeringsverksamhet, som enligt i vederbörlig ordning fattade beslut beräknas försiggå inom luftfartsverket under innevarande budgetår.

Luftfartsstyrelsens framställning utmynnar i en hemställan, att, såvitt här är i fråga, Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att för luftfartsfonden å riksstaten för budgetåret 1957/58 upptaga ett underskott av 8 780 000 kr.,

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att å personalförteckningen för luftfartsverket uppföra befattningar såsom förste kansliskrivare i lönegraden Ca 17 och såsom kansliskrivare i lönegraden Ca 15.

Yttranden

Statskontoret har i utlåtande den 19 oktober 1956 anfört i huvudsak följande.

1. Luftfartsstyrelsen: Avlöningar

Då frågan om luftfartsstyrelsens organisationsform ännu ej slutgiltigt lösts och det f. n. tillämpade systemet med ett utrikessekretariat direkt sorterande under överdirektören endast prövats under en relativt kort tid, är statskontoret icke berett tillstyrka förslaget om att ombudsmannasektionen utbrytes ur kanslibyrån för att i fortsättningen tillsammans med utrikessekretariatet bilda en särskild byrå under ledning av en byråchef i Cp 13. Statskontoret avstyrker förslaget om en tjänst som byråsekreterare i Cg 25 med huvudsaklig uppgift att biträda med organisationsspörsmål. Enär frågan om anläggandet av en storflygplats knappast torde komma att slutgiltigt lösas inom tidigare beräknad tid kan statskontoret f. n. icke biträda förslaget om förstärkning av trafikbyrån med en förste trafikledare i Ce 29 med uppgift att leda planeringsarbetet beträffande flygsäkerhetstjänstens organisation m. m. vid den blivande storflygplatsen.

Ej heller kan ämbetsverket tillstyrka inrättandet av en befattning i Ce 29, vars innehavare skulle fungera som chef för en skolsektion. Slutligen avstyrkes föreslagen uppflyttning av befattningen som chef för planeringssektionen till Ce 33.

2. Luftfartsstyrelsen: Omkostnader

Delposten till reseersättningar är för budgetåret 1956/57 upptagen till 150 000 kr. Då belastningen under budgetåret 1955/56 utgjort ca 116 500 kr. föreslås, att delposten upptages med oförändrat belopp.

3. Flygplatsorganisationen: Avlöningar

Behovet av förstärkning av flygsäkerhetstjänstens personal och av personell upprustning av den allmänna förvaltningstjänsten och katastrofberedskapen på flygplatserna undandrar sig statskontorets säkra bedömande. Frågan om ytterligare personal, särskilt för katastrofberedskapen, torde för övrigt vara beroende av i vilken utsträckning investeringsanslag ställs till förfogande.

7—8. Underhåll och drift av radioanläggningar och av teleutrustning

Belastningen å posterna utgjorde för budgetåret 1955/56 2 250 000 kr. resp. 665 987 kr. Med hänsyn härtill ifrågasättes, om icke posterna bör upptagas med oförändrade belopp 2 410 000 kr. resp. 670 000 kr.

9. Utgifter för väderlekstjänst

I avvaktan på resultatet av översyn av den civila flygväderlekstjänstens organisation och ställning i förhållande till både luftfartsverket och den militära flygväderlekstjänsten kan statskontoret icke förorda en uppräknings av posten.

Beträffande luftfartsstyrelsens förslag om ordinariesättning av befattningar såsom förste kansliskrivare och kansliskrivare inom luftfartsverket framhåller statskontoret att då luftfartsstyrelsens organisation icke är slutgiltigt löst, ställningstagandet till frågan om ordinariesättning av dylika befattningar bör anstå.

Statens lönenämnd erinrar i utlåtande den 27 oktober 1956, att förslaget om uppdelning av den nuvarande kanslibyrån på en ny kanslibyrå och en ekonomibyrå betingas till övervägande grad av önskemålet att erhålla en tjänst i Cp 13 för en expert på internationella frågor rörande civil luftfart. Frågan huruvida ombudsmannasektionen å den nuvarande kanslibyrån skall vara underställd innehavaren av ifrågavarande tjänst eller icke synes vara av underordnad betydelse. Därest en fastare anställning för en expert på de internationella frågorna skall beredas, bör detta lämpligast ske genom inrättandet av en tjänst i 33 lönegraden å löneplan 1.

Lönenämnden har icke något att erinra, därest den personella förstärkningen av ekonomisektionen med en tjänsteman med huvudsaklig uppgift att biträda med organisationsspörsmål sker genom inrättandet av en amanuens-tjänst i reglerad befordringsgång.

Lönenämnden har icke funnit anledning till erinran mot de föreslagna personalförstärkningarna å trafikbyrån med en tjänst som förste trafikledare i Ce 29 för visst planeringsarbete m. m. för en storflygplats samt en tjänst som förste trafikledare i Ce 29 för föreståndaren för en föreslagen skolsektion inom byrån.

Förslaget om uppflyttning av byrådirektören i Ce 31 å planeringssektionen inom marktjänstbyrån till Ce 33 har nämnden icke funnit skäl tillstyrka.

Departementschefen

I 1956 års statsverksproposition beräknades luftfartsfondens underskott för innevarande budgetår till 7 875 000 kr. Härvid hade hänsyn icke kunnat tagas till den senare under år 1956 beslutade höjningen av statstjänstemännens löner. Genom beslut den 7 juni 1956 fastställde Kungl. Maj:t den definitiva driftkostnadsstaten för luftfartsverket och i denna upptogs driftkostnaderna, inklusive höjningar av lönerna, till 15 845 000 kr. Då inkomsterna samtidigt beräknades till 7 225 000 kr., förutsattes ett underskott på fonden för innevarande budgetår om 8 620 000 kr.

I detta sammanhang får jag anmäla, att genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 april 1956 tillkallats särskilda sakkunniga för att inom kommunikationsdepartementet biträda vid beredningen av frågan om storflygplatsens förläggning samt att därvid föreskrivits, att kostnaderna för beredningen skulle bestridas från luftfartsverkets driftkostnadsstat och avföras under en särskild rubrik å posten Diverse utgifter. Luftfartsstyrelsen har sedermera i anslutning härtill bemyndigats att för vissa förberedande arbeten för anläggning av storflygplats överskrida nämnda post för budgetåret 1955/56 med högst 250 000 kr., varjämte i driftkostnadsstaten för luftfartsverket avseende budgetåret 1956/57 upptagits ett belopp om 360 000 kr. för projektering m. m. av storflygplats. Sedan beredningen avgivit utlåtande och förslag rörande förläggningen av Stockholms storflygplats, har genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 oktober 1956 förnyad utredning rörande möjligheterna att förlägga storflygfältet till annan plats än Halmsjön igångsatts, varvid föreskrivits att kostnaderna i anslutning till denna utredning skall bestridas från luftfartsverkets driftsmedel. Därjämte har luftfartsstyrelsen för marknadsundersökningar och projekteringsarbete m. m. bemyndigats att för budgetåret 1956/57 överskrida sistnämnda post i sin driftkostnadsstat med 410 000 kr.

För nästa budgetår uppskattar styrelsen fondens underskott till 8 780 000 kr., vilket belopp är ett saldo av inkomster om 8 400 000 kr. och utgifter om 17 180 000 kr. Den övervägande delen av inkomstökningen faller på trafik-, hyres- och arrendeinkomster. Utgiftsökningen i förhållande till luftfartsverkets stat för budgetåret 1956/57, 1 335 000 kr., hänför sig till så gott som samtliga utgiftstitlar men i det väsentligaste till följande poster, nämligen

avlöningskostnader 620 000 kr., underhåll av flygplatser, varunder vinterfälthålningen hör, 200 000 kr., underhåll och drift av radioanläggningar 340 000 kr., utgifter för väderlekstjänsten 250 000 kr. samt avsättning till värdeminskningsskonto, vars förändring står i samband med omfattningen av den pågående investeringsverksamheten, 180 000 kr. Beträffande anslaget till diverse utgifter beräknas en minskning med 365 000 kr. kunna ske.

Vid beräkning av luftfartsverkets avlöningskostnader har styrelsen räknat med, förutom automatiska utgiftsökningar på grund av löneklassuppflyttningar m. m., ökade utgifter för förstärkning av styrelsens samt flygplatsorganisationens personal. Beträffande styrelsens organisation har förslag framlagts om inrättandet av en byråchefstjänst i Cp 13 för en expert på internationella frågor rörande civil luftfart samt i samband därmed en utbrytning ur kanslibyrån av ombudsmannaexpeditionen till utrikessektariatet. Med den utveckling, som luftfarten och de internationella förhandlingarna på detta område tagit, föreligger onekligen skäl för att styrelsens organ för beredning av ärenden av luftfartspolitisk natur förstärkes genom att man tillför densamma en permanent befattning för en högkvalificerad arbetskraft. Jag är emellertid ej beredd att på hittills förebragt material och i frågans nuvarande läge taga ställning till densamma. För nästa budgetår synes man få söka t. v. tillgodose berörda behov genom anlitande av extra arbetskraft. Jag förordar, att kanslibyråns ekonomisektion förstärkes med en amanuens i reglerad befordringsgång. Huruvida en tjänst som trafikledare på trafikbyrån med uppgift att leda planeringsarbetet beträffande flygsäkerhetstjänstens organisation m. m. vid en blivande storflygplats behöver tillskapas redan nu, torde bli beroende av det beslut som sedermera kan komma att fattas rörande storflygplatsen. Jag anser det emellertid lämpligt att i detta sammanhang medel beräknas för en förste trafikledare i Cg 29. Med hänsyn till vad luftfartsstyrelsen anfört rörande behovet av en starkt ökande utbildningsverksamhet, har jag ingenting att erinra mot inrättandet av en tjänst som förste trafikledare i Ce 29 på trafikbyrån för föreståndaren för en skolsektion. I samband med inrättandet av denna tjänst synes en befattning som förste trafikledare i Ce 27 på trafikbyrån böra utgå. Styrelsens förslag till uppflyttning av en byrådirektörstjänst i Ce 31 å planeringssektionen till Ce 33 är jag med hänsyn till remissmyndigheternas uttalanden på denna punkt icke beredd biträda.

De under flygplatsorganisationens avlöningspost framlagda förslagen om personalförstärkning avser dels flygsäkerhetstjänsten och dels den allmänna förvaltningstjänsten jämte katastrofberedskapen på flygplatserna. Med hänsyn till arten av de göromål, vartill mera arbetskraft begäres, har jag på de av styrelsen anförda skälen funnit mig böra tillstyrka dessa styrelsens förslag. I anslutning härtill må nämnas, att Kungl. Maj:t bemyndigat luftfartsstyrelsen att innevarande budgetår i viss mindre utsträckning förstärka flygsäkerhetstjänsten genom nyrekrytering utöver vad som bedömdes er-

forderligt då i 1955 års statsverksproposition luftfartsverkets underskott för budgetåret 1956/57 beräknades.

Luftfartsstyrelsens förslag att ordinarie tjänster såsom förste kansli-skrivare och kansliskrivare måtte få upptagas på luftfartsverkets personal-förteckning kan jag ej bifalla.

Beträffande statförslaget i övrigt anser jag, att posten Utgifter för väder-lekstjänst på grund av mitt ställningstagande till berörda anslag under sjätte huvudtiteln bör nedräknas i förhållande till styrelsens uppskattning med 115 000 kr. medan å andra sidan posten Sveriges bidrag till internationella civila luftfartsorganisationen m. m. vid bifall till i annan ordning (prop. 1957: 2) framlagt förslag till godkännande av ny internationell överens-kommelse rörande flygsäkerhetstjänsten på Island kommer att ytterligare belastas med ett belopp, som för dagen beräknats till något över 60 000 kr.

I enlighet härmed förordar jag, att luftfartsverkets driftkostnader tills vidare beräknas komma att uppgå till 17 125 000 kr. Då jag ej har något att erinra mot luftfartsstyrelsens uppskattning av inkomsterna till 8 400 000 kr., torde underskottet för luftfartsfonden å driftbudgeten för budgetåret 1957/58 kunna upptagas till 8 725 000 kr. Jag förutsätter härvid, att den noggranna avvägningen av de olika utgiftsposterna, liksom hittills varit fallet, får ankomma på Kungl. Maj:t att verkställa, sedan styrelsen under våren 1957 ingivit sina definitiva förslag till driftkostnadsstat.

Med anledning av vad jag anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för *Luftfartsfonden* å riksstaten för budgetåret 1957/58 upptaga ett underskott om 8 725 000 kr.

Vad föredragande departementschefen sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Swarting

RIKSGÄLDSFONDEN

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1957/58 m. m. samt anför därvid följande.

Med skrivelse den 22 november 1956 har riksgäldskontoret överlämnat förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1957/58. Å utgiftssidan upptages i detta förslag räntor till ett belopp av 485 570 200 kronor och kapitalrabatter m. m. om sammanlagt 1 350 100 kronor. Då inkomsterna beräknas till 36 920 300 kronor, utvisar förslaget till stat ett underskott att avföras å riksstaten om 450 000 000 kronor, vilket utgör en ökning med 25 000 000 kronor i förhållande till det underskott, som räknats med i riksstaten för innevarande budgetår. Stegringen beror på en ökning av räntekostnaderna för skattkamarväxlar samt beräknad nyupplåning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna bilagda förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1957/58 (*bihang*);
- b) för *Riksgäldsfonden* å driftbudgeten för budgetåret 1957/58 upptaga ett underskott av 450 000 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

Förslag till stat för riksgäldsfonden för budgetåret 1957/58

Utgifter

A. Räntor å statsskulden:

Räntelöpande obligationslån:				
1.	Ränta å 1934 års	3 %	lån	4 529 982
2.	» » 1937 »	3 %	amorteringslån av 1/2	1 477 824
3.	» » 1937 »	3 %	» » 1/3	984 936
4.	» » 1939 »	2 3/4 %	lån	3 151 327
5.	» » 1941 »	3 1/2 %	»	11 249 487
6.	» » 1942 »	3 1/2 %	»	11 505 512
7.	» » 1943 »	3 1/2 %	» av 15/3	8 103 610
8.	» » 1943 »	3 1/2 %	» » 15/4	12 490 678
9.	» » 1943 »	3 1/2 %	» » 1/11	11 216 100
10.	» » 1944 »	3 1/2 %	» » 15/3	7 492 888
11.	» » 1944 »	3 1/2 %	» » 15/12	17 015 565
12.	» » 1945 »	3 %	» » 1/7	10 998 180
13.	» » 1945 »	3 %	» » 1/11	7 613 670
14.	» » 1946 »	3 %	» » 1/2	17 817 300
15.	» » 1946 »	3 %	» » 15/12	6 860 790
16.	» » 1949 »	2 3/4 %	»	4 125 000
17.	» » 1950 »	3 1/4 %	»	6 588 628
18.	» » 1951 »	3 1/2 %	»	9 045 365
19.	» » 1952 »	3 1/2 %	»	7 000 000
20.	» » 1953 »	2 1/2—3 1/2 %	lån av 15/3 (fem-åriga lånet)	13 122 200
21.	» » 1953 »	2 1/2—3 1/4 %	lån av 15/9 (fyra-åriga lånet)	1 072 500
22.	» » 1953 »	2 1/2—3 1/2 %	lån av 15/9 (fem-åriga lånet)	3 679 000
23.	» » 1953 »	3 1/2 %	lån av 5/10	7 000 000
24.	» » 1953 »	3 1/2 %	» » 14/12	7 000 000
25.	» » 1954 »	2 3/4 %	» » 15/3	3 246 375
26.	» » 1954 »	2 1/2—3 1/2 %	lån av 15/3	12 331 180
27.	» » 1954 »	3 1/2 %	lån av 15/3	7 000 000
28.	» » 1954 »	3 3/4 %	Sfrs-lån av 1/5	2 218 195
29.	» » 1954 »	2 1/2—3 1/2 %	lån av 27/9	5 241 170
30.	» » 1954 »	3 1/2 %	lån av 15/10	8 916 705
31.	» » 1954 »	4 %	lån av 10/11	26 879 300
32.	» » 1954 »	3 3/4 %	Sfrs-lån av 30/11	2 661 834
33.	» » 1955 »	2 3/4 %	lån av 15/3	3 987 500
34.	» » 1955 »	4 1/2 %	» » 9/5	19 543 028
35.	» » 1956 »	4 1/2 %	» » 20/3	11 250 000
36.	» » 1956 »	3 3/8 %	» » 15/11	2 801 250
37.	» » 1956 »	3 3/4 %	» » 15/11	3 112 500

Premieobligationslån:			
38.	Vinster å 1942 års premielån	9 872 000	
39.	» » 1943 » »	5 253 000	
40.	» » 1944 » »	5 991 500	
41.	» » 1945 » »	7 880 000	
42.	» » 1946 » »	3 700 000	
43.	» » 1947 » »	7 400 000	
44.	» » 1951 » »	4 200 000	
45.	» » 1954 » »	4 500 000	
46.	» » 1955 » »	4 500 000	
47.	» » bostadspremielånet, <i>förslagsvis</i>	1 200 000	54 496 500
48.	Ränta å statsskuldförbindelser, <i>förslagsvis</i>		9 200 000
49.	» » sparobligationer, <i>förslagsvis</i>		1 200 000
50.	» » dollarkredit hos Export-Import Bank of Washington (Marshall-lånet), <i>förslagsvis</i>		2 477 000
51.	» » av staten övertagna lån, <i>förslagsvis</i>		525 000
52.	» » lån hos statsinstitutioner och fonder m. m., <i>förslagsvis</i>		31 000 000
53.	Årsanslaget till Hans Maj:t Konungen		300 000
54.	Ränta å köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm		90 000
55.	» » konung Carl XIII:s hemgiftskapital		7 500
56.	» » Göta kanals reparationsfond		7 045
57.	» » skattkamarväxlar, <i>förslagsvis</i>		65 000 000
58.	» » beräknad ny upplåning, <i>förslagsvis</i>		20 937 576
			485 570 200

B. Kapitalrabatter m. m.:

1.	Kapitalrabatter, <i>förslagsvis</i>	1 000 000	
2.	Inlösningsprovisioner m. m., <i>förslagsvis</i>	350 000	
3.	Kursförluster, <i>förslagsvis</i>	100	1 350 100
Summa kronor			486 920 300

Inkomster

A. Räntor:

1.	Ränta å uppköpta obligationer	100 000	
2.	» » rörliga krediter	35 000 000	
3.	» » utlånade medel m. m.	20 000	35 120 000

B. Uppgäld och kursvinster:

1.	Uppgäld	100	
2.	Kursvinster	100	200

C. Diverse inkomster:

1.	Preskriberade obligationer och kuponger m. m.	1 500 000	
2.	Depositionsavgifter för premielånen	100 000	
3.	Dragningslistor å premielånen	200 000	
4.	Övriga diverse inkomster	100	1 800 100
			36 920 300

<i>Underskott att avföras å riksstatens driftbudget</i>	450 000 000
Summa kronor	486 920 300

BILAGA 19 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1957

AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 jan-
nuari 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler frågan om anslag till *avskrivning av nya kapitalinvesteringar* samt anför därvid följande.

Under huvudtiteln *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* uppföres anslag för täckning av den investeringsförlust, som uppstår i samband med genomförandet av helt eller delvis oräntabla nya kapitalinvesteringar. I likhet med vad som gäller för investeringsanslagen ställes avskrivningsanslagen direkt till de fondförvaltande myndigheternas förfogande. Avsikten är därvid att i första hand dessa anslag skall utnyttjas för investeringsutgifternas bestridande.

Föreliggande riksstatsförslag innefattar åtskilliga anslag å kapitalbudgeten, beträffande vilka en investeringsförlust måste beräknas. Jag torde nu få i korthet redogöra för de fall, där så är förhållandet. Hemställan göres i anslutning till denna översikt om att erforderliga avskrivningsanslag skall äskas eller ock upptagas med beräknade belopp i riksstatsförslaget.

Statens affärsverksfonder. Anslagen till försvarsberedskap vid televerket och statens järnvägar å 3 500 000 kronor respektive 3 000 000 kronor torde i enlighet med gällande principer böra avskrivas i sin helhet. Av skäl som chefen för kommunikationsdepartementet senare denna dag kommer att redovisa bör för investeringar avseende ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö

å riksstaten upptagas ett avskrivningsanslag å 2 709 000 kronor. I investeringsanslaget under statens vattenfallsverks fond till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk ingår ett belopp av 4 500 000 kronor för övertagande av viss enskild kraftdistribution i Västerbottens och Norrbottens läns skogsbygder. För innevarande budgetår anvisade medel till motsvarande ändamål har avskrivits med 80 procent. Såsom chefen för kommunikationsdepartementet kommer att närmare beröra vid anmälan av medelsbehovet för ifrågavarande investering bör avskrivningen beräknas efter oförändrat 80 procent. Avskrivningsanslaget bör alltså upptagas med, avrundat, 3 600 000 kronor. Sammanlagt erfordras sålunda för avskrivningsändamål under statens affärsverksfonder ett belopp av 12 809 000 kronor.

Luftfartsfonden. Anslaget till försvarsberedskap vid luftfartsverket å 400 000 kronor torde i enlighet med gällande principer böra avskrivas i sin helhet. Avskrivningsanslaget upptages alltså med 400 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond. Enligt gällande regler för avskrivning av investeringar i allmänna fastighetsfonden utgör grundavskrivning vid nybyggnader för ämbetsverk 25 procent av anläggningskostnaden och vid nybyggnader för fångvården, sjukhus, forskningsinstitut och skolor 50 procent. Kostnader för ändrings- och reparationsarbeten, vilka icke ökar fastighetsvärdet, avskrives helt. Beträffande säkerhetsanstalter för sjöfarten utgör grundavskrivningen 50 procent, dock avskrives hamn- och fyranläggningar omedelbart i sin helhet. Kostnader för markförvärv avskrives icke.

Med tillämpning av dessa grunder bör avskrivningsanslag i riksstatsförslaget uppföras på sätt framgår av följande sammanställning. Beträffande de investeringsanslag, vilka i riksstatsförslaget upptagits med beräknat belopp, har de däremot svarande avskrivningsanslagen likaledes beräknats.

Anslag	Investering Kronor	Avskrivning Kronor
Justitiedepartementet:		
Ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter	500 000	500 000
Vissa byggnadsarbeten för fångvården	15 900 000	7 950 000
Ersättningsanstalter för Långholmen, m. m.	200 000	100 000
Utrikesdepartementet:		
Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen	2 465 000	616 300
Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo m.m.	35 000	8 800
Socialdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	1 180 000	590 000
Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare	1 005 000	502 500

Anslag	Investe- ring Kronor	Avskriv- ning Kronor
Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Venn- garn för alkoholmissbrukare	586 500	293 300
Kommunikationsdepartementet:		
Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm..	200 000	50 000
Radiohus	1 500 000	—
Ombyggnadsarbeten i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm	550 000	137 500
Utbyggnad av ämbetshuset i kvarteret Uppfinnaren i Stockholm	100 000	25 000
Anordnande av förvaltningslokaler för den centrala administrationen	1 600 000	400 000
Merkostnader för vissa byggnadsarbeten	1 000 000	500 000
Finansdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gräns- bevakning m. m.....	650 000	162 500
Ecklesiastikdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala...	105 000	105 000
Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geo- logiska institutionerna vid universitetet i Uppsala.	1 000 000	500 000
Nybyggnad för zoofysiologiska institutionen vid uni- versitetet i Uppsala	500 000	250 000
Nybyggnad för växtbiologiska och limnologiska institu- tionerna vid universitetet i Uppsala.....	100 000	50 000
Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet	750 000	375 000
Nybyggnad för humanistiska fakulteten vid universi- tetet i Lund.....	500 000	250 000
Nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund	500 000	250 000
Nybyggnad för växtfysiologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund	100 000	50 000
Tillbyggnad till arkivet för dekorativ konst vid universi- tetet i Lund.....	80 000	40 000
Nybyggnad för medicinska fakulteten vid universitetet i Göteborg	7 000 000	3 500 000
Nybyggnad för filosofiska fakulteten vid universitetet i Göteborg.....	100 000	50 000
Vissa byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet	500 000	250 000
Vissa byggnadsarbeten inom kvarteret Vega i Stockholm	500 000	250 000
Vissa ombyggnadsarbeten vid tandläkarhögskolan i Malmö	120 000	60 000
Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm.....	4 574 000	2 287 000
Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola	929 100	382 500

Anslag	Investe- ring Kronor	Avskriv- ning Kronor
Om- och tillbyggnad av lärarhögskolan i Stockholm.	190 000	95 000
Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda	260 000	130 000
Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva	600 000	150 000
Nybyggnad för konstfackskolan	10 000 000	2 825 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök	185 000	185 000
Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	365 000	182 500
Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt	300 000	150 000
Byggnadsarbeten vid skogshögskolan	72 000	36 000
Byggnadsarbeten vid statens skogsforskningsinstitut	28 000	28 000
Handelsdepartementet:		
Förrådsbyggnad m. m. för Sveriges geologiska under- sökning	270 000	67 500
Säkerhetsanstalter för sjöfarten	800 000	600 000
Inrikesdepartementet:		
Nybyggnad för virusavdelning vid statens bakterio- logiska laboratorium och virusinstitution vid karo- linska institutet m. m.	2 225 000	1 112 500
Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. *	34 000 000	17 000 000
Statens anstalt för fallandesjuka: Om- och utbygg- nadsarbeten	*1 100 000	*550 000
Utbyggande av karolinska sjukhuset	*3 325 000	*1 662 500
Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m. . .	1 500 000	750 000
Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.	100 000	50 000
Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala . . .	727 500	363 800
Byggnadsarbeten för länsstyrelserna	3 200 000	800 000
Anordnande av förvaltningslokaler för den regionala administrationen	300 000	75 000
Inköp av fastigheter för förvaltningsändamål	350 000	—
Nybyggnad för statens polisskola i Stockholm	50 000	25 000
Vissa skyddsrumsanläggningar	4 100 000	4 100 000
	Summa	108 877 100 51 423 200

* Beräknat belopp.

Av de i sammanställningen angivna anslagen bör anslagen till ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter å 500 000 kronor, till vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala å 105 000 kronor, till byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök å 185 000 kronor samt till byggnadsarbeten vid statens skogsforskningsinstitut å 28 000 kronor avskrivas i sin helhet, då investeringen avser sådana arbeten som icke

väsentligt kommer att höja fastigheternas värden. Även anslaget till vissa skyddsrumsanläggningar bör liksom hittills avskrivas helt.

Beträffande investeringsanslaget till nybyggnad för konstfackskolan å 10 000 000 kronor gäller enligt beslut av 1956 års riksdag (rskr. nr 269), att av kostnaden för berörda byggnadsföretag, vilken totalt beräknats till 24 000 000 kronor, endast 10 300 000 kronor skall avse byggnadsarbeten för själva konstfackskolan, medan resterande belopp belöper på förvaltningslokaler. Anslag till förevarande ändamål har å riksstaten för budgetåren 1955/56 och 1956/57 anvisats med tillhoppa 4 000 000 kronor. Chefen för ecklesiastikdepartementet kommer senare denna dag att å tilläggsstat till riksstaten för 1956/57 äska ytterligare 5 000 000 kronor. Av det för nästa budgetår äskade anslaget å 10 000 000 kronor kan således (10 300 000 — 4 000 000 — 5 000 000 =) 1 300 000 kronor betraktas som avsett för konstfackskolans lokaler. Avskrivningsbehovet för detta ändamål, räknat efter 50 procent, uppgår således till 650 000 kronor. Återstående del av anslaget, 8 700 000 kronor, torde få avskrivas enligt de principer som gäller för anslag till statliga förvaltningslokaler eller med 25 procent. Härav föranlett medelsbehov utgör 2 175 000 kronor. Sammanlagt erfordras alltså ett avskrivningsanslag å (650 000 + 2 175 000 =) 2 825 000 kronor.

I fråga om anslagen till nybyggnader för Chalmers tekniska högskola å 929 100 samt till vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva å 600 000 kronor ingår kostnader för markförvärv med 164 100 respektive ca 300 000 kronor, för vilka avskrivning icke beräknats. Anslaget till inköp av fastigheter för förvaltningsändamål avses bli helt disponerat för markförvärv, vilka icke avskrivs. Beträffande anslaget till radiohus vill jag erinra om, att detta enligt riksdagens beslut (rskr. nr 288/1955) helt skall finansieras med radiolicensmedel. Något avskrivningsanslag å riksstaten erfordras sålunda icke för detta ändamål.

Försvarets fonder. För investeringar i försvarets fastighetsfond skall enligt av riksdagen godkända regler (rskr. nr 455/1942 och 110/1951) avskrivningsbehovet beräknas schablonmässigt till 50 procent av den totala investeringen i var och en av fastighetsfondens delfonder med undantag för befästningars delfond, för vilken total avskrivning tillämpas. Kostnader för markförvärv avskrivs icke.

Under arméns, marinens, flygvapnets och befästningars delfonder upptages investeringsanslag om tillhoppa 21 200 000, 5 300 000, 30 250 000 respektive 48 050 000 kronor. Härav avses för markförvärv 2 500 000 kronor under arméns delfond, 800 000 kronor under marinens delfond, 3 000 000 kronor under flygvapnets delfond samt 200 000 kronor under befästningars delfond. Avskrivningsanslagen under delfonderna hör alltså upptagas med 9 350 000, 2 250 000, 13 625 000 respektive 47 850 000 kronor.

Statens utlåningsfonder. Inledningsvis vill jag erinra om, att investeringsanslaget till lånefonden för bostadsbyggande enligt hittills gällande regler avskrivits med 25 procent. Det ytterligare avskrivningsbehov, som förelegat

med hänsyn till dels kapitalsubventionerna till egna hem och dels det under fonden för låneunderstöd äskade investeringsanslaget till tilläggs-lån till viss bostadsbyggnadsverksamhet har i överensstämmelse med av 1955 års riksdag godkända regler (statsverkspropositionen 1955, bil. 19; rskr. nr 328) fått täckas genom en avsättning till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster. Rikt-punkten har därvid varit att begränsa avskrivningsanslagen för de löpande investeringarna på bostadsområdet till sammanlagt högst 350 miljoner kronor per budgetår i syfte att ernå en utjämning mellan budgetåren i fråga om dessa avskrivningar. Denna princip har tillämpats beträffande föregående och nu löpande budgetår. För nästkommande budgetår har investeringsanslaget till lånefonden för bostadsbyggande i avvaktan på prövningen av föreliggande utredningsförslag rörande utformningen av statliga lån och bidrag till bostadsförsörjningen uppförts med ett preliminärt beräknat belopp om 700 000 000 kronor. Även beträffande avskrivningsanslaget torde i av-bidan på ett närmare ställningstagande till utredningens förslag upptagas ett preliminärt belopp. Jag föreslår således, att avskrivningsanslaget nu preliminärt äskas med 175 000 000 kronor, motsvarande 25 procent av investeringsanslaget.

För investeringar i värnpliktslånefonden, statens lånefond för universitetsstudier samt allmänna studielånefonden torde liksom hittills total avskrivning böra ske. Avskrivningsanslagen upptages alltså till 100 000, 6 000 000 respektive 10 500 000 kronor. Investeringsanslaget till statens av-dikningslånefond å 2 500 000 kronor torde i överensstämmelse med gällande principer böra avskrivas med 20 procent. Avskrivningsanslaget upptages så-lunda till 500 000 kronor. För investeringsanslaget till lånefonden för all-männa samlingslokaler å 9 000 000 kronor torde avskrivningsprocenten, med hänsyn till de av chefen för socialdepartementet senare denna dag föreslagna ändringarna beträffande lånereglerna, böra nedsättas från 65 till 60. Avskrivningsanslaget upptages alltså med 5 400 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd. Av anslaget till lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare å 1 013 000 kronor avser 300 000 kronor räntebärande lån för finansieringen av personalbostadsbyggen. Någon avskrivning beräknas icke härför. Enär lånen i övrigt avses skola vara ränte- och amorteringsfria bör avskrivningsanslaget upptagas med 713 000 kronor. Beträffande anslaget till lån till anordnande i Fridlevstad av en vårdanstalt för alkoholmissbrukare å 887 000 kronor torde, då lånet avses skola vara såväl ränte- som amorteringsfritt, total avskrivning böra ske. Anslaget till lån till anordnande av kollektiva tvätterier å 700 000 kronor torde liksom hittills böra avskrivas med 25 procent. Sålunda upptages avskrivningsanslaget till 175 000 kronor.

Diverse kapitalfonder. Investeringsanslaget under väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond till anordnande av en bombsäker oljelagringsanläggning å 500 000 kronor avser en i anläggningen ingående militär del, vilken bör avskrivas helt. Det under förenämnda fond upptagna investeringsanslaget till

anordnande av ytterligare en bombsäker oljelagringsanläggning å 4 900 000 kronor torde liksom tidigare skett beträffande motsvarande anslag böra avskrivnas med 30 procent. Avskrivningsanslaget bör alltså upptagas med 1 470 000 kronor.

Sammanfattning och hemställan. Avskrivningsanslagen uppgår sammanlagt till 339 miljoner kronor. En översikt över hur anslagen fördelar sig på olika fonder och departement lämnas i följande tablå.

	Statens affärsverksfonder	Luftfartsfonden	Statens allmänna fastighetsfond	Försvarets fonder
II. Justitiedepartementet	—	—	8 550 000	—
III. Utrikesdepartementet	—	—	625 100	—
IV. Försvarsdepartementet	—	—	—	73 075 000
V. Socialdepartementet	—	—	1 385 800	—
VI. Kommunikationsdepartementet ...	12 809 000	400 000	1 112 500	—
VII. Finansdepartementet	—	—	162 500	—
VIII. Ecklesiastikdepartementet	—	—	11 849 500	—
IX. Jordbruksdepartementet	—	—	581 500	—
X. Handelsdepartementet	—	—	667 500	—
XI. Inrikesdepartementet	—	—	26 488 800	—
Summa	12 809 000	400 000	51 423 200	73 075 000

	Statens utlåningsfonder	Fonden för låneunderstöd	Diverse kapitalfonder	Summa
II. Justitiedepartementet	—	—	—	8 550 000
III. Utrikesdepartementet	—	—	—	625 100
IV. Försvarsdepartementet	100 000	—	—	73 175 000
V. Socialdepartementet	180 400 000	1 775 000	—	183 560 800
VI. Kommunikationsdepartementet ..	—	—	—	14 321 500
VII. Finansdepartementet	—	—	—	162 500
VIII. Ecklesiastikdepartementet	16 500 000	—	—	28 349 500
IX. Jordbruksdepartementet	500 000	—	—	1 081 500
X. Handelsdepartementet	—	—	1 970 000	2 637 500
XI. Inrikesdepartementet	—	—	—	26 488 800
Summa	197 500 000	1 775 000	1 970 000	338 952 200

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels, under förutsättning att motsvarande investeringsanslag beviljas, anvisa följande *reservationsanslag* till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1957/58 i härefter angivna fonder, nämligen

Televerkets fond:

Kommunikationsdepartementet:

Försvarsberedskap vid televerket 3 500 000

*Statsverkspropositionen år 1957: Bil. 19:***Statens järnvägars fond:****Kommunikationsdepartementet:**

<i>Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona— Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra —Växjö</i>	2 709 000
<i>Försvarsberedskap vid statens järnvägar</i>	3 000 000

Statens vattenfallsverks fond:**Kommunikationsdepartementet:**

<i>Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk</i>	3 600 000
--	-----------

Luftfartsfonden:**Kommunikationsdepartementet:**

<i>Försvarsberedskap vid luftfartsverket</i>	400 000
--	---------

Statens allmänna fastighetsfond:**Justitiedepartementet:**

<i>Ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter....</i>	500 000
<i>Vissa byggnadsarbeten för fångvården</i>	7 950 000
<i>Ersättningsanstalter för Långholmen, m. m.....</i>	100 000

Utrikesdepartementet:

<i>Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen</i>	616 300
<i>Uppförande av bostadsfastighet för tjänstemän vid beskickningen i Oslo m. m.....</i>	8 800

Socialdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården</i>	590 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Svartsjö för alkoholmissbrukare</i>	502 500
<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholmissbrukare</i>	293 300

Kommunikationsdepartementet:

<i>Sanering m. m. inom Djurgårdsstaden i Stockholm</i>	50 000
<i>Ombyggnadsarbeten i kvarteret Grönlandet norra i Stockholm</i>	137 500
<i>Utbyggnad av ämbetshuset i kvarteret Uppfinnaren i Stockholm</i>	25 000

Avskrivning av nya kapitalinvesteringar

9

<i>Anordnande av förvaltningslokaler för den centrala administrationen</i>	400 000
<i>Merkostnader för vissa byggnadsarbeten</i>	500 000

Finansdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid tullverkets kust- och gränsbevakning m. m.</i>	162 500
---	---------

Ecklesiastikdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid universitetet i Uppsala</i> .	105 000
<i>Nybyggnad för de geografiska och mineralogisk-geologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala</i>	500 000
<i>Nybyggnad för zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Uppsala</i>	250 000
<i>Nybyggnad för växtbiologiska och limnologiska institutionerna vid universitetet i Uppsala</i>	50 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid Lunds universitet</i>	375 000
<i>Nybyggnad för humanistiska fakulteten vid universitetet i Lund</i>	250 000
<i>Nybyggnad för patologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund</i>	250 000
<i>Nybyggnad för växtfysiologiska institutionen m. m. vid universitetet i Lund</i>	50 000
<i>Tillbyggnad till arkivet för dekorativ konst vid universitetet i Lund</i>	40 000
<i>Nybyggnad för medicinska fakulteten vid universitetet i Göteborg</i>	3 500 000
<i>Nybyggnad för filosofiska fakulteten vid universitetet i Göteborg</i>	50 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid karolinska mediko-kirurgiska institutet</i>	250 000
<i>Vissa byggnadsarbeten inom kvarteret Vega i Stockholm</i>	250 000
<i>Vissa ombyggnadsarbeten vid tandläkarhögskolan i Malmö</i>	60 000
<i>Utbyggnad av tekniska högskolan i Stockholm</i>	2 287 000
<i>Nybyggnader för Chalmers tekniska högskola</i>	382 500
<i>Om- och tillbyggnad av lärarhögskolan i Stockholm</i>	95 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid läroanstalterna för blinda</i>	130 000
<i>Vissa byggnadsarbeten vid skolorna för döva</i>	150 000
<i>Nybyggnad för konstfackskolan</i>	2 825 000

Jordbruksdepartementet:

<i>Byggnadsarbeten vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök</i>	185 000
---	---------

Statsverkspropositionen år 1957: Bil. 19:

<i>Byggnadsarbeten vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut</i>	182 500
<i>Byggnadsarbeten vid statens centrala frökontrollanstalt</i>	150 000
<i>Byggnadsarbeten vid skogshögskolan</i>	36 000
<i>Byggnadsarbeten vid statens skogsforskningsinstitut</i>	28 000

H and e l s d e p a r t e m e n t e t :

<i>Förrådsbyggnad m. m. för Sveriges geologiska undersökning</i>	67 500
<i>Säkerhetsanstalter för sjöfarten</i>	600 000

I n r i k e s d e p a r t e m e n t e t :

<i>Nybyggnad för virusavdelning vid statens bakteriologiska laboratorium och virusinstitution vid karolinska institutet m. m.</i>	1 112 500
<i>Uppförande av klinik för alkoholsjukdomar m. m.</i>	750 000
<i>Vissa byggnadsåtgärder för strålskyddsverksamhet m. m.</i>	50 000
<i>Utbyggande av akademiska sjukhuset i Uppsala</i>	363 800
<i>Byggnadsarbeten för länsstyrelserna</i>	800 000
<i>Anordnande av förvaltningslokaler för den regionala administrationen</i>	75 000
<i>Nybyggnad för statens polisskola i Stockholm</i>	25 000
<i>Vissa skyddsrumsanläggningar</i>	4 100 000

Försvarets fonder:**F ö r s v a r s d e p a r t e m e n t e t :***Försvarets fastighetsfond:*

<i>Arméns delfond</i>	9 350 000
<i>Marinens delfond</i>	2 250 000
<i>Flygvapnets delfond</i>	13 625 000
<i>Befästningars delfond</i>	47 850 000

Statens utlåningsfonder:**F ö r s v a r s d e p a r t e m e n t e t :**

<i>Värnpliktslånefonden</i>	100 000
---------------------------------------	---------

S o c i a l d e p a r t e m e n t e t :

<i>Lånefonden för allmänna samlingslokaler</i>	5 400 000
--	-----------

E c k l e s i a s t i k d e p a r t e m e n t e t :

<i>Statens lånefond för universitetsstudier</i>	6 000 000
<i>Allmänna studielånefonden</i>	10 500 000

Jordbruksdepartementet:

<i>Statens avdikningslånefond</i>	500 000
---	---------

Fonden för låneunderstöd:

Socialdepartementet:

<i>Lån till nybyggnader vid erkända vårdanstalter för alkoholmissbrukare</i>	713 000
<i>Lån till anordnande i Fridlevstad av en vårdanstalt för alkoholmissbrukare</i>	887 000
<i>Lån till anordnande av kollektiva tvätterier</i>	175 000

Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond:

Handelsdepartementet:

<i>Anordnande av en bombsäker oljelagringsanläggning</i>	500 000
<i>Anordnande av ytterligare en bombsäker oljelagringsanläggning</i>	1 470 000

dels i avbidan på särskild proposition beräkna följande reservationsanslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar för budgetåret 1957/58 i härefter angivna fonder, nämligen

Statens allmänna fastighetsfond:

Inrikesdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.</i>	17 000 000
<i>Statens anstalt för fallandesjuka: Om- och utbyggnadsarbeten</i>	550 000
<i>Utbyggande av karolinska sjukhuset</i>	1 662 500

Statens utlåningsfonder:

Socialdepartementet:

<i>Lånefonden för bostadsbyggande</i>	175 000 000
---	-------------

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

AVSKRIVNING AV OREGLERADE KAPITALMEDELSFÖRLUSTER

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3
januari 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler de frågor som rör anslag till *avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* samt anför därvid följande.

I anslutning till 1938 års budgetreform upprättades per den 30 juni 1938 en fond för oreglerade kapitalmedelsförluster för redovisning av förluster, som uppkommit på statens kapitalfonder och överförts till fonden i den ordning Kungl. Maj:t för varje särskilt fall bestämt. Å fonden, som står under riksgäldskontorets förvaltning, skall icke redovisas följande förluster på statens kapitalfonder, nämligen förluster för riksbanksfonden, sådana förluster för statens affärsverksfonder, statens pensionsfonder och riksgäldsfonden som är av den mindre omfattning att de normalt bör täckas av löpande inkomster samt förluster, för vilka täckning kan beredas av inom vederbörande fond verkställda avsättningar till förnyelsefond eller värdeminskningsskonto. Innan jag ingår på de frågor om avskrivning av på fonden redovisade förluster som nu bör anmälas för riksdagen, torde jag på sedvanligt sätt få anmäla spörsmålet om redovisning av vissa ackordsuppörelser.

Ackordsuppörelser angående lån från statens utlåningsfonder m. m. Med bifall till propositionen nr 281 har 1940 års lagtima riksdag (skr. nr 373) bemyndigat Kungl. Maj:t att i fråga om vissa statliga lån, i den mån ej annat föranledes av särskilda föreskrifter för viss låneverksamhet, efter prövning av omständigheterna i varje föreliggande fall biträda ackord i eller

utom gäldenärs eller löftesmans konkurs, ävensom att eljest vid gäldenärs eller löftesmans obestånd helt eller delvis efterge långivarens rätt, så ock att, där särskilt vägande skäl därtill föranleder, medge betalningsanstånd även i fall, då sådant anstånd ej påkallas av gäldenärs eller löftesmans iråkade obestånd.

Bemyndigandet gäller i fråga om lån från statens utlåningsfonder; lånefordringar under fonden för låneunderstöd, vilka hänför sig till anslag för viss lånerörelse; lån från jämtländska lappväsendets fond, Västerbottens och Norrbottens lappfonder (fr. o. m. den 1 juli 1943 statens lappfond); samt lån från folkpensioneringsfonden för ändamål, som avses i § 4 mom. 1 punkt 8 i reglementet angående förvaltningen av nämnda fond.

Riksdagen medgav tillika, att befogenheten finge av Kungl. Maj:t delegeras åt underordnad myndighet, respektive riksbanken och riksgäldskontoret.

Vid lämnandet av detta bemyndigande uttalade riksdagen emellertid önskemålet, att redovisning i någon lämplig form årligen skulle lämnas riksdagen för beslut rörande ackordsuppgörelser och andra efterskänkanden, som fattats på grund av bemyndigandet.

Den äskade redovisningen torde på sätt tidigare skett få lämnas riksdagen i den formen, att avskrifter av de under föregående kalenderår fattade besluten angående biträdande av ackord ävensom andra efterskänkanden av statens rätt, som innefattar mera än ett medgivande av betalningsanstånd, tillställas riksdagens vederbörande utskott jämte en sammanfattande förteckning.

I enahanda ordning torde redovisning få lämnas för de fall, i vilka Kungl. Maj:t under föregående kalenderår tagit i anspråk det av 1942 års riksdag (prop. nr 241; skr. nr 388) lämnade bemyndigandet att tills vidare efter prövning av omständigheterna i varje särskilt fall biträda ackord i fråga om kronans fordringar för försåld fast egendom.

Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster. Enligt av 1939 års lagtima riksdag godkända principer skall under denna rubrik årligen äskas ett anslag till belopp, som kan antagas genomsnittligt bereda täckning för de förluster som för varje år brukar uppkomma. I gällande riksstat är anslaget uppfört med 543,6 miljoner kronor, varav 1 miljon kronor avsetts för årlig avskrivning av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster och 542,6 miljoner kronor för en framtida reglering av avskrivningsbehovet för dels kapitalsubventionerna till egnahem och dels tillägglånen till viss bostadsbygnadsverksamhet.

Med skrivelse den 22 november 1956 har riksgäldskontoret överlämnat en redogörelse angående överföring till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster under budgetåret 1955/56 av förluster å statens kapitalfonder.

Av redogörelsen framgår att följande förluster av fondförvaltande myndigheter anmälts och per den 30 juni 1956 överförts till fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster:

Myndighet och fond

Försvarets civilförvaltning:	
Försvarets fastighetsfond	148 563: 30
Bostadsstyrelsen:	
Lånefonden för bostadsbyggande	39 247: 68
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	590: 52
Järnvägsstyrelsen:	
Statens järnvägars fond	2 118 050: 69
Statskontoret:	
Fonden för låneunderstöd: Statskontorets delfond	96 232: 07
Riksbanken:	
Statens bosättningslånefond	307 748: 84
Egnahemslånefonden	2 243: 46
Fonden för låneunderstöd: Riksbankens delfond	3 960: —
	Summa kronor 2 716 656: 56

Fonden har sålunda under budgetåret 1955/56 belastats för förluster med tillhopa 2 716 656 kronor 56 öre. Den 30 juni 1956 utgjorde balansen av disponibla medel för reglering av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster 15 287 147 kronor 35 öre.

Utöver vad som erfordras för årlig avskrivning av smärre oreglerade kapitalmedelsförluster, 1 miljon kronor, bör, såsom jag tidigare denna dag anfört vid anmälan av frågan om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar, under förevarande anslag medel beräknas för en framtida reglering av avskrivningsbehovet för dels kapitalsubventionerna till egnahem och dels tilläggslånen till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Vid anmälan av motsvarande fråga i 1955 års statsverksproposition (bil. 19, s. 3—6) erinrades om, att det med hänsyn till en förutsedd successiv minskning av anslagsbehovet för ifrågakvarande kapitalsubventioner framstod som önskvärt, att ett utjämningsförfarande i fråga om avskrivningen av dessa subventioner komme till stånd mellan budgetåren, så att alltför stora kastningar i fråga om medelsanvisningen för avskrivningsändamål förhindrades. Utifrån dessa förutsättningar föreslogs, att avskrivningsanslagen för de löpande investeringarna på bostadsområdet skulle upptagas med sammanlagt 350 miljoner kronor. Förslaget bifölls av riksdagen (skr. nr 328/1955). I fjolårets statsverksproposition (bil. 20, s. 4—5) förordade jag i anslutning härtill, att den nu angivna maximeringsregeln skulle tillämpas jämväl för innevarande budgetår. Förslaget godkändes av riksdagen (skr. nr 284).

För nästkommande budgetår har anslagen till bostadsfinansieringen i avvaktan på särskild proposition i ämnet äskats med endast preliminärt beräknade belopp. Någon närmare beräkning av avskrivningsbehovet beträffande egnahemssubventioner och tilläggs lån kan således ännu icke göras. Jag föreslår därför, att det samlade avskrivningsbehovet för löpande inves-

*Statsverkspropositionen år 1957: Bil. 20:
Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster*

teringar i bostadslånegivningen nu preliminärt upptages till det tidigare nämnda maximibeloppet, d. v. s. med 350 miljoner kronor. I enlighet härmed och med beaktande av att jag tidigare denna dag vid anmälan av huvudtiteln Avskrivning av nya kapitalinvesteringar preliminärt äskat anslag med 175 miljoner kronor till avskrivning av investeringarna i lånefonden för bostadsbyggande beräknar jag således under förevarande anslag ett belopp av 175 miljoner kronor.

Anslaget torde alltså för nästa budgetår preliminärt böra uppföras med (1 + 175) 176 miljoner kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:ti måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster* för budgetåret 1957/58 beräkna ett anslag av 176 000 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställer behagar Hans Maj:ti Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

BILAGA 21 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1957

STATENS ALLMÄNNA FASTIGHETSFOND

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 ja-
nuari 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1957/58 och anför därvid följande.

Översikt av fastighetsfondens ställning m. m.

Statens allmänna fastighetsfond omfattar tio delfonder, av vilka slottsbyggnadernas, beskickningsfastigheternas och byggnadsstyrelsens delfonder förvaltas av byggnadsstyrelsen och de övriga står under förvaltning av fångvårdsstyrelsen, medicinalstyrelsen, generaltullstyrelsen, Uppsala universitet, Lunds universitet, direktionen för karolinska sjukhuset och sjöfartsstyrelsen. Fastighetsfonden är anordnad såsom en kapitalfond, vilket innebär, att — förutom kapitalbehållningen — fondens inkomster och utgifter redovisas i rikshuvudboken. Inkomst- och utgiftsstat för fonden fastställs årligen av Kungl. Maj:t och riksdagen. Å utgiftssidan i denna stat upptages anslagsposter för bestridande från fonden av reparations- och underhållskostnader m. m. samt för avsättning till värdeminskningsskonto. Från fondens stat bestrides vidare hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden. Å statens inkomstsida beräknas, förutom hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden samt diverse inkomster, en post för varje delfond, benämnd ersättning för till

statsmyndigheter upplåtna lokaler; över denna post redovisas de belopp som för nämnda ändamål anvisas under de olika huvudtitlarna på riksstaten. Fondens överskott redovisas på särskild titel på riksstatens inkomstsida.

Fastighetsfondens kapitalbehållning uppgick den 1 juli 1955 till 476,81 miljoner kronor. Enligt en av riksräkenskapsverket i samband med riksbokslutet upprättad sammanställning har under budgetåret 1955/56 kapitalinvesteringarna i fonden uppgått till 71,06 miljoner kronor, medan utgifterna å motsvarande avskrivningsanslag utgjort 36,94 miljoner kronor och avskrivningsmedlen inom fonden samt övriga kapitalmedel uppgått till 8,45 miljoner kronor. Nettoökningen av fondens behållning på grund av nyinvestering har således uppgått till 25,67 miljoner kronor. Genom invärderingar och omföringar mellan kapitalfonder har fastighetsfondens kapitalbehållning ökat med 1,86 miljoner kronor. Den utgående behållningen den 30 juni 1956 uppgick sålunda till 504,34 miljoner kronor.

Den för budgetåret 1955/56 fastställda staten för fastighetsfonden balanserade på 53,40 miljoner kronor. Inkomsterna beräknades till detta belopp, medan utgifterna och överskottet upptogs till respektive 35,87 och 17,53 miljoner kronor. Utfallet av staten framgår av en i budgetredovisningen (s. 166 ff.) intagen sammanställning. Enligt denna har fondens överskott uppgått till 19,23 miljoner kronor, vilket belopp alltså tillförts statsregleringen. Till reparations- och underhållskostnader m. m. har åtgått 16,88 miljoner kronor. Behållningen av reserverade reparationsmedel har under budgetåret ökat från 6,31 till 7,93 miljoner kronor.

Den för innevarande budgetår gällande staten för fastighetsfonden är fastställd genom brev den 9 mars 1956 (statsverkspropositionen bilaga 21, riksdagens skrivelse nr 71).

Från och med budgetåret 1944/45 har genomförts en omläggning av arbetsåret för reparationsverksamheten, varigenom detta lösgjorts från sin förutvarande bundenhet vid budgetåret och i stället börjar i månaderna mars—april. Härigenom kan reparationsverksamheten förläggas till vår- och försommarmånaderna, så att den icke liksom tidigare sammanfaller med byggnadsindustriens högsäsong i slutet av sommaren och början av hösten. En förutsättning härför är, att Kungl. Maj:ts förslag till stat för fastighetsfonden framlägges i statsverkspropositionen och att staten fastställs av riksdagen under dess tidigare skede.

Det förslag till stat för allmänna fastighetsfonden, som framlägges i det följande (*bilaga*), slutar på ett belopp av 64 513 000 kronor, vilket innebär en ökning av omslutningssumman med 4 809 000 kronor. Ökningen betingas främst av en höjning av posten till reparations- och underhållskostnader med 5 100 000 kronor. Posterna för hyresutgifter och avsättning till värde-minskningskonto ökar med 827 000 respektive 760 000 kronor. Hyresinkomsterna förutses öka med 29 000 kronor och diverse inkomster minskar med 39 000 kronor. Fondens överskott förutsättes minska med 1 878 000 kronor. Slutligen betingar balansen i staten en uppräknig av ersättningsanslagen till fonden med sammanlagt 4 819 000 kronor.

Till grund för förslaget till stat för fastighetsfonden ligger av vederbörande förvaltningsmyndigheter avgivna statförslag för respektive delfonder, varöver riksräkenskapsverket den 7 december 1956 avgivit infordrat utlåtande.

Reparations- och underhållskostnader m. m.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreskrivit har de fondförvaltande myndigheterna avgivit redogörelser för användningen under budgetåret 1955/56 av medel, som under här ifrågavarande anslagsposter ställts till förfogande. Beträffande redogörelsernas innehåll torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

I detta sammanhang må erinras, att vid behandlingen av förslaget till stat för fastighetsfonden vid 1943 års riksdag (prop. nr 71) ställning togs till frågan om principerna för beräkningen av medelsbehovet för reparationsändamål. De av Kungl. Maj:t i nämnda sammanhang godkända beräkningsgrunderna, mot vilka riksdagen icke riktat erinran, innebär huvudsakligen följande.

Beloppet av erforderliga reparationsmedel erhålles genom multiplicering av byggnadsbeståndets bokförda värde med en viss procentsats, underhållsprocenten. I byggnadsbeståndets bokförda värde ingår icke de byggnader, som färdigställes under det budgetår, som närmast föregår det budgetår statförslaget avser. Underhållsprocenten anpassas efter byggnadernas ålder. Sålunda fastställs ett visst procenttal för gamla byggnader och ett annat för nya byggnader. Under de första åtta åren halveras vidare underhållsprocenten för de nya byggnaderna. Underhållsprocenten eller det erhållna reparationsmedelsbehovet omräknas slutligen med hänsyn till inträffade förändringar i prisläget på byggnadsmarknaden, vilka förändringar framgår av byggnadsstyrelsens underhållskostnadsindex.

Det sålunda beräknade beloppet av erforderliga medel för reparationer och underhåll utgör en ram för medelstildelningen, vilken sedan med hänsyn till läget på arbetsmarknaden, materialtillgången, den statsfinansiella situationen m. m. av statsmakterna underkastas eventuellt erforderliga justeringar.

I brev den 1 mars 1946 förklarade Kungl. Maj:t, att beräkningen av medelsbehovet för reparations- och underhållskostnader tills vidare från och med budgetåret 1946/47 skulle beträffande fängvårdsstyrelsens, medicinalstyrelsens, byggnadsstyrelsens, Uppsala universitets och Lunds universitets delfonder ske i enlighet med de principer, som förordats i förenämnda proposition, och att härvid värdena å nyuppförda byggnader i förekommande fall skulle omräknas till 1935 års prisnivå i enlighet med de i 1946 års statsverksproposition, del 22, s. 6—7 återgivna, av byggnadsstyrelsen förordade principerna.

De byggnadsvärden, som byggnaderna skulle ha belingat, därest de uppförts år 1935, bestämmes från och med budgetåret 1949/50 med tillämp-

ning av byggnadsstyrelsens nybyggnadskostnadsindex, som av styrelsen årligen kompletteras med hänsyn till inträffade förändringar i kostnadsläget på byggnadsmarknaden.

Beträffande reparationskostnadsindex har byggnadsstyrelsen anmält, att denna med 1935 som basår för år 1956 beräknats till 293, vilket jämfört med år 1955 innebär en höjning med tjugofyra enheter eller cirka nio procent.

Slottsbyggnadernas delfond. Till reparations- och underhållskostnader m. m. för denna delfond har enligt staten för innevarande budgetår anvisats sammanlagt 1 592 000 kronor, varav 722 000 kronor för de kungl. slotten med tillhörande byggnader, 275 000 kronor för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga, 295 000 kronor för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m., därav 72 000 kronor för vissa arbeten enligt en särskild plan, samt 300 000 kronor för vissa iståndsättningsarbeten.

I fråga om delposterna för de kungl. slotten med tillhörande byggnader samt för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m. har styrelsen beräknat det löpande reparationsmedelsbehovet till 850 000 respektive 263 000 kronor. Härvid har styrelsen dels utgått från att den 7 1/2-procentiga nedräkning av de utav förvaltningsmyndigheterna för fastigheternas löpande underhåll äskade beloppen, som skett vid medelsanvisningen för innevarande budgetår, icke skall kvarstå för nästkommande budgetår, dels verkställt uppräkningsmedel med hänsyn till den inledningsvis nämnda stegringen i styrelsens reparationskostnadsindex.

Till nyssnämnda belopp för löpande underhåll av vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m. har byggnadsstyrelsen lagt 200 000 kronor för vissa mera kostnadskrävande arbeten. Styrelsen erinrar härvid om den till styrelsens petitaskrivelse för innevarande budgetår fogade planen över sådana iståndsättningsarbeten, som utöver löpande underhåll bör utföras under den kommande femårsperioden. De i planen upptagna arbetena skulle draga en sammanlagd kostnad av 1 355 000 kronor, varvid vissa arbeten å Landskrona slott dock icke inräknats. Bland de arbeten, till vilka styrelsen äskar medel för nästa budgetår ingår restaurering och konservering av sandsten i fasaderna till vissa gravkor i Riddarholmskyrkan med 25 000 kronor, iståndsättning av mittkroppens västra fasad m. m. å Bogesunds slott med 30 000 kronor, skyddsåtgärder samt återuppbyggnad av skansmurar m. m. vid Bohus fästningsruin likaså med 30 000 kronor, omläggning av spånbeklädnaden på yttertaket å Ornäs loftbyggnad med 20 000 kronor samt omtäckning av vissa tak vid Hovdala och Läckö slott med 55 000 respektive 40 000 kronor.

Delposten för reparation och underhåll av de uthyrda lägenheterna vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga har från och med budgetåret 1953/54 upptagits till belopp, som i stort sett svarar mot hyresinkomsterna från lägenheterna. För upprustning och modernisering av dessa lägenheter disponeras de belopp som återstår, sedan normala underhållskostnader samt kro-

nan såsom hyresvärd åvilande utgifter för uppvärmning, vatten och belysning, för närvarande i runt tal 135 000 kronor, bestritts. För innevarande budgetår beräknas ett belopp av cirka 140 000 kronor vara disponibelt för ändamålet. Styrelsen uppskattar de under innevarande budgetår inflytande hyrorna till 320 000 kronor.

Under förevarande delpost hemställer byggnadsstyrelsen vidare, att ett belopp av 40 000 kronor anvisas för modernisering av tjänstebostäder vid de kungl. slotten. Härom inhämtas bland annat följande ur handlingarna.

Storleken av underhållsmedlen för slottens byggnader beräknades vid slottsfondens inrättande 1945 icke såsom i regel skedde beträffande byggnader under fastighetsfonden efter ett procenttal bestämt med hänsyn till byggnadernas ålder och i relation till byggnadernas beräknade värde, utan med ledning av respektive slottsarkitekters erfarenhet och i övrigt på basis av inhämtade uppgifter. Av många skäl hade det löpande underhållet av slottsbyggnaderna varit eftersatt före fondens inrättande. Överhuvudtaget hade förbättringar och moderniseringar på grund av medelsbrist icke kunnat genomföras. Slottsförvaltningarnas personal erhöll enligt godkännande av 1946 års riksdag avlöningsförmåner motsvarande dem som utgick till viss statlig personal. Därvid upptogs i staten för de kungl. slotten visserligen bruttolönerna med de i löneplan bestämda beloppen, men för innehavarna av tjänstebostäder utfördes endast de nettobelopp som erhållits sedan hyresvärdet för tjänstebostäderna avdragits. Anledningen härtill var att innehavet av bostad ingick bland de förmåner och rättigheter, som lämnades orubbade enligt riksdagens principbeslut. En viss praktisk fördel vanns även såtillvida att det dubbelarbete undveks, som skulle uppstått om tjänstebostadsvärdet skulle genom slottsförvaltningens försorg frändragas lönen och tillföras slottsbyggnadernas delfond. Även tjänstebostäderna befann sig då byggnadsstyrelsen övertog ansvaret för underhållet i allmänhet i ett mindre gott skick. De på tidigare utgifter grundade beräkningarna av medelsbehovet för underhållet visade sig snart otillräckliga och motsvarade icke det löpande faktiska behovet. Än mindre gavs möjligheter till förbättringar och moderniseringar. Bland annat har kravet på underhåll och moderniseringar av tjänstebostäderna skärpts genom uppkomna svårigheter vid nyanställning av personal. Det är därför nödvändigt att vidtaga åtgärder för att höja standarden på tjänstebostäderna. Om utgiftsstaten tills vidare ökades med det belopp, 40 000 kronor, som motsvarar det ungefärliga beloppet för hyresavdragen, skulle en skälig förbättring kunna genomföras inom rimlig tid. I den mån moderniseringar kommer till stånd kommer hyresavdragen att höjas.

Styrelsen hemställer således att delposten för nästa budgetår uppföres med $(320\ 000 + 40\ 000 =)$ 360 000 kronor.

Alltsedan budgetåret 1946/47 har under reparations- och underhållsposten av slottsbyggnadernas delfond upptagits särskilda belopp för istandsättningsarbeten vid de kungl. slotten med tillhörande byggnader. Byggnadsstyrelsen erinrar om sin i statförslaget för budgetåret 1954/55 lämnade redogörelse för de olika arbeten som fordras för att sätta slottsbyggnaderna i lidsenligt skick. Kostnaderna för arbetena beräknades därvid till i runt tal 10,6 miljoner kronor. För nämnda budgetår har anvisats 445 000, för föregående 340 000 och för nu löpande budgetår 300 000 kronor. Arten och om-

fattningen av de i den totala kostnadskalkylen ingående åtgärderna framgår av en till statskrivelsen för budgetåret 1954/55 fogad sammanställning, där de olika arbetena jämväl graderats ur angelägenhetssynpunkt.

För iståndsättningsarbeten av nu ifrågavarande slag begär byggnadsstyrelsen för nästa budgetår ett belopp av 660 000 kronor. Härvid beräknar styrelsen 65 000 kronor för slutförandet av restaureringen av den s. k. stensalen med anslutande trapphus och förrum inom nordöstra flygeln å Stockholms slott. För detta restaureringsprojekt beräknade styrelsen i förenämnda arbetsplan 165 000 kronor, varav för innevarande budgetår 115 000 kronor anvisats. Ökningen, 15 000 kronor, beror på inträffade prisstegringar på såväl material som arbetslöner. I gällande stat. för fonden beräknades icke medel för de fortsatta putsningsarbetena på Stockholms slotts västra fasad och riksmarskalksflygel, varom styrelsen hemställt i sin petitaskrivelse för budgetåret. Styrelsen finner emellertid nu lämpligt, att fasadputsningsarbetena under nästa arbetsår istället inriktas så, att nordöstra flygelns södra fasad omputsas i anslutning till arbetena i den där innanför liggande stensalen och hemställer om 80 000 kronor för ändamålet. För renovering av förbindelserummen jämte angränsande utrymmen mellan östra huvudportiken och trapphuset till H. M. Konungens bibliotek och stensalen beräknar styrelsen en totalkostnad av 140 000 kronor, varav för nästa budgetår 80 000 kronor äskas. I fråga om övriga arbeten å Stockholms slott äskar styrelsen 30 000 kronor för entresolering av ett förrådsrum i anslutning till panncentralen, 35 000 kronor för ombyggnad av personhissen inom västra valvet, 65 000 kronor för återställande av vissa kulturhistoriska inredningar, för vilket ändamål styrelsen flera gånger tidigare hemställt om medel, 30 000 kronor för fortsättning av det utredningsarbete beträffande logårdsflyglarnas grundförstärkning, till vilket ändamål i staten för budgetåret 1955/56 50 000 kronor beräknats, samt 40 000 kronor för omtäckning av plåtyttertaket vid hovstallet. Till arbeten å Drottningholms slott äskas 60 000 kronor för vissa brandskyddsåtgärder å teatermuseet och 125 000 kronor för slutförandet av den å fastighetsfonden beräknade moderniseringen och utbyggnaden av det elektriska ledningssystemet å Drottningholmsholmsmalmen. För sistnämnda arbeten har under vartdera av budgetåren 1954/55 och 1955/56 anvisats 75 000 kronor (se statsverkspropositionen 1954, bilaga 21, s. 6). Slutligen hemställer styrelsen om anvisande av 50 000 kronor för omputsning och reparation av borggårdsfasaderna å Tullgarns slott. För dränering av borggården och omputsning av flyglarnas fasader å sistnämnda slott har i staten för innevarande budgetår 70 000 kronor anvisats.

Det totala medelsbehovet under slottsbyggnadernas delfond skulle sålunda enligt byggnadsstyrelsens beräkningar uppgå till $(850\ 000 + 263\ 000 + 200\ 000 + 360\ 000 + 660\ 000 =) 2\ 333\ 000$ kronor.

Fångvårdsstyrelsens delfond. Till reparations- och underhållskostnader m. m. för denna delfond har varit anslagna följande belopp under respektive budgetår.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor	795 000	733 000	803 000	783 000

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen har 538 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 245 000 kronor, för vissa större reparations- och ändringsarbeten, vilka icke kunnat utföras inom ramen för det normala reparationsanslaget och för vilka särskilda investeringsanslag icke ansetts böra äskas, då fastigheternas värdeökning förväntas bli obetydlig.

I statförslaget för budgetåret 1957/58 har fångvårdsstyrelsen beräknat det för normala reparations- och underhållsarbeten erforderliga anslaget enligt samma grunder som tidigare. Underhållskostnaderna framgår av följande uppställning, vari styrelsen även medtagit vissa fastigheter, vilka styrelsen i skrivelse den 16 oktober 1956 föreslagit till redovisning å delfonden.

	Byggnads- värde kronor	Underhålls- procent	Repara- tionsmedel kronor
Äldre byggnader	10 389 802	4,98	517 412
Nya byggnader över 8 år	4 062 826	1,97	80 037
Nya byggnader ej över 8 år	4 012 408	0,99	39 723
	Kronor 18 465 036	—	637 172

Till det erhållna beloppet, som avrundats till 637 000 kronor, har lagts 53 500 kronor till bestridande av reparations- och underhållskostnader samt onera för av fångvården disponerade barackbyggnader, m. m. — För normalt underhåll beräknar fångvårdsstyrelsen sålunda 690 500 kronor.

Utöver vad som sålunda bedömts erforderligt för löpande ändamål har fångvårdsstyrelsen även för nästa budgetår äskat särskilda medel för vissa större reparations- och ändringsarbeten. I fråga om den av 1952 års riksdag (jfr 1952 års statsverksproposition, bilaga 21, s. 25) begärda planen över samtliga de arbeten, vilka enligt styrelsens bedömning motiverade särskild medelsanvisning under fångvårdsstyrelsens delpost, framhåller styrelsen, att utarbetandet av planen har fördröjts genom det fortlöpande utredningsarbetet om fångvårdsanstaltsorganisationens utformning (1951 års fångvårdsutredning, säkerhetsanstaltsutredningen, fångvårdsbyggnadsutredningen och för närvarande fångvårdens byggnadskommitté). I anslutning härtill har byggnadsstyrelsen och fångvårdsstyrelsen erhållit i uppdrag att gemensamt verkställa en utredning angående befintliga äldre anstalter för att utröna vilka önskemål som ur skilda synpunkter kan anföras rörande anstalternas disposition ävensom pröva föreliggande ombyggnads- och reparationsbehov, graderade med hänsyn till den tidsrymd, varunder anstalterna i fråga ännu kan behöva utnyttjas. Ifrågavarande utredning har visat, att ett medelsbehov av cirka 15 miljoner kronor föreligger för underhålls- och ändringsarbeten å nu befintliga anstalter. De två verkstyrelserna har ännu icke tagit definitiv ställning till frågan huru stort belopp som slutligt bör äskas med

hänsyn till den beräknade brukningstiden för de enskilda anstalterna. I avvaktan härpå har fångvårdsstyrelsen i förevarande petitaskrivelse endast framfört äskanden om medel för ofrånkomliga arbeten.

I enlighet härmed hemställer fångvårdsstyrelsen om särskild medelsanvisning för nästa budgetår med ett belopp om sammanlagt 819 000 kronor. Till installation av alarmanordningar har medel anvisats årligen alltsedan budgetåret 1950/51, för 1956/57 med 15 000 kronor. Styrelsen äskar härför 10 000 kronor för nästa budgetår. För omläggning av elektriska ledningar beräknar styrelsen samma belopp som för innevarande budgetår eller 30 000 kronor. Sedan budgetåret 1951/52 har särskilda medel anvisats för utbyte av värmepannor m. m. vid vissa anstalter. För 1956/57 har under delposten beräknats 100 000 kronor för ändamålet. För fullbordandet av pannutbyte i Malmö, vilket arbete påbörjats under innevarande budgetår, äskar styrelsen 35 000 kronor för nästa budgetår. Vidare äskar styrelsen 52 500 kronor för installation av nya värmepannor i Håga sjukhus och 50 000 kronor för installation av oljeeldning å ungdomsanstalten Roxtuna. För övriga, mindre omfattande installationsarbeten begär styrelsen tillsammans 87 500 kronor. — För slutförande av reparationerna av vissa tak vid fångvårdsanstalten å Härlanda har för budgetåren 1955/56 och 1956/57 anvisats sammanlagt 100 000 kronor. Fångvårdsstyrelsen hemställer om anvisande av det återstående medelsbehovet, 165 000 kronor, för nästa budgetår. För modernisering av tjänstebostäder beräknade styrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1954/55 (se 1954 års statsverksproposition, bilaga 21, s. 8 och 9) ett medelsbehov av 300 000 kronor för de mest aktuella åtgärderna. Av detta belopp har under budgetåren 1954/56 anvisats tillhoppa 82 000 kronor. Styrelsen äskar med hänsyn till de dåliga sanitära installationerna i många bostäder m. m. ett belopp om 100 000 kronor för budgetåret 1957/58. För brandskyddsanordningar vid kolonier och förläggningar har i staten för innevarande budgetår anvisats 50 000 kronor. Beloppet äskades av styrelsen såsom en första medelsanvisning för ändamålet i avvaktan på ett slutligt ställningstagande till vad som absolut erfordras. Med överlämnande av ett utlåtande av riksbrandinspektören och under erinran om de bränder som inträffat under sistförflutna år, bland annat i Nyköping och Mariestad, framhåller styrelsen nödvändigheten av snabba åtgärder dels för anskaffande av tidsenlig utrustning och dels för genomförande av vissa ofrånkomliga byggnadsarbeten utan att avvakta beslut om anstalternas slutliga disposition. Vid de överläggningar fångvårdsstyrelsen haft med riksbrandinspektören i anledning av branden vid Nyköpingsanstalten, påkallade riksbrandinspektören igenläggning av balkongöppningarna. Ett genomförande av detta önskemål kommer att medföra dryga byggnadskostnader samt en ökning av tillsynspersonalen. Planläggningen av arbetet är ännu icke fullt klar, varför styrelsen inskränker sig till att för nästa budgetår äska ett belopp av 250 000 kronor. Slutligen hemställer styrelsen om en särskild medelsanvisning av 39 000 kronor för att vidtaga vissa åtgärder för att tillgodose vattenförsörjningen vid kolonin Tenhult.

Fångvårdsstyrelsen föreslår sålunda, att anslagsposten till reparationer och underhåll för nästa budgetår uppföres med (690 500 + 819 000 =) 1 509 500 kronor eller avrundat 1 510 000 kronor.

Beskickningsfastigheternas delfond. Den för denna delfond uppförda anslagsposten är uppdelad på en obetecknad delpost för reparations- och underhållskostnader för delfondens fastigheter och en förslagsvis beräknad delpost till uppvärmning och belysning av kanslilokaler och tjänstebostäder i statens fastigheter för utrikesförvaltningen. För nämnda ändamål har anvisats följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m., kronor	770 000	795 000	1 020 000	1 240 000
Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i> , kronor	360 000	390 000	430 000	450 000

Av de för innevarande budgetår under posten till reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. anvisade medlen har 630 000 kronor beräknats till löpande reparations- och underhållsarbeten och 295 000 kronor till täckande av årligen återkommande utgifter för onera m. m., såsom skatter, vattenavgifter, sotning, bevakning, hissbesiktning etc. samt 10 000 kronor som tilläggsanslag för detta ändamål för täckande av utgifter för budgetåret 1955/56. 20 000 kronor har beräknats för inspektionsresor samt 200 000 kronor för mera omfattande arbeten i samband med personskiften på chefsposter. För vissa arbeten i Helsingfors och i Ankara har beräknats tillsammans 55 000 kronor samt för påbörjande av vissa ombyggnadsarbeten inom generalkonsulatet i San Francisco 30 000 kronor.

I statförslaget för budgetåret 1957/58 har byggnadsstyrelsen uppskattat de årligen återkommande utgifterna för onera m. m. för fastighetsbeståndet vid utgången av föregående budgetår till oförändrat 295 000 kronor. För en nytillkommen fastighet i Budapest uppskattar styrelsen kostnaderna till 5 000 kronor. Fastigheten har tillkommit redan vid ingången av innevarande budgetår, varför samma belopp erfordras för att täcka förskotterade nödvändiga utgifter under detta budgetår. Å andra sidan bortgår från posten ett belopp om sammanlagt 5 000 kronor, utgörande kostnader för bevakning av ett antal fastigheter, enär dessa kostnader ansetts böra bestridas från tredje huvudtiteln. Totalt beräknas således för löpande utgifter för onera m. m. ett belopp av 300 000 kronor.

Beträffande kostnaderna för reparations- och underhållsarbeten av normal omfattning utgår styrelsen från ett oförändrat belopp av 650 000 kronor, varav 20 000 kronor för erforderliga besiktningaresor. För nysnämnda nytillkomna fastighet i Budapest beräknas en ökning av anslagsposten med 15 000 kronor. För de tre senaste budgetåren har medelsbehovet beräknats på grundval av prisnivån den 1 juli 1953 i respektive land. Sedan dess har dock inom flertalet länder inträffat prisstegringar av sådan storleksordning att de föranleder behov av en förstärkning av anslagsposten. Styrelsen har med

stöd av inhämtade uppgifter om prisstegringarna fram till den 1 juli 1956 beräknat den årliga merkostnaden till 125 000 kronor. Då prisstegringarna kommer att medföra en ökad belastning av underhållsanslaget redan för innevarande budgetår, måste vissa underhållsarbeten uppskjutas till nästa budgetår. För att då kunna täcka kostnaderna för de sålunda uppskjutna arbetena bör delposten tillfälligt uppräknas med ytterligare 125 000 kronor.

För slutförandet av ombyggnadsarbetena inom generalkonsulatet i San Francisco begär byggnadsstyrelsen en särskild medelsanvisning om 20 000 kronor. Slutligen föreslår styrelsen, att i förevarande post skall inräknas ett belopp av 100 000 kronor, att efter medgivande av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall användas för mera omfattande arbeten i samband med skiften å chefsposter.

Styrelsen har sålunda föreslagit, att posten till reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. för nästa budgetår upptages till (300 000 + 650 000 + 15 000 + 125 000 + 125 000 + 20 000 + 100 000 =) 1 335 000 kronor.

Kostnader för uppvärmning och belysning av kanslilokaler och tjänstebostäder under budgetåret 1957/58 har av styrelsen uppskattats till 470 000 kronor, vilket innebär en ökning med 20 000 kronor jämfört med innevarande budgetår.

Byggnadsstyrelsens delfond. Under denna delfond har till reparations- och underhållskostnader m. m. anvisats följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor . . .	7 111 000	7 505 000	7 918 000	8 070 000

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen har 7 150 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 920 000 kronor, för vissa ändrings- och förbättringsarbeten.

I sitt förslag till stat för byggnadsstyrelsens delfond för budgetåret 1957/58 har styrelsen beräknat erforderliga reparations- och underhållsmedel till sammanlagt 12 343 000 kronor, därav 10 170 000 kronor faller på löpande och 2 173 000 kronor på särskilda ändamål.

Till grund för uppskattningen av det löpande medelsbehovet har lagts bokföringsvärdet av de på delfonden den 30 juni 1956 redovisade byggnaderna. Från detta värde, 442 892 237 kronor, har dragits 43 916 052 kronor, utgörande värdet av byggnader under uppförande samt till delfonden hörande byggnader, beträffande vilka styrelsen icke svarar för underhållet eller endast har att bestrida det yttre underhållet, ävensom värdet av Harpsund och kasern II på Skeppsholmen.

Till det återstående beloppet, 398 976 185 kronor, har dels lagts ett uppskattat byggnadsvärde av sammanlagt 2 173 000 kronor, avseende konstfackskolans byggnad i Stockholm, fastigheten nr 10 i kvarteret Landshövdingen i Kalmar, fastigheten nr 9 i kvarteret Onkel Adam i Östersund, fastigheterna nr 2 och 3 i kvarteret Poppeln i Vänersborg, fastigheterna nr 3, 4, 5 och 6 i kvarteret St. Nicolaus i Halmstad samt bilinspektionens byggnad i Göte-

borg, vilka fastigheter antingen endast bokförts i fastighetsförteckningen med markvärde eller tillförts delfonden efter bokslutets upprättande, dels ett belopp av 3 310 000 kronor avseende lärarhögskolans i Stockholm övningsskola, tomten nr 3 i kvarteret Ornbäraren, som av byggnadsstyrelsen i skrivelse den 17 juli 1956 föreslagits upptagen till redovisning på delfonden med ett byggnadsvärde av enahanda storlek.

Sammanlagda värdet av de byggnader, för vilka styrelsen skall bestrida underhållet, utgör enligt det föregående 404 459 185 kronor. Detta värde har av byggnadsstyrelsen omräknats i enlighet med de i 1946 års statsverksproposition, del 22, s. 6—7 återgivna, av styrelsen förordade principerna, var-efter erforderliga underhållsmedel vid 1935 års prisnivå beräknats i enlighet med följande tabell.

	Bokfört byggnadsvärde, kronor	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kronor	Underhållsprocent	Erforderliga underhållsmedel vid 1935 års prisnivå, kronor
Äldre byggnader	118 909 143: 37	118 909 143: 37	1,5	1 783 637: —
Nya byggnader över 8 år	135 476 272: 69	85 153 696: 86	1,0	851 537: —
Nya byggnader ej över 8 år	150 073 769: 39	57 327 266: —	0,5	286 636: —
Kronor	404 459 185: 45	261 390 106: 23	—	2 921 810: —

Till den sålunda erhållna summan, 2 921 810 kronor, för förenämnda byggnadsbestånd har byggnadsstyrelsen lagt kostnaderna för ett antal andra fastigheter, för vilka styrelsen på grund av avtal eller särskilt uppdrag har att helt eller delvis svara för underhållet. Dessa kostnader har uppskattats till 56 500 kronor vid 1935 års prisläge, varvid erhållits summa 2 978 310 kronor.

Då indextalet beträffande underhållskostnader för år 1956 stigit till 293 jämfört med 100 år 1935, har det löpande reparationsmedelsbehovet för budgetåret 1957/58 beräknats till $(2,93 \times 2\,978\,310 =)$ i runt tal 8 730 000 kronor.

Härutöver erfordras medel för underhåll och drift m. m. av huvudbyggnaden med tillhörande anläggningar vid *Harpsund*. I statförslaget för innevarande budgetår har dessa kostnader upptagits till 130 000 kronor. Styrelsen beräknar de normala underhålls- och driftkostnaderna för nästa budgetår till oförändrat belopp. Därutöver erfordras emellertid särskilda medel för utbyte av personbilen och för modernisering av stora köket samt grovdisk- och rensrummet i huvudbyggnaden. Kostnaden för dessa åtgärder beräknas till 25 000 kronor. Styrelsen beräknar således utgiftsposten till $(130\,000 + 25\,000 =)$ 155 000 kronor för nästa budgetår.

Såsom styrelsen anförde i sitt förslag till stat för delfonden för såväl föregående som innevarande budgetår (se 1956 års statsverksproposition, bilaga 21, s. 11) uppgår kostnaderna för drift och underhåll av *Djurgårdsstaden*

till så höga belopp att dessa utgiftsposter icke kan beräknas efter den metod som tillämpas för övriga under styrelsens vård ställda fastigheter. Sålunda uppgår enbart de fasta utgifterna för Djurgårdsstaden till belopp överstigande de underhållsmedel, som enligt nämnda beräkningsgrund kommer att utgå för nästa budgetår. Med anledning härav och med hänsyn till de underhållsåtgärder som — även i betraktande av de påbörjade sanerings- och moderniseringsåtgärderna inom området — är oundgängligen nödvändiga, beräknar styrelsen ett belopp av ytterligare 25 000 kronor erforderligt för områdets drift och underhåll nästa budgetår.

Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t bemyndigat styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut att emottaga vissa donationer för uppförande av en *skogsgenetisk institutionsbyggnad* i anslutning till skogsforskningsinstitutets anläggningar vid Experimentalfältet samt därvid givit i uppdrag åt byggnadsstyrelsen att utarbeta ritningar och entreprenadhandlingar till byggnadsföretaget liksom att framlägga förslag rörande byggnadens utförande och framtida förvaltning. Byggnaden, som uppförts i byggnadsstyrelsens regi, har nu tagits i bruk och styrelsen avser att snarast möjligt till Kungl. Maj:t ingiva förslag om byggnadens upptagande till redovisning på styrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond. För budgetåret 1957/58 erforderliga underhållsmedel har av styrelsen uppskattats till 10 000 kronor.

Vidare erfordras medel för underhåll av den teletekniska utrustningen i *viss anläggning*, vilka kostnader enligt överenskommelse skall bestridas av byggnadsstyrelsen. De för ändamålet erforderliga underhållsmedlen under nästa budgetår har av telestyrelsen beräknats till 50 000 kronor.

I skrivelse den 25 september 1956 rörande redovisning och förvaltning av till *särskilda ändamål upplåtna staten tillhöriga egendomar* har styrelsen föreslagit att ett byggnadsbestånd till ett sammanlagt värde av 51 674 000 kronor skall ställas under styrelsens vård och förvaltning och upptagas till redovisning å byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond från och med den 1 juli 1957. Därest styrelsens förslag vinner Kungl. Maj:ts bifall bör för dessa fastigheter erforderliga underhållsmedel beräknas enligt de principer som gäller för övriga på delfonden redovisade byggnader. En dylik detaljberäkning av de sålunda erforderliga underhållsmedlen har ännu ej medhunnits, men styrelsen har preliminärt uppskattat behovet till 1 200 000 kronor.

Utöver de sålunda för normala underhållsarbeten beräknade medlen om sammanlagt 10 170 000 kronor har byggnadsstyrelsen hemställt om anslag för vissa större reparationsarbeten, vilka måst uppskjutas dels på grund av under tidigare år företagna beskrningar av underhållsmedlen och dels på grund av att tillgängliga underhållsmedel under alltjämt rådande lokalsvårigheter måst tagas i anspråk för smärre ändringsarbeten, varigenom möjliggjorts ett mera rationellt utnyttjande av lokalerna. Dessa arbeten har sådan omfattning, att de icke kan rymmas inom underhållsanslaget. Ytterligare äskar styrelsen särskilda medel för vissa ändrings- och inredningsarbe-

ten, vilka icke kommer att öka värdet å byggnaderna och för vilka särskilda investeringsanslag således icke bör äskas men som å andra sidan icke kan utföras inom ramen för det normala underhållsanslaget.

För arbeten av nu angiven art har byggnadsstyrelsen i förevarande statförslag för nästa budgetår gjort framställning om anvisande av sammanlagt 2 173 000 kronor. För slutförande av fönsterutbyte vid blindinstitutet å Tomtebodan och utbyte av fönster samt fasadreparationer å dövtumskolan å Manila, för vilka arbeten för innevarande budgetår anvisats 25 000 respektive 150 000 kronor, motsvarande hälften av de tidigare beräknade kostnaderna (angående motiveringarna se statsverkspropositionen 1955, bilaga 21, s. 15) har styrelsen med hänsyn till kostnadsstegringarna äskat 30 000 och 180 000 kronor. Styrelsen hemställer vidare om en medelsanvisning om 300 000 kronor för fortsatta fasadarbeten å nationalmuseum, för vilket ändamål för innevarande budgetår anvisats 100 000 kronor, som styrelsen huvudsakligen disponerat för undersökningsarbeten. Beträffande redan framkomna resultat och arbetenas fortsatta bedrivande inhämtas bland annat följande ur byggnadsstyrelsens skrivelse.

Hitintills gjorda undersökningar har givit vid handen att särskilt tak- och övriga lister samt fönsteromfattningar och kolonner i fönstren är i hög grad skadade. Den fortgående förvittringen av stenen i nämnda fasadpartier innebär risk för att nedfallande sten kan åstadkomma skada på person och egendom. Styrelsen finner därför erforderligt att ifrågavarande delar i första hand iståndsättes. Även stenen i fasadernas väggliv och pilastrar är i stor utsträckning skadad. Dessa sistnämnda brister, som icke innebär någon risk för skada på person eller äventyrar byggnadens bestånd, bör dock restaureras i begränsad omfattning. Arbetenas karaktär gör det mycket svårt att med större noggrannhet angiva kostnaderna för erforderliga iståndsättningsarbeten. Såvitt vid nu gjorda undersökningar har kunnat konstateras torde kostnaderna för iståndsättningsarbetena kunna uppskattas till omkring 1 miljon kronor. Arbetets utförande beräknas taga en tid av minst fyra år. De egentliga reparationsarbetena torde icke kunna påbörjas förrän under år 1958. För utläggning av beställningar på erforderligt stenmaterial samt för fortsatta undersökningar av fasadernas tillstånd beräknas ett belopp av 300 000 kronor vara erforderligt för nästa budgetår.

I årets petitaskrivelse har byggnadsstyrelsen beräknat medel till vissa ändamål, som redan tidigare framförts av styrelsen men icke föranlett någon särskild medelsanvisning. På grund av kostnadsstegringarna sedan tidigare beräkningsstillfällen har styrelsen i allmänhet uppjusterat beloppen. Sålunda hemställer styrelsen om särskild medelsanvisning för installations- och ventilationsarbeten inom de staten tillhöriga byggnaderna i kvarteret Murmästaren och Röda Bodarna i Stockholm med 88 000 respektive 200 000 kronor (beträffande motiveringarna se statsverkspropositionen 1953, bilaga 21, s. 13), för anordnande av personhiss inom historiska museet med 22 000 kronor och installation av valsverk vid myntverket med 66 000 kronor (se statsverkspropositionen 1955, bilaga 21, s. 14 och 15) samt permanentbeläggning av skolplaner m. m. vid vissa seminarier och permanentbeläggning av vägar och anordnande av parkeringsplatser m. m. å vissa fastigheter i Stock-

holms ytterområden och vissa landsortsstäder med 107 000 respektive 200 000 kronor (angående motiveringarna i dessa fall se statsverkspropositionen 1956, bilaga 21, s. 13—14).

I fråga om de ändamål i övrigt, för vilka styrelsen äskat särskilda medel, inhämtas ur handlingarna i ärendet bland annat följande.

Svea hovrätt disponerar numera hela *gamla kungshuset* på Riddarholmen. Vid förekommande huvudförhandlingar i hovrätten har i ökad omfattning ljudupptagningsapparater fått användning bland annat på grund av bristen på stenografer. Apparaterna är för närvarande så anordnade att ledningar framdrages över golven till upptagningsplatserna, som befinner sig på upp till sex meters avstånd från apparaten. Dessa fritt liggande ledningar har vällat hovrätten stora besvär. Styrelsen har utrett frågan och föreslår nedläggning av rör i golv för fast installation i samtliga berörda sessionssalar. Kostnaden för detta arbete har beräknats till 7 000 kronor.

Vid uppvisningar för allmänheten å *gymnastiska centralinstitutet* utnyttjas institutets gymnastiksläktare, som endast kan nå genom vissa inre förbindelser. Dessa är så anordnade att institutets egentliga verksamhet allvarligt störes vid den vanligen livliga trafiken till och från läktaren. Förslag har därför utarbetats för anordnande av en yttre trappförbindelse genom vilken besökare direkt kan komma till läktarna. Kostnaden för denna anordning har beräknats till 20 000 kronor.

Etnografiska museets huvudentré i den s. k. museibygnaden har icke ändrats sedan byggnaden användes som kasern. Trappan är brant och saknar vilplan framför porten, vilket innebär risker framförallt för den besökande allmänheten. Själva entréporten är ej heller lämplig för sitt nuvarande ändamål. Byggnadsstyrelsen har därför låtit utarbeta förslag till ny entrétrappa och port. Kostnaden för dessa arbeten har beräknats till 15 000 kronor.

Vaktmästarbyggnaden å statens värtsskyddsanstalt å Bergshamra innehåller förutom källare och oinredd vind en bostad om 2 rum och kök, som dock är mycket trång. Styrelsen har undersökt möjligheterna för utökning av bostaden. Därvid har det visat sig att ytterligare ett rum med fördel kan inredas på vinden. Kostnaderna härför har beräknats till 7 000 kronor.

Inom utrikesdepartementets lokaler i *Arvfurstens palats* transporteras kurirgods mellan bottenvåningen och källaren, där kurirexpeditionen har sina förvaringslokaler. I avsaknad av hissanordning mellan lokalerna i de båda planen måste ifrågavarande gods föras genom trånga korridorer fram till en avlägset liggande hissförbindelse med källarvåningen. Enligt departementets beräkning skulle cirka 10 000—12 000 kronor per år kunna inbesparas i arbetslöner om en lämpligt belägen varuhiss installerades för nämnda behov. Företagen undersökning har visat, att en för utrikesdepartementets kurirexpedition lämpligt belägen varuhiss kan anordnas inom byggnaden för en kostnad av 55 000 kronor.

Den å Karolinska institutets område uppförda *byggnaden för statens farmaceutiska och rättskemiska laboratorier* utrustades från början med kylbox i kombination med brevinkast för att möjliggöra inlämning av blodprover o. dyl. till rättskemiska laboratoriet på icke tjänstetid. Antalet på detta sätt inlämnade prover kom snart att öka så kraftigt att den installerade kylboxen ej förmådde täcka behovet. De sist inlagda proverna kom därvid att stanna nära inkastöppningen, där de dels kunde tänkas bli uttagna av någon obehörig och dels kunde skadas genom olämplig temperatur. På framställning av rättskemiska laboratoriet har byggnadsstyrelsen låtit installera ytterligare en kylbox. Kostnaden härför, 5 000 kronor, har förskötterats av tillgängliga underhållsmedel.

För iordningställande av *tillfartsbäg och parkeringsplatser vid statens sjuksköterskeskola* beräknades medel i investeringsanslaget för byggnadens uppförande. Anledningen till att arbetena icke kom att utföras i anslutning till husets byggande var att sträckningen av den intill skolområdet gränsande Tomtebodavägen då icke var fastställd. Sedan denna väg nu blivit färdigställd har byggnadsstyrelsen upptagit frågan till förnyad prövning och föreslår anordnande av en permanentbelagd uppfartsväg och iordningställande av parkeringsplats för cirka tio bilar vid entrén, samt uppsättning av vissa stängsel för en sammanlagd kostnad av 60 000 kronor.

Västerås slott innehåller för närvarande lokaler för länsstyrelsen samt landshövdingens tjänstebostad. I slottets västra huvudtrappa finnes en hiss från bottenplanet till landshövdingens bostad i våningen 3 trappor. Hissen betjänar dessutom rikssalen i våningen 2 trappor samt länsstyrelsens lokaler i våningarna 1 och 2 trappor. Hissen, som installerades år 1918, drives av ett likströmsaggregat, som får sin ström från ett staden tillhörigt mindre kraftverk vid Svartån. Staden har under hand meddelat, att distributionen av likström kan väntas upphöra inom de närmaste åren. På grund av hissmaskineriets ålder förekommer ofta driftsavbrott, vartill kommer att hissens grindar ej heller fungerar tillfredsställande, varför frågan om utbyte av hissen har aktualiserats. Kostnaderna för erforderliga arbeten har beräknats uppgå till 27 000 kronor.

Elanläggningen inom *landsstatshuset i Luleå*, med en förbrukningsspänning av 127 volt, är gammal och försliten. Anläggningen är även ur andra synpunkter otillfredsställande. Sålunda är ljuspunkterna placerade på sådant sätt att onödigt starka lampor måste användas och vidare har elanläggningen måst kompletteras med ytterligare vägguttag. Detta har medfört överbelastning på anläggningen med ständiga avbrott som följd. Inom Luleå stad pågår för närvarande omläggning av spänningen på elnätet till 220/380 volt. Kostnaderna för inom fastigheten nödvändiga elarbeten samt i samband därmed erforderliga byggnads- och målningsarbeten beräknas till 55 000 kronor.

Den *gamla flygelbyggnaden till Linköpings slott* bör i enlighet med gällande byggnadslagstiftning och med hänsyn till brandsäkerhetskravet rivas. Drätselkammaren och byggnadsnämnden i staden har ävenledes, bland annat under hänvisning till trafiksvårigheterna å den intilliggande Storgatan, påyrkat att så sker. För att möjliggöra byggnadens borttagande och områdets friläggande har staden anskaffat nya tjänstelokaler till vägförvaltningen, som tidigare varit inrymd i byggnaden. Rivningsarbetet har kostnadsberäknats till 30 000 kronor.

Länsarkitektkontoret i Örebro är sedan år 1946 inrymt i en mindre tvåvåningsfastighet. I avsaknad av särskilda arkivlokaler förvaras kontorets kartarkiv i två tjänsterum oskyddade mot brand. Då en säkrare förvaringsplats får anses synnerligen påkallad, har byggnadsstyrelsen funnit, att ett godtagbart arkiv kan anordnas i byggnadens källare för en kostnad av 10 000 kronor.

För beredande av undervisningslokaler för ämnet stadsbyggnad vid Chalmers tekniska högskola föreslår styrelsen, att en äldre träbyggnad, *Gibraltar herrgård*, som för närvarande disponeras av chalmerska byggnadskommittén, skall upprustas. Byggnaden är delvis belägen å mark som enligt föreliggande stadsplan skall utläggas till förgårdsmark. Huruvida byggnaden framdeles kan bibehållas är beroende av den generalplan, som enligt statsmakternas beslut skall upprättas för högskolans framtida utbyggnad. Där est byggnaden kommer att kvarbliva bör den enligt styrelsens mening invärderas på fastighetsfonden. Styrelsen räknar i vart fall med att byggnaden

kommer att kvarbliva i omkring tio år. För tillgodoseende av förevarande trängande lokalbehov skulle övre våningen kunna iordningställas för stadsbyggnadsinstitutionen, medan byggnadskommittén tills vidare skulle disponera bottenvåningen. Denna våning avses att sedermera tagas i anspråk för institutionen. Innan byggnaden kan tagas i bruk, måste dock vissa omändringar och reparationsarbeten utföras, omfattande förutom nödvändiga målningssarbeten bland annat justering av golv och inläggning av nya linoleummattor, reparation av otäta fönster, tak och fasader samt ändring av elinstallationen. Samtidigt bör nuvarande kokseldade värmepanna omändras för oljeeldning. Styrelsen beräknar kostnaden för in- och utvändiga arbeten till 40 000 kronor, vartill kommer 4 000 för oljeeldningsinstallationen.

För utbyte av värmeledningspannor samt installation av oljeeldningsaggregat i *södra institutionsbyggnaden vid Ultuna* anvisades för budgetåret 1955/56 som tillägg å anslaget för styrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond ett belopp av 160 000 kronor. Ifrågavarande arbete färdigställdes under år 1955 dock med undantag för nedläggandet av oljecisternerna. Vid beräkningen av kostnaderna för arbetet, förutsatte styrelsen att dessa cisterner på brukligt sätt skulle nedgrävas i marken. Med hänsyn till risken för infiltration av olja vid eventuellt läckage i cisternerna har emellertid Uppsala stad föreskrivit, att de skall placeras i en i marken nedlagd betongkonstruktion, vilket medförde en merkostnad av 50 000 kronor. Då cisternerna levererades i samband med panninstallationen och schaktning för dessa utförts samtidigt med övriga byggnadsarbeten ansåg byggnadsstyrelsen det nödvändigt att omgående fullfölja arbetet, varvid förenämnda kostnad förskötterats av tillgängliga underhållsmedel.

Huvudbyggnaden vid *måskoleseminariet i Landskrona* är uppförd år 1901. Byggnadens fönstersnickerier består av in- och utåtgående bågar, vilket medför ett tungt och tidskrävande arbete för bland annat rengöring av fönstren. Fönstren är därjämte otäta och av dålig teknisk beskaffenhet samt i viss omfattning rötskadade. Snickerierna bör därför utbytas. Detta arbete kan lämpligen utföras i etapper. De svårast skadade snickerierna, som finnes i sydvästra fasaden, bör först ersättas. Kostnaden för nu föreslaget utbyte av fönster har beräknats till 20 000 kronor.

De inom *vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte* förefintliga personalbostäderna har ej sedan byggnaderna uppfördes i början av 1920-talet varit föremål för någon modernisering. Endast nödvändiga istandsättningsarbeten har utförts. Sålunda har en personalrumsavdelning med 12 rum för vårdarinnor tillgång till endast ett gemensamt tvättställ. Avdelningen saknar dessutom dusch och badrum samt pentry. För att ge rummen en standard som svarar mot nu tillämpade normer för bostäder av ifrågavarande slag bör gemensamt pentry och duschrum anordnas samt tvättställ installeras i samtliga rum. Kostnaderna för de föreslagna arbetena har beräknats till 25 000 kronor.

Styrelsen har vidare gjort framställning om fortsatt medelsanvisning till täckandet av kostnaderna för modernisering av vissa landshövdingeresidens. Härför har under budgetåren 1952/53—1956/57 anvisats sammanlagt 850 000 kronor. Styrelsen framhåller att åtskilliga arbeten av här åsyftat slag kvarstår och bedömer deras omfattning under nästa budgetår till 250 000 kronor.

Härutöver har byggnadsstyrelsen gjort framställning om anvisande av särskilda medel till bestridande av kostnader för bränslebesparande åtgärder inom de fastigheter styrelsen förvaltar. I staten för de fyra senaste budget-

åren har till detta ändamål beräknats 200 000 kronor. Styrelsen anför, att stort behov av ytterligare bränslebesparande åtgärder föreligger inom ifrågavarande fastigheter och hemställer att för nästa budgetår ett med 100 000 kronor till 300 000 kronor förhöjt belopp för ändamålet inräknas i underhållsposten.

Byggnadsstyrelsen har sålunda beräknat reparations- och underhållsposten till totalt (10 170 000 + 2 173 000 =) 12 343 000 kronor.

Styrelsen förutsätter att Kungl. Maj:t, såsom skett såväl innevarande som föregående budgetår, kan bemyndiga styrelsen att inom ramen för anslaget till ordinarie underhåll för nästa budgetår disponera medel för att verkställa utredningar samt tillvarata och sammanställa erfarenheter rörande de löpande reparationsarbetena. Styrelsen beräknar för ändamålet samma belopp som för innevarande budgetår eller 35 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen påpekar vidare, att i en fastighetsförvaltande verksamhet av den omfattning styrelsens har, svårigen kan undvikas, att skada å person och egendom stundom inträffar. I sin egenskap av fastighetsförvaltande myndighet nödgas byggnadsstyrelsen i vissa fall utbetala ersättningar för av dylika anledningar uppkomna skador. I brist på särskilda medel härför har styrelsen hittills bestritt ersättningarna med anlåtande av tillgängliga underhållsmedel. Styrelsen förutsätter, att denna ordning må tillämpas tills vidare.

I förevarande sammanhang torde vidare få redovisas vissa framställningar avseende reparations-, installations- eller ombyggnadsarbeten, för vilka anslag äskats i annan ordning, men som ändå med hänsyn till arbetenas karaktär är jämförbara med övriga arbeten, som bestrides från fastighetsfondens reparations- och underhållskostnadsposter.

Sålunda har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 21 augusti 1956 begärt ett särskilt anslag av 30 000 kronor för att genomföra en anslutning av landshövdingeresidenset i Mariestad till stadens avloppsnät. Vidare har vitterhetsakademien efter hörande av byggnadsstyrelsen hemställt om anvisande av 48 000 kronor för omläggning av en tjuvalarmanläggning inom statens historiska museum. Omläggningen avser dels utbyte av en befintlig i dåligt skick varande anläggning mot en ny, dels en utvidgning av alarmsystemet till att även omfatta viss del av museibygnaden som för närvarande disponeras av arméstaben. Statskontoret, som avgivit utlåtande över akademiens framställning, har funnit att den gamla anläggningen i stället för att bytas ut skulle kunna rustas upp, vilket tillsammans med den föreslagna utvidgningen skulle betinga en kostnad av 20 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1956 har byggnadsstyrelsen vidare hemställt om anslag på tillsammans 85 000 kronor för iordningställande av vissa lokaler för filosofiska fakulteten vid Göteborgs universitet. Arbetena omfattar dels anordnande av lunchrum samt värme-, vatten- och elinstallationer för de historiska och filosofiska seminarielokalerna i fastigheten Bengt Lidnersgatan 7 för en kostnad, som budgetåret 1957/58 beräknas till 70 000 kronor, dels vissa reparationer och ändringar för den föreslagna institutionen

i konsthistoria i fastigheten Dicksonsgatan 2 för en kostnad av 15 000 kronor.

I skrivelse den 28 augusti 1956 har byggnadsstyrelsen vidare hemställt om ett anslag av 470 000 kronor för omputsning av fasaderna å kungl. bibliotekets byggnad, 148 000 kronor för vissa ändringsarbeten samt installation av hiss å folkskoleseminariet i Uppsala, 76 000 kronor för vissa ombyggnadsarbeten vid folkskoleseminariet i Falun, 90 000 kronor för ombyggnad av värmeanläggningen vid folkskoleseminariet i Karlstad, 95 000 kronor för vissa arbeten vid folkskoleseminariet i Umeå, 180 000 kronor för utbyte av fönster och stängsel m. m. vid folkskoleseminariet i Luleå, 27 000 kronor för modernisering av den till småskoleseminariet i Härnösand hörande maskinistbostaden, 50 000 kronor för installation av hiss inom skolhemsbyggnaden vid vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte samt 100 000 kronor för installation av brandalarmanläggningar m. m. vid nomadskolorna. Beträffande vissa av de sistnämnda arbetena har styrelsen även tidigare gjort framställning. Sålunda upprepar styrelsen beträffande folkskoleseminariet i Uppsala sina tidigare gjorda äskanden om medelsanvisning för anordnande av slöjdsalar och förbättring av dagerbelysningen i ett klassrum. Kostnaderna härför som 1955 beräknades till 48 000 kronor uppskattas nu till 53 000 kronor. I övrigt avser kostnaden för Uppsalaseminarier installation av hiss och i samband därmed anordnande av nytt rum för läkarmottagningen, kostnadsberäknat till 60 000 respektive 35 000 kronor. I fråga om Umeåseminariet upprepar styrelsen sina 1950 och 1953 gjorda framställningar om medel för utökning och förbättring av omklädnings-, dusch- och torkrum. Beträffande folkskoleseminariet i Luleå hänvisar styrelsen till sin framställning 1955 om medel för bland annat utbyte av fönstersnickerier i huvudbyggnaden och övningsskolan samt uppsättande av trådstängsel kring seminarierotmen. Kostnaden härför beräknades då till 165 000 kronor, men uppskattas nu på grund av kostnadsfördyringar till förenämnda belopp, 180 000 kronor. Beträffande övriga förenämnda arbeten inhämtas bland annat följande ur handlingarna i ärendet.

För att tillgodose *Kungl. bibliotekets* framtida lokalbehov har byggnadsstyrelsen upprättat en generalplan omfattande ett byggnadsprogram om sammanlagt 4,5 miljoner kronor. I denna kostnad ingår jämväl fasadputsningsarbeten å nuvarande byggnad. Ett uppskjutande av dessa arbeten till den tidpunkt nybyggnadsarbetena kan komma igång kan dock icke ske. Fasadputsen är nämligen i så dåligt skick att en renovering bör komma till stånd snarast. Putsen är i stor utsträckning lös från underlaget och styrelsen har under de senaste åren vid ett flertal tillfällen måst låta hugga ned lös puts för att förhindra att nedfallande puts skulle kunna skada förbipasserande. Ett genomförande av förenämnda generalplan påverkar icke arbetena med renovering av fasaderna.

Inom det vidsträckt skolområdet vid *folkskoleseminariet i Falun* finns icke någon ytterbelysning. För att tillfredsställande belysning skall kunna erhållas erfordras uppsättning av fem fristående lyktstolpar, vilket kostnadsberäknats till 9 000 kronor. Den av skolpojkarerna disponerade toaletten är omodern och bristfällig. Urinränna är förlagd i golvet och wc-stolarna är bristfälliga. Väggarna kring wc-utrymmena består av spåntade bräder, som är svåra att hålla rena. Iordningställandet av tillfredsställande anordningar

kostnadsberäknas till 6 000 kronor. För att möjliggöra utspisning av samtliga elever i övningsskolan erfordras en till 8 000 kronor kostnadsberäknad utvidgning av matsalen m. m. Framdragning av varmvatten till vissa laboratorielokaler beräknas kosta 6 000 kronor. I samband med nuvarande tvättstugans ianspråktagande för barnbespisningen erfordras anordnande av en ny, vilket beräknats kosta 12 000 kronor. Inom rektorsbostaden har slutligen icke några väsentliga moderniseringsarbeten vidtagits sedan byggnaden uppfördes 1915. För modernisering av kök, serveringsrum och badrum, omläggning av ledningar m. m. erfordras 35 000 kronor.

Seminariebyggnaden i Karlstad uppfördes i början av 1920-talet. Sedan dess har utförts viss tillbyggnad m. m., som medfört en ökad belastning på panncentralen. Vid låg yttertemperatur föreligger därför svårigheter att tillgodose värmebehovet. Med hänsyn härtill och pannornas höga ålder bör nya pannor för oljeeldning installeras.

Maskinistbostaden vid *småskoleseminariet i Härnösand* är alltigenom omodern. Den befinner sig dessutom i ett mycket dåligt skick, bland annat är kakelugnarna utdömda. Om byggnaden fortsättningsvis skall kunna användas, bör en genomgripande renovering företagas, vilken lämpligen bör utföras i samband med den nuvarande maskinistens avgång detta år. Dessa arbeten avser bland annat inredning av nytt kök och badrum och installation av s. k. hallpanna.

Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte har under senare år fått mottaga ett ökat antal barn, som lider av förlamning eller spastiska åkommor. Flera av dem kan betecknas som mycket svårt invalidiserade. Då byggnaden saknar hiss är vissa elever för sin förflyttning mellan våningsplanen helt beroende av personal som kan bära dem. Det är därför mycket angeläget att en hiss installeras.

De under byggnadsstyrelsens förvaltning ställda *nomadskolorna* är alla uppförda av trä i två våningar. I samtliga skolhem är sovsalarna belägna i övre våningen och i flertalet fall finns endast en trappuppgång för kommunikationen mellan botten- och övervåningen. Några anordningar för utrymning vid brandfara eller brandskyddsåtgärder i övrigt finnes som regel icke inom byggnaderna. För att avhjälpa dessa brister bör brandalarmanordningar installeras inom samtliga byggnader. Vidare bör sovsalarna förses med s. k. klätterlinor och i vissa fall bör jämväl utvändiga trappor anordnas. Kostnaderna beräknas för vart och ett av de tio skolhem varom här är fråga till cirka 10 000 kronor.

I en annan skrivelse den 31 augusti 1956 har byggnadsstyrelsen bland annat upprepat sin 1955 gjorda hemställan om ett anslag på 700 000 kronor för upprustning av *farmaceutiska institutets byggnad*. Förslaget avser anordnande av nya rum genom uppdelning av befintliga, upprustning av inredning, ledningssystem och värmeanläggning m. m. Vidare bör fönstersnickerierna bytas ut samt fasaderna putsas om. Totala kostnaderna för istandsättningsarbetena, som bör utföras i tre etapper, beräknades i framställningen 1955 till 1 550 000 kronor, varav i runt tal 750 000 kronor för installationer av skilda slag och 240 000 för byggnadens utvändiga upprustning. I förevarande skrivelse har samtliga kostnader uppräknats med fem procent med hänsyn till kostnadsstegringen. Styrelsen framhåller, att till ventilationssystemet hörande å vinden belägna trummor har utdömts av vederbörande brandmyndigheter.

Styrelsen för skogshögskolan begär vidare bland annat 23 000 kronor för inredning av badrum samt modernisering och ombyggnad av köket i institutionsvaktmästarbostaden samt 24 000 kronor för liknande arbeten i vaktmästarbostaden i Stockholm.

Slutligen torde här få redovisas en förnyad framställning rörande vissa arbeten vid statens hantverksinstitut. Sålunda begäres bland annat 14 000 kronor för anordnande av en frysanläggning och 15 000 kronor för anordnande av ny rökgång inom värmetekniska laboratoriet samt 6 000 kronor för vissa arbeten av mindre omfattning (se statsverkspropositionen år 1956, bilaga 21, s. 14).

Den sammanlagda kostnaden för de arbeten som i olika sammanhang begärts utanför byggnadsstyrelsens petitum för delfonden uppgår sålunda till (30 000 + 48 000 + 85 000 + 470 000 + 148 000 + 76 000 + 90 000 + 95 000 + 180 000 + 27 000 + 50 000 + 100 000 + 700 000 + 23 000 + 24 000 + 14 000 + 15 000 + 6 000 =) 2 181 000 kronor.

Generaltullstyrelsens delfond. Till reparations- och underhållskostnader har under denna delfond anvisats följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor	125 000	150 000	164 000	162 000

I sitt statförslag för nästa budgetår har generaltullstyrelsen upptagit posten till 259 000 kronor, därav 105 000 kronor hänför sig till vissa mera kostnadskrävande arbeten, vilka enligt styrelsens bedömning icke rymmes inom det för normala reparationsarbeten beräknade anslaget.

För det löpande fastighetsunderhållet har generaltullstyrelsen för nästa budgetår uppskattat medelsbehovet till 154 000 kronor. Styrelsen har därvid beräknat underhållskostnaderna med tillämpning av indextalet 293 i byggnadsstyrelsens reparationskostnadsindex. Av beloppet avser 16 000 kronor beräknade fastighetsskatter.

I fråga om de ändamål, för vilka styrelsen äskat särskilda medel, inhämtas bland annat följande av handlingarna i ärendet.

I flertalet av tullverkets fastigheter i *Tornedalen* har befintliga anordningar för vatten och avlopp under en följd av år konstaterats vara mycket bristfälliga. De vid reguljära treårssyner föreslagna förbättringsåtgärderna har hittills kunnat utföras endast i mindre omfattning och på ett fåtal platser. Med hänsyn till hälsovårdsmyndigheternas numera skärpta krav på tillgång på fullgott hushållsvatten och anordningar för ernående av effektiv rening av avloppsvatten, kan ett ytterligare uppskjutande av ifrågavarande förbättringsåtgärder icke anses försvarligt. För att utröna omfattningen av hit hörande arbeten har styrelsen låtit tullverkets samtliga fastigheter i *Tornedalen* besiktigas av distriktsingenjören för vatten och avlopp i Norrbottens län, vilken därvid föreslagit anordnande av nya vatten- och avloppsbrunnar eller anslutning till motsvarande kommunala anläggningar för en beräknad kostnad av 55 000 kronor.

Tullverkets år 1934 uppförda bostadshus å *Sydkoster* är till följd av sitt läge i yttersta havsbandet i hög grad utsatt för väder och vind. Detta har medfört att så stora skador uppstått å byggnadens ytterväggar och tak, att

dessa numera lämnar ett otillräckligt skydd mot blåst, köld och väta. Styrelsen föreslår därför, att befintlig brädfodring skall borttagas och byggnadens plankstomme beklädas med mineralullsmattor och asbestcementplattor samt att det nuvarande papptaket skall beläggas med dylika plattor eller med taktegel. Kostnaden härför har beräknats till omkring 20 000 kronor.

Även beträffande tullverkets byggnader i *Pajala*, *Jarhois* och *Svanstein*, uppförda, förstnämnda byggnad år 1927 och de båda andra år 1947, påyrkas en på förenämnda sätt utförd utvändig värmeisolering av väggarna för kostnader av respektive 11 000, 8 000 och 8 000 kronor. Då byggnaderna till följd av väggarnas bristfälliga beskaffenhet drager onormalt höga värmekostnader, är det angeläget, att de påsynade isoleringsarbetena utföres snarast möjligt.

I fastigheten i *Kroksättra* har skorstensstocken måst ommuras, vilket dragit en kostnad av omkring 3 000 kronor.

Anslagsposten har sålunda beräknats till (154 000 + 105 000 =) 259 000 kronor.

Uppsala universitets delfond. Under denna delfond har till reparations- och underhållskostnader m. m. för dels akademiska sjukhuset, dels övriga fastigheter anvisats följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Akademiska sjukhuset.....	478 000	412 000	399 000	427 000
Övriga fastigheter.....	730 000	787 000	848 000	850 000
	Kronor 1 208 000	1 199 000	1 247 000	1 277 000

Till grund för uppskattningen av medelsbehovet för normala underhålls- arbeten under budgetåret 1957/58 har bokföringsvärdet av de på delfonden redovisade byggnaderna beträffande såväl akademiska sjukhuset som övriga byggnader i enlighet med de i propositionen nr 71 till 1943 års riksdag angivna principerna uppdelats efter de olika byggnadernas ålder, varefter behovet av reparationsmedel vid 1935 års prisnivå framräknats med tillämpning av de för byggnadsstyrelsens fastigheter i Stockholm gällande procent- satserna. Resultatet härav framgår av följande tabell.

	Byggnads- värde, kronor	Underhålls- procent	Reparations- medel, kronor
<i>Akademiska sjukhuset:</i>			
Äldre byggnader	7 065 400	1,5	105 981
Nya byggnader över 8 år	5 721 050	1,0	57 210
Nya byggnader ej över 8 år.....	3 492 900	0,5	17 464
	Kronor 16 279 350	—	180 655
<i>Övriga fastigheter:</i>			
Äldre byggnader.....	13 527 221	1,5	202 908
Nya byggnader över 8 år	4 879 800	1,0	48 798
Nya byggnader ej över 8 år.....	1 701 000	0,5	8 505
	Kronor 20 108 021	—	260 211

De sålunda erhållna summorna 180 655 och 260 211 kronor har multiplicerats med indextalet 2,93, varefter erhållits ett reparationsmedelsbehov av för akademiska sjukhuset 529 000 kronor och för övriga fastigheter 762 000 kronor. Till sistnämnda belopp har härefter lagts 1 000 kronor avseende det beräknade reparationsmedelsbehovet för orangeribyggnaden i Linnéträdgården, vilken byggnad drättselnämnden vid universitetet ämnar föreslå till invärdering å delfonden.

Utöver vad som sålunda har ansetts erforderligt för normala reparationsarbeten har drättselnämnden föreslagit anvisande av sammanlagt 168 000 kronor. Härav avses 26 000 kronor för förbättrade brandskyddsåtgärder. För detta ändamål har i staten för budgetåren 1953/54—1956/57 anvisats sammanlagt 130 000 kronor. De i förevarande petitum begärda åtgärderna avser installation av automatiskt brandalarm inom institutionen för systematisk botanik och Gustavianum. Vidare yrkas medel för slutförande av vissa fasadputsningsarbeten och omläggning av tak å universitetsbiblioteket. För budgetåren 1954/55—1956/57 har för ändamålet anvisats tillhoppa 494 000 kronor. Totalkostnaden för renoveringsarbetena beräknas uppgå till 636 000 kronor, varför drättselnämnden hemställer om resterande 142 000 kronor.

I enlighet med det anförda har för akademiska sjukhuset beräknats 529 000 kronor och för övriga fastigheter 931 000 kronor.

I detta sammanhang torde vidare få anmälas en av större akademiska konsistoriet gjord framställning om bland annat anvisande av ett investeringsanslag av 43 000 kronor för vissa ombyggnadsarbeten i fysikalisk-kemiska institutionen. Arbetets art och storlek är jämförliga med vissa övriga arbeten, för vilka särskilda medel äskats under fastighetsfondens reparations- och underhållskostnadspost.

Delposten för övriga fastigheter skulle således böra uppföras med 974 000 kronor för nästa budgetår och sammanlagda beloppet för delfonden skulle uppgå till 1 503 000 kronor.

Lunds universitets delfond. För denna delfond har tidigare till reparations- och underhållsarbeten m. m. anslagits följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor	461 000	463 000	442 000	493 000

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen har 446 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 47 000 kronor, för ändamål som icke ansetts kunna rymmas inom det normala reparationsanslaget.

Till grund för uppskattningen av medelsbehovet för löpande reparations- och underhållsarbeten under budgetåret 1957/58 har, i enlighet med de principer som legat till grund för bestämmande av reparationsanslaget för innevarande budgetår, lagts bokföringsvärdet av de på delfonden den 30 juni 1956 redovisade byggnaderna. Från detta värde, 23 559 084 kronor, har dragits värdet av byggnader under uppförande, 38 546 kronor. Reparationsme-

delsbehovet vid 1935 års nivå har därefter uppskattats med ledning av de av byggnadsstyrelsen tillämpade procentsatserna för normalt underhåll. Drättselns nämndens beräkningar redovisas i följande tabell.

	Byggnads- värde, kronor	Under- hålls- procent	Reparations- medel, kronor
Äldre byggnader	7 880 790	1,5	118 212
Nya byggnader över 8 år	2 015 000	1,0	20 150
Nya byggnader ej över 8 år.....	13 624 748	0,5	68 123
	Kronor 23 520 538	—	206 485

Det sålunda erhållna beloppet 206 485 kronor har multiplicerats med index-talet 2,93, varefter erhållits ett reparationsmedelsbehov av 605 000 kronor.

Till sistnämnda belopp har lagts ett belopp av 211 000 kronor för särskilda arbeten och ändamål. Av detta belopp avses 36 000 kronor för installation av oljeeldning i universitetsbyggnadens panncentral. Projektet, som beretts i samråd med byggnadsstyrelsens värmetekniska avdelning, torde kunna medföra en årlig besparing om 21 000 kronor på universitetets bränslepost. I samband med om- och tillbyggnaden av arkivet för dekorativ konst äskar universitetets drätselnämnd vidare 66 000 kronor för ombyggnad av den för arkivet och statistiska institutionen gemensamma panncentralen. För förbättring av ventilationen i histologiska institutionen begäres 14 000 kronor. För förbättrande av institutionslokaler för sociologiska institutionen m. m. beräknar drätselnämnden ett belopp av 170 000 kronor, av vilket 85 000 kronor äskas för nästa budgetår. Av handlingarna i ärendet inhämtas härom följande.

Sociologiska institutionen har under en följd av år haft lokaler dels i en förhyrd lägenhet i Vinstrupsgatan, dels i gamla kemiska institutionen. Det vore emellertid fördelaktigt om sociologiska institutionen utbytte lokalerna i Vinstrupsgatan mot lokaler i gamla kemiska institutionen, som disponeras av historiska museet, varigenom sociologiska institutionen skulle bli förlagd i en och samma byggnad. De lokaler som sociologiska institutionen skall disponera fordrar emellertid en genomgripande renovering. Kostnaden för dessa arbeten samt för arbeten som berör historiska institutionen har beräknats till förenämnda belopp.

Vidare hemställer drätselnämnden, att under förevarande delpost medräknas ett belopp av 10 000 kronor för arbetshjälp åt byggnadsingenjören.

Lunds universitets delfond har sålunda beräknats till (605 000 + 211 000 =) 816 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsens delfond. Under denna delfond, som tidigare benämns lotsstyrelsens delfond, har till reparations- och underhållskostnader anslagits följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor	335 000	335 000	315 000	315 000

Genom beslut den 9 mars 1956 har Kungl. Maj:t uppdragit åt sjöfartsstyrelsen att utarbeta och i samband med anslagsäskandena under styrelsens delfond inkomma med redogörelse för medelsbehovet på längre sikt för reparations- och underhållskostnader m. m. för det fastighetsbestånd som redovisas under delfonden.

Sjöfartsstyrelsen erinrar med anledning härav i sin statskrivelse om de synpunkter lotsstyrelsen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1945/46 givit uttryck åt beträffande en procentberäkning av reparations- och underhållskostnadsposten. Med anledning av byggnadsbeståndets heterogena karaktär, oberäknliga förhållanden till följd av byggnadsbeståndets belägenhet ute i havsbandet, svårigheterna att klassificera byggnadsbeståndet i olika åldersgrupper m. m. förordade lotsstyrelsen då, att delposten icke skulle beräknas såsom en viss procentsats av det redovisade fastighetsbeståndet. De av lotsstyrelsen sålunda uttalade synpunkterna synes enligt sjöfartsstyrelsen fortfarande till väsentlig del äga giltighet. De stora fördelar styrelsen vill tillmäta procentberäkningssystemet föranleder dock styrelsen att förorda en övergång till detsamma. Beträffande de av styrelsen framförda synpunkterna på storleken av den erforderliga underhållsprocenten inhämtas bland annat följande ur handlingarna i ärendet.

Till följd av att husbyggnaderna, som mestadels är av trä, ofta har ett mycket utsatt läge och ligger spridda på ett flertal mycket otillgängliga platser, är de synnerligen dyrbara att underhålla. Härtill kommer, att de äldre byggnaderna vid invärdering i fonden i många fall uppenbart åsatts för låga värden. Att märka är vidare, att vid invärdering i fonden av byggnadsbeståndet på de olika lots- och fyrplatserna vissa anläggningar såsom slipar, mindre bryggor, vägar, plankvandringar, stängsel, brunnar m. m. icke medtagits. Kostnaderna för underhållet av dylika anläggningar bestrides jämväl från ifrågavarande anslagspost. Dessa underhållskostnader uppgår till ej ringa belopp. Den omständigheten, att sjöfartsstyrelsens fast anställda arbetare under den ur arbetssynpunkt gynnsamma delen av året i första hand måste sättas in på utsjöarbeten, såsom byggande av havsfyror och andra säkerhetsanordningar på svårtillgängliga och utsatta platser, medför ock att underhållsarbetena ofta måste utföras under mindre tjänliga förhållanden. Detta jämte svårigheten att i havsbandet erhålla fackkunnig arbetskraft, därstädes rådande förhållandevis höga kostnader för resor, traktamenten, frakter m. m. medför ytterligare höjning av underhållskostnaderna för de av sjöfartsstyrelsen förvaldade byggnaderna. Såsom framgår av det föregående talar mycket för att det blir erforderligt att tillämpa en förhållandevis hög underhållsprocent beträffande sjöfartsverkets byggnadsbestånd åtminstone när det gäller de byggnader, som fanns redan vid delfondens inrättande. Å dem bör utan tvekan tillämpas en högre underhållsprocent än normalt. Denna bör icke sättas lägre än till 1,75. För övriga byggnader å sjöfartsstyrelsens delfond synes däremot kunna tillämpas samma underhållsprocent som för motsvarande å byggnadsstyrelsens m. fl. verks delfonder redovisade byggnader, d. v. s. 1,0 och 0,5.

Med utgångspunkt från förenämnda procenttal har sjöfartsstyrelsen beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 440 000 kronor.

Över sjöfartsstyrelsens skrivelse har byggnadsstyrelsen den 4 december

1956 avgivit infordrat utlåtande. Byggnadsstyrelsen har därvid funnit, att — ehuru kostnaderna för de på sjöfartsstyrelsens delfond redovisade byggnaderna och anläggningarna på grund av deras belägenhet och karaktär m. m. icke är jämförbara med motsvarande kostnader för övriga på fastighetsfonden redovisade byggnader — något hinder mot att beräkna reparations- och underhållskostnadsbehovet i enlighet med de i propositionen nr 71 år 1943 förordade grunderna icke synes föreligga. Byggnadsstyrelsen finner det emellertid önskvärt, att frågan om erforderliga underhållsprocenter närmare utredes innan desamma mer definitivt fastställs. I avvaktan härpå har byggnadsstyrelsen intet att erinra mot att utgiftsposten för budgetåret 1957/58 beräknas till det av sjöfartsstyrelsen föreslagna beloppet.

Medicinalstyrelsens delfond. Till reparations- och underhållskostnader har för denna delfond anslagits följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Kronor	4 303 000	4 212 000	4 096 000	4 447 000

Av de för innevarande budgetår anvisade medlen har 4 247 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 200 000 kronor, för vissa större reparationsarbeten.

I statförslaget för nästa budgetår har medicinalstyrelsen beräknat det för löpande reparations- och underhållsarbeten erforderliga anslaget till 4 996 000 kronor, vilket innebär en ökning med 749 000 kronor jämfört med budgetåret 1956/57. Underhållskostnaderna framgår av följande uppställning.

	Bokfört byggnadsvärde, kronor	Byggnadsvärde reducerat till 1935 års prisnivå, kronor	Indexkorrigerad underhållsprocent	Erforderliga underhållsmedel vid nuvarande prisnivå, kronor
Äldre byggnader	106 769 598: 72	106 769 599: —	3,885	4 147 999: —
Nya byggnader över 8 år	34 252 459: 05	23 005 533: —	2,072	476 675: —
Nya byggnader ej över 8 år	85 310 906: —	35 828 849: —	1,036	371 187: —
Kronor	226 332 963: 77	165 603 981: —	—	4 995 861: —

Utöver vad som sålunda erfordras för löpande underhållsarbeten hemställer medicinalstyrelsen om ett belopp av 250 000 kronor för slutförandet av planerade iståndsättnings- och moderniseringsarbeten vid vissa sjuksjukhus. Dessa arbeten är av sådan art och omfattning att de faller utom ramen för normalt underhåll. (Beträffande motiveringen se 1956 års statsverksproposition, bilaga 21 s. 19—20.) Vidare äskar medicinalstyrelsen särskilda medel för anordnande av lokaler för undervisningsändamål. I anslutning härtill framhåller styrelsen bland annat följande.

Sedan beslut fattats om grundutbildning av vårdpersonal vid sjuksjukhusen, måste för undervisningsändamål erforderliga lokaler anordnas och iordningställas. På grund av föreliggande lokalbrist har härigenom vid Sä-

ters, Umedalens och vissa andra sjukhus mera omfattande ombyggnads- och inredningsarbeten visat sig nödvändiga. På grund av tidsnöd och för att kursernas påbörjande icke skulle försenas har dessa arbeten redan påbörjats och i viss mån färdigställda. För anordnande av undervisningslokalerna erforderligt byggnadsanslag har hittills icke ställts till medicinalstyrelsens disposition utan har erforderliga medel utanordnats ur delfondens anslag för normala underhålls- och reparationskostnader. De slutliga kostnaderna beräknas komma att uppgå till 200 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under reparationsposten beräknar medicinalstyrelsen sålunda till (4 996 000 + 250 000 + 200 000 =) 5 446 000 kronor.

Karolinska sjukhusets delfond. Rubriken för reparations- och underhållskostnader m. m. är för denna delfond i staten uppdelad på två anslagsposter, avseende den ena karolinska sjukhuset och den andra serafimerlasarettet. Under dessa rubriker har anslagits följande belopp.

Budgetår	1953/54	1954/55	1955/56	1956/57
Karolinska sjukhuset	372 000	353 000	426 000	476 000
Serafimerlasarettet	150 000	150 000	143 000	172 000
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	Kronor 522 000	503 000	569 000	648 000

Av de för karolinska sjukhuset för innevarande budgetår anvisade medlen har 351 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 125 000 kronor, för vissa större arbeten.

För nästa budgetår har direktionen för karolinska sjukhuset uppskattat medelsbehovet för det löpande underhållet till 500 000 kronor, innebärande en ökning med 149 000 kronor. Beträffande medelsberäkningen konstaterar direktionen, att en tillämpning av de principer som förordats i propositionen nr 71 år 1943, och som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 1 mars 1946 tillämpas beträffande vissa delfonder, skulle medföra ett väsentligt mycket högre reparationsanslag. Vid användandet av den för delfonderna vanligen tillämpade underhållsprocenten, d. v. s. en procent för nya byggnader över åtta år, skulle underhållsanslaget uppgå till 841 000 kronor. Direktionen anför vidare i sin petitaskrivelse.

Redan en ytlig besiktning av karolinska sjukhusets fastigheter visar tydligt, att fastigheternas underhållsanslag sedan flera år varit för låga. Det yttre underhållet av staket, vägar, utvändiga snickerier, tak m. m. är eftersatt och stor risk för kapitalförstöring föreligger. Invändigt ger en stor del av lokalerna ett smutsigt och ovårdat intryck, beroende på eftersatt målningsunderhåll. Sålunda har det icke varit möjligt att ännu efter 20 års bruk ommåla alla lokaler, oaktat dessa merendels är målade med icke tvättbar färg. Dörrar och andra snickerier har endast i undantagsfall kunnat målningsrepareras. Linoleummattorna är i många lokaler i sådant skick, att de sedan länge bort utdömas. Detta är i synnerhet förhållandet i många lokaler, inom vilka sjukvård bedrivs, vilket innebär en försämrad hygien. Det har hittills i flera fall konstaterats, att dålig golvbeläggning har varit orsak till infektioner hos patienter, varigenom vårdresultaten försämrats och patienternas lidande ökats. Vidare må framhållas, att behovet av reparationer ökar

för varje år, varjämte erfordras utbyte av maskinavdelningens fasta apparatur och av anordningar i anslutning till kallvatten-, varmvatten-, hetvatten- och ångledning, ventilationsanläggningar, elektriska apparater såsom motorer av olika slag, pumpar, fasta kylanläggningar, steriliseringsapparatur m. m. Dylika reparationer och nyanskaffningar kan merendels icke anstå. Eftersom dessa kostnader ökar betydligt mer än de hittills beviljade anslagen för de totala underhållskostnaderna, minskas direktionens möjlighet att i motsvarande mån utföra annat underhållsarbete å fastigheterna.

Ehuru direktionen finner flera skäl tala för att underhållsprocenten för karolinska sjukhusets fastigheter skulle böra fastställas till ett högre tal än den i förenämnda beräkning tillämpade procentsatsen inskränkes medelsäskandet för nästa budgetår till 500 000 kronor. Direktionen förutskickar emellertid, att reparationsmedelsbehovet kommer att öka relativt hastigt under kommande budgetår.

För särskilda arbeten inom karolinska sjukhuset hemställer direktionen om en medelsanvisning om sammanlagt 204 500 kronor. Sålunda äskas 40 000 kronor för inrättandet av en postoperativ avdelning till kirurgiska kliniken. Som nu är fallet måste patienterna efter genomgången operation placeras i korridorer och mindre lämpliga utrymmen innan de kan transporteras upp till avdelningarna. Det anses numera outhärligt för ett större, modernt sjukhus att — såsom ett led i försöken att minska postoperativa komplikationer — inrätta ett särskilt rum i närheten av operationsavdelningen med utrustning och kompetent personal för postoperativ övervakning. Med anledning av lungklinikernas tillkomst och därav ökad efterfrågan på flaskblod — vid full utbyggnad torde man kunna räkna med en fördubbling av nuvarande förbrukning — måste nya lokaler anordnas för blodgivningsverksamheten. Detta kan endast ske genom provisoriskt ianspråktagande av vissa utrymmen i underliggande våning. Kostnaden härför beräknas till 30 000 kronor. I sina anslagsäskanden för innevarande budgetår hemställde direktionen (se statsverkspropositionen år 1956, bilaga 21, s. 20—21) om ett anslag på 3 000 kronor för anordnande av två läkarrum vid ögonkliniken. Framställningen, som då icke föranledde någon särskild medelsanvisning, upprepas nu. Beträffande övriga ändamål, för vilka direktionen begär särskilda medel, inhämtas bland annat följande ur handlingarna.

Toalettutrymmena för patienterna å avdelning 6 i *radiumhemmet* är, alltsedan avdelningen utbyggts med åtta vårdplatser till trettiosex, för små. De kvinnliga patienterna disponerar endast en wc-stol och två handfat. Dessa toalettanordningar kan fördubblas om en del av intilliggande utrymmen tagas i anspråk. Kostnaden härför uppgår till 6 000 kronor.

För anordnande av fryskonserveringsutrymmen i *köksbyggnaden* beräknas 50 000 kronor. Fryskonserveringsmetoden börjar alltmer användas inom storhushållen. Denna metod ger en kvalitativt bättre vara än andra konserveringsmetoder. Den ger även möjlighet till mera ekonomiska inköp och till besparing av personalkostnader. Sjukhusets möjlighet att använda metoden begränsas för närvarande av alltför ringa frysförvaringsutrymmen. Inom köksbyggnadens souterrängvåning kan emellertid åtminstone tills vidare erhållas tillräckliga utrymmen genom en relativt enkel ombyggnad.

På grund av sjukhusets tillväxt är *sjukhusets personalläkarmottagning* sedan flera år otillräcklig. Mottagningen kan icke arbeta rationellt, vilket särskilt uppmärksammats sedan en särskild sjukskötersketjänst inrättats. Sedan det numera beslutats, att karolinska sjukhuset skall ha kvar sin nuvarande personalläkarorganisation, bör en förbättring av lokalerna snarast komma till stånd. Härför erfordras ett anslag å 20 000 kronor.

Å *psykiatriska kliniken*, avdelning 1 och 2 samt isoleringsrummen å avdelning 3 och 4, är fönstren utförda i en järnkonstruktion, som visat sig helt olämplig. Oupphörliga försök att tätta fönstren har gjorts utan resultat. Rumstemperaturen sjunker om vintrarna ofta ned till 12 å 13° C. Nu är även låsanordningarna utslitna. Det finns icke någon annan möjlighet till förbättring än att utbyta nuvarande järnkonstruktion mot fönster med karmar och bågar av trä. Kostnaderna härför beräknas till 30 000 kronor.

Såväl yrkesinspektionen som sprängämnesinspektionen och stadens brandskyddsmyndigheter har påfordrat viss ombyggnad av *hormonlaboratoriets destillationsrum* i avsikt att eliminera de avsevärda explosionsfaror och de yrkeshygieniska risker som där förefinnes. Förslag till åtgärder har framlagts av sjukhuset och godkänts av vederbörande myndigheter. Kostnaden härför, som uppgår till 17 500 kronor, kan icke bestridas av anslaget till löpande underhåll.

Dörrarna inom kirurgiska kliniken operationsavdelning är utsatta för stark förslitning på grund av transporter av sängar, operationsbord, instrumentbord m. m. Genom att sjukhuset för några år sedan beviljats ett särskilt anslag för detta ändamål, kunde de mest förslitna dörrarna utbytas mot nya dörrar försedda med skydd av rostfritt stål av en meters höjd, vilka har visat sig vara mycket hållbara. De dörrar som icke utbytts, är numera helt nedslitna, varför de måste utbytas. Kostnaden härför beräknas uppgå till 8 000 kronor.

Anslagsposten till karolinska sjukhuset skulle således enligt direktionens äskanden behöva uppföras med $(500\ 000 + 204\ 500 =) 704\ 500$ eller avrundat 705 000 kronor.

Av de för serafimerlasarettet för innevarande budgetår anvisade medlen har 143 000 kronor beräknats för löpande reparations- och underhållsarbeten och återstoden, 29 000 kronor, för vissa särskilda arbeten.

För det normala underhållet äskar direktionen en höjning av medelsanvisningen med 21 000 kronor, motsvarande kostnaden för vissa tidigare icke beräknade grundförstärknings- och andra reparationsarbeten, som måst företagas innevarande budgetår. För normala underhållsarbeten vid serafimerlasarettet beräknas sålunda för nästa budgetår 164 000 kronor.

Utöver anslagsbehovet för löpande underhåll erfordras för särskilda reparations- och ombyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet ett belopp av 150 000 kronor. Direktionen upprepar först några i sin petitaskrivelse för innevarande budgetår uttryckta önskemål, som icke föranlett särskild medelsanvisning i gällande stat för fastighetsfonden. Sålunda äskas 8 000 kronor för ventilationsförbättring i patienternas klädförråd och 9 000 kronor för reparation av fasadlist å poliklinikbyggnaden (se statsverkspropositionen år 1956, bilaga 21, s. 22). Även för nästa budgetår äskas medel för anordnande av ny verkstadslokal. Enligt direktionens beräkningar skulle kostnaden för anordnande av dylik lokal i tvätteribyggnadens bottenplan uppgå till

32 000 kronor. Beträffande de särskilda arbetena i övrigt meddelar direktio-
nen bland annat följande.

Fasaderna å *kirurgiska kliniken* och *tvättbyggnaden* befinner sig i ett mi-
serabelt skick. Omputsning av dessa byggnader är synnerligen angelägen,
enär eljest fara föreligger för kapitalförstöring. Kostnaderna härför beräk-
nas till 28 000 kronor.

I medicinska kliniken jordvåning är lasarettets *badavdelning* belägen.
Över denna finnes en terrass, försedd med lanterniner och plattor. Sedan
länge har svårigheter förelegat att hålla lanternintaket tätt. Under 1956 har
läget emellertid förvärrats, så att allvarliga skador har uppstått. Ett provi-
soriskt tak har därför måst anläggas för att hindra regnvatten att rinna ned
i badavdelningen. Terrassens underlag måste asfalteras. Vidare måste lan-
terninerna igengjutas och värmeisoleras med lättbetong. Kostnaderna för
ifrågavarande arbeten beräknas till 32 000 kronor.

I samband med den beslutade överflyttningen av endokrinologiska avdel-
ningen till karolinska sjukhuset skall de vid serafimerlasarettet friställda
lokalerna användas till *bakteriologiskt laboratorium* (se 1956 års statsverks-
proposition, bilaga 13, s. 189—190). Detta laboratorium disponerar för när-
varande lokaler i medicinska kliniken jordvåning, vilka lokaler ur alla syn-
punkter är helt otillfredsställande för bakteriologiska undersökningar och
redan för ett tiotal år sedan utdömdes av yrkesinspektionen. Erforderliga
kostnader härför uppskattas till 8 000 kronor.

När bakteriologiska laboratoriet flyttar från sina nuvarande lokaler, synes
möjlighet uppstå att tillgodose *fysiologiska laboratoriet*s behov av ökade ut-
rymmen. Om en del av det bakteriologiska laboratoriet lokaler tillföres fy-
siologiska laboratoriet efter vissa smärre ändringsarbeten, synes verksamhe-
ten vid sistnämnda laboratorium kunna bedrivas under tämligen tillfreds-
ställande förhållanden. Kostnaden för ändrings- och reparationsarbetena har
kalkylerats till 7 000 kronor.

Hälsovårdsnämnden har — med anledning av att råttor förekommit utom-
och inomhus i lasarettets park och byggnader — bland annat föreslagit, att
en råttsäker förvaringsbod för fisklådor och annat förpackningsemballage
anordnas vid muren mitt emot kökets varuintag. För byggande av lämplig
förvaringslokal behövs därför 6 000 kronor.

Inom stora delar av lasarettets vårdavdelningar har under den senaste 25-
årsperioden icke förekommit några som helst *målningsförbättringar*. Detta
gäller särskilt vissa större sjuksalar samt avdelningskorridorer. Anledning-
en härtill är, att tillräckliga anslagsmedel icke stått till förfogande. Flera
sjukavdelningar gör därför ett dystert och ovårdat intryck på patienter och
personal. För att få möjlighet att i någon mån »fräscha upp» en del av lasa-
rettets ur underhållssynpunkt sämst tillgodosedda avdelningar genom att
måla om dem i ljusare färger, yrkas att ett belopp om 20 000 kronor anvisas
för särskilda målningsarbeten. Härigenom skulle under nästkommande bud-
getår sådant arbete kunna utföras i ungefär dubbelt så stor omfattning som
för närvarande är möjligt med hittills anvisat underhållsanslag.

Anslagsposten till serafimerlasarettet har således beräknats till (164 000 +
150 000 =) 314 000 kronor.

Departementschefen. För innevarande budgetår har å fastighetsfondens
stat till reparations- och underhållskostnader m. m. anvisats sammanlagt
19 477 000 kronor, därav 16 994 000 kronor beräknats till löpande under-

hållsarbeten och 2 483 000 kronor till särskilda arbeten av reparations- och underhållskaraktär, vilka icke ansetts kunna rymmas inom det ordinarie underhållsanslaget.

Förvaltningsmyndigheterna har för nästa budgetår hemställt om anvisande av sammanlagt 29 655 000 kronor innebärande en höjning med 10 178 000 kronor. Av ökningen hänför sig 5 176 000 kronor till det löpande fastighetsunderhållet och 5 002 000 kronor till särskilda arbeten. I dessa siffror har då även medräknats de i annan ordning än i de fondförvaltande myndigheternas ordinarie statförslagsskrivelser äskade medlen.

För budgetåret 1955/56 har förvaltningsmyndigheternas medelsäskanden för normalt underhåll med hänsyn till det allmänekonomiska läget nedskurits med 5 procent. Av enahanda anledning har motsvarande äskanden för innevarande budgetår reducerats med 7 1/2 procent. Ehuru den samhälls-ekonomiska utvecklingen i och för sig alltjämt påfordrar starkaste återhållsamhet i fråga om statsutgifter, finner jag det med hänsyn till den risk för kapitalförstöring, som en långt driven nedpressning av underhållsanslagen kan leda till, nödvändigt att icke vidtaga någon motsvarande reduktion för nästkommande budgetår. Förvaltningsmyndigheternas beräkningar av anslagsbehovet för normalt underhåll kan jag därför i stort sett godtaga. Då jag gör detta, räknar jag även med att myndigheterna skall finna det möjligt att inom ramen för de löpande underhållsmedlen inrymma åtskilliga av de arbeten, för vilka särskild medelsanvisning begärts. Av sistnämnda anledning och med hänsyn till det starka kravet på restriktivitet i nuvarande samhällsekonomiska läge har jag i det följande tillstyrkt särskild medelsanvisning endast för vissa oundgängligen nödvändiga reparations- och underhållsarbeten.

Under *slottsbyggnadernas delfond* finner jag mig kunna tillstyrka 850 000 kronor för löpande reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader. För att möjliggöra en successiv upprustning av tjänstebostäderna vid de kungl. slotten beräknar jag ytterligare ett belopp av 25 000 kronor, vilket torde böra anvisas under denna delpost. Såsom byggnadsstyrelsen påpekat torde upprustningen av tjänstebostäderna efter hand få leda till en ökning av hyresavdragen för desamma. Vad beträffar reparations- och underhållskostnaderna för de uthyrda lägenheterna vid Drottningsholm, Ulriksdal och Haga torde utgifternas storlek få prövas varje år i den allmänna budgetavvägningen. För nästa budgetår förordar jag, att delposten uppföres med 305 000 kronor. För reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken beräknar jag 263 000 kronor för löpande underhållsarbeten och 50 000 kronor för de mest angelägna iståndsättningsarbetena. — Under delposten till vissa iståndsättningsarbeten förordar jag, att medel för nästa budgetår anvisas med 65 000 kronor för slutförande av restaureringen av den s. k. stensalen å Stockholms slott. För arbeten å detta slott tillstyrker jag vidare 80 000 kronor för påbörjande av omändring av förbindelserummen m. m. mellan östra huvudportiken och trapphuset till H. M. Konungens bibliotek och sten-

salen, 35 000 för ombyggnad av personhiss inom västra valvet samt 30 000 kronor för fortsatta undersökningar rörande logårdsflyglarnas grundförstärkning. För brandskyddsåtgärder å teatermuseet samt för fortsatt upprustning av elektricitetsnätet å Drottningholm förordar jag, att 30 000 respektive 50 000 kronor anvisas. Slutligen tillstyrker jag, att 40 000 kronor anvisas till fortsatta fasadputsningsarbeten å Tullgarns slott. Totalt skulle således posten uppföras med 330 000 kronor. — För hela delfonden beräknar jag sålunda 1 823 000 kronor.

Anslaget till löpande reparations- och underhållsarbeten under *fångvårdsstyrelsens delfond* har jag med godtagande av styrelsens beräkningar uppfört med 691 000 kronor. — I fråga om de ändamål, till vilka styrelsen äskat särskilda medel, torde även för nästkommande budgetår medel böra beräknas för installation av alarmanordningar samt omläggning av elektriska ledningar. Till dessa ändamål föreslår jag med godtagande av styrelsens beräkningar, att 10 000 respektive 30 000 kronor anvisas. För omläggning av värmesystemet vid vissa anstalter kan jag för nästa budgetår inte förorda större medelsanvisning än 50 000 kronor, vilket belopp bland annat torde möjliggöra slutförande av uthytet av pannor vid fångvårdsanstalten i Malmö. För fortsatta reparationer av vissa yttertak å Härlandaanstalten beräknar jag samma särskilda medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 50 000 kronor. Med hänsyn till den betydelse jag tillmäter behovet av en fortsatt upprustning av fångvårdens tjänstebostadsbestånd förordar jag, att 50 000 kronor beräknas härför. Vidare beräknar jag en särskild medelsanvisning för nästa budgetår av 75 000 kronor för brandskyddsåtgärder inom fångvården. För att tillgodose vattenförsörjningen vid kolonin Tenhult tillstyrker jag, att det av styrelsen äskade beloppet, 39 000 kronor, anvisas. — Totalbeloppet under förevarande delfond skulle sålunda för nästa budgetår komma att uppgå till 995 000 kronor.

Under *beskickningsfastigheternas delfond* godtager jag byggnadsstyrelsens beräkning av de löpande utgifterna för onera m. m., innebärande ett medelsbehov av 300 000 kronor. — Beträffande löpande reparations- och underhållskostnader kan jag godtaga styrelsens medelsberäkning med den inskränkningen, att jag icke upptar något engångsbelopp för att kompensera prisstegringarna under innevarande budgetår. För nästa budgetår beräknar jag således 790 000 kronor. Gentemot styrelsens beräkning av medelsbehovet för särskilda arbeten har jag ingen erinran. För slutförande av vissa ombyggnadsarbeten inom generalkonsulatet i San Francisco och för särskilda arbeten i samband med personskiften på chefsposter bör således 20 000 respektive 100 000 kronor anvisas. Beträffande sistnämnda belopp torde, liksom för motsvarande anvisning i staten för innevarande budgetår, få gälla att dess ianspråktagande prövas av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall. — I enlighet med vad jag sålunda tillstyrkt bör posten till reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m. under förevarande delfond uppföras med 1 210 000 kronor.

Beräkningen av medelsbehovet under posten till bränsle och lyse för kansli-lokaler och tjänstebostäder lämnar jag utan erinran. Posten bör alltså uppföras med 470 000 kronor.

Anslaget till allmänna reparationsarbeten under *byggnadsstyrelsens delfond* uppför jag, med godtagande i stort sett av styrelsens beräkningar, med 9 970 000 kronor. Därvid upptar jag bland kostnaderna för underhåll och drift m. m. av huvudbyggnaden med tillhörande anläggningar vid Harpsund för konservering av möbler m. m. 4 000 kronor utöver det av styrelsen begärda beloppet. För underhåll under nästa budgetår av byggnadsbeståndet vid vissa till särskilda ändamål upplåtna staten tillhöriga egendomar, vilket bestånd enligt styrelsens förslag från och med nästa budgetår skall ställas under dess vård och förvaltning, beräknar jag vidare 200 000 kronor lägre belopp än det av styrelsen äskade. Jag vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t numera fattat beslut om överförande av fastigheter till byggnadsstyrelsens delfond av i stort sett den omfattning som byggnadsstyrelsen förutsatt i sitt förevarande medelsäskande. Härigenom uppkommer ungefärligen samma besparing på de anslag å driftbudgeten, varifrån byggnadsunderhållet tidigare bestritts. Styrelsen torde på samma sätt som för innevarande budgetår böra bemyndigas att inom ramen för de löpande underhållsmedlen använda ett belopp av 35 000 kronor för sådana utredningar, som kan medverka till ett rationellt handhavande av fastighetsunderhållet. Vad styrelsen anfört i fråga om bestridande av kostnader till följd av skador å person och egendom i samband med fastighetsförvaltningen möter ingen erinran från min sida. — I fråga om de ändamål, till vilka byggnadsstyrelsen i statskrivelsen för nästa budgetår äskat särskilda medel, tillstyrker jag anvisande av 30 000 kronor för slutförande av fönsterutbyte vid blindinstitutet å Tomtebodas och 180 000 kronor för slutförande av utbyte av fönster och reparation av fasader på dövstumskolan å Manilla. För permanentbeläggning av vägar och anordnande av parkeringsplatser m. m. tillstyrker jag en särskild medelsanvisning om 50 000 kronor. För fortsatta fasadarbeten å nationalmuseum kan jag för nästa budgetår icke förorda större medelsanvisning än innevarande budgetår eller 100 000 kronor. Vidare beräknar jag 5 000 kronor för täckande av kostnaderna för inrättandet av en kylbox vid statens rättskemiska laboratorium och 50 000 kronor för anordnandet av en betongkonstruktion för nedläggandet av oljecisterner vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Dessutom tillstyrker jag, att 27 000 kronor anvisas för utbyte av en hiss i Västerås slott, 55 000 kronor för nödvändig omläggning av elinstallationen m. m. i landsstatshuset i Luleå och 30 000 kronor för rivning av gamla slottsflygeln å Linköpings slott. Med hänsyn bland annat till det ökade antalet studerande vid Chalmers tekniska högskola finner jag mig böra tillstyrka, att 44 000 kronor anvisas för ombyggnad av den s. k. Gibraltar herrgård. För modernisering av personalbostäder vid vårdanstalten i Lund för blinda förordar jag en särskild medelsanvisning av 25 000 kronor. — Vad gäller de i det föregående omnämnda särskilda framställningarna, tillstyrker jag att 30 000 kronor anvisas för

anslutande av landshövdingeresidenset i Mariestad till stadens avloppsnät samt 20 000 kronor för ombyggnad av tjuvalarmanläggning m. m. vid statens historiska museum. För iordningställande av seminarielokaler i vissa Göteborgs universitet tillhöriga fastigheter kan jag för nästa budgetår endast tillstyrka en särskild medelsanvisning av 50 000 kronor. Beträffande farmaceutiska institutets byggnad bedömer jag upprustningsarbetena såsom mycket angelägna men kan med hänsyn till nödvändigheten att begränsa investeringsverksamheten icke förorda större särskild medelsanvisning för nästa budgetår å fastighetsfonden än 70 000 kronor, vilket belopp jag i första hand beräknar för nödvändiga brandskyddsåtgärder. I fråga om särskilda arbeten vid vissa seminarier kan jag endast förorda, att 6 000 kronor anvisas till ombyggnad av toalett vid folkskoleseminariet i Falun samt 95 000 kronor för iordningställande av omklädnings-, dusch- och torkrum vid folkskoleseminariet i Umeå. Vad beträffar nomadskolorna tillstyrker jag, att det av byggnadsstyrelsen äskade beloppet 100 000 kronor anvisas för vidtagande av lämpliga brandskyddsåtgärder. Vidare finner jag det angeläget, att en hiss installeras vid vårdanstalten i Lund för blinda och förordar således att 50 000 kronor anvisas därför. I fråga om de föreslagna moderniseringsarbetena i vissa lägenheter vid skogshögskolan samt installationsarbetena m. m. vid statens hantverksinstitut tillstyrker jag, att de äskade beloppen, 47 000 respektive 35 000 kronor, anvisas. — Även för nästa budgetår torde med hänsyn till det ekonomiska utbytet särskilda medel böra anvisas för bränslebesparande åtgärder inom det fastighetsbestånd som styrelsen förvaltar. Jag räknar härför 200 000 kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår. Dispositionen av beloppet torde på samma sätt som för närvarande böra i varje särskilt fall underställas Kungl. Maj:ts prövning. Jag förutsätter att, därest läget i fråga om oljeförsörjningen eller förhållandena i övrigt så påfordrar, inga nyinstallationer av oljeeldningsanläggningar tills vidare skall företagas utan de därför beräknade medlen i stället reserveras. — Till modernisering av landshövdingebostäder har från och med budgetåret 1952/53 anvisats sammanlagt 850 000 kronor. Byggnadsstyrelsen har framhållit, att åtskilliga arbeten av denna art kvarstår och har angivit medelsbehovet för nästa budgetår till 250 000 kronor. Jag anser mig dock icke kunna förorda en högre medelsanvisning än 150 000 kronor. Liksom för närvarande torde byggnadsstyrelsen böra inhämta Kungl. Maj:ts medgivande i fråga om arbeten för en beräknad kostnad av 50 000 kronor eller mera. Utöver de båda fall jag i det föregående särskilt nämnt förutsätter jag, att byggnadsstyrelsen, liksom för närvarande, inhämtar Kungl. Maj:ts medgivande i varje särskilt fall för att utföra sådana arbeten, som bekostas med underhållsmedel och därvid drager en kostnad överstigande 100 000 kronor. — Delposten under byggnadsstyrelsens delfond torde i enlighet med vad jag nu anfört böra upptagas med sammanlagt 11 419 000 kronor.

Såvitt gäller löpande reparationsarbeten å *generallullstyrelsens delfond* kan jag godtaga styrelsens beräkning av medelsbehovet, 154 000 kronor. Härutöver förordar jag, att 20 000 kronor anvisas för påbörjande av vissa åt-

gårder för vatten och avlopp vid tullverkets fastigheter i Tornedalen samt att likaså 20 000 kronor anvisas för reparation av bostadshus å Sydkoster. Postens totalbelopp skulle således bli 194 000 kronor.

I fråga om *Uppsala universitets delfond* beräknar jag i likhet med universitetets drätselnämnd 529 000 kronor för akademiska sjukhuset och 763 000 kronor för övriga fastigheter för normala reparations- och underhållsarbeten m. m. — För slutförandet av fasadputsningsarbetena m. m. å universitetsbiblioteket förordar jag, att de härför begärda medlen, 142 000 kronor, anvisas. Ehuru jag vid min anmälan i 1956 års statsverksproposition förutsatte, att det då för brandskyddsåtgärder beräknade beloppet utgjorde slutanvisning för detta ändamål, finner jag skäl att även för nästa budgetår beräkna visst belopp härför och tillstyrker att 10 000 kronor av de äskade medlen anvisas. För de föreslagna ombyggnadsarbetena inom fysikalisk-kemiska institutionen förordar jag, att 43 000 kronor inräknas å fastighetsfondens stat. — Delfondens totalbelopp skulle i enlighet med det anförda bli 1 487 000 kronor.

Vid min granskning av medelsbehovet för löpande underhållsarbeten å *Lunds universitets delfond* har jag funnit mig böra godtaga en av riksräkenskapsverket gjord korrigeringsberäkningarna och förordar därför, att 463 000 kronor anvisas för ändamålet. — Beträffande äskandena om medel för särskilda arbeten kan jag endast — med den reservation jag uttryckt vid mitt ställningstagande till byggnadsstyrelsens äskande av medel för bränslesparande åtgärder — förorda, att 36 000 kronor beräknas för omändring till oljeeldning i universitetsbyggnadens panncentral. — Posten uppföres sålunda totalt med 499 000 kronor.

Under *sjöfartsstyrelsens delfond* tillstyrker jag för nästa budgetår, utan att taga definitiv ställning till frågan om storleken av underhållsprocenten, det av styrelsen äskade beloppet, 440 000 kronor, till löpande reparations- och underhållsarbeten. Jag vill sedermera föreslå Kungl. Maj:t uppdraga åt sjöfartsstyrelsen att i samråd med byggnadsstyrelsen verkställa ytterligare utredning om medelsbehovet på längre sikt.

Beträffande de löpande reparations- och underhållskostnaderna under *medicinalstyrelsens delfond* har jag ingen erinran mot det av styrelsen beräknade beloppet 4 996 000 kronor. Därutöver kan jag endast förorda en särskild medelsanvisning av 200 000 kronor för vissa större renoveringsarbeten. — Delposten torde sålunda uppföras med sammanlagt 5 196 000 kronor.

Under *karolinska sjukhusets delfond* godtager jag de av direktionen gjorda beräkningarna av normala underhållskostnader, innebärande ett medelsbehov av 500 000 kronor för karolinska sjukhuset och 164 000 kronor för serafimerlasarettet. — I fråga om de arbeten, för vilka äskats särskilda medel kan jag beträffande karolinska sjukhuset endast förorda, att 40 000 kronor anvisas för inrättande av en postoperativ avdelning till kirurgiska kliniken, 30 000 kronor för iordningställande av vissa lokaler för blodgivningsverksamhet samt 17 500 kronor för ombyggnad av hormonlaboratoriets destillationsrum. Det förefaller mig uppenbart, att en del yttre renoveringsåtgärder

gärder måste vidtagas å vissa av serafimerlasarettets byggnader. Jag tillstyrker därför, att 9 000 kronor anvisas för reparation av fasadlisten å poliklinikbyggnaden, 28 000 kronor för yttre renovering av kirurgiska kliniken och tvättbyggnaden samt 32 000 kronor för omläggning av badavdelningens lanternintak. I övrigt beräknar jag 8 000 kronor för vissa åtgärder för ventilationsförbättring i patienternas klädförråd och likaså 8 000 kronor för arbeten i samband med överflyttningen av bakteriologiska laboratoriet till endokrinologiska avdelningens nuvarande lokaler samt 7 000 kronor för utökning av fysiologiska laboratoriets lokaler. — Posten i sin helhet torde uppföras med ett till 844 000 kronor avrundat belopp.

I enlighet med vad jag sålunda tillstyrkt skulle till reparations- och underhållskostnader m. m. för å fastighetsfondens stat redovisade byggnader för nästa budgetår upptagas sammanlagt 24 577 000 kronor med den fördelning å de olika delfonderna, som framgår av bilagan. Detta innebär en ökning i förhållande till staten för innevarande budgetår med 5 100 000 kronor.

Avsättning till värdeminskningsskonto

För avskrivning av de å statens allmänna fastighetsfond bokförda tillgångarna tillämpas vissa allmänna, av riksdagen godkända grunder, vilka i huvudsak innebär, att avskrivningen å fondens byggnadsvärden avpassas så, att avskrivningstiden skall utgöra 60 år i normalfall men 40 år för byggnader, beträffande vilka ett extraordinärt avskrivningsbehov anses föreligga (fängelser, sjukhus, forskningsinstitutioner och skolor). Grundavskrivning skall ske i det förra fallet med 25 procent, i det senare med 50 procent; avskrivningen skall i båda fallen fullföljas genom en årlig avsättning till värdeminskningsskonto, beräknad till 1,25 procent. För grundavskrivningen anvisas erforderliga anslag å riksstatens driftbudget under huvudtiteln avskrivning av nya kapitalinvesteringar. Medel till den årliga avsättningen till värdeminskningsskonto anslås å fastighetsfondens stat under förevarande rubrik. Enligt de av 1943 års riksdag godkända grunderna påbörjas den årliga avsättningen först under andra budgetåret efter det under vilket en byggnad färdigställts. Härigenom vinnes den fördelen att statberäkningen bygger på kända förhållanden.

I enlighet med angivna grunder har riksräkenskapsverket vid den slutliga beräkningen av årsavskrivningen för budgetåret 1956/57 upptagit denna årsavskrivning till 9 399 377 kronor.

Vid beräkningen av det belopp, som skall upptagas för avsättning till värdeminskningsskonto å allmänna fastighetsfondens stat för nästa budgetår, bör till de för innevarande budgetår fastställda årsavskrivningarna läggas beloppet av den årliga avskrivningen å under budgetåret 1955/56 tillkomna värden för färdiga byggnader. I övrigt bör vid beräkningen hänsyn endast tagas till de avskrivningsbelopp, som bortfaller på grund av slutför-

da årsavskrivningar. Riksräkenskapsverket har under iakttagande härav beräknat avsättningsbehovet för budgetåret 1957/58 till 10 159 000 kronor. Fördelningen av detta belopp på de olika delfonderna framgår av bilagan.

Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden

Fångvårdsstyrelsens delfond. Delposten har för innevarande budgetår upptagits med 65 000 kronor. Till följd av belastningen och beräknade nyförhyrningar synes delposten för nästa budgetår böra uppföras med 125 000 kronor.

Beskickningsfastigheternas delfond. För innevarande budgetår har delposten, från vilken bestrides kostnaderna för hyra, uppvärmning och belysning m. m. för förhyrda lokaler (tjänstebostäder för sändebud m. fl. samt kanslilokaler) upptagits med 2 050 000 kronor. För nästa budgetår har byggnadsstyrelsen uppskattat medelsbehovet under delposten till 2 285 000 kronor. I detta belopp ingår egentliga hyres- och arrendeutgifter ävensom övriga löpande årsomkostnader med 1 960 000 kronor, vilket i jämförelse med för innevarande budgetår anvisat belopp innebär en höjning med 220 000 kronor främst till följd av nyförhyrningar och hyresökningar. — Till bestridande av sådana reparations- och underhållsarbeten m. m. som i regel kontraktusenligt åvilar hyresgäst har för innevarande budgetår beräknats 310 000 kronor, varav 225 000 kronor för normalt underhåll. De sistnämnda kostnaderna har för nästkommande budgetår beräknats till oförändrat belopp. För sådana arbeten som kan uppkomma till följd av nyförhyrningar under året upptages ett belopp av 50 000 kronor. Ytterligare tillkommer 50 000 kronor för installation av luftkonditionering i de förhyrda fastigheterna i bland annat Djakarta och Karachi. För reparations- och underhållsarbeten skulle sålunda erfordras 325 000 kronor.

Byggnadsstyrelsens delfond. För löpande budgetår har delposten beräknats till 7 433 000 kronor. För nästa budgetår uppskattar byggnadsstyrelsen utgifterna till 7 922 000 kronor, därav 300 000 kronor beräknats för sådana ändrings- och inredningsarbeten m. m., som i regel kontraktusenligt åvilar hyresgäst.

Generaltullstyrelsens delfond. Anslaget har för nästkommande budgetår upptagits med 72 000 kronor, vilket innebär en ökning med 2 000 kronor.

Uppsala universitets delfond. För innevarande budgetår är delposten uppförd med 35 000 kronor, vilket belopp med hänsyn till behovet av nyförhyrningar bör ökas till 60 000 kronor.

Lunds universitets delfond. Anslaget har för nästkommande budgetår upptagits med oförändrat belopp, 45 000 kronor.

Sjöfartsstyrelsens delfond. För nästa budgetår har styrelsen uppskattat hyresutgifterna till oförändrat 45 000 kronor.

Medicinalstyrelsens delfond. För löpande budgetår har posten upptagits till 40 000 kronor och beräknas för budgetåret 1957/58 till 51 000 kronor.

Karolinska sjukhusets delfond. För innevarande budgetår har delposten upptagits med 215 000 kronor. Direktionen för sjukhuset föreslår för nästa budgetår en uppräkningspost av posten med 5 000 kronor till 220 000 kronor.

Då jag icke har någon erinran mot myndigheternas förslag beräknar jag hyres- och arrendeutgifterna för fastighetsfonden till sammanlagt 10 825 000 kronor.

Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler

Den fastighetsfonden tillkommande ersättningen för till statsmyndigheter upplåtna lokaler bestämmes för samtliga delfonder utom slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder så, att full förräntning erhålles å det av respektive delfonder disponerade statskapitalet. Den räntefot, vid vilken full förräntning skall anses vara för handen, har satts till fyra procent. För slottsbyggnadernas delfond upptages av redovisningstekniska skäl en formell överskottspost om 1 000 kronor. Det belopp, som vid fördelningen av ersättningsanslaget under slottsbyggnadernas delfond härigenom blir erforderligt för att balansera nettoutgiften för reparation och underhåll av de under delfonden invärderade byggnaderna, hänföres till sjätte huvudtiteln.

Kapitalbehållningarna den 1 juli 1957 för de olika delfonderna utom slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder framgår av följande sammanställning, vilken — i överensstämmelse med vad som tidigare tillämpats — beräknats med utgångspunkt från att vid ingången av budgetåret 1956/57 för investering i ifrågavarande delfonder disponibla medel i sin helhet tagits i anspråk före nämnda budgetårs utgång. Även om de på detta schablonmässiga sätt beräknade överskotten skulle komma att över- eller understiga de faktiska, påverkas statsregleringen likväl icke härav, eftersom ersättningsanslagen upptages i anslutning till de beräknade överskotten och sedermera belastas i anslutning till de faktiska överskotten.

Kapitalbehållningarna för fastighetsfondens nämnda delfonder den 1 juli 1957 har sålunda beräknats till följande belopp:

för fängvårdsstyrelsens delfond	20 093 261
för beskickningsfastigheternas delfond	21 032 539
för generaltullstyrelsens delfond	4 975 784
för Uppsala universitets delfond	9 494 741
för Lunds universitets delfond	11 570 802
för sjöfartsstyrelsens delfond	2 387 632
för medicinalstyrelsens delfond	113 561 544
för karolinska sjukhusets delfond	12 969 672

I nästföljande tabell har för här ifrågavarande åtta delfonder sammanförts dels de till fyra procent å förenämnda kapitalbehållningar beräknade

överskotten, dels de i det föregående tillstyrkta utgifterna, dels ock de i det följande beräknade inkomsterna. För slottsbyggnadernas delfond har an- givits reparationsutgifterna, nyssnämnda formella överskottspost samt de beräknade inkomsterna. Ur dessa uppgifter framräknas så de erforderliga ersättningsanslagen. För fullständighetens skull har i tablån även medta- gits de för byggnadsstyrelsens delfond enligt den följande redogörelsen framräknade beloppen.

Delfond	Överskott kronor	Utgifter kronor	Summa kronor	Andra in- komster än ersättnings- anslag kronor	Ersätt- nings- anslag kronor
Slottsbyggnadernas	1 000	1 823 000	1 824 000	490 000	1 334 000
Fångvårdsstyrelsens	805 000	1 382 000	2 187 000	326 000	1 861 000
Beskickningsfastigheternas	840 000	4 178 000	5 018 000	1 133 000	3 885 000
Byggnadsstyrelsens	11 106 000	23 701 000	34 807 000	2 708 000	33 099 000
Generallullstyrelsens	200 000	334 000	534 000	201 000	333 000
Uppsala universitets	380 000	2 448 000	2 828 000	471 000	2 357 000
Lunds universitets	465 000	760 000	1 225 000	89 000	1 136 000
Sjöfartsstyrelsens	95 000	557 000	652 000	105 000	547 000
Medicinalstyrelsens	4 540 000	8 419 000	12 959 000	1 516 000	11 443 000
Karolinska sjukhusets	520 000	1 959 000	2 479 000	486 000	1 993 000
Summa	18 952 000	45 561 000	64 513 000	7 525 000	56 988 000

Ersättningen till *slottsbyggnadernas delfond* bör för nästa budgetår upp- tagas med 69 000 respektive 29 000 kronor under fjärde och åttonde huvud- titlarna. Till följd härav bör under sjätte huvudtiteln uppföras (1 334 000 - 98 000 =) 1 236 000 kronor eller det belopp som erfordras för att ett formellt överskott å 1 000 kronor skall erhållas å delfonden.

Huvudtitel	Ersättningsanslag			
	till slotts- byggnadernas delfond	till bygg- nadsstyrelsens delfond	till annan delfond	Summa
Andra huvudtiteln		1 047 000	¹ 1 861 000	2 908 000
Tredje »		442 000	² 3 885 000	4 327 000
Fjärde »	69 000	381 000		450 000
Femte »		1 715 000		1 715 000
Sjätte »	1 236 000	2 225 000		3 461 000
Sjunde »		1 090 000	³ 333 000	1 423 000
Åttonde »	29 000	12 339 000	⁴ 2 624 000	14 992 000
Nionde »		4 112 000		4 112 000
Tionde »		1 815 000	⁵ 547 000	2 362 000
Elfte »		6 693 000	⁶ 14 305 000	20 998 000
Tolfte »		127 000		127 000
Fjortonde »		113 000		113 000
Summa	1 334 000	32 099 000	23 555 000	56 988 000

¹ Fångvårdsstyrelsens delfond. — ² Beskickningsfastigheternas delfond. — ³ Generallullstyrel- sens delfond. — ⁴ Därav till Uppsala universitets delfond 1 488 000 kronor och till Lunds universitets delfond 1 136 000 kronor. — ⁵ Sjöfartsstyrelsens delfond. — ⁶ Därav till Uppsala univer- sitets delfond 869 000 kronor, till medicinalstyrelsens delfond 11 443 000 kronor och till karolin- ska sjukhusets delfond 1 993 000 kronor.

För byggnadsstyrelsens delfond beräknas ersättningen till fastighetsfonden med stöd av de kalkylerade hyresvärdena för de olika i delfonden ingående fastigheterna och förhyrda lokalerna, dock att hyresutgifterna för bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen samt försäkringsinspektionen ersättes från inspektionernas specialbudgeter. Byggnadsstyrelsen har i statförslaget verkställt beräkningar rörande ifrågavarande hyresvärden med uppdelning på olika anslag efter hyresvärdet (hyresutgiften) för lokaler åt de till respektive huvudtitlar hörande statsmyndigheterna. Beträffande de av statsverket förhyrda lokalerna sker numera, jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 8 maj 1953, av redovisningstekniska skäl styrelsens beräkning av de belopp, som årligen skall tillföras förevarande delpost, på grundval av hyresutgifterna för tiden den 1 april—den 31 mars. I beräkningarna av ersättningsanslagen för nästa budgetår, beträffande vilkas detaljer torde få hänvisas till handlingarna i ärendet, kommer summan av anslagen att uppgå till avrundat 32 099 000 kronor, varav 12 339 000 kronor faller på åttonde huvudtiteln.

Med utgångspunkt från ersättningsanslagen från driftbudgeten å sammanlagt 32 099 000 kronor med tillägg av övriga inkomster enligt den föregående sammanställningen å tillhoppa 2 708 000 kronor samt med avdrag av utgifter å sammanlagt 23 701 000 kronor framkommer ett överskott för byggnadsstyrelsens delfond å 11 106 000 kronor.

Ersättningsanslagen torde fördelas å de skilda huvudtitlarna enligt den förestående sammanställningen.

De sålunda beräknade ersättningsanslagen äskas i annat sammanhang denna dag under vederbörande huvudtitlar.

Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden

Förvaltningsmyndigheterna har för budgetåret 1957/58 beräknat förevarande inkomstpost efter samma grunder som för innevarande budgetår. I stort sett har inkomsterna uppskattats till samma belopp som i gällande stat.

Med godtagande i stort sett av myndigheternas beräkningar föreslår jag, att delposten för budgetåret 1957/58 uppföres med 6 764 000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 29 000 kronor.

Diverse inkomster

Under denna delpost anser jag mig efter mindre ändringar av några belopp kunna godtaga förvaltningsmyndigheternas förslag och förordar, att under delposten upptages sammanlagt 761 000 kronor med den fördelning på olika delfonder som framgår av bilagan.

Hemställan

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna bilagda förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1957/58.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1957/58**

Inkomster*A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:*

1.	Slottsbyggnadernas delfond	1 334 000	
2.	Fångvårdsstyrelsens »	1 861 000	
3.	Beskickningsfastigheternas »	3 885 000	
4.	Byggnadsstyrelsens »	32 099 000	
5.	Generaltullstyrelsens »	333 000	
6.	Uppsala universitets »	2 357 000	
7.	Lunds universitets »	1 136 000	
8.	Sjöfartsstyrelsens »	547 000	
9.	Medicinalstyrelsens »	11 443 000	
10.	Karolinska sjukhusets »	1 993 000	56 988 000

B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:

1.	Slottsbyggnadernas delfond	340 000	
2.	Fångvårdsstyrelsens »	325 000	
3.	Beskickningsfastigheternas »	1 132 000	
4.	Byggnadsstyrelsens »	2 600 000	
5.	Generaltullstyrelsens »	200 000	
6.	Uppsala universitets »	25 000	
7.	Lunds universitets »	38 000	
8.	Sjöfartsstyrelsens »	104 000	
9.	Medicinalstyrelsens »	1 515 000	
10.	Karolinska sjukhusets »	485 000	6 764 000

C. Diverse inkomster:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a)	Djurgårdsförvaltningens överskottsme- del	100 000	
b)	Övriga diverse inkomster	50 000	150 000
2.	Fångvårdsstyrelsens delfond	1 000	
3.	Beskickningsfastigheternas »	1 000	
4.	Byggnadsstyrelsens »	108 000	
5.	Generaltullstyrelsens »	1 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a)	Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000	
b)	Bidrag från Uppsala läns landsting	195 000	
c)	Övriga diverse inkomster	1 000	446 000
7. Lunds universitets delfond:			
a)	Bidrag från universitetets egendoms- förvaltning	50 800	
b)	Övriga diverse inkomster	200	51 000

8. Sjöfartsstyrelsens delfond	1 000	
9. Medicinalstyrelsens »	1 000	
10. Karolinska sjukhusets »	1 000	761 000
		<hr/>
	Summa kronor	64 513 000

Utgifter

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande byggnader	875 000		
b) Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottningholm, Ulriksdal och Haga	305 000		
c) Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och byggnadsminnesmärken m. m.	313 000		
d) Vissa iståndsättningsarbeten	<u>330 000</u>	1 823 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		995 000	
3. Beskickningsfastigheternas delfond:			
a) Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	1 210 000		
b) Bränsle och lyse för kanslilokaler och tjänstebostäder, <i>förslagsvis</i>	<u>470 000</u>	1 680 000	
4. Byggnadsstyrelsens delfond		11 419 000	
5. Generaltullstyrelsens »		194 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset	529 000		
b) Övriga fastigheter	<u>958 000</u>	1 487 000	
7. Lunds universitets delfond		499 000	
8. Sjöfartsstyrelsens »		440 000	
9. Medicinalstyrelsens »		5 196 000	
10. Karolinska sjukhusets delfond:			
a) Karolinska sjukhuset	588 000		
b) Serafimerlasarettet	<u>256 000</u>	844 000	24 577 000

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>		262 000	
3. Beskickningsfastigheternas » , <i>förslagsvis</i>		213 000	
4. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		4 360 000	
5. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		68 000	
6. Uppsala universitets delfond:			
a) Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	432 000		
b) Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	<u>469 000</u>	901 000	
7. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>		216 000	
8. Sjöfartsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		72 000	
9. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		3 172 000	
10. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>		<u>895 000</u>	10 159 000

C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:

2. Fångvårdsstyrelsens	delfond, förslagsvis	125 000	
3. Beskickningsfastigheternas	» , förslagsvis	2 285 000	
4. Byggnadsstyrelsens	» , förslagsvis	7 922 000	
5. Generaltullstyrelsens	» , förslagsvis	72 000	
6. Uppsala universitets	» , förslagsvis	60 000	
7. Lunds universitets	» , förslagsvis	45 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	» , förslagsvis	45 000	
9. Medicinalstyrelsens	» , förslagsvis	51 000	
10. Karolinska sjukhusets	» , förslagsvis	220 000	10 825 000

Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:

1. Slottsbyggnadernas	delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens	»	805 000	
3. Beskickningsfastigheternas	»	840 000	
4. Byggnadsstyrelsens	»	11 106 000	
5. Generaltullstyrelsens	»	200 000	
6. Uppsala universitets	»	380 000	
7. Lunds universitets	»	465 000	
8. Sjöfartsstyrelsens	»	95 000	
9. Medicinalstyrelsens	»	4 540 000	
10. Karolinska sjukhusets	»	520 000	18 952 000
		Summa kronor	64 513 000

KAPITALBUDGETEN

INVESTERINGSPLAN

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 janu-
ari 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Vid 1944 års riksdag beslöts (1944 års statsverksproposition: Kapitalbudgeten: Investeringsplan; riksdagens skrivelse nr 45; proposition nr 276; riksdagens skrivelse nr 464), att kapitalbudgeten skulle fr. o. m. budgetåret 1944/45 erhålla en ändrad utformning av i huvudsak följande innebörd.

För varje statlig kapitalfond fastställs årligen en investeringsstat, på vars ena sida redovisas beloppet av den sammanlagda bruttoinvesteringen i fonden enligt av riksdagen fattade anslagsbeslut och på vars andra sida upptages dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonden (årsavskrivning), dels avskrivningsmedel anvisade över riksstaten (grundavskrivning), dels övriga för investering disponibla kapitalmedel, dels ock i förekommande fall bidrag från särskilda fonder eller kommuner till investeringsföretagens genomförande. Saldot mellan dessa poster anger det nettotillskott av kapitalmedel som erfordras för de beslutade bruttoinvesteringarnas genomförande och betecknas investeringsbemyndigande. Investeringsbemyndigandena för de olika kapitalfonderna sammanställs till en investeringsplan, vars summa, sedan avdrag skett för återbetalning av kapitalmedel över fonden för oreglerade kapitalmedelsförluster och i förekommande fall även från andra fonder, utvisar den totala nettoinvestering av lånemedel, som erfordras för genomförandet av samtliga de av riksdagen beslutade investeringarna. Investeringsplanen utgör kapitalbudgetens utgiftssida enligt riksstaten. På

kapitalbudgetens inkomstsida upptages under beteckningen lånemedel en balanspost med samma belopp som investeringsplanens slutsumma. I specifikationerna till riksstaten upptages för kapitalbudgetens del nämnda inkomstitel, efter angivna grunder upprättade investeringsstater för samtliga kapitalfonder samt fullständiga anslagsspecifikationer till investeringsplanen.

I samband med ifrågavarande omläggning genomfördes även vissa andra förändringar med avseende på kapitalbudgeten. Redovisningen mot riksstaten av kapitalbudgetanslagen överflyttades från riksgäldskontoret till de fondförvaltande myndigheterna, varvid dessa ålades att vid genomförande av investeringarna i första hand anlita avskrivningsmedel och övriga inom respektive fonder disponibla kapitalmedel och att först när dessa förbrukats utnyttja investeringsbemyndigandena för rekvisition av lånemedel från riksgäldskontoret. För de affärsdrivande verken omändrades därjämte förnyelsefonderna till verkliga värdepapperskonton, i samband varmed tillgångsvärdena i verkens bokföring underkastades revision. Hos riksgäldskontoret inestående behållningar av särskilt avsatta förnyelsefunds- och pensionsfundsmedel salderades mot verkens kapitalskuld till statsverket. Slutligen beslöts, att avsättningen till pensionsfonder vid de affärsdrivande verken skulle upphöra. Härvid förutsattes, att man vid bestämmandet av de årliga avskrivningarna i stället skulle taga viss hänsyn till de framtida pensionskostnaderna genom en kollektiv avskrivning av investerade kapitalmedel vid sidan av den för bestämda objekt eller objektgrupper erforderliga avsättningen till värdepapperskonto.

Genom beslut den 2 november 1945 (SFS nr 699) förordnade Kungl. Maj:t vidare, att redovisningen vid de affärsdrivande verken utom domänverket skulle omläggas från kalenderår till budgetår.

Vid framläggande av slutligt förslag till investeringsplan för budgetåret 1946/47 förordades i anslutning till av riksräkenskapsverket gjort uttalande i samband med förslag till vissa detaljändringar, att den av 1944 års riksdag beslutade, genomgripande omläggningen av kapitalbudgetredovisningen finge i sin nuvarande utformning tillämpas under ett flertal budgetår, innan frågan om allmän översyn därav upptoges till prövning. Riksdagen uttalade icke någon erinran däremot.

Enligt bifogade utdrag av statsrådsprotokollet (*bilagor 23—32*) har Kungl. Maj:t denna dag fattat beslut om avlåtande till riksdagen av framställningar om investeringsanslag under olika kapitalfonder med följande totala belopp.

I. Statens affärsverksfonder:

A. Postverkets fond	2 903 000	
B. Televerkets fond	268 900 000	
C. Statens järnvägars fond	317 301 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	360 000 000	
E. Domänverkets fond	<u>907 500</u>	950 011 500

II. Luftfartsfonden	30 401 000	
III. Statens allmänna fastighetsfond	108 877 100	
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond.....	104 800 000	
B. Försvarets fabriksfond.....	<u>3 600 000</u>	108 400 000
V. Statens utlåningsfonder.....		737 150 100
VI. Fonden för låneunderstöd		112 200 100
VII. Fonden för statens aktier		165 000 000
VIII. Fonden för förlag till statsverket		3 600 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond..	26 701 000	
B. Jordfonden	2 000 000	
C. Statens reproduktionsanstalts fond.....	<u>659 000</u>	29 360 000
		<u>Summa kronor 2 244 999 800</u>

För genomförandet av de i föregående sammanställning upptagna investeringarna å tillhopa 2 245 miljoner kronor skall såsom inledningsvis framhållits i första hand anlitas dels de avskrivningsanslag för ifrågavarande investeringar som i annat sammanhang denna dag äskas å driftbudgeten, dels tillgängliga avskrivningsmedel inom fonderna och dels övriga å fonderna disponibla kapitalmedel. Avskrivningsmedlen å riksstatsförslagets driftbudget uppgår till 339 miljoner kronor. Enligt från de fondförvaltande myndigheterna lämnade uppgifter kan avskrivningsmedlen inom de å riksstatsförslagets investeringsstater upptagna fonderna uppskattas till sammanlagt 561 miljoner kronor. Övriga kapitalmedel, som beräknas inflyta genom återbetalningar å lån m. m. under de å riksstatsförslagets investeringsstater uppförda fonderna, upptages till sammanlagt 30 miljoner kronor. Det sistnämnda beloppet faller huvudsakligen å fonden för låneunderstöd. Sammanlagt skulle alltså för investeringarnas genomförande i första hand stå till förfogande (339 + 561 + 30 =) 930 miljoner kronor. Den närmare fördelningen av nämnda belopp å de olika i investeringsstaterna upptagna fonderna framgår av följande sammanställning.

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	5 901 000	
B. Televerkets fond	221 400 000	
C. Statens järnvägars fond	206 809 000	
D. Statens vattenfallsverks fond	92 000 000	
E. Domänverkets fond	<u>701 000</u>	526 811 000
II. Luftfartsfonden.....		1 581 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		63 083 200
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	85 048 000	
B. Försvarets fabriksfond	<u>3 601 000</u>	88 649 000
V. Statens utlåningsfonder.....		197 500 000

VI. Fonden för låneunderstöd		30 102 600
VII. Fonden för statens aktier		1 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		1 000 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	21 070 000	
C. Statens reproduktionsanstalts fond.....	251 000	21 321 000
		<u>Summa kronor</u> 930 048 800

Med ledning av dessa uppgifter kan investeringsbemyndigandena preliminärt beräknas till de belopp som framgår av följande

Förslag till investeringsplan för budgetåret 1957/58

I. Statens affärsverksfonder:		
A. Postverkets fond	— 2 998 000	
B. Televerkets fond	47 500 000	
C. Statens järnvägars fond	110 492 000	
D. Statens vattenfallsverks fond.....	268 000 000	
E. Domänverkets fond	206 500	423 200 500
II. Luftfartsfonden		28 820 000
III. Statens allmänna fastighetsfond		45 793 900
IV. Försvarets fonder:		
A. Försvarets fastighetsfond	19 752 000	
B. Försvarets fabriksfond.....	— 1 000	19 751 000
V. Statens utlåningsfonder		539 650 100
VI. Fonden för låneunderstöd		82 097 500
VII. Fonden för statens aktier		164 999 000
VIII. Fonden för förslag till statsverket		2 600 000
IX. Diverse kapitalfonder:		
A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond	5 631 000	
B. Jordfonden	2 000 000	
C. Statens reproduktionsanstalts fond	408 000	8 039 000
		<u>Säger</u> 1 314 951 000

Avgår kapitalåterbetalning:

Oreglerade kapitalmedelsförluster.....	176 000 000	
Övrig kapitalåterbetalning	21 115 000	197 115 000
		<u>Summa kronor</u> 1 117 836 000

Det såsom övrig kapitalåterbetalning i investeringsplanen upptagna beloppet 21 115 000 kronor utgöres av dels återbetalningar å fonden för kreditgivning till utlandet med ett belopp av tillhoppa 12 100 000 kronor, vilket av riksgäldskontoret beräknats inflyta under nästa budgetår i enlighet med kända lånevillkor och amorteringsplaner, och dels återbetalningar å huvud-

sakligen vissa lånefonder, som i samband med införandet av statlig kreditgaranti överförts till riksbankens förvaltning för att successivt avvecklas, med ett sammanlagt belopp av 9 015 000 kronor. Det må tilläggas, att i budgetredovisningen kommer dessa återbetalningar, i den mån outnyttjade belopp å investeringsanslagen fortfarande finnes, att redovisas bland investeringsstaterna.

Slutlig beräkning av investeringsplanen bör anstå i avvaktan på de definitiva äskanden av investeringsanslag som kan komma att framläggas under riksdagens lopp.

Stater innefattande specifikation till de sålunda angivna bemyndigandena torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende såsom *bihang*.

Det torde böra erinras om att det i investeringsplanen beräknade lånemedelsbehovet på grund av gällande principer för riksstatens uppställning är av formell innebörd.

Med åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i avvaktan på särskild proposition i ämnet beräkna investeringsplanen för budgetåret 1957/58 jämte därtill fogade stater i enlighet med här framlagda förslag samt

att i riksstaten för nämnda budgetår å kapitalbudgeten beräkna en mot investeringsplanen svarande inkomsttitel sålunda

Lånemedel kronor 1 117 836 000

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Rydén

Förslag till
Investeringsstater för budgetåret 1957/58

I. Statens affärsverksfonder

A. Postverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . . .	2 903 000
inom fonden	5 900 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande.	—2 998 000		
	2 903 000		2 903 000

B. Televerkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	268 900 000
från riksstaten	3 500 000		
inom fonden	217 800 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	47 500 000		
	268 900 000		268 900 000

C. Statens järnvägars fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	317 301 000
från riksstaten	5 709 000		
inom fonden	201 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	110 492 000		
	317 301 000		317 301 000

D. Statens vattenfallsverks fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	360 000 000
från riksstaten	3 600 000		
inom fonden	88 300 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	268 000 000		
	360 000 000		360 000 000

E. Domänverkets fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	907 500
inom fonden	700 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	206 500		
	907 500		907 500

II. Luftfartsfonden

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag . .	30 401 000
från riksstaten	400 000		
inom fonden	1 180 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	28 820 000		
	<u>30 401 000</u>		<u>30 401 000</u>

III. Statens allmänna fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	108 877 100
från riksstaten	51 423 200		
inom fonden	11 659 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	45 793 900		
	<u>108 877 100</u>		<u>108 877 100</u>

IV. Försvarets fonder

A. Försvarets fastighetsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	104 800 000
från riksstaten	73 075 000		
inom fonden	11 972 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	19 752 000		
	<u>104 800 000</u>		<u>104 800 000</u>

B. Försvarets fabriksfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ...	3 600 000
inom fonden	3 600 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande..	— 1 000		
	<u>3 600 000</u>		<u>3 600 000</u>

V. Statens utlåningsfonder

Utrikesförvaltningens lånefond

Investeringsbemyndigande .	50 000	Investeringsanslag	50 000
----------------------------	--------	--------------------------	--------

Värnpliktslånefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	100 000
från riksstaten	100 000		

Lånefonden för bostadsbyggande

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	700 000 000
från riksstaten	175 000 000		
Investeringsbemyndigande.	525 000 000		
	<u>700 000 000</u>		<u>700 000 000</u>

Lånefonden för maskinanskaffning inom byggnadsindustrin

Investeringsbemyndigande.	1 500 000	Investeringsanslag	1 500 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Statens bosättningslånefond

Investeringsbemyndigande.	100	Investeringsanslag	100
---------------------------	-----	--------------------------	-----

Lånefonden för allmänna samlingslokaler

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	9 000 000
från riksstaten	5 400 000		
Investeringsbemyndigande.	3 600 000		
	<u>9 000 000</u>		<u>9 000 000</u>

Statens lånefond för universitetsstudier

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	6 000 000
från riksstaten	6 000 000		

Allmänna studielånefonden

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	10 500 000
från riksstaten	10 500 000		

Statens avdikningslånefond

Avskrivningsmedel		Investeringsanslag	2 500 000
från riksstaten	500 000		
Investeringsbemyndigande.	2 000 000		
	<u>2 500 000</u>		<u>2 500 000</u>

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten

Investeringsbemyndigande.	3 000 000	Investeringsanslag	3 000 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Sjöfartsverkets båtlånefond

Investeringsbemyndigande.	500 000	Investeringsanslag	500 000
---------------------------	---------	--------------------------	---------

Fonden för lån till företagareföreningar m. fl.

Investeringsbemyndigande.	4 000 000	Investeringsanslag	4 000 000
---------------------------	-----------	--------------------------	-----------

Summa investeringsbemyndiganden för statens utlåningsfonder 539 650 100

VI. Fonden för låneunderstöd

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag .	112 200 100
från riksstaten	1 775 000		
Övriga kapitalmedel	28 327 600		
Investeringsbemyndigande.	82 097 500		
	<u>112 200 100</u>		<u>112 200 100</u>

VII. Fonden för statens aktier

Övriga kapitalmedel	1 000	Investeringsanslag	165 000 000
Investeringsbemyndigande .	164 999 000		
	<u>165 000 000</u>		<u>165 000 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket

Övriga kapitalmedel	1 000 000	Summa investeringsanslag . . .	3 600 000
Investeringsbemyndigande..	2 600 000		
	<u>3 600 000</u>		<u>3 600 000</u>

IX. Diverse kapitalfonder

A. Väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag ..	26 701 000
från riksstaten	1 970 000		
inom fonden	19 000 000		
Övriga kapitalmedel	100 000		
Investeringsbemyndigande.	5 631 000		
	<u>26 701 000</u>		<u>26 701 000</u>

B. Jordfonden

Investeringsbemyndigande .	2 000 000	Investeringsanslag	2 000 000
----------------------------	-----------	------------------------------	-----------

C. Statens reproduktionsanstalts fond

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	659 000
inom fonden	250 000		
Övriga kapitalmedel	1 000		
Investeringsbemyndigande ..	408 000		
	<u>659 000</u>		<u>659 000</u>

Säger beträffande samtliga investeringsstater för:

Avskrivningsmedel		Summa investeringsanslag	2 244 999 800
från riksstaten	338 952 200		
inom fonden	561 361 000		
Övriga kapitalmedel	29 735 600		
Investeringsbemyndigande	1 314 951 000		
	<u>2 244 999 800</u>		<u>2 244 999 800</u>

BILAGA 23 TILL STATSVERKSPROPOSITIONEN 1957

KAPITALBUDGETEN

KAPITALINVESTERINGAR

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 januari 1957.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler härefter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvesteringar att föreläggas 1957 års riksdag och yttrar därvid följande.

Statens affärsverksfonder

E. Domänverket

I skrivelse den 25 augusti 1956 har fångvårdsstyrelsen hemställt om anvisande av anslag under domänverkets fond å 157 200 kronor för uppförande av en ekonomibyggnad vid kolonien Smälteryd. Fångvårdsstyrelsen har vidare i ett den 20 november 1956 avgivet remissutlåtande över en av fångvårdens byggnadskommitté gjord framställning rörande anslag på kapitalbudgeten för budgetåret 1957/58 hemställt att till förvärv och upprustning av kolonier måtte begäras — förutom ett anslag å 1 400 000 kronor, som styrelsen anser böra upptagas på tilläggsstat för innevarande budgetår — jämväl ett belopp av 3 500 000 kronor för budgetåret 1957/58. För inköp av nya kolonier har riksdagen år 1953, 1954 och 1955 anvisat investeringsanslag, varav vid ingången av budgetåret 1956/57 återstod odisponerat i runt

tal 1 338 000 kronor. Medlen är avsedda för inköp av egendomar till två 50-mannakolonier för vanligt fångförvar och fyra kolonier med omkring 15 platser avsedda för unga fångar. En av de sistnämnda kolonierna har därefter upprättats genom att Kungl. Maj:t den 12 oktober 1956 på förslag av fångvårdsbyggnadsutredningen beslutat godkänna ett av utredningen med Stora Herrestads Föreningsgård förening u. p. a. upprättat köpekontrakt om förvärv av en fastighet i Stora Herrestads socken, Malmöhus län, till en kostnad av 180 000 kronor samt förordnat att å egendomen skall anordnas en koloni för unga fångar. Till förvärv av kolonier återstår därefter ett odisponerat belopp av i runt tal 1 158 000 kronor, sedan det av riksdagen under förevarande anslag för förvärv av kolonien Grötingen anvisade beloppet å 75 000 kronor intill ett belopp av 74 750 kronor för ändamålet tagits i anspråk.

Byggnadsstyrelsen har intet att erinra mot det föreliggande förslaget till ny ladugårdsbyggnad samt ny vagn- och maskinbod vid kolonien Smälteryd. Den uppgivna kostnaden för byggnaderna synes lågt beräknad. Huruvida förutsättningar finnes, att genom användande av fångarbetskraft minska de direkta omkostnaderna för byggnadsarbetena, undandrar sig byggnadsstyrelsens bedömande.

Under rådande förhållanden är det synnerligen angeläget att de medel som ställes till förfogande för fångvårdsändamål kommer till användning på mest effektiva sätt. Då en avsevärd reservation allttjämt finnes till förvärv av kolonier och jag icke i övrigt anser att ytterligare medel bör begäras under domänfonden, är jag icke beredd att föreslå någon medelsanvisning.

Statens allmänna fastighetsfond

[1] Ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter

Vid utgången av budgetåret 1955/56 fanns under förevarande anslag en behållning av 522 917 kronor. För budgetåret 1956/57 har anvisats 400 000 kronor. Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 26 oktober 1956 uppdragit åt fångvårdsstyrelsen att låta utföra erforderliga om- och tillbyggnadsarbeten vid kolonierna Mäshult och Ödevata till en kostnad av högst 205 000 kronor respektive 85 000 kronor återstår av anslaget odisponerat 632 917 kronor.

Fångvårdsstyrelsen (skr. 27/8 1956) hemställer — i avvaktan på slutförande av det uppdrag som lämnats byggnadsstyrelsen att i samråd med fångvårdsstyrelsen upprätta en generalplan för fångvårdsanstalternas om- och utbyggnad — att för budgetåret 1957/58 preliminärt måtte beräknas ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen anser det av fångvårdsstyrelsen preliminärt beräknade reservationsanslaget av 1 000 000 kronor för ändamålet erforderligt för budgetåret 1957/58. Vid det pågående arbetet med generalplan för ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter har byggnadsstyrelsen i samråd med

fångvårdsstyrelsen ansett sig böra göra en värdering av de anstalter, som väntas bli nedlagda snarast möjligt. Då slutgiltig värdering ej föreligger, kan byggnadsstyrelsen icke nu färdigställa generalplanen. Styrelsen räknar emellertid med att kunna framlägga planen under november månad 1956.

Departementschefen

Det föreligger ett stort behov av smärre ombyggnadsarbeten inom fångvården. I avbidan på att den i fångvårdsstyrelsens och byggnadsstyrelsens skrivelser berörda generalplanen färdigställs, hemställer jag att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ombyggnadsarbeten vid äldre fångvårdsanstalter* för budgetåret 1957/58 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

[2] Vissa byggnadsarbeten för fångvården

Å kapitalbudgeten för budgetåret 1956/57 har under statens allmänna fastighetsfond anvisats ett investeringsanslag till Vissa byggnadsarbeten för fångvården av 3 545 000 kronor.

De anslagna medlen har beräknats fördelade på sätt framgår av följande uppställning:

Personalbostäder å ungdomsanstalten Roxtuna	600 000
Fortsatt byggnadsverksamhet på Hall med sidoanstalter	2 400 000
Mekanisk verkstad vid kolonien Mäshult	165 000
Nybyggnad av personalbostäder vid kolonier	380 000
	<hr/>
	Summa kronor 3 545 000

Behållningen å anslaget uppgick den 30 juni 1956 till 6 287 677 kronor 60 öre, varför vid ingången till budgetåret 1956/57 till förfogande fanns sammanlagt 9 832 677 kronor 60 öre.

A. *Fångvårdsstyrelsen* (skr. 25/8 1956) hemställer, att medel måtte för budgetåret 1957/58 anvisas för följande ändamål:

1) uppförande av mekanisk verkstad vid kolonien Tenhult	165 000
2) uppförande av mekanisk verkstad vid kolonien Grötingen	165 000
3) ombyggnad av personalbostadshus vid kolonien Orretorp ¹	68 500
4) uppförande av personalbostadshus vid kolonier	380 000
	<hr/>
	Summa kronor 778 500

¹ Styrelsen har den 16 oktober 1956 begärt att fastigheten, å vilken kolonien Orretorp är belägen, måtte överföras från domänfonden till statens allmänna fastighetsfond.